

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

Από τὸ 1820 μέχρι τοῦ 1823,

ΣΥΓΓΡΑΦΕΝΤΑ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ Π. ΠΑΤΡΩΝ
ΓΕΡΜΑΝΟΥ,

Καὶ Ἐκδιδόμενα Παρὰ Τοῦ Κυρίου
ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΚΑΣΤΟΡΧΗ,
Σχολάρχου Καλαμῶν.

Ἐν Ἀθῆναις

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΝΤΖΑΡΑΚΗ
ΟΔΟΣ ΝΤΕΚΑ ΑΡΙΘ: 45.

1837.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

Τῆς κατὰ τοῦ Τυράννου τῶν Ἑλλήνων Ὀπλοφορίας, καὶ τινῶν Πολιτικῶν Συμβεβηκότων ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τὴν πρώτην τῆς Διοικήσεως Περίοδον.

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ἀφ' ἧς ὑπέκυψεν εἰς τὸν βάρβαρον καὶ σκληρότατον ζυγὸν τῆς Ὀθωμανικῆς τυραννίας, ὡς τερήθη ὄχι μόνον τὴν ἐλευθερίαν του, ἀλλὰ καὶ πᾶν εἶδος μαθήσεως, καὶ κατήντησε νὰ μὴ γνωρίζῃ οὐδὲ τὴν πατρίδιόν του γλῶσσαν, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν πεπαιδευμένων, ὅπου κατὰ καιροὺς ἤκμασαν, τῶν ὁποίων τὰ Συγγράμματα μαρτυροῦσι τὴν εἰς τὰς μαθήσεις πρόδόν τας. Καὶ ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ ἐκλείψῃ οὗτος ἀπὸ τὸ Ἔθνος ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, εἰάν δὲν τὴν διέσωζεν ἡ Ἐκκλησία, πρὸς ἣν ὀφείλεται καὶ κατὰ τοῦτο εὐγνωμοσύνη.

Πρὸς δὲ τὸν ἸΗ' Αἰῶνα ἄρχησαν οἱ Ἕλληνες νὰ ἀνακύπτωσι, καὶ νὰ ἀνακαλῶσι τὰς προγονικὰς Μούσας, ὥστε βαθμηδὸν ἐξηπλώθη εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἡ παράδοσις τῶν ἐγκυκλίων Μαθημάτων, καὶ τὰ φῶτα τῆς μαθήσεως διεδόθησαν εἰς πολλοὺς, ὅτε οἱ Ἕλληνες, πεφωτισμένοι ὅπως οὖν, ἠσθάνθησαν βαρύτερον τὸν ζυγὸν, καὶ ἐνθυμούμενοι τὴν προπατορικὴν εὐγένειαν, ἐξέταζον θαθέως μὴ δυνάμενοι νὰ τὸν ἀποτεινάζωσι· διότι αἱ Μοναρχίαι τῆς Εὐρώπης, ὀφειλόμεναι εἰς τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς βαρβαρότητος καὶ ἀμαθείας τῆς Ὀθωμανικῆς Δυναστείας, ὑπερασπίζοντο τὴν ὑπαρξίν τοῦ Κράτους τοῦ

του καὶ δὲν ἐσυγχώρουν νὰ ἐνοχληθῇ ἡ ἀκεραιότης του.

Ἡ Πελοπόννησος ἐπανάεξη ἀπαξ, ἐλπίζουσα εἰς τὴν ὑποσχομένην ὑπεράσπισιν τῆς Ῥωσσίας, ἣτις τότε ἐπολέμη τὴν Ὀθωμανικὴν δύναμιν· ἀλλ', ἀφ' ἧ τὰ ἴδια συμφέροντα τῆς Ῥωσσίας ἐμνησθῆσαν κατὰ τὸν σκοπόν της, καὶ εἰρήνευσε μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν, οἱ Πελοποννήσιοι ἐγκαταλείφθησαν μὲ τὰς κενὰς καὶ ἀνυπάρχτους λέξεις τῆς ἀμνηστίας εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Τυράντων τους, οἵτινες, ἀφ' ἧ ἐφόνησαν καὶ αἰχμαλώτισαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, τοὺς λοιποὺς καθυπέβαλον εἰς ζυγὸν βαρύτερον τοῦ πρώτου, ἐκτὸς τινῶν κατὰ μέρος Καπιταναίων, οἵτινες μὲ ὀλιγίστους ἀνθρώπους περιφερόμενοι εἰς τὰ ὄρη ὡς λησταί, καὶ ἀκαταπαύστως σχεδὸν πολεμούμενοι καὶ πολεμοῦντες τοὺς Τούρκους, οὐδέποτε ὑπετάγησαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τους. Τοιοῦτοι Καπιταναῖοι περιφερόντο καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Ἠπείρου, τῆς Ἀκαρνανίας, τῆς Βοιωτίας, τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, οἵτινες πολλάκις κατὰ καιρὸς ἔδειξαν ἀξίεπαυον ἀνδρείαν ἐπαιτίον τῶν καταδιωκόντων αὐτοὺς Ὀθωμανῶν.

Μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ ἸΗ' Αἰῶνος ἀνεφάνη εἰς τολμηρὸς ἀνὴρ, Ῥήγας ὀνομαζόμενος, ἀπὸ τὸ Βελεστῖνον τῆς Θεσσαλίας, ὅστις ἐστοχάσθη νὰ ἐισπείρη γενικῶς εἰς τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων τὸν ἐθνουσιασμὸν τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐπέτυχε νὰ ἐφελκύσῃ πολλοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς μὲ ἑαυτοῦ συμφώνους εἰς τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐούθησε περὶ τῆς κατὰ τοῦ τυράννου ἐπαναστάσεως, καὶ περιφερόμενος εἰς τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ἐφαντάζετο νὰ κατορθώσῃ τὴν εἰς τοῦτο ὑπεράσπισιν μιᾶς Εὐρωπαϊκῆς Δυνάμεως. Ἀλλὰ τέλος πάντων ἀνακαλύψασα τὸ τοιοῦτον ἡ Αὐστροιακὴ Διοίκησις, παρέδωκεν αὐτὴν τε καὶ ἄλλας τινὰς ὀπαδοὺς του εἰς τὰς τυραννικὰς χεῖρας τῶν Ὀθωμανῶν, οἵτινες τοὺς κατέσφαξαν.

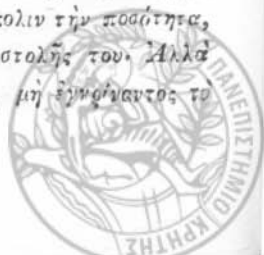
Καὶ αὐτοὶ μὲν οἱ ἀείμνηστοι ἀπέθανον· ὁ δὲ ὑπὲρ ἐλευθερίας σπινθήρ δὲν ἐσβέσθη εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ μετὰ καιρὸν τινα τὸν ἀνεξωπύρησαν Ἑλληνέες τινες εἰς τὴν Ῥωσσίαν διατρίβοντες, οἵτινες ἐσύνθεσαν ἓν εἶδος Ἑταιρίας, εἰς τὴν ὅποιαν εἰσήγαγον, ὅσους ἐγνώρισαν ἔχοντας πνεῦμα φιλελεύθερον, καὶ διὰ μέσου Ἀπεσταλμένων εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος συνήνωσαν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἅπαντας σχεδὸν τοὺς προκρίτους καὶ ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων· καὶ μάλιστα εἰς τὴν Πελοπόννησον οὐδεὶς τῶν ἐπισήμων Ἀρχιερέων, καὶ Προστώτων, καὶ λοιπῶν Προκρίτων, ἔμεινεν ἀμύητος.

Ἡ δὲ περὶ τοῦτου Κατήχησις ἦν τοιαύτη. Εἶχον τεταγμένους τρεῖς Βαθμοὺς, τὸν μὲν ὀνομάζοντες τῶν Συνστημένων, τὸν δὲ τῶν Ἱερέων, τὸν δὲ τῶν Ποιμένων· καὶ ἕκαστος τούτων εἶχεν ἰδιαιτέρον τρόπον Κατηχήσεως, ἐφοδιαστικῶν Γραμμάτων, καὶ Σημείων, διὰ τε χειρονομιῶν καὶ διὰ λέξεων τινων. Καὶ εἰς μὲν τὸν πρῶτον Βαθμὸν εἰσήγαγον τοὺς χυδαίους καὶ ἀπαιδεύτους· εἰς δὲ τὸν β' τοὺς ἐπισημότερους καὶ πειραν ἔχοντας πραγμάτων· εἰς δὲ τὸν γ' ὀλίγοι τινὲς εἰσήχθησαν οἱ ἐκλεκτότεροι, καὶ οἱ ἀνέκαθεν εἰσχωρήσαντες εἰς τὰ τῆς Ἑταιρίας πράγματα. Εἶχον δὲ καὶ δύο ἄλλους Βαθμοὺς διὰ τοὺς Καπιταναίς καὶ ὑπαλλήλους των· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ὀνομάζοντο Ἀρχηγοὶ τῶν Ἀφιερωμένων, οἱ δὲ, Ἀφιερωμένοι. Τὰ δὲ σημεῖα τῶν κατωτέρω Βαθμῶν ἐγνώριζον οἱ τῶν ἀνωτέρω, οὐχὶ δὲ καὶ ἀνάπαλιν. Ἡ δὲ εἰσαγωγή εἰς ἕνα ἕκαστον τούτων τῶν Βαθμῶν ἐγίνετο διὰ πολλῆς ἐξετάσεως, ὥστε εἰς τὸν β' καὶ γ' Βαθμὸν ἦσαν ἱκαναὶ ἡμέραι διωρισμένα διὰ τὴν ἐξέτασιν καὶ δοκιμὴν τοῦ εἰσαγομένου, ὅστις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἐδύνατο νὰ εἰσάξῃ καὶ αὐτὸς ἄλλον κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον. Ὁ Κατηγῶν, ἀφοῦ ἐλάμβανεν ἔνορκον πῆν ὑπόσχεσιν παρὰ τοῦ Κατηχουμένου περὶ τῆς διαφυ-

λάξεως τοῦ μυστηρίου τούτου, τὸ ὁποῖον ἦτον ἡ Ἐλευθερία τῆς Πατρίδος, ἔδιδεν εἰς αὐτὸν ἔγγραφον τότε Ἐφοδιαστικὸν, τὴν Κατήχησιν, καὶ τὰ Σημεῖα διὰ χαρακτῆρων τινῶν ἀγνώστων εἰς τοὺς ἀμυήτους, Ἱερῶν λεγομένων, καὶ ἐλάμβανεν ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ Κατηχομένου ἐπιγραφομένην εἰς ἓν ὄποιοιδήποτε ὄνομα, ἐν ᾗ ἐδηλοποιεῖ τὴν πατρίδα, ἡλικίαν καὶ ἐπάγγελμά του, καὶ τὴν χρηματικὴν ποσότητα, ὅπου προαιρεῖται νὰ συνεισφέρει εἰς τὸ Ἔθνος, καὶ ἐνεχάρηται εἰς αὐτὴν καὶ δύο σημεῖς, ὁποιαδήποτε ἐβούλετο, τὸ μὲν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιστολῆς, τὸ δὲ εἰς τὸ τέλος, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἦτον ἀγνωστον ὅλως διόλου εἰς ἄλλον τινά, τὸ δὲ δεύτερον μεταχειρίζετο εἰς τὴν ἀνταπόκρισίν του μετὰ τῶν Ἀδελφῶν, καὶ οὕτως ἐσφραγισμένην εἶχε χρέος ὁ Κατηχὼν νὰ τὴν ἀποστείλῃ ἀσφαλῶς διὰ μέσου τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διωρισμένων Ἐφόρων πρὸς τὴν τῆς Ἀδελφότητος Ἀρχὴν, περὶ ἧς οὐδεὶς ἐγίνωσκεν, ἐκ πόσων καὶ ποίων Μελλῶν συνίστατο, καὶ ποῦ εὐρίσκετο· καὶ ἐκεῖ ἐλύετο ἡ σφραγὶς τῆς ἐπιστολῆς, καὶ κατεγράφοντο τὸ ὄνομα καὶ τὰ σημεῖα ἐκάστου. Ἡ δὲ ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς ἀπόκρισις δὲν εἶχεν ἄλλην ὑπογραφήν, εἰμὴ τὸ ἀγνώστον σημεῖον ἐκάστου, πρὸς δὲ καὶ μίαν σφραγίδα εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιστολῆς μὲ χαρακτῆράς τινας στοιχείων κεφαλαιωδῶν, τὰ ὅποια ὑπεσήμενον τὰ ὀνόματα τῶν συνιστάτων τὴν Ἀρχὴν. Καὶ ταῦτα ἦσαν τὸ βέβαιον γνῶρισμα τῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς ἐπιστολῶν.

Τοιαύτας ἐπιστολάς ἔλαβον καὶ ἄλλοι πολλοί, μάλις δὲ οἱ τῆς Πελοποννήσου Πρόκριτοι κατὰ τὸ ἀκὼ ἔτος περὶ τὸν Φεβρουάριον, ὅτε διωρίζοντο παρὰ τῆς Ἀρχῆς νὰ ἐμβάσωσιν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν τὴν ποσότητα, ὅπου ἕκαστος ὑπεσχέθη διὰ τῆς ἐπιστολῆς του. Ἀλλὰ προσηρπῆ τοῦ Π. Πατρῶν Γερμανοῦ, μὴ ἐγνοήσαντος τὸ

τοιούτον, οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἡ πατρίς των εἰς κά-
 θε περίστατιν ἐδέετο καὶ ἄλλοθεν χρημάτων, συσκεφθέντες
 ἀπεφάσισαν νὰ γράψωσιν ἐκ συμφώνου εἰς τὴν Ἀρχὴν,
 ζητοῦντες τὸ νὰ διορισθῶσι ἑτηῶς Ἐφοροὶ τῆς Ἀδελφό-
 τητος εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ Ταμίαι διὰ τὴν συλλο-
 γὴν τῶν συνεισφορῶν, καὶ νὰ ἐκδοθῶσι σφοδραὶ ἐπιταγαὶ
 εἰς τοὺς Ἀποστόλους, ὅτι νὰ ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ἐφό-
 ρους καὶ νὰ παύσωσι τῶν καταχρήσεων, ἐπειδὴ τινες τῶν
 Ἀπειταλμένων κατήχουν τὸν παρατυχόντα, διὰ νὰ λαμ-
 βάνουν χρήματα. Μετὰ τούτων τῶν γραμμάτων ἐνεκρίθη
 νὰ ἀποσταλῇ ἐπίτηδες ὁ Ἰωάννης Παπρηγόπουλος, ἀ-
 νὴρ πρόθυμος καὶ φιλογενής.

Μετ' οὐ πολὺ δὲ, κατὰ τὸ αὐτὸ, πρὸς τὸν Ἀπρίλιον,
 συνέβη ἡ κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ὄργη τοῦ Σουλτάν Μαχ-
 μούτη, ὅστις ἀπεφάσισε νὰ τὸν καταπολεμήσῃ ὅλαις δυ-
 ναμίαι, καὶ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ. Ὁ δὲ παμπόνηρος Ἀλῆ
 Πασᾶς, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀνακαλύψει ἐντελῶς τὰ
 τῆς Ἐταιρίας πράγματα, διὰ τῆς προδοσίας καὶ ἄλλων
 τινῶν, μάλιστα δὲ ἐνὸς Ζακυνθίου, Διόγου λεγομένου, ὅστις
 ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἐταιρίας, ἐσο-
 χάσθη νὰ ὠφελθῇ ἐκ τούτου εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν. Καὶ
 ἀφ' ἐνὸς μὲν μέρους αὐτότε καὶ οἱ υἱοὶ τε ἐσυναζαν πολλὰς
 τῶν Καπιταναίων τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἑλλάδος,
 τοὺς ἔδειξαν τὰ σημεῖα τῆς Ἐταιρίας, ὑπεκρίθησαν, ὅτι
 εἶναι καὶ αὐτοὶ Μέλη τῆς Ἐταιρίας πρὸ καιροῦ, καὶ ὅτι
 ἔχουν μυστικὴν ἀνταπόκρισιν μὲ τὴν Ἀρχὴν, καὶ ἰδιαίτε-
 ρως μὲ τὸν Ἀυτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας Ἀλέξανδρον, τοὺς
 ὑπεσχέθησαν χηρήματα καὶ εἴτι ἄλλο ἀναγκαῖον, τοὺς ἔ-
 δωσαν τὴν ἄδειαν νὰ στρατολογήσουν ἕκαστος εἰς τὰ μέ-
 ρη του, νὰ ὑψώσουν τὴν Σηραϊάν τοῦ Σταυροῦ, καὶ συμ-
 φώνως νὰ κινήθωσι κατὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας,
 ἐναντίον τῶν Ὀθωμανῶν. Οἱ δὲ Καπιταναῖοι καὶ οἱ ἔχον-

τες ιδέαν τῆς Ἑταιρίας, καὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῷ τοιούτῳ, μὴ δυνάμενοι δὲ νὰ κατανοήσωσι τὰς μηχανουργίας τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ἐπέισθησαν, καὶ ὑπεσχέθησαν ν' ἀκολουθήσωσι τὴν προσταγὴν του. Ἀφ' ἑτέρου δὲ μέρους ὁ Ἀλῆ Πασᾶς εἰδοποίησε καὶ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως τὴν Πόρταν περὶ τῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν Ἑλλήνων, στοχαζόμενος, ὅτι ἕνεκα τούτου ἡ Πόρτα θέλει διασθῆ νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τῆ νὰ τὸν πολεμήσῃ, καὶ νὰ τὸν συγχωρήσῃ ὁ Σουλτάνος. Ταῦτα μαθόντες ἐν Πάτραις, ὅ,τε Π. Πατριῶν καὶ Ὁ Ρωσικὸς Κόμιστος Ἰ. Βλασόπουλος, ἀνὴρ φιλογενέστατος, εὐθὺς ἀπέστειλαν ἐπίτηδες ἀνθρώπους νὰ ἀντοραβῶσι μετὰ τῶν Καπιταίων, νὰ τοὺς ἀνακαλύψωσι τοὺς ἐσλίους σκοπὸς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ νὰ τοὺς παρακινήσωσι νὰ μείνωσιν ἡσυχοί, διὰ νὰ μὴν ὑποβάλωσι τὸ Ἔθνος εἰς κίνδυνον, οὔτινες ἐπέισθησαν καὶ ἡσύχασαν.

Ἡ δὲ Ὀθωμανικὴ Πόρτα ἀπὸ μὲν τὸν κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ πόλεμον δὲν παρητήθη, ὑπώπτευσί δὲ καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα· ὅθεν διώρισε Μπινᾶ Ἑμίρη εἰς τὴν Πελοπόννησον νὰ ἐπισκευάσῃ τὰ φρούρια, καὶ νὰ τὰ ἐφοδιάσῃ· διώρισε δὲ καὶ τὸν τότε ἡγεμονεύοντα ἐκεῖ Ἰμπραχὴμ Πασᾶ νὰ περιέλθῃ εἰς ἐπίσκεψιν ὅλων τῶν φρουρίων τῆς Πελοποννήσου, διὰ νὰ ἰδῆ, ἐὰν καλῶς ἐπισκευάσθησαν καὶ ἐφοδιάσθησαν· καὶ μετὰ τὴν περιήγησίν του, ἐκεῖνον μὲν διώρισαν εἰς ἄλλην ἡγεμονίαν, εἰς δὲ τὴν τῆς Πελοποννήσου διωρίσθη ὁ Χουρσίης Πασᾶς.

Ὁ δὲ Ἰωάννης Παπαρηγόπουλος μόλις τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπανῆλθε καὶ ἔφερε τὰ ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς γράμματα, κατὰ τὴν ζήτησιν τῶν Πελοποννησίων. Καὶ Ἔφοροι μὲν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ διωρίζοντο ὁ Π. Πατριῶν Γερμανός, ὁ Μονεμβασίας Χρυσάνθος, ὁ Χριστιανπόλεως Γερμανός, ὁ Ἀσημάκης Ζαήμες, ὁ Σατήριος Χαραλάμπης, καὶ ὁ Θεοχαράκης Ρέντης· Ταῦτα δὲ ὁ

Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος καὶ ὁ Παναγιώτης Ἀρχιά-
λης. Εἰς δὲ τὴν Ζάκυνθον διωρίζοντο Ἐφοροὶ ὁ Κόντε Ρώ-
μας, ἀνὴρ ἔμπειρος καὶ φιλογενής, καὶ ὁ Κόντε Φλαμ-
πουριάης. Διελάμβανον δὲ τὰ γράμματα ταῦτα, καὶ ὅτε
Γενικὸς Πληρεξέσιος Ἐπίτροπος τῆς Ἀρχῆς διωρίσθη
ὁ Πρίγκιψ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, εἰς τοῦ ὑποίου τὴν
φωνὴν νὰ πείθωνται οἱ πάντες.

Μετὰ τὴν ἔλευσιν τῶν γραμμάτων τούτων, κατεγίνοντο
οἱ Ἐφοροὶ νὰ εὐτακτῆσωσιν ὅπως οὖν τὰ πράγματα, ἐπει-
δὴ κατήτησαν εἰς καταχρήσεις τοιαύτας, ὥστε ἐκινῶνευε
τὰ ἀνακαλυφθῆ σαφῶς εἰς τὴν Διοίκησιν ἢ Ἐταιρίαν, καὶ
νὰ ἀνατραπῶσιν ὅλα μὲ μεγίστην βλάβην τοῦ Γένους· ἐλ-
λ' ἐδυσκολεύοντο· ἐπειδὴ τινὲς τῶν Προεστώτων ἐδυσαρ-
στήθησαν μὴ διορισθέντες καὶ αὐτοὶ Ἐφοροὶ· πλὴν, ἐν
ᾧ κατεγίνοντο νὰ θεραπεύσωσι καὶ τὴν ἐκείνων δυσαρέσκειαν,
καὶ ἐκ συμφώνου ἅπαντες νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς εὐτα-
ξίας τοῦ πράγματος, ἔφθασεν εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁ
Χουρσήτ Πασᾶς, περὶ τοῦ ὑποίου οἱ ἐν Κωνσταντινου-
πόλει Ἀδελφοὶ εἰδοποίησαν, ὅτι ἔχει μυστικὰς ἐπιταγὰς
νὰ παρατηρήσῃ προσεκτικῶς τὰ κινήματα τῶν Πελοπον-
νησίων, καὶ, ἂν ἡ χρεία τὸ καλῆ, νὰ ἐμβάσῃ στρατεύματα
ἀπὸ τὴν Ρούμελην πρὸς ἀσφάλειαν. Ὅθεν ἔμειναν οἱ
Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου συνεσταλμένοι, ὑποπτεύον-
τες μᾶλλον ἀπὸ τὸν Δραγουμάνον, Σταυράκην Ἰωβίκην,
Κωνσταντινουπολίτην, ὅστις λάτρης ὢν τοῦ Ὀθωμανικοῦ
γένους, παρατῆρει νὰ ἀνακαλύψῃ τι, διὰ νὰ προδώσῃ
τοὺς Ὀμογενεῖς.

Ὁ Χουρσήτ Πασᾶς λοιπὸν, ἀφ' οὗ παρετήρησε μὲ ὄμ-
μα Ὀθωμανικὸν τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Πελοποννήσου, καὶ
δὲν εἶδε τι ψηλαφητὸν πρᾶγμα ἐναντίον τῆς Διοικήσεως,
ἠμέλησε τὴν ἀπὸ τῆς Ρούμελης εἴσοδον τῶν Στρατευ-
μάτων, καὶ ἐπροσπάθει νὰ ἀναπαύσῃ καὶ τὴν Πόρταν.

Ἀλλ' ἡ Ὀθωμανικὴ Πόρτα, ἀφ' οὗ ἀνεκάλυψε καλῶς τὰ τῆς Ἑταιρίας καὶ διὰ διαφόρων προδοσιῶν καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων, ὅπου εὗρέθησαν εἰς τὸν Ἀριστείδην καὶ Ἰππατρον, οἵτινες συνελήφθησαν ὁ μὲν εἰς τὴν Σερβίαν, ὁ δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἔλαβε μέτρα δραστηριώτερα κατὰ τοῦ Ἑλληνικῆ Ἔθνους· καὶ τὸν μὲν Χουρσὴτ Πασᾶν διώρισεν Ἀρχιερέτηγον ἐναντίον τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐκείνου ὑπόθεσις δὲν ἐπρόβαινε κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ Σουλτάνου· ἔδωσε δὲ τὰ Τούμα καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Πελοποννήσου εἰς τὸν Κεαγιάν του Μεχμέτ Πασᾶν, διορίζων νὰ ἐκστρατεύσῃ καὶ ἐκεῖνος κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον ἄνδρα ἔμπειρον, τὸν ὁποῖον νὰ ἐνδυναμώσουσι μὲ στρατεύματα ἀπὸ τὴν Ῥούμελην, καὶ νὰ ἐπιδαρύνωσι τὸν ζυγὸν, ὥστε νὰ ματαιώσωσι τοὺς σκοποὺς τῶν Ἑλλήνων· καὶ τέλος πάντων, ἐπ' εὐλόγῳ προφάσει, νὰ ἔχωσιν εἰς τὴν Τριπολιτζάν συναγμένους τοὺς τε Ἀρχιερεῖς καὶ Προεσιῶτας, ὥστε, δοθείσης μικρᾶς αἰτίας, νὰ τοὺς φονεύσωσι, καὶ νὰ μῆδενισθῶσιν οἱ σκοποὶ τῆ Ἐθνους τῶν Ἑλλήνων, μὴ ὄντος ὁδηγοῦ τινος, ἀνευ τοῦ ὁποίου οἱ Λαοὶ μένουσιν εἰς ἀμηχανίαν· Τὰς αὐτὰς ἐπιταγὰς ἐξέδωκεν ἡ Πόρτα, καὶ τὰ αὐτὰ μετεχειρίσθη καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη, ὅπου εὗρίσκονται πολλοὶ Ἕλληνες.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς λοιπὸν τοῦ αἰωκᾶ ἀνεχώρησεν ὁ Χουρσὴτ Πασᾶς καὶ Μεχμέτ Πασᾶς, καὶ ἄφησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐπίτροπον τὸν Μεχμέτ Σαλήχ, Ἀγῶν νέον, Κεχαγιάν τοῦ Χουρσὴτ Πασᾶ· ἐκεῖνοι δὲ διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐξῆλθον εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ὅθεν διώρισαν νὰ ἐμῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἀπέκεινα τῶν χιλίων στρατιωτῶν, μὲ σκοπὸν νὰ ἀποστείλωσι καὶ ἄλλους μετὰ ταῦτα.

Ἐν ᾧ δὲ οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου ἐνησχολοῦντο νὰ θεραπεύσωσι τινὰς καταχρήσεις, αἵτινες ἐπρόξενον

ὑπόνοιαν εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ ἐσκέπτοντο περὶ τῆς συλ-
 λογῆς τῶν συνεισφορῶν, ἔφθασεν εἰς τὴν νῆσον Πετρίων
 Γρηγόριός τις, Δικαῖος λεγόμενος, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς
 τὴν Πελοπόννησον, συνεπιφέρον γραμματα ἀπὸ μέρους τῆ
 Ἀλεξάνδρου Ἰψηλάντη πρὸς τοὺς Πελοποννησίους, δια-
 λαμβάνοντα, ὅτι ἡ μηχανὴ εἶναι ἐτοιμῆ, καὶ ὅτι οὐδενὸς
 ἄλλου δεῖται, ἢ τοῦ κινήσαντος αὐτὴν μοχλοῦ, καὶ ὅτι
 μίαν ἰσχυρὰ Δύναμις εἶναι σύμμαχος, καὶ ὅτι νὰ ᾔνοι οἱ
 πάντες ἐτοιμοί, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θέλει φθάσει καὶ ὁ ἴδιος
 ἐκεῖ, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ ἀκούσῃσι καὶ νὰ πιστεύσωσιν,
 ὅσα ἤθελε τοὺς εἰπεῖ ὁ Δικαῖος, ὡς ἄνθρωπος φιλαλή-
 θης. Ὅθεν οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἔμειναν ἐν ἀμηχανίᾳ πε-
 ρὶ τοῦ πρακτέου, βλέποντες τὸ παράκαιρον καὶ ἀνέτοιμον·
 ὁ δὲ Δικαῖος, ἄνθρωπος ἀπαταιῶν καὶ ἐξωλέστατος, πε-
 ρὶ μηδενὸς ἄλλου φροντίζων εἰμὴ τίμιν τρόπῳ νὰ ἐρεθίσῃ
 τὴν ταραχὴν τοῦ ἔθνους, διὰ νὰ πλουτίσῃ ἐκ τῶν ἀρπα-
 γῶν, τοὺς ἐδεβαίωνεν, ὅτι εἶναι τὰ πάντα ἔτοιμα, πλάττων
 μιλιούνια ἄπειρα κατατεθειμένα ἕνεκα τούτου εἰς διά-
 φορα Ταμιᾶ, ἐφόδια πολεμικά, καὶ πυροδόλα ὄργανα ἀ-
 ναριθμητα ἐναποκείμενα εἰς διαφόρους τόπους, δυνάμεις
 στρατιωτικὰς διωρισμένας ἀπὸ μέρους τῆς Ῥωσσίας πρὸς
 βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων, πλοῖα πολλὰ καλῶς ὠπλισμένα
 καὶ ἐφοδιασμένα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα παίγνια τῆς φαντα-
 σίας, τὰ ὅποια οἱ μὲν φρόνιμοι καὶ πειῶν ἔχοντες τῶν
 πραγμάτων εἰς οὐδὲν ἐλογίζοντο, οἱ δὲ ἄπειροὶ νομίζοντες
 τὰ τοιαῦτα πλάσματα ὡς ἀληθῆ, ἐπὶ τῇ ἐάσει τῆ συσατι-
 κοῦ ὅπου ἐπέφερον ἀπὸ μέρους τοῦ Ἰψηλάντη, κατήν-
 τησαν εἰς ἀχαλίνωτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἄρχησαν νὰ
 κοινολογῶσι τὸ πρᾶγμα ἀναφανδὸν εἰς πολλοὺς, καὶ νὰ
 καταγράφωσι στρατιώτας καὶ νὰ κάμνουν τοιαῦτα κινή-
 ματα, ὥστε ἡ Διοίκησις ἔλαβε πολλὰ διδόμενα νὰ δεβαι-
 ώσῃ τὰς ὑπονοίας τῆς περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ Ἠρόκρητοι λοιπὸν τῆς Πελοποννήσου βλέποντες, ὅτι τὸ πρᾶγμα κακῶς ἔμελλε νὰ ἀποβῆ, ἐπειδὴ ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν ἐκινουῦντο εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἀπερισκέπτως, ἄλλοι δὲ ἐναντιοῦντο εἰς ἓν τοιοῦτον κίνημα, συνεννοήθησαν διὰ γραμμάτων, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ γίνῃ μία συνλεύσις ἔκ τινων Μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, διὰ νὰ συσκεφθῶσι καλῶς περὶ τοῦ πρακτέου καὶ, εἰ μὲν στοχασθῶσι τὸν καιρὸν ἀρμόδιον, καὶ τὰ πράγματα σύμφωνα μὲ τὸν σκοπὸν, νὰ εἰδοποιήσωσι καὶ τοὺς λοιπούς, ὥστε ἐκ συμφώνου νὰ ἐπιχειρισθῶσιν ἓν τοιοῦτον μέγα καὶ τολμηρὸν ἔργον· εἰδὲ τὸναντίον, νὰ προσπαθήσωσιν ἐκ συμφώνου νὰ θεραπεύσωσι τὰς ὑπονοίας τῆς Διοικήσεως, καὶ νὰ θαδίσωσι μίαν ἄλλην γραμμὴν πολιτικῆς.

Ὅθεν τὰ διορισμένα Μέλη, ὅ,τις Π. Πατρῶν Γερμανός, ὁ Χριστιανωνπόλεως Γερμανός, ὁ Κερκίρης Προκόπιος, ὁ Ἀσημάκης καὶ Ἀνδρέας Ζαήμιδες, ὁ Σωτῆρος Χαλαράμπης, ὁ Ἀσημάκης Φωτήλας, ὁ Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος, ὁ Ἀνδρέας Λόντος, ὁ Σωτῆρος Θεοχαρόπουλος καὶ ἄλλοι τινὲς τῆς δευτέρας τάξεως μετέδρσαν εἰς τὴν Βοστίτζαν.

Συνελεύσεως δὲ γενομένης, ὁ Π. Πατρῶν ἐπρότεινε νὰ γίνῃ σκέψις ἀκριβοῆς εἰς τὰ ἑξῆς οὐσιώδη κεφάλαια. Α'. Ἄν ἦναι σύμφωναν ὄμιον τὸ Ἔθνος εἰς τοιοῦτον ἐπιχειρημα, ἢ μόνη ἡ Πελοπόννησος θέλει τὸ ἐπιχειρηθῆ. Β'. Ἄν ὁ καιρὸς ἦναι ἀρμόδιος, ἐν ᾧ ἡ λοιπὴ Εὐρώπη γαληνῆ. Γ'. Πῶς ἄρα θέλει διατεθῶσιν εἰς τοῦτο αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις, καὶ μάλιστα αἱ γειτονικαί; Δ'. Ἄν τρώντι ἡ Ῥωσσία θέλει λάβει μέρος εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Ἔθνους τῶν Ἑλλήνων, καὶ θέλει τὸ συνδράμει, καὶ τίμη ερόπω, ἐν ᾧ εἰρηνεύει μὲ τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν. Ε'. Ἄν ἦναι προετοιμασία τῶν ἀναγκαίων ἐνὸς πολέμου, καὶ πόθεν, καὶ πῶς θέλει οἰκονομηθῶσιν αἱ ἀφεντικοὶ μεγάλαι δαπάναι.

Συσκεφθέντες λοιπόν μετ' ἐπιστάσις εἰς ἕν ἕκαστον
 τούτων τῶν κεφαλαίων, καὶ ἰδόντες, ὅτι τὸ πλεῖστον μέρ-
 ος τῆς Ἑλλάδος μῆτε ἰδέαν περὶ τοιούτου πράγματος
 εἶχε, καὶ ὅτι τὸ νὰ ἐπιχειρηθῇ μόνη καὶ πρώτη ἡ Πελο-
 ποννησος εἶναι μαρτία, ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε ἐπιχειρηθεῖσα
 ἔπαθε τὰ πάνδεινα, ἐγκαταλειφθεῖσα παρὰ πάντων, καὶ
 ὅτι ἡ διάθεσις τῆς Εὐρώπης, καὶ ἰδιαιτέρως ὁ τῆς Ῥωσ-
 σίας σκοπὸς εἶναι ἄγνωστος, καὶ ὅτι ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἑλ-
 λείπουσιν· ἐξετάσαντες δὲ καὶ τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν
 τοῦ ἔθνους, ἐνέκριναν ἅπαντες ἐκ συμφώνου τὸν καιρὸν
 οὐχ ἀρμόδιον, καὶ ἐνέκριναν νὰ καταπαύσῃ μὲν τὰς κα-
 ταχρήσεις, νὰ προσπαθῆσῃ δὲ νὰ θεραπεύσῃ τὰς προ-
 γρηγνημένας καὶ νὰ οἰκονομήσῃ τὸ πρᾶγμα, ὥστε, εἰ
 δυνατόν, νὰ μείνῃ ἡ Διοίκησις ἡσυχος, καὶ ἐκτός ὑπο-
 νοιῶν καὶ ἐν τοσούτῳ νὰ ἀποσταλῶσιν ἀθροῖποι εἰς τὴν
 Ῥωσσίαν καὶ εἰς ἄλλα μέρη, διὰ νὰ πληροφορηθῶσιν, ἂν
 τῷ ὄντι ἡ Ῥωσσία ἔχῃ ἀπόρασιν τοιαύτην περὶ τῆς ἐλευ-
 θερίας τῶν Ἑλλήνων, καὶ ποῖα ἡ διάθεσις τῶν ἄλλων
 Δυναμῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ οὕτως ὀδηγηθέντες νὰ ἐ-
 πιχειρηθῶσι τὸ πρᾶγμα ἀσφαλέστερον καὶ τακτικώτερον.
 Ἄν ὁμως ἐν τῷ μεταξύ δὲν δυηθῶσι νὰ οἰκονομήσῃ τὰς
 ὑπονοίας τῆς Διοικήσεως, καὶ ζητήσῃ ἐκείνη νὰ συναίξῃ εἰς
 τὴν Τριπολιτζάν ἐπ' αὐτῷ τότῳ τὰς τε Μοχιμεῖτες καὶ Προ-
 σωτῶτας, τότε ἐκ συμφώνου ὅλοι νὰ ἐξέλθωσι τῆς Πελο-
 ποννήσου μετὰ πύργων εὐλογητῶν, καὶ νὰ κινωλογήσῃσιν,
 ὅτι πηγαῖουν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ παρα-
 στήσῃσιν εἰς τὸν Σουλτάνον τὴν δυστυχίαν καὶ ἀθλιότητα
 τῶν ὑπηκόων του Πελοποννησίων, καὶ οὕτω νὰ μεταδῶσιν
 εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους, μέχρις ὅτου νὰ ἰδῶσιν ἀπὸ τοῦ
 μέρους τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, τί πρέπει
 ν' ἀκολουθήσῃ, καὶ νὰ τοὺς ὑπαγορεύσῃ τὰ πρᾶγματα
 καὶ ὁ καιρὸς τὸ ποιητέον.

Τούτων οὕτως ἀποφασισθέντων, ἐπειδὴ ἔγγραφος εἰδοποιήσις ὁὖν ἦτον δυνατόν νὰ δοθῇ εἰς τοὺς λοιποὺς Προκρίτους, μὲ τὸ νὰ κατεσκόπευεν ἡ Διοίκησις νὰ συλλάβῃ ἔγγραφα πρὸς πληροφορίαν τῆς, καὶ διὰ τοῦτο εἶχε διωρισμένους ἀνθρώπους κατὰ τόπους, καὶ παρεφύλαττον, διωρίσθη ὁ μὲν Χριστιανούπολις εἰς τὴν διάβασιν τῆς ἐπιστοφῆς του νὰ ἐνταμωθῇ μετὰ τῶν Προεστώτων τῶν ἐπαρχιῶν Καρυταίνης, Φαναρίου, Μιστρῶς, Καλαμάτας καὶ Ἀρκαδίας, καὶ νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ περὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνελεύσεως· ὁ δὲ Μονεμβασίας νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Πετρόμπετην Μαυρομιχάλην· οἱ δὲ λοιποὶ νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς Προκρίτους τῶν λοιπῶν Ἐπαρχιῶν, καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Καὶ ὁ μὲν Π. Πατρῶν εὐθὺς ἀπέστειλε ἀνθρώπους διὰ τὴν Ῥωσσίαν καὶ διὰ τὸν προφῆν Ἄρτης Ἰγνάτιον μὲ γράμματα περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως· ὁ δὲ Χριστιανούπολις νομίσας ἴσως τὸ πρᾶγμα οὐ κατεπεῖρον, μετέβη κατ' εὐθεΐαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του μὲ τὸ νὰ ἐπλησίαζεν ἢ ἀποκρέω, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως εἰς τοὺς Προκρίτους, ὅπου διωρίσθη.

Ἐν τούτῳ ἔμβαιον εἰς τὴν Πελοπόννησον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ὀλίγα Ὀθωμανικὰ Στρατεύματα, καὶ ὁ Καϊμακάμης ἀπεφάσισε νὰ προσκαλέσῃ εἰς τὴν Τριπολιτζάν τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Προεστῶτας, ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖαι ὑποθέσεις νὰ θεωρηθῶσι. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπροσκάλεσε τοὺς Προεστῶτας, οἱ ὅποιοι εὐθὺς ἄρχισαν νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὴν Τριπολιτζάν· ἐξητήθη καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ Πετρόμπετη ἓνας ἄνθρωπος, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν του Ἀναστάσιον. Ἐπειτα ἔγινε πρόσκλησις καὶ τῶν Ἀρχιερέων, καὶ πρῶτος ὁ Χριστιανούπολις εἰσήλθεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, κατόπιν καὶ οἱ λοιποὶ Ἀρχιερεῖς σχεδὸν ἅπαντες, μὴν ἔχοντες ἰδέαν περὶ τῶν ἐν Βοστίτζῃ ἀποφασί-

σθέντων· μάλιστα ἐνόμιζον, ὅτι τοιαύτη ἦτον ἡ ἀπόφασις, μέ τὸ νὰ εἶδον πρῶτον τὸν Χριστιανουπόλεως νὰ εἰσέλθῃ, παρόντα εἰς τὴν Συνέλευσιν. Ἐμειναν δὲ ἔξω ὁ Π. Πατρῶν, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Κερνίκης, οἱ Προεστῶτες τῶν Καλαβρύτων καὶ τῆς Βοσιτίτζης, οἵτινες καθ' ἡμέραν ἐδιόζοντο μὲ προσαγὰς τῆς Διοικήσεως καὶ γράμματα τῶν ἐν Τριπολιτζᾷ Ἀρχιερέων καὶ Προεστῶτων, νὰ ταχύνωσι τὴν ἐκεῖσε ἄφιξίν τους.

Ὁθεν ὁ Π. Πατρῶν, καὶ τοὶ προσέλεπον τὰς κακὰς σκοπὰς τῆς Διοικήσεως, καὶ ὅτι ἡ εἰς Τριπολιτζὰν συνέλευσις εἶναι ὀλεθρία διὰ τοὺς Προκρίτας, πλὴν δέλεπων καὶ τὰς ἐν Πάτραις Τούρκους ὑπόπτους καὶ ἐξηγριωμένους, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν τῇ κ' Φεβρουαρίου (τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας), ἐπὶ λόγῳ διὰ τὴν Τριπολιτζὰν, καὶ ἀνέβη εἰς τὰ Καλάβρυτα, ὅπου ἦλθε καὶ ὁ τῆς Βοσιτίτζης Προεστῶς Ἀνδρέας Λόντος. Διὰ νὰ ἔχουν δὲ καιρὸν νὰ σκεφθῶσι καλῶς περὶ τοῦ πράγματος, ὑπεκρίθη ὁ Π. Πατρῶν, ὅτι πάσχει ἀπὸ ρευματισμοῦς εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ κρεβάτι. Συσκεπτόμενοι δὲ, καὶ δέλεποντες προφανῆ καὶ ἄφρευκτον τὸν κίνδυνον εἰς ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Προεστῶτας καὶ λοιποὺς Προκρίτους, εἰάν συνέλθωσιν ὅλοι εἰς τὴν Τριπολιτζὰν, ἀπεφάσισαν νὰ μὴν ὑπάρουν, καὶ οὕτω νὰ διασώσωσιν ἐκ τοῦ κινδύνου καὶ ἑαυτοὺς, ἴσως καὶ τὰς προμειθόντας. Διὰ νὰ ὑποκρύψωσι δὲ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς παραχωρήσεώς των, καὶ νὰ μὴ τὴν ἐκλάβῃ ἡ Διοίκησις, ὡς ἀρχὴν Ἐπαναστάσεως, ἔπλασαν γράμματα τινὰ, γεγραμμένα τάχα ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς πρὸς αὐτοὺς παρὰ τινος φίλου των Τούρκου, ἐν οἷς ἐδηλοποιεῖ, ὅτι « Μερικοὶ τῶν προκρίτων Ἀγάδων τῆς Πελοποννήσου, ἔχοντες πάθη πολιτικά, ἔκομαν λαβὴν τὰς λόγους, ὅπου διεσπάρησαν περὶ Ἐπαναστάσεως, καὶ ἔπεισαν τὴν Διοίκησιν, διὰ νὰ θανατώσῃ παραλόγως τοὺς

» σημαντικωτέρους τῆς Πελοποννήσου Ἑλληνας· ὅθεν, ὡς
 » φίλος καὶ θεοφοβούμενος, τοὺς δίδει τὴν εἶδησιν νὰ πα-
 » ραχωρήσῃσιν, διότι ἀφεύκτως θανατώνονται, ἐὰν ἔμβωσιν εἰς
 » τὴν Τριπολιτζάν· » τὰ ὁποῖα γράμματα ἐνεχείρισαν εἰς
 εἷνα ἄνθρωπόν τους, παραγγέλλοντές τον νὰ τοὺς ἀπαντή-
 σῃ πλησίον εἰς ταῖς Κατζάναις ὡς περὶ δρόμος ἐνδεσμέ-
 νος. Καὶ τοῦτο ἐμειβοδέυθησαν, διὰ νὰ ἀποδείξουν εἰς τὴν
 Διοίκησιν πιθανὴν καὶ εὐλογον τὴν παραχώρησίν τους διὰ
 τῆς μαρτυρίας δῶν Τούρκων, ὁποῦ τοὺς ἤτον συνοδοιπόροι.

Τῇ δ' λοιπὸν Μαρτίου ἐκίνησαν ὅλοι ὁμοῦ ἐκ τῶν Κα-
 λασφύτων, ἀφάμνοι τῆς διὰ Τριπολιτζάν ὁδοῦ· εἰς δὲ τὸν
 διορισμένον τόπον ἀπήντησαν τὸν ἄνθρωπον μὲ τὰ γράμ-
 ματα, ἐστάθησαν ἐκεῖ, τὰ ἀνέγνωσαν, ἐκοινολόγησαν εἰς
 ὅλους τοὺς συνοδοιπόρους μὲ ἀγανάκτησιν καὶ λύπην τὰ
 γραφόμενα, καὶ ἀμέσως ἄλλαξαν τὸν δρόμον, καὶ ὑπῆ-
 γαν εἰς ἓν χωρίον λεγόμενον Καρνέους, καὶ ἐκεῖθεν ἐγρα-
 ψαν εἰς τοὺς ἐν Τριπολιτζᾷ Ἀγάδες καὶ Πρωεστῶτας μὲ
 ἐπίτηδες ταχυδρόμον, ὅτι διευθυνόμενοι διὰ τὰ ἐκεῖ, κατὰ
 τὴν ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως, ἀπήντησαν καθ' ὁδὸν τὰ εἰ-
 ρημῆνα γράμματα, καὶ φοβηθέντες· ἐμποδίσθησαν· ἐπαρα-
 πονοῦντο δὲ εἰς τοὺς Ἀγάδες, διὰ τὴν ζητοῦν ἀδίκως νὰ τὰς
 βλάβουν, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τοὺς παρεκάλουν νὰ τοὺς συγ-
 χωρήσωσι νὰ μείνωσιν εἰς τὰ ἴδια, καὶ εἶναι ἱκανοὶ οἱ
 εἰς Τριπολιτζάν νὰ θεωρήσωσι κάθε ὑπόθεσιν. Μετὰ δὲ
 τὴν ἀποστολὴν τοῦ ταχυδρόμου ἔμειναν ἐκεῖ τὴν νύκτα
 ἐκείνην. Τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν μετέβησαν εἰς τὸ Μο-
 ναστήριον τῆς Ἀγίας Λαύρας. Ἐκεῖ συσκεφθέντες ἀπεφά-
 σισαν νὰ μὴ δώσωσιν αἰτίαν τινὰ, ἀλλὰ νὰ μένωσι πα-
 ραμερισμένοι, ἕως οὔ νὰ ἰδῶσι τὰ πράγματα· καὶ εἰμὲν ἡ
 Διοίκησις θελήσῃ νὰ διάσῃ αὐτοὺς ἰδιαιτέρως, καὶ νὰ τὰς
 κατατρέξῃ μὲ ὑποιοιδήποτε τρόπον, νὰ ἐξέλθωσι τῆς Πε-
 λοποννήσου, καὶ νὰ παρατηρήσωσι τὸν καιρὸν καὶ τὰς περι-

στάσεις, διὰ νὰ μὴ δάλουν εἰς κίνδυνον τοὺς λοιποὺς Ὀμογενεῖς παρακαίρως· εἰδὲ καὶ καθολικεῖσθαι τὸ πρᾶγμα ἢ Διοικήσεις, καὶ μεταχειροθῆ τὰ ὄπλα καὶ τὴν δίαν γενικῶς ἐναντίον τῶν ὁμογενῶν, τότε ἐξ ἀνάγκης νὰ λάθωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὄπλα, καὶ νὰ κινήσωσι καὶ τοὺς λοιποὺς ὁμογενεῖς εἰς ὑπεράσπισιν ἐαυτῶν.

Ἀφροῦ δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν ὁ ταχυδρόμος, ἔγνω μεγίστην ταραχὴν καὶ γενικὰ συνελεύσεις περὶ τῆς καὶ ἀμφισβητήσεις, καὶ ὑπόνοιαι μεταξὺ τῶν Ἀγάδων, ποῦτος νὰ ἦναι τάχα ἐξ αὐτῶν, ὅστις ἔγραψεν εἰς αὐτὸς τὸν σκοπὸν τῆς Διοικήσεως· καὶ τέλος πάντων ἀπεφάσισαν καὶ ἔστειλαν πρέσβυν εἰς αὐτοὺς τὸν Ἀνδρέαν Καλαμογδάρτην μὲ γράμματα φιλικὰ ἀπὸ μέρους τῶν Ἀγάδων καὶ ἀπὸ μέρους τῶν Ἀρχιερέων καὶ Προστώτων, ὁμνύοντες, ὅτι τοιοῦτον σκοπὸν δὲν ἔχει ἡ Διοίκησις, καὶ ὅτι τὸς ἠπάτησεν, ὅστις τοὺς ἔγραψεν ἐν τοιοῦτον, καὶ ὅτι ἀφ᾽ ὧς νὰ εἰσέλθουν εἰς Τριπολιτζάν. Ὁ δὲ Καλαμογδάρτης, μὴ ἔχων ἰδέαν τινὰ τοῦ πράγματος, ἐπροσπάθει νὰ τοὺς πείσῃ εἰς τοῦτο· πλὴν, ἀφροῦ εἶπον εἰς αὐτὸν τινὰς προφάσεις, τοῦ ἔδωσαν ἀποκρίσεις, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάγνῃ, μὲ τὸ νὰ ἐκτριεῖθῃ ἀπὸ φόβου. Καὶ οὕτως ὁ μὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, οἱ δὲ συσχεθέντες ἀπεφάσισαν νὰ μὴ δώσωσιν αἰτίαν τινὰ, ἀλλ' ὡς πεφοβισμένοι νὰ παραμερίσωσιν εἰς ἀσφαλῆ μέρη· ὅθεν μερισθέντες ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Λαύρας, ὁ μὲν Η. Πατρῶν, ὁ Κερνίκης καὶ Ἀνδρέας Ζαήμης διὰ τὰ Νεζερά· ὁ δὲ Ἀσημάκης Ζαήμης καὶ Φωτῆλας διὰ τὴν Κερπηνήν· ὁ δὲ Σωτῆρος Χαραλάμπης καὶ Σωτῆρος Θεοχαρόπουλος διὰ Ζαροῦχλαν. Ἐν τοσοῦτῳ ἔγραψαν εἰς τὸν Πετρόμπετην καὶ εἰς τοὺς Δελιγμανναίους καὶ εἰς ἄλλα μέρη, διὰ νὰ ἰδοῦν, τί σκοπὸν ἔχουν· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔχοντες εἰς τὴν Τριπολιτζάν τοὺς συγγενεῖς των, δὲν ἐτόλμων μηδὲ νὰ ἀνα-

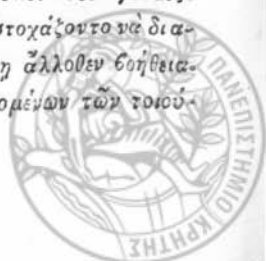

φέρωσι περὶ τοιούτων πραγμάτων. Ἀπέστειλαν δὲ καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἄνθρωπον, διὰ νὰ πληροφορήσῃ τοὺς ἐκεῖ Ἐφόρους περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων τῆς Πελοποννήσου, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ ἐκεῖθεν εἰδήσεις καὶ ὁδηγίας.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Καλαμογδάρη εἰς τὴν Τριπολιτζάν τοὺς ἐγραψαν ἄλλα γράμματα οἱ Ἀγάδες καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ Προστώτες, γινόμενοι ἐγγυηταὶ περὶ τῆς ἀσφαλείας των, καὶ νὰ ὑπάγουν ἀφόδως, τὰ ὅποια ἀπέστειλαν διὰ τοῦ Νικολάου Μοθωμοῦ· πλὴν ἐκεῖνος δὲν ἐπέστρεψε πλέον εἰς τὴν Τριπολιτζάν, βλέπων, ὅτι τὰ πράγματα ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐπρόβαινον εἰς περισσοτέραν ταραχὴν· ἐπειδὴ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας συνέπεσε ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Καλαβρυτῶν διὰ τὴν Τριπολιτζάν ἕνας Τούρκος Δαλιώτης, Σειῦδῆς λεγόμενος, ὁμοῦ καὶ ὁ Νικόλαος Ταμπακόπουλος· τούτους παραφυλάττοντες μερικοὶ στρατιῶται Καλαβρυτινοὶ εἰς ταῖς Κατζάναις, τοὺς ἐκτύπησαν, καὶ οἱ μὲν ἐπρόλαβον καὶ ἔφυγον, τὸ δὲ πρᾶγμα τοὺς ὅλον τὸ ἐκυρίευσαν οἱ στρατιῶται. Τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἐκίνησε καὶ ὁ Ἀρναούτογλου, Βοεβόδας τῶν Καλαβρυτῶν, διὰ τὴν Τριπολιτζάν· ἠκολούθησε καὶ εἰς αὐτὸν τὸ ἴδιον· καὶ ὁ μὲν φεύγων ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Καλαβρυτα, τοῦ ἐφόνευσαν δὲ δύο ἀνθρώπους του καὶ ἐπῆραν ὅλον τὸ πρᾶγμα του. Συγχρόνως ἄλλοι Καλαβρυτινοὶ ἐφόνευσαν δύο Σπαχίδες Τριπολιτζιώτας εἰς τὰ χωρία τοῦ Διδαρτζιοῦ, καὶ πάλιν ἄλλοι εἰς τὸν Φενεὸν τοὺς γηφοχαρτζίδες.

Ἐκ τῶν τοιούτων λοιπὸν συμβεβηκότων φοβηθέντες οἱ ἐν Καλαβρυτοῖς Τούρκοι, ἐκλείσθησαν ὅλοι σὺν γυναῖξί καὶ τέκνοις εἰς δύο πύργους, καὶ ἐκεῖ ἐστοχάζοντο νὰ διαφυλαχθοῦν, ἕως ὅτου νὰ τοὺς προφθάσῃ ἄλλοθεν βοήθεια. Εἰς δὲ τὴν Τριπολιτζάν, γνωστῶν γενομένων τῶν τοιού-

των, εὐθὺς ἐφυλάκωσαν τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Προεστῶτας, καὶ ἐξηγγρώθησαν οἱ Τοῦρκοὶ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἐπαπειλοῦντες γενικὸν ὄλεθρον. Ὡσαύτως καὶ οἱ ἐν Πάτραις Τοῦρκοι, μαθόντες τὰ τοιαῦτα, ἔμβασαν εὐθὺς τὰς φαρμιλίας των εἰς τὸ Κάστρον· εἶτα τῇ καὶ Μαρτίου ἐξῆλθον ἔνοπλοι εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πόλεως, καὶ περιεκύκλωσαν πρῶτον τὸ ὀσπήτιον τοῦ Ἰωάννου Παπαδιαμαντόπουλου, ὅπου ὑπώπτευσον, ὅτι εὕρισκονται ἐναποταθειμένα ἄρματα· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ εὔρον κεκλεισμένας τὰς πόρτας, ἄρχησαν τὸν πόλεμον ἔξωθεν, καὶ τοῦ ἐφόνευσαν εἰς τὸ παράθυρον ἓνα ἄνθρωπον· ἔπειτα ἔδαλον πυρκαϊάν εἰς τὰ πέριξ ὀσπήτια. Εἰς δὲ τὴν Μητρόπολιν οὐκ ἐτόλμησαν νὰ πλησιάσουν, νομίζοντες, ὅτι εὕρισκονται μέσα Ἕλληνες κεκρυμμένοι· ἐκτυποῦσαν ὁμως ἀπὸ τὸ Κάστρον μὲ τὰ κανόνια τόσον τὴν Μητρόπολιν, ὅσον καὶ ἄλλα ὀσπήτια· ἡ δὲ πυρκαϊὰ ἐκταθεῖσα κατέκαυσεν ἱκανὰ ὀσπήτια· ὅτε τινὲς τῶν Ἑλλήνων ὀπλισθέντες ἐξῆλθον εἰς τοὺς δρόμους, οἱ δὲ Τοῦρκοὶ εὐθὺς ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Κάστρον.

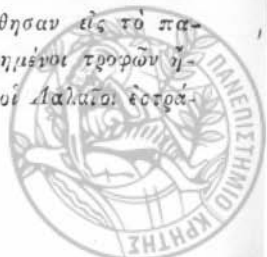
Βλέποντες δὲ οἱ Πατράῳι Ἕλληνες, ὅτι πλέον δὲν ἐπιδέχεται θεραπείαν τὸ πρᾶγμα, τὰς μὲν φαρμιλίας των εὐγαλον ἔξω τῆς πόλεως, ἔγραψαν δὲ εἰς τὰ Νεζερὰ πρὸς τὸν Π. Πατρῶν ὅ,τε Νικόλαος Λόντος, ὁ Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος καὶ ἄλλοι τινὲς, νὰ προσφάσῃ εἰς βοήθειαν, ὅτι κινδυνεύει ὅλη ἡ πόλις. Ὅθεν ἀμέσως ὁ Π. Πατρῶν καὶ ὁ Ἀνδρέας Ζαήμες ἔγραψαν πρὸς τὰς Καπιταναίους Κομμανώτας νὰ τρέξουν, μὲ ὅσους ἀνθρώπους ἔχουν· τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν ἐκίνησαν καὶ αὐτοί, ἔχοντες περίπου πεντακοσίους στρατιώτας, καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὰς Πάτρας· καὶ εὐθὺς ἔγινε στενοτάτη πολιορκία τῶν Τουρκῶν εἰς τὸ φρούριον. Κατὰ δὲ τὰς πρώτας προσδόλας ἐφρονεύθησαν τινὲς τῶν ἐχθρῶν, ὅτε ἠρίξευεν ὅ,τε Πα-

καριώτης Καραντζᾶς καὶ ὁ Κ. Σταμάτης Κουμανιώτης, ὅστις ἐφορευθεῖ, κακῆ τύχῃ, τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς εἰσόδου του·

Καὶ, ἐπειδὴ πλέον ἢ σικηνὴ ἠνεώχθη, ἔγραψαν εὐθὺς οἱ Ἀρχηγοὶ τῆς τῶν Πατρῶν πολιτοκρίας ἀποσεύλαντες καὶ ἀνθρώπους εἰς τὸν Πετρόμπεην, εἰς τοὺς Δελιγιανναίους, εἰς τὴν Γαστούνην καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Πελοποννήσου, δίδοντες τὴν εἰδησιν τῶν συμβεβηκότων, καὶ παρακινουν-
τές τους νὰ μὴ ἀναβάλουν τὸν καιρὸν, ὅτι πλέον ἄλλη
θεραπεία δὲν εἶναι· ὅτε πρώτοι οἱ Μανιάται μετὰ τοῦ
Πετρόμπεη ἐμβῆκαν εἰς τὴν Καλαμάταν, καὶ ἤχημαλώ-
τισαν τὸν ἐκεῖ Βοεβόδαν Ἀγναούτογλον καὶ ἄλλους τινὰς
Τούρκους εὐρεθέντας ἐκεῖ. Εἰς δὲ τὰ Καλάθρουτα ἐπολι-
όρηκσαν εἰς τοὺς πύργους τοὺς ἐκεῖ Τούρκους, οἵτινες με-
τὰ ὀλίγων ἡμερῶν ἀντίστασιν παρεδόθησαν μὲ συνθήκας.
Εἰς δὲ τὴν Καρύταιναν μετέβη ὁ Θεόδωρος Κωλοκοτρώνης
ἐκ τῆς Μάινης, καὶ ἐνωθεῖς μετὰ τῶν Δελιγιανναίων ἔλα-
βε τὰ ὄπλα. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Γιστίνην καὶ εἰς ἄλλας
ἐπαρχίας διεδόθη τὸ πνεῦμα τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ ὠ-
πλίζοντο οἱ Ἕλληνες.

Ὅθεν οἱ Τούρκοι τῆς Πελοποννήσου, μαθόντες τὰ τοι-
αῦτα, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ μέγαν φόβου. καὶ οἱ μὲν Μπαρ-
δουνιωταί, καὶ Λεονταρίται, καὶ Ἀνδρουσιανοὶ Τούρκοι με-
τέβησαν ἅπαντες εἰς τὴν Τριπολιτζάν σὺν γυναιξὶ καὶ τέ-
κνοις ἀνεπειρέαστοι ὁμοίως καὶ οἱ Ἀργεῖοι εἰς τὸ Ναύ-
πλιον, καὶ οἱ Ἀρχαδινοὶ εἰς τὴν Μυθώνην καὶ Κωρώνην.
οἱ δὲ Βοσταντζιανοὶ μετέβησαν εἰς τὸ Σάλωνα· οἱ δὲ Γα-
στουναῖοι ἐστοχάσθησαν νὰ καταφύγουν εἰς τὸ Δάλα,
πλὴν, μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐκτύπησαν καθ' ὁδὸν τινὲς στρατιῶ-
ται Ἕλληνες, ἐπέστρεψαν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ πα-
λαιόκαστρον Ἰλουμούτζι, ὅπου ὑστερημένοι τροφῶν ἤ-
θελε παραδοθῶν· πλὴν μαθόντες τοῦτο οἱ Δαλαῖται ἐστρά-

τευσαν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, τοὺς ἀπῆλλαξαν τῆς πολιορκίας, καὶ τοὺς μετέφερον εἰς τὸ Λάλα σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις· οἱ δὲ Φαναρίται Τουρκοὶ ἐκίνησαν διὰ τὴν Τριπολιτζᾶν, πλὴν καθ' ὁδὸν τῆς παρεφύλαττεν ἐν σώμα στρατιωτῶν Ἑλλήνων, τοὺς ἐκτύπησε καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ διασθέντες ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Παλαιόκαστρον τῆς Καρυταίνης, ὅπου ἦσαν καὶ οἱ Καρυτινοί· Ἐκεῖ λοιπὸν συνήχθησαν τὰ στρατεύματα τῆς Καρυταίνης, ἱκανοὶ Μανιάται μετὰ τοῦ Ἡλία, υἱοῦ τοῦ Πετρόμπεη, οἱ Λεονταρίται μετὰ τῶν Καπιταναίων Νικῆτα Σταματελόπουλου καὶ Αναγνωσταρᾶ, οἱ Κουτζιουκμανιώται μετὰ τοῦ Κ. Κεφάλια καὶ Παπατζονόπουλου, συμποσούμενοι ὅλοι μέχρι τῶν πέντε χιλιάδων, καὶ ἐπολιορκήσαν στενὰ τὸ φρούριον τῆς Καρυταίνης, τὸ ὁποῖον κεῖται μὲν εἰς ὄχυράν θέσιν, πλὴν ἀνεφοδιάστου δίολου, καὶ παρημελημένον. Ὅθιν οἱ πολιορκούμενοι ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων ἤθελε παραδοθῆναι, εἰς δὲν τοὺς ἐπρόφθανεν ἐν καιρῷ βοήθεια ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς ἐξακούσιοι περίπου ἑφίπποι Τουρκοὶ, οἵτινες, εὐθὺς ὅπου ἐμβῆκαν εἰς τὸν κάμπου τῆς Καρυταίνης, ἔβαλον πυρκαϊὰν εἰς πολλὰ χωρία. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἀσυνήθιστοι τότε κατ' ἀρχὰς τὸ νὰ ἀντιπαρατάττωνται εἰς πόλεμον, ἔφυγον ἅπαντες εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη τῆς Καρυταίνης, καὶ ἄφησαν μεμονωμένους τοὺς ἐκεῖ Ἀρχηγούς, ὥστε ἐδιάσθησαν καὶ ἐκεῖνοι νὰ φύγωσι παραιτήσαντες καὶ τὰ ἄλογάτων, καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχον· οἱ δὲ ἐκ Τριπολιτζᾶς ἐχθροὶ, παραλαβόντες καὶ τοὺς πολιορκουμένους εἰς τὴν Καρυταίαν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ πλῆθος ζώων συναΐξαντες ἐκ τοῦ κάμπου, μετέδησαν εἰς τὴν Τριπολιτζᾶν ἀνεπειρέατοι.

Εἰς δὲ τὰς Πάτρας ἐξηκολούθει καλῶς ἡ πολιορκία, καὶ ἐστενοχωρήθησαν τόσοσιν οἱ ἐχθροὶ, ὥστε δὲν ἐδύνατο οὐδὲ νὰ προκύψουν ἀπὸ τὰ τεῖχη· συνήχθησαν δὲ ἐκ τῶν

χωρίων ἱκανοὶ στρατιῶται εἰς τὰς Πάτρας· ὁμοίως ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ὁ Ἀνδρέας Λόντος μὲ 200 περίπου στρατιώτας· Διόρισαν δὲ οἱ Ἀρχηγοὶ ἐργάτας, καὶ ἔσκαπτον λαγοῦμι πλησίον εἰς τὴν πόρταν τοῦ φρουρίου, καὶ τὸ ὅποιον ἐπροχώρει καλῶς· ἐπέτυχον δὲ καὶ πέντε κανόνια ἀπὸ τὰ ἐκεῖ εὗρισκόμενα πλοῖα, καὶ ἔκαμαν μπαταρίαν πλησίον τοῦ τείχους, καὶ τὰ πάντα ἐπρόδωκον καλῶς· Ἐν τοσούτῳ οἱ Ἀρχηγοὶ ἔγραψαν ἐπιστολάς πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐκεῖ εὗρισκομένων Κονσόλων, παριστῶντες τὰ δίκαια, ἅτινα τὰς ἐδίωσαν νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα κατὰ τῶν τυράννων, καὶ ὅτι σέβονται τὰς Διοικήσεις των, καὶ ὅτι ἐλπίζουσι τὴν παρὰ τῶν Βασιλέων των φιλάνθρωπον καὶ χριστιανικὴν ὑπεράσπισιν, καὶ τοὺς παρεκάλουσι νὰ κάμωσι γνωστὰ τὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων· οἱ δὲ Κόνσολοι ἀπεκρίθησαν ἕκαστος, ὅτι θέλει κάμωσι τὸ χρέος των· Ἐξέδωκαν δὲ οἱ Ἀρχηγοὶ καὶ προκηρύξεις εἰς τοὺς Ἕλληνας προτιρεπτικὰς, δι' ὧν τοὺς ἐιθύμιζον τὴν προπατορικὴν εὐγένειαν καὶ ἀνδρείαν.

Τούτων οὕτως ἔχόντων, ἔμαθον οἱ ἐν Πάτραις Ἀρχηγοὶ, ὅτι ὁ ἐκ Σιερρόων Ἰσοῦφ Πασῶς ἤρχετο ἐξ Ἰωαννίνων μὲ ὀλίγας δυνάμεις, καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ Μεσολόγγιον· ὅθεν εὐθὺς ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς τε τοὺς Μεσολογγίτας καὶ Γαλαξιδιώτας γράφοντές τες, ὅτι, ἂν δὲν τοὺς τὸ συγχωρῇ ἢ κατάστασις των νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ νὰ στείλωσι ὅλα τες τὰ πλοῖα εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, διὰ νὰ μὴν εὗρουν οἱ ἐχθροὶ εὐκόλον τὴν διάβασιν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ εὐκόλως ἠμποροῦν νὰ προφασισθῶν, ὅτι, μὲ τὸ νὰ ἔτυχον τὰ πλοῖά τους εἰς τὴν Πελοπόννησον δι' ὑποθέσεις ἐμπορικὰς, οἱ Πελοποννήσιοι ἐπαναστάντες τὰ ἐκράτησαν διαίως· τὰ δὲ ἔξωδα τῶν πλοίων τους θέλει τὰ πληρωθῶσι· Ὅθεν οἱ μὲν καλοὶ Γαλαξιδιώται εὐθὺς ἔλαβον τὰ ὅπλα, καὶ ἡ-

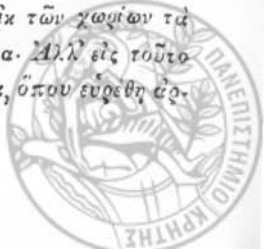
τοίμασαν τὰ πλοῖά των ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν· οἱ δὲ Μεσολογγῖται οὐδέτερον τούτων ἔπραξαν, ἀλλ' ὑπεδέχθησαν τὸν Ἰσοῦφ Πασᾶ, τὸν ὠδήγησαν καὶ μετεβίβασαν τὸ πλεῖζον μέρος τῶν στρατευμάτων του διὰ τῶν πλοίων τους εἰς τὸ Καστέλι τῆς Ῥούμελης· ἐκεῖνος δὲ μετέβη ἐκεῖ διὰ ξηρᾶς· ἀπεφάσισαν οἱ ἐν Πάτραις Ἀρχηγοὶ νὰ ἀποστείλωσι στρατιώτας νὰ προκαταλάβουν τὰ στενὰ τῆς Κακῆς Σκάλας, διὰ νὰ κτυπήσουν τὸν Ἰσοῦφ Πασᾶ· πλὴν μηδὲ τοῦτο τοὺς τὸ ἐσυγχώρησαν οἱ Ῥουμελιῶται· Ὅθεν, εὐθύς ὅπου ἔφθασεν ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς εἰς τὸ πέρα Καστέλι, ἀπέστειλεν ἕνα ἄνθρωπόν του μὲ γράμμα φιλικὸν πρὸς τοὺς Ἀρχηγούς τῶν Ἑλλήνων, ἐν ᾧ τοὺς ἠρώτα, ποῖον αἴτιον τοὺς εἴασε νὰ κάμουν ἐν τοιοῦτον κίνημα, καὶ, ἀνῆναι ἡ αἰτία ἀπὸ τῆς Τούρκου, νὰ παύσωσι μὲν τῶν τοιούτων κινήματων, νὰ γράψωσι δὲ πρὸς αὐτὸν τοὺς αἰτίους, καὶ ἐκεῖνος θέλει τῆς παιδεύσει, καὶ θέλει διορθώσει τὰ πράγματα, καὶ ὑπέσχετο ἐνόρκως ἀμνηστίαν καὶ ἄφεσιν τῶν προγεγενημένων· Οἱ δὲ Ἀρχηγοὶ ἀπεκριθῆσαν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἡ μὲν αἰτία εἶναι βέβαια ἀπὸ τοὺς Τούρκους· πλὴν αὐτοὶ, ἀφ' οὗ ἅπαξ ἔλαβον τὰ ὄπλα, ἀπεφάσισαν ἢ νὰ ἐλευθερωθῶσι τῆς τυραννίας τῶν Τουρκῶν, ἢ νὰ ἀποθάνωσι.

Τοιαύτην ἀπόκρισιν λαβὼν ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς, ἄρχησε νὰ περιᾶ εἰς τὸ Καστέλι τῆς Πελοποννήσου μὲ τοὺς στρατιώτας του· Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ ἐν Πάτραις Ἕλληνες, διώρισαν τετρακοσίους περίπου στρατιώτας νὰ φυλάττωσι τὸν δρόμον τὸν μεταξὺ Πάτρας καὶ Καστελίου· καὶ, ἀν δοκιμάσῃ ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς νὰ μεταβῇ εἰς Πάτρας, νὰ δώσωσιν εἴδησιν εἰς τοὺς Ἀρχηγούς, διὰ νὰ ἀποστείλουν καὶ ἄλλην ἱκανὴν δύναμιν νὰ τὸν ἐμποδίσουν· Ἀλλὰ οἱ διωρισμένοι εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ δρόμου ἐστάθησαν ἐκεῖ μίαν μόνην ἡμέραν, καὶ ἔπειτα λειποτακτήσαντες ἐπέστρεψαν εἰς τὰς Πάτρας, χωρὶς νὰ δώσῃ τις ἐξ αὐτῶν εἴδησιν

εἰς τοὺς ἀρχηγούς, διὰ τὰ ἀποστείλουν ἄλλους εἰς τὴν διαφύλαξιν τοῦ δρόμου· ἢ δὲ αἰτία τῆς λειποταξίας τῶν ἦτον ἢ λαφυραγωγία, ἐπειδὴ οἱ Τούρκοι μόνον τὰ ἐλαφρα πρᾶγματα ἐμάσσαν εἰς τὸ Κάστρον, τὰ δὲ λοιπὰ ἄφησαν εἰς τὰ ὑσπῆτιάτους· ὅθεν ὁ ἐκ τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων, καὶ Πάτρας, καὶ Βοστίτζης συνηθροισμένος ὄχλος, ὅστις συνενκρῆται τὸ στράτευμα, ἄνθρωποι πτωχοὶ καὶ ποταποὶ, ἐδόθησαν εἰς τὴν ἀρπαγὴν, χωρὶς νὰ φροντίζουσιν εἰ ἄλλο τι· οἱ δὲ ἀρχηγοὶ δὲν εἰσηκούοντο, ἐπειδὴ μὴδὲ τάξεις ἦτον ἀκόμῃ καμμία εἰς τὰ πρᾶγματα, μηδὲ ἐνθουσιασμοὺς ἐθνικῶς.

Ἐντοσοῦτῳ ἔλαβον καὶ οἱ Σαλωνίται τὰ ὄπλα, ὁμοίως καὶ οἱ Λεβαδιῆται, καὶ ἔκλεισαν τοὺς Τούρκους εἰς τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα παλαιόκαστρα· καὶ ἀπέστειλαν εἰς Πάτρας ζητῶντες ἐφόδια πολεμικὰ, ἐπειδὴ πανταχόθεν ἦτον ἔλλειψις τούτου τοῦ εἴδους, ὥσ᾿ ἂν ὁποῦ ἐκινήθη τὸ πρᾶγμα ἄνευ προετοιμασίας οὐδεμιᾶς· καὶ, εἰὰν εὐρίσκοντο ὀλίγα εἰς τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου, ἐκυριεύθησαν πρότερον παρὰ τῶν Τούρκων· ἐκ δὲ τῶν Ἴονικῶν νήσων δὲν ἦτον εὐκόλον νὰ μεταφέρουσιν, διότι τὰ ἐμπόδιζεν ἡ ἐκεῖ Διοίκησις σφοδρῶς. Εἶχον φθάσει εἰς τὸν Πόρον πρὸ καιροῦ τινοῦ ὀγδοήκοντα περίπου βαρέλια μαπαρούτη ἀπὸ συνεισφορὰς τῶν ἐν Σμύρῃν Ἀδελφῶν, ἡ πρώτη καὶ μοῖνη συνδρομὴ ὁποῦ ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἑταιρίας· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ εἰς μάτην, ἐπειδὴ, μὲ τὸ νὰ ἦτον διωρισμένη εἰς παραλαβὴν τοῦ Δικαίου Παπαῦ Φλέσια, ἔτος τὴν παρέλαβε καὶ τὴν ἐπώλησεν, ὅθεν ἤθελε, καὶ ἐχρηματολόγει, ἐν ᾧ ἡ Πατρις ἐκινδύνευεν ἐκ τῆς ἐλλείψεως τούτου τοῦ εἴδους· ὅθεν κατήντησαν οἱ Ἕλληνας εἰς τόσῃν στενοχωρίαν, ὥστε ἐσύναζον ἐκ τῶν χωρίων τὰ ἐκ μολύσδου ἀγγεῖα, διὰ νὰ κάμνουν βόλια· Ἄλλ' εἰς τοῦτο κατ' ἐξαιρέσειν συνεισέφερον ἡ Δημητσάνα, ὅπου εὐρέθη ἀρ-

κετὴ ὄλη εἰς κατασκευὴν μπαρούτης· καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτου κατασκευάσθησαν 14 μπαρουτόμυλοι, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξήρχοντο τὸ ἡμερονύκτιον 300 σκεδὸν δκάδες μπαρούτης. Οἱ δὲ ἐν Πατραις εὐκολύνθησαν κατὰ τοῦτο, μὲ τὸ νὰ ἔτυχον ἐκεῖ ἐν τζαμί μολυβδόσκαπασμένον, καὶ ὅλοι ἐκεῖθεν ἐξήτουν.

Ἐν ᾧ δὲ ἡ μπαταρία εἰήσκει εὐτυχῶς, καὶ τὸ λαγυῦμι ἐπλησίασεν εἰς τὸ τεῖχος τοῦ φρουρίου τῶν Πατρῶν, καὶ ἐγένετο ἐτοιμασία διὰ νὰ κρημίσουν μέρος τοῦ τείχους, καὶ νὰ εἰσπηδήσουν οἱ Ἕλληνας μέσα, βλέπων ὁ τῆς Ἀγγλίας Κόνσολος, Φίλιππος Γκρίν ὀνομαζόμενος, ὅτι κινδυνεύει νὰ κυριευθῇ τὸ φρούριον, ἀπέστειλε διὰ νυκτὸς εἰς τὸ Καστέλι τὸν ἀδελφόντου καὶ δραγουμάνον του Βάρθολδον μὲ ἐν πλοῦτον, μηνύων εἰς τὸν Ἰσούφ Πασῶν τὸν κίνδυνον τοῦ Φρουρίου, ἀνδρὸν προφθάσῃ εἰς βοήθειαν, καὶ ὀδηγῶνάς τον, τίνι τρόπῳ νὰ ἔλθῃ, καὶ πληροφοροῦνάς τον, ὅτι ὁ δρόμος εἶναι ἐλεύθερος, τὸ ὅποῖον ἤξευρε μὲ τὸ νὰ κατεσκόπευε τὸ μέρος ἐκεῖνο· ἀπέστειλε δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ σημεῖα διήχρα ὅμοια μὲ ἐκεῖνα ὅπῃ ἐφόρουν οἱ Ἕλληνας, διὰ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ εἰς τοὺς ἐδικούς του πρὸς ἀπάτην τῶν Ἑλλήνων. Ὅθεν ὁ Ἰσούφ Πασῶς χωρὶς ἀναβολὴν τὴν ἰδίαν νύκτα ἐκίνησε μὲ ὀκτακοσίους περίπου στρατιώτας, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ φρούριον τῶν Πατρῶν, ἐν ᾧ ἐξημέρουν ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων τῆ γ' Ἀπριλίου καὶ κατέλαβεν αἰφνης τοὺς Ἕλληνας μὴ λαβόντας οὐδεμίαν προὔπαρχουσαν εἰδησιν παρά τινος, οἷτινες ὄντες καὶ ἄλλως ἄτακτοι, καὶ πεφοβισμένοι ἐκ τῶν εἰδήσεων ὅπῃ διέσπειρεν ὁ Κόνσολος Γκρίν, ὅτι ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν 15 χιλιάδες Ἀλβανοὶ, καὶ πλησιάζει ὁ Τουρκικὸς στόλος μὲ ἄλλας δυναμεις, ἐταράχθησαν μὲ ὑπερβολὴν καὶ κατεπλάγησαν, καὶ ἄρχησαν νὰ φεύγουν ἔξω τῆς πόλεως, παραιτήσαντες ὅλας τὰς θέσεις των καὶ τὴν μπαταρίαν ἔρημον. Οἱ δὲ τῷ

Ἰσοῦφ Πασᾶ στρατιῶται, ἐνωθέντες μετὰ τῶν ἐν Πάτραις πολιορκουμένων, εἰς μὲν τὸ μέσον τῆς πόλεως δὲν ἐτόλμησαν νὰ εἰσχωρήσουσιν, ὤρμησαν δὲ εἰς τὰς ἄκρας, καὶ ἔβαλον πυρκαϊὰν εἰς πολλὰ μέρη, καὶ ἐπροχώρησαν τινὲς ἐξ αὐτῶν ἔξω τῆς πόλεως μέχρι τοῦ Μοναστηρίου Γηροκομείου, καὶ τοῦ χωρίου Ἐβλυκάδος, ἐλπίζοντες νὰ εὔρουν ἐκεῖ ἱκανὸν πρῶγμα καὶ φαμίλιας, διὰ νὰ αἰχμαλωτίσων, πλην οὐδὲν εὔρουν. Οἱ δὲ Ἀρχηγοὶ βλέποντες, ὅτι ἔφησαν τὴν πόλιν ἔρημον οἱ στρατιῶται, καὶ αὐτοὺς μεμονωμένους μὲ ἐξήκοντα περίπου μόνον σωματοφύλακας, καὶ ὅτι ἐκινδύνευον ἀφρεύκτως, εἰάν ἔμεινον μέσα, εὐγῆκαν εἰς τὰ ἄκρα τῆς πόλεως, προσπαθοῦντες διὰ νὰ συνάξουν μέρος τῶν διεσκορπισμένων στρατιωτῶν, καὶ νὰ προκαταλάβουν τὰ ὄχυρά ὀσπήτια τῆς πόλεως· ἀλλ' εἰς μάτην ἐφώναζον, παρεκάλουν, παρεκίνουν, ἠπειλοῦν· ὅθεν ἐμβῆκαν πάλιν εἰς ἐν ὀσπήτιον τῆς Ὀδηγητρίας, καὶ ἀπέστειλαν ἀνθρώπους ἔξω, ἴσω· ἀνακαλέσουν τινὰς, πλην οἱ πάντες ἔφευγον, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ὅπου ἔμειναν κεκλεισμένοι πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀλεξιοτίσης καὶ Ἀγίας Παρασκευῆς, οἵτινες πολεμοῦντες ἐφόνευσαν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν Τούρκους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφάνησαν τὰ σημεῖα, ὅπου τοὺς ἔστειλεν ὁ Γκερίν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι, μὴ βλέποντες ποθὲν βοήθειαν τινὰ, ἐξῆλθον τῆς πόλεως περὶ τὸ δειλινόν· ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχηγοὶ ἔμειναν μέσα ἕως τὸ δειλινόν, ὅτε ἀπελπισθέντες, καὶ θιασθέντες ἀπὸ τὰς πέριξ πυρκαϊῶν, ἐξῆλθον τῆς πόλεως ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν, καὶ ἐδοκίμαζον πάλιν νὰ συνάξωσι μίαν δύναμιν, καὶ νὰ ἔμβωσι διὰ νυκτὸς μέσα εἰς τὴν πόλιν· πλην ματαίως ἠγωνίζοντο, ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῶν χωρίων συνηθροισμένοι στρατιῶται, οἱ περισσότεροι σχεδὸν ἄοπλοι καὶ ἀσυνήθιστοι διόλου νὰ ἀντιπαραταχθῶσιν εἰς πόλεμον, καὶ γεννημένοι, καὶ ἀνατεθραμμένοι εἰς τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας καὶ τῆς τυραννίας τῶν Τούρ-

κων, ὄχι μόνον τὸ ὄνομα Τοῦρκος ἀκούοντες ἔφροττον, ἀλλ' οὐδὲ αἴσθημα εἶχον ἐλευθερίας, καὶ διὰ τοῦτο ἔφευγον ἀργεληδόν, καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐφρόντιζε πῶς νὰ φυλάξῃ τὸν ἑαυτὸν του.

Οἱ ἀρχηγοὶ λοιπὸν ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν βεβύθισμένοι εἰς τὴν λύπην, καὶ μὲ μόνους τοὺς ὀλίγους σωματοφύλακὰς των· καὶ ὁ μὲν Ἀνδρέας Λόντος μετέβη πρὸς τὸ μέρος τῆς Βοστίτζης, ὁ δὲ Κερνίκης εἰς τὰ Καλάβρυτα, ὁ δὲ Π. Πατρῶν καὶ Ἀνδρέας Ζαήμης εἰς τὰ Νεξερά, χωρὶς νὰ ἔχουν μηδὲ ἐφόδια πολεμικὰ, μηδὲ κἀνὲν ἄλλο ἀνοργαῖον, ἐπειδὴ ἔμειναν ὅλα μέσα εἰς τὴν πόλιν.

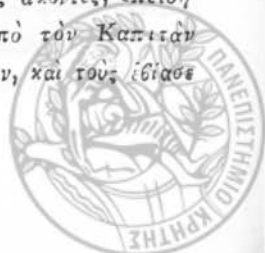
Οἱ δὲ Τοῦρκοι μετὰ τὸ δειλιῶν τῆς Κυριακῆς ἐκλείσθησαν πάλιν εἰς τὸ φρούριον, ὑποπιεύοντες, μήπως οἱ Ἕλληνες διὰ νυκτὸς εἰσέλθωσι πάλιν εἰς τὴν πόλιν· πλὴν, ἀφοῦ εἶδον τὴν ἐπισῶσαν δευτέραν, ὅτι διεσκορπίσθησαν ἀπαντες, εὐγῆκαν καὶ ἐπυρπόλησαν τὸ πλείστον μέρος τῆς πόλεως, συνάμα καὶ τὸ Ῥωσικὸν Κουσολάτον· ὁ δὲ Κόνσολος Γκρίν, καὶ οἱ ὑπάλληλοί του, ὁμοίως καὶ ὁ Ἰσπανικὸς Κόνσολος, Ἐνρικός Σέλην, ὅτινες ἐκ πρώτης ἀρχῆς μετεχειρίσθησαν μυρίας ἐπιβουλὰς καὶ προδοσίας κατὰ τῶν Ἑλλήνων, εὐφρόντες καιρὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐγύμνωσαν πολλὰ ὑσπήτια καὶ ἐργαστήρια, τὰ ὅποια ἦτον γεμάτα ἀπὸ διάφορον πρᾶγμα, καὶ ἔνεκα τούτου καὶ διὰ τὴν φυσικὴν του περὶ τοὺς Ἕλληνας κακίαν, ὁ Γκρίν ἔδειξε πᾶν εἶδος ἀπανθρωπίας εἰς ἐκείνην τὴν περίστασιν, ἐπειδὴ ἐζήτησαν τινες γυναῖκες ἀδύνατοι μὲ ἀνήλικα θῆρυγὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ Κουσολάτον του, καὶ τὰς ἐδίωξε, καὶ τὰς ἐκλείσεν ἔξω ἀπ' ἐναντίας ὁ Γαλλικὸς Κόνσολος Μπουκοβίλ ἐφῆρθη φιλανθρωπῶς, καὶ ἐφύλαξε πολλοὺς ἀδύνατους μὲ τὸ πρᾶγμα των. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἦλθον εἰς τὸν Κόλπον τῆς Κυρίθου καὶ ἔξ πλοῖα ἔχθροι καὶ ἐκ Πρεβέζης, καὶ περιέπλεον ἐκεῖ· οἱ δὲ πολιτορροῦμε-

νοι Τούρκοι εἰς τὸ παλατιόκαστρον τῶν Σαλώνων, μετὰ τῶν ὀπρίων ἦσαν καὶ οἱ ἐκ Βοστίτζης, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ τοῦς Ἑλληνας τῇ 4 Ἀπριλίου, εἴτα ἐξηπλώθη ἡ ἐπανάστασις καὶ εἰς τὰς πλησίον ἐκεῖ ἐπαρχίας, καὶ εἰς τὰς Θήβας, καὶ Ἀθήνας, καὶ ἐπολιόρκησαν τοὺς ἐχθροὺς οἱ Ἑλληνες.

Οἱ δὲ διασκορπισθέντες ἐκ τῆς Καρυταίνης Ἀρχηγοὶ καὶ Καπιταναῖοι ἠκούσθησαν μεταξύ των καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ποιορήσουσι τὴν Τριπολιτζάν, πλὴν μακρόθεν τέσσαρας ἢ πέντε ὥρας· ὅθεν ἐσύναζον πάλιν τοὺς Ἑλληνας, καὶ κατέλαβον τὰ στενὰ τῶν δρυῶν ὅπου διευθύνονται εἰς τὴν Καρυταίαν, Μιστρὰν, Λεοντάρι, καὶ Ἅγιον Πέτρον, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὰς ἐξόδους τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ἐξήρχοντο εἰς τὰ πέριξ τῆς Τριπολιτζᾶς, καὶ κατέκαιον τὰ χωρία· Εἰς δὲ τὸ χωρίον Κερασιαῖς, θέσιν ὄχυράν, ἤτον στρατοπεδευμένοι ὁ Καπετὰν Κυριακούλης μὲ μερικὸς Μανιάτας, οἱ Μπαρμπιτζιώται, οἱ Μπασαριῶται καὶ Νικολαῖοι· Ἐκεῖ ἐπῆγαν τῇ 10 Ἀπριλίου, τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς 600 περίπου τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁ μὲν Κ. Κυριακούλης μετὰ τῶν Μανιατῶν, ἰδόντες αὐτοὺς, ἀνεχώρησαν, καὶ κατέλαβον οἱ ἐχθροὶ τὰς θέσεις των καὶ ἐκυριεύσαν, ὅτι εὖρον ἐκεῖ· οἱ δὲ Μπαρμπιτζιώται, οἱ Μπασαριῶται καὶ Νικολαῖοι ἐπολέμησαν, καὶ ἐφόνευσαν ὀλίγους ἐκ τῶν ἐχθρῶν, καὶ οὕτω τοὺς ἐδίωξαν ἐκεῖθεν·

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ σημαία, καὶ εἰς τὰς νήσους Ἐδραν, Πέτζας, καὶ Φαρά, ἐπειδὴ πρότερον δὲν ἦσαν σύμφωνοι ὅλοι εἰς τοῦτο· ἀλλ' οἱ μὲν Πετζιώται καὶ Φαριανοὶ ἦσαν ἔτοιμοι, οἱ δὲ Πρόκριτοι Ἐδραῖοι ἐδυσκολεύοντο ἐξ αἰτιῶν τινῶν, πλὴν τέλος πάντων ἀπεφάσισαν καὶ ἐκεῖνοι ἐκόντες ἄκοντες, ἐπειδὴ ὁ λαὸς κινούμενος καὶ ὀδηγούμενος ἀπὸ τῶν Καπετῶν Ἀντώνιον ἠγέσθη ἐναντίον τῶν Προκρίτων, καὶ τοὺς ἐβίασε

νὰ καταβάλωσι μίαν ἰκανὴν ποσότητα χρηματικὴν διὰ
 μισθοῦς, καὶ ἰὰ ἐτομάσῃσι τὰ πλοῖα, ὥστε ἐκ συμφώνου
 αἱ τρεῖς Νῆσοι ἐξεκίνησαν ἰκανὰ πλοῖα διὰ τὸ Αἰγαῖον
 Πέλαγος. Καὶ πρῶτοι οἱ Πετρίῳται ἐκυρίευσαν εἰς τὸν λι-
 μένα τῆς Μύλου τρία ἐχθρικά πλοῖα, μίαν Κορδέταν, ἓν
 Πρίκι, καὶ ἓν Τρασπόρτον. Ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ Ἑλ-
 ληνικὰ ἐπέτυχον τότε πολλὰ ἐκ τῶν ἐχθρικῶν καὶ βασι-
 λικὰ καὶ ἐμπορικὰ περιπλέοντα ἀπροφυλάκτως, καὶ τὰ
 ἐκυρίευσαν καὶ λάφυρα πολλὰ ἔλαβον, καὶ ἐπροξένησαν
 μέγαν τρόμον εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ἀλλ', ἐπειδὴ ἦτον ἀναγ-
 κατὰ πλοῖά τινα διὰ τὴν πολιορκίαν τῶν παραλίων φρε-
 ρίων τῆς Πελοποννήσου, ἔγραψαν πρὸς τοὺς Προκρίτους
 τῶν νήσων καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Πατρῶν ἀποστείλαντες
 τὸν Ἡβον Ῥήγαν, καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῆς πολιορκίας τῆς
 Τριπολιτῆας, ἀποστείλαντες τὸν Ἐπίσκοπον Αἴλου, πα-
 ρακινῶντές τους νὰ στείλουν μερικὰ πλοῖα εἰς πολιορκίαν
 τῶν Μεσημβρινῶν φρουρίων τῆς Πελοποννήσου καὶ εἰς τὸν
 Κορινθιακὸν Κόλπον, ὅπως ἡ ἀνάγκη ἦτον μεγάλη, ἐπειδὴ
 ἐκεῖθεν ἐπαπειλεῖτο ἡ Πελοπόννησος ἀπὸ τὰς ἐν Ἠπεί-
 ρῳ ἐχθρικὰς δυνάμεις· πλὴν δὲν εἰσηκούσθησαν. Οἱ δὲ
 ἐν Τριπαλιτῆῳ ἐχθροὶ τῇ 18 Ἀπριλίου μαθόντες, ὅτι ἐρα-
 τοπέδευσαν εἰς τὸ χωρίον Λεβίδι ὅτε Σωτήρης Χαρα-
 λάμπης καὶ ὁ Σωτήρης Θεοχαρόπουλος μετὰ 500 περί-
 που Καλαβρυτινῶν στρατιωτῶν, καὶ ὁ Παναγιώτης Αἰθά-
 λης μετὰ τινῶν στρατιωτῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Τριπολιτῆας,
 ἐξῆλθον περίπου δύο χιλιάδες ἔφιπποι, καὶ ἔφθασαν ἐκεῖ·
 καὶ οἱ μὲν ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπρόλαβον, καὶ κατέ-
 φυγον εἰς τὰ πλησίον ὄρεινὰ μέρη, παραιτήσαντες ὅλα τῶν
 τὰ πράγματα· ὀλίγοι δὲ τῶν στρατιωτῶν ἔμειναν κεκλει-
 σμένοι εἰς τινα ὀσπήτια, καὶ συνεκρότησαν μάχην μετὰ
 τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ὤρμησαν μέσα εἰς τὸ χωρίον, καὶ ἐ-
 προσπάθουν νὰ κατακαύσωσι τοὺς κεκλεισμένους Ἕλληνας·

πλήν ἐκεῖνοι πολεμοῦντες ἀνδρείως ἐφόνευσαν ἑκατὸν περι-
ρίπου τῶν ἐχθρῶν, αἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον κατῃσχυμένοι· ἠ-
ρίστευσε δὲ εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον ὁ Κουλὸς Πετιμεζᾶς,
ὁ Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας, ὅστις καὶ ἐφρονεῦθη, καὶ
ὁ Σπῦρος Νεζερίτης.

Ὁ δὲ Πετρόμπεης ἐστοχάσθη νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν Τρι-
πολιτζάν καὶ νὰ ζητήσῃ ἀνταλλαγὴν τῶν αἰχμαλώτων
Τούρκων μετὰ τῶν φυλακωμένων Ἀρχιερέων καὶ Προεσώτων,
καὶ διωρίσθη ὁ Γεράσιμος διδάσκαλος ἐκ Καλαμάτος, ὅστις
καὶ ἀπῆλθε τῇ 16 Ἀπριλίου μὲ γράμματα περὶ τούτου εἰς
τοὺς ἐν Τριπολιτζᾷ Ἀγάδες· ἔγραψε δὲ καὶ εἰς ὅλα τὰ μέ-
ρη, ὅπως ἦτον αἰχμάλωτοι Τούρκοι, ὅτι νὰ δοθῶσιν, ἂν συμ-
φωνηθῇ ἡ ἀνταλλαγὴ· πλήν οὐδὲν κατωρθώθη, μὲ τὸ νὰ
μὴ συγκατένευσεν εἰς τοῦτο ἡ Διοίκησις ἢ ἐν Τριπολιτζᾷ.
Συγχρόνως τότε κατὰ τὴν 17 Ἀπριλίου εὗρισκόμενος εἰς
τὸν λιμένα τῆς Ζακύνθου ὁ Καπιτάν Ὁρλόφ μὲ τὸ πλοῖόν
του, εἶδεν νὰ περνεῖ ἐκεῖθεν ἐν Ἰμπερίκι Τούρκικον, ὅθεν
παραινθηθεὶς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ὁμογενεῖς, καὶ φιλοτιμηθεὶς,
ἐκινήθη ἐναντίον του πρὸς ναυμαχίαν, τὸ ἔφθασε, καὶ τὸ
ἠκούλουθησεν ἕως εἰς τὰς νήσους Ὁξείας πολεμῶν, ὥστε
τοῦ ἐπροξέησε πολλὴν ζημίαν, καὶ ἐφόνευσεν πολλοὺς ἐκ
τῶν ἐχθρῶν.

Κατὰ τὴν ἐξέδωμάδα τῆς Διακαιησίμης ἔφθασεν εἰς τὸ Μεσο-
λόγγιον καὶ ὁ Μουσταφάμπεης, Κεχαγιᾶς τοῦ ἡγεμόνος
τῆς Πελοποννήσου Μεχμέτ Πασᾶ, μετὰ τριῶν χιλιάδ. καὶ
πεντακοσίων περίπου Ἀλβανῶν· τοὺς μετέβασαν εὐθὺς
μὲ τὰ πλοῖά των οἱ Μεσολογγίται εἰς τὸ Καστέλι τῶν
Πατρῶν, καὶ χωρὶς ἀναβολὴν ἐστράτευσαν διὰ τὴν Βοστί-
τζαν, τὴν ὅποιαν καὶ κατέλαβον διόλου ἀπροφύλακτον, καὶ
τὴν κατεπυρπόλησαν· οἱ δὲ ἐκεῖσε Ἕλληνες, προλαβόντες
κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη· Ἐστάθησαν ἐκεῖ σχεδὸν μίαν ἐξέδω-
μάδα, μὲ τὸ νὰ εὔρον τροφὰς ἱκανάς, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέδω-

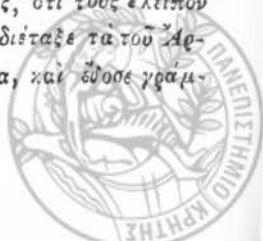
καν ὁ Κεχαργιᾶς γράμματα ἀφέσεως, προσκαλῶν τούς τε Βοιωτιζιάνας καὶ Καλαβρυτινούς Ἕλληνας, διὰ τὰ ὑπάρχοντα νὰ προσκυνήσουν· καὶ, ἐπειδὴ ἦτον ἀδύνατον, ποίαν ὁδὸν θέλει ἐξακολουθήσουν οἱ ἐχθροὶ, τὴν διὰ Κόρινθον, ἢ τὴν διὰ Καλάβρυτα, ἔγραψαν οἱ Καλαβρυτινοὶ πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Ζαήμεν νὰ προφθάσῃ, μὲ ὅσους στρατιώτας ἔχει, διὰ νὰ προκαταλάβουν τὰ στενὰ τοῦ δρόμου τῶν Καλαβρυτινῶν, ὅστις εὐθὺς ἔτρεξε πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ταξιαρχῶν. Κατέλαβον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ Καλαβρυτινοὶ τὰς ἀναγκαίας θέσεις, καὶ παρετήρησαν τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν. Ἐκ δὲ τῶν Βοιωτιζιάνων οὐδὲ ψυχὴ ἐφαίνετο, ἐπειδὴ διεσκορπίσθησαν ἅπαντες, εἶθεν κακεῖθεν. Μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν πεντακόσιοι περίπου τῶν ἐχθρῶν ὤρμησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ μοναστηρίου τῶν Ταξιαρχῶν, καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ χωρίον Βόδοδα, ὅπου ἦτον ἐστρατοπεδευμένος ὁ Ἀνδρέας Ζαήμες, τοῦ ὁποίου οἱ στρατιῶται μὲ τὸ νὰ ἐλειποτάκθησαν, καὶ ἔμεινε μὲ ὀλίγους, περιεκυκλώθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐκινδύνευσε μὲ ὄλον· τοῦτο ἐκεῖνοι οἱ ὀλίγοι ἀντέστησαν εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν ἐχθρῶν, καὶ πολεμοῦντες ἐτραβήχθησαν εἰς ἀσφαλέστερον μέρος. Ἐφρονεύθησαν δὲ εἰς ἐκείνην τὴν μάχην δύο τριῖς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἄλλοι τόσοι τῶν Ἑλλήνων.

Κατὰ δὲ τὴν 20 Ἀπριλίου ἐστράτευσαν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν Κόρινθον, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν ζώων ὅπου ἐκυρίευσαν εἰς τὸ πεδίων τῆς Βοιωτίας· καὶ, ἀφ' οὗ ἐπέρασαν ὅλα τὰ στενὰ τοῦ δρόμου ἀνεπειρέαστοι, ἔφθασαν εἰς τὴν Κόρινθον· οἱ δὲ πολιορκουῦντες ἐκείνην τὴν Ἀκρόπολιν Κορίνθιοι, Λερεβανοχωρίται καὶ Ποριῶται, ἰδόντες μακρόθεν τοὺς ἐχθρούς, ἔφυγον, καὶ ἄφησαν τὴν πόλιν τῆς Κορίνθου ἔρημον. Ὁ δὲ Γρηγόριος Δικαῖος, ὅστις τότε εὐρέθη ἐκεῖ· κατέκαυσεν τὸ ὠραῖον Ἱελατὶ τοῦ Κιμίλμπεη καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ χωρίον Σοφικόν, ὅπου ἔ-

καίμεν ἔφθορον εἰς ἓνα πύργον, ἐν ᾧ εἶχον πεφυλαγμένον τοὺς
 πατριάρχων ὅτε Θεοδωράκης Βλασόπουλος, ὁ Θεοχαρά-
 κης Ρέντης, καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, καὶ ἐλαφρυραγώγησεν ἰ-
 κανά. Τότε ἡ μήτηρ τοῦ Κιαμίλυπεη, βλέπουσα τὸ πα-
 λάτι καϊόμενον, ἐφύνευσε τὸν Ἀνδρῆικον Νοταρᾶν, εὐρισκό-
 μενον ἐνέχυρον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.

Ὁ δὲ Κεχαγιᾶς, ἐφοδιάσας τὸ φρουρίον τῆς Κορίνθου μὲ
 τροφᾶς καὶ μὲ στρατιώτας, ἐστράτευσε διὰ Ἄργους, ὅπου οἱ
 ἐκεῖ εὐρισκόμενοι Ἕλληνες, τόσον ἐπιτόπιοι, ὅσον καὶ Κρα-
 νιδιῶται, καὶ τινες Πετζιῶται, ἀπεφάσισαν νὰ προσμεινῶν
 τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ ἐξῶθεν τοῦ Ἄργους τεῖχος, καὶ νὰ τῆς
 παλεμήσων, νομίζοντες, ὅτι εἶναι ὀλίγοι· ἀλλ', ἀφ' οὗ τῆς
 εἶδον μακρόθεν πολλοὺς, κατέφυγον εἰς τὸ ὕψος καὶ ἄ-
 φησαν τὴν πόλιν τοῦ Ἄργους ἔρημον· καὶ μέρος μὲν τῶν
 γυναικῶν καὶ παιδιῶν ἔμειναν κεκλεισμένοι εἰς τὸ μοναστή-
 ριον τῆς Κατακεκρυμμένης μὲ ὀλιγίστους στρατιώτας, μέ-
 ρος δὲ εἰς τὸ παλαιόκαστρον τοῦ Ἄργους. Οἱ δὲ ἐχθροὶ
 καταδιώξαντες τοὺς Ἕλληνας, καὶ φονεύσαντες τινὰς ἐξ
 αὐτῶν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ υἱὸς τῆς Πουπουλίνας, ἐκυρίευ-
 σαν τὴν πόλιν, καὶ ἐπολιόρκησαν τότε μοναστήριον καὶ
 τὸ φρουρίον· καὶ οἱ μὲν τοῦ μοναστηρίου ὑστερημένοι διό-
 λου τῶν ἀναγκαίων, καὶ μὴ ἔχοντες τόπον νὰ φύγουν πα-
 ρεδόθησαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς· οἱ δὲ τοῦ φρουρίου ἔφυγον διὰ
 νυκτὸς καὶ ἐσώθησαν. Ἐφθασαν κατόπιν ἐκεῖ οἱ Καπιτα-
 ναῖοι Πετιμεζᾶς, καὶ Σκαλτζᾶς, καὶ ἄλλοι, μὲ χι-
 λίους περίπευ στρατιώτας Ἕλληνας· ἀλλ', ἐπειδὴ δὲν ἐ-
 πρόφθασαν ἐν καιρῷ πρὸς βοήθειαν τοῦ Ἄργους, διωρίσθη-
 σαν νὰ προκαταλάβουν τὰ στενὰ τὰ μεταξὺ Ἄργους καὶ
 Τριπολιτζᾶς, διὰ νὰ ἐμποδίσων τὴν διάβασιν τῶν ἐχθρῶν·
 πλὴν δὲν τὸ ἠκολούθησαν προβάλλοντες, ὅτι τοὺς ἔλειπον
 τὰ ἀναγκαῖα. Ὄθεν ὁ Κεχαγιᾶς, ἀφ' οὗ διέταξε τὰ τοῦ Ἄρ-
 γους, καὶ ἐσούτησεν ἐκεῖ ἓνα Προεσῶτα, καὶ εὐσεε γράμ-

μα ἀφέσειως εἰς τοὺς παραδοθέντας, καὶ ἔκαυσε τὰ καλά ὑσπήτια τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὕτως ἐστράτευσε διὰ τὴν Τριπολιτζᾶν συνοδευμένοις καὶ μετὰ 800 περίπου ἐντοπίων Τούρκων, οἵτινες ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς μετέβησαν εἰς τὸ Ἄργος ἐπίτηδες, διὰ τὰ τὸν προὔπαντήσουσιν καὶ τὰ τὸν συνοδεύσουσιν διέβησαν δὲ ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ Τουρναϊκῆ ἀνεπειρέαστοι, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν Τριπολιτζᾶν περὶ τὰς ἀρχὰς Μαΐου, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν πλῆθος λαφύρων ἐκ τῆς Βοσιτίτζης, Κορίνθου καὶ Ἄργους.

Ἐν τούτῳ κατὰ τὰς 20 τοῦ Ἀπριλίου τινὲς τῶν Ἑλλήνων ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῶν Καρυτινῶν, τοποθετημένου εἰς τὴν Πιάναν, ὑπῆγαν εἰς τοὺς Μύλους τῆς Λαβιάς, ὅπου εὐρόντες τινὰς τῶν Τούρκων ἀλήθοντας, τοὺς ἐφόνευσαν καὶ ἐχάλασαν τοὺς μύλους. Τοῦτο μαθόντες οἱ ἐν τῇ Τριπολιτζᾷ ἐχθροὶ, ὤρμησαν πανστρατιᾷ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἐπρόσμειναν οἱ Ἕλληνας μὲ γενναϊότητα, καὶ συνεκροτήθη ὁ πόλεμος εἰς τὸ χωρίον Σηλύμναν. μὴ δυνηθέντες δὲ οἱ ἐχθροὶ νὰ διώξουν τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὰς θέσεις των, καὶ φονευθέντες ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς 20, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ τοὺς κατεδίωξαν οἱ Ἕλληνας μέχρι τῶν τειχῶν τῆς πόλεως.

Κατὰ δὲ τὴν 26 ἐξῆλθον πάλιν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸ Βαλτέτζι, ὅπου ἦσαν ὁ Καπιτὰν Κυριακούλης μετὰ μερικῶν Μανιατῶν, καὶ τινες ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῆς Τριπολιτζᾶς στρατιῶται, οἵτινες δὲν ὑπέμειναν τὴν ὀρμὴν τῶν ἐχθρῶν, ἀλλ' ἄφησαν τὰς θέσεις των. Μετ' ὀλίγον δὲ ἔφθασεν εἰς βοήθειάν των ἓν σῶμα ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῆς Καρυταινῆς, ἐκτύπησαν τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν.

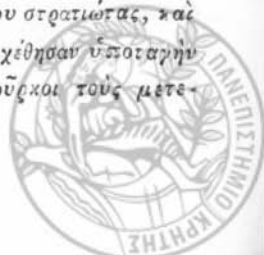
Συγχρόνως περὶ τὰς 20 τοῦ αὐτοῦ ἐπροχώρησεν ἐκ Θεσσαλίας πρὸς τὸ μέρος τῶν Θερμοπυλῶν ἓν σῶμα ἐχθρικοῦ στρατεύματος, ὅπερ ἦτον ἐστρατοπεδευμένον ὁ Καπιτὰν Λιάκος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Σόλωνος μὲ στρατιώτας,

Λεβαδείτας, καὶ Σαλωνίτας, ἐκεῖ συνεκροτήθη μάχη πεισμα-
τῶδης· καὶ, ἐπειδὴ ὅ,τε Σόλωνος καὶ ὁ Καπιτάν Διάκος
εὗρέθησαν μὲ ὀλίγους στρατιώτας εἰς μίαν θέσιν ἀνίσχυ-
ρον, περιεκυκλώθησαν ἀπὸ τοὺς ἐχθροῦς· καὶ ὁ μὲν Σόλω-
νος ἐφρονεῦθη εὐθύς, ὁ δὲ Καπιτάν Διάκος ἐπολέμησεν
ἡρωϊκῶς πολλὰς ὥρας, καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν,
ἀλλὰ τέλος πάντων, μὲ τὸ νὰ ἔσκασε τὸ τουφέκι του καὶ
τόπον δὲν εἶχε νὰ φύγῃ, συνελήφθη ζῶν καὶ ἐθανατώθη· οἱ
δὲ λοιποὶ Ἕλληνες διεφυλάχθησαν εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη.

Κατὰ δὲ τὴν θάλασσαν ἀφοῦ ἐξῆλθον τὰ Ἑλληνικὰ
πλοῖα εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, ὑψώσαν τὴν σημαίαν τῆς
ἐλευθερίας αἱ Κυκλάδες καὶ Σποράδες νῆσοι, ὅσαι ἔδην ἔχον
κατοίκους Τούρκους, καὶ πρὸ πάντων ἡ Σάμος, ἥτις ὀ-
δηγουμένη ἀπὸ τὸν Λογοθέτην Λυκοῦργον κατώρθωσε μίαν
δύναμιν στρατιωτικὴν ἀξιόλογον· καὶ, μὲ τὸ νὰ πλησιάσῃ
εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔκαμιν ἐφόδους συνεχεῖς εἰς τὰ παράλια
τῆς Ἀσίας, καὶ ἐληλάτουν ἐκεῖσε τὰ Τουρκοχώρια καὶ ἐ-
φόνευσον πολλοὺς, καὶ ἤχμαλώτιζον, καὶ ἐλάμβανον ἱκανὰ
λάφυρα. Ὅμοίως καὶ οἱ Κασσιῶται καὶ Καστελοριζιῶται
μὲ τὰ μικρὰ τῶν πλοῖα ἐπροξένησαν φρίκην καὶ τρόμον
εἰς τὰ παράλια τῆς Συρίας, καὶ πολλὰ ἐκ τῶν Τουρκι-
κῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἐκυρίευσαν. Ὅμοίως καὶ οἱ Κρηῆτες,
ὑψώσαντες τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, ἐπολιόρκησαν τὰς
ἐχθροὺς εἰς τὰ φρούρια, καὶ ἐπροχώρουν καλῶς, ὀδηγού-
μενοι ἀπὸ τὸν Ἀφεντούλην. Τὰ δὲ Ἑλληνικὰ πλοῖα πε-
ριφερόμενα εἰς τὴν Μεσόγειον, ἐπέτυχον τινὰ ἐχθρικά Τρα-
σπόρτια, μετακομίζοντα στρατιώτας, τὰ ὅποια ἐβύθισαν,
τὰς δὲ ἐχθρὰς μετέφερον εἰς τὰς νήσους τῶν καὶ τοὺς ἐ-
θανάτωσαν. Εἰς δὲ τὴν πόλιν τῶν Κυδωνιῶν εἰσῆλθεν ἕ-
νας Πασᾶς μὲ τέσσαρας χιλιάδας περίπου στρατιώτας, καὶ
οἱ μὲν Πρόκριτοι τῶν Χριστιανῶν ὑπεσχέθησαν ὑποταγῆν
εἰς τὸν Σουλτάνον, οἱ δὲ βάρβαροι Τούρκοι τοὺς μετε-

χειρίσθησαν ἀπανθρώπως καὶ ἐχθρικῶς, φονεύοντες καὶ αἰχμαλωτίζοντες πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, ὅτε βιασθέντες ἔλαβον καὶ αὐτοὶ τὰ ὄπλα πρὸς ὑπεράσπισίν τους· πλὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχον κἀμμίαν προετοιμασίαν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀνθέξουν· καὶ, ἀφοῦ ἐξ αὐτῶν ἐφρονεύθησαν καὶ ἠχμαλωτίσθησαν, οἱ λοιποὶ διεσώθησαν διὰ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων περιπλεούντων ἐκεῖ, καὶ κατέφυγον εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους καὶ πολλοὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον.

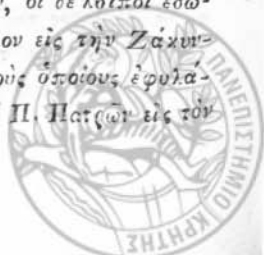
Ἐν δὲ ταῖς Πάτραις ἐφυλάττετο ἡ πολιορκία παρὰ μόνων τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας Ἑλλήνων, πλὴν μακρόθεν· ἐπειδὴ ὁ Π. Πατρῶν ἴστερεῖτο καὶ τροφῶν διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ ἐφοδίων πολεμικῶν· ἀλλ', ἀφοῦ οἰκονόμησε τροφὰς ἐκ τῶν πέριξ ἐπαρχιῶν, καὶ τὸν ἐπρόφθασαν ἐφόδια πολεμικὰ οἱ ἐκ Ζακύνθου Ἰωάννης Στέφανος, Λεονταρίτης, Νικόλαος Καλύδας, καὶ Φραντζέσκος Καρβελάς, οἵτινες μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἐκαῖθεν τῷ Κόμητος Διονυσίου Δε Ρῶμα καὶ τοῦ Φλαμπουριάρη διωρίσθησαν Ἐφοροὶ, καὶ ἐσύναζον τὰς συνδρομὰς τῶν φιλογενῶν· τότε διώρισε τοὺς στρατιώτας καὶ κατέλαβον τὰς θέσεις τοῦ Μοναστηρίου Ὀμπλοῦ, τῆς Ζωητάδας καὶ τῆς Περιβόλας· καὶ εἰς μὲν τὸν Ὀμπλὸν ᾠδήγει τοὺς στρατιώτας ὁ Κ. Δημήτριος Κουμανιώτης, εἰς δὲ τὴν Ζωητάδα ὁ γενναῖος Παναγιώτης Καραντζᾶς, εἰς δὲ τὰ πέριξ τῆς Περιβόλας ὁ Νενέκος Ζουμπατιώτης, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ὄρεινῶν ἐκείνων χωριῶν, οἵτινες συνεκρότην καθ' ἡμέραν σχεδὸν πολέμους εἰς τὰς εἰρημένας θέσεις, ἐξερχομένων τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν πεδιάδα, πότε πανστρατιᾷ ἐπίτηδες διὰ νὰ πολεμήσουν, πότε μέρος ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ συναΐξουν καρπούς καὶ χόρτα διὰ τὰ ζῶα των· ἀλλὰ πάντοτε οἱ Ἕλληνες τοὺς κατεδίωκον, καὶ ἐφόνευσον ἐξ αὐτῶν.

Ὁ δὲ Καραντζᾶς τοὺς ἐπροξένει φρίκην, ἐπειδὴ ὄχι μόνον εἰς τὸ πεδίον τοῦ πολέμου ἐδείκνυε τὴν ἀνδρείαν τρυ

καὶ τὴν ἐπιδειξίτητα τὴν στρατηγικὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ νυκτὸς εἰσῆρχετο συνεχῶς εἰς τὴν πόλιν μὲ ὀλίγους στρατιώτας, ἤρπαζεν αἰχμαλώτους, ἐφόνευσεν ἐξ αὐτῶν, ἐχαλῶσα τοὺς μύλους, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τοὺς ἔβλαπτε καιριῶς. Καὶ οὕτως ἐξηκολούθει ἡ πολιορκία. Ἀλλὰ περὶ μὲν τροφῶν δυσκόλως οἰκονομοῦντο, ἐφόδια δὲ πολεμικὰ εἶχον εἰς ἀφρονίαν, ἐπειδὴ οἱ ἐκ Δημητριάδος Κύριοι Σπηλιοτόπουλοι, Νικόλαος καὶ Σπῦρος, οἵτινες ἐπεστάτου τοὺς ἐκεῖ μπαρουτομύλους, καὶ διένειμον εἰς ὅλα τὰ στρατεύματα μπαρούτη ἄνευ πληρωμῆς, ἀλλὰ μὲ μόνας ἀποδείξεις διὰ τὰ πληρωθῶσιν ἐν καιρῷ ἀπὸ τοῦ Γένους, αὐτοὶ ἀπέστειλαν καὶ πρὸς τὸν Π. Πατρῶν ἱκανὴν ποσότητα, ὥστε ἐκεῖθεν οἰκονομοῦντο καὶ οἱ Καλαβρυτινοὶ στρατιῶται· πολ-
λάκις δὲ καὶ οἱ Γαστουναῖοι καὶ οἱ Βοστιτζιάνοι.

Εἰς δὲ τὴν θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἀκρωτήριον τοῦ Πάπα μέχρι τῆς Γλαρέντζας περιεφέροντο τέσσαρα Γαλαξιδιώτικα καὶ δύο Κεφαλληνίτικα ὀπλισμένα, ὁμοίως καὶ δύο φελοῦκες, καὶ ἐμπόδιζον τὴν διὰ θαλάσσης διάβασιν τῶν ἐχθρῶν εἰς τὰς Ἴονικὰς νήσους, ἢ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀκαρνανίας· ὅτε συνέλαβον δύο πλοῖα μὲ Ἴονικὴν σημαίαν, ἐν οἷς ἦσαν Ἀλβανοὶ τινὲς ἄνδρες καὶ γυναῖκες μεταβαίνοντες εἰς τὴν Πρέβεζαν, τοὺς ὁποίους ἤχημαλώτισαν καὶ ἐκυρίευσαν τὸ πρῶγμά των. Τοῦτο καὶ ἄλλα τοιαῦτα μὲ τὸ νὰ ἐδυσαρέστησαν τὴν διοίκησιν τῶν Ἴονικῶν νήσων, ἀπέστειλαν ἐν Λαντζόνι καὶ μίαν Τράταν ἐναντίον μιᾶς φελοῦκας Γαλαξιδιώτικης, ὀπλισμένης καὶ εὐρισκομένης εἰς τὴν Γλαρέντζαν, καὶ διὰ νυκτὸς ἐπέπεσον αἴφνης εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ἐκυρίευσαν, ἀφ' οὗ ἐφόνευσαν τρεῖς Γαλαξιδιώτας, καὶ συνέλαβον δύο ἐξ αὐτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐσώθησαν εἰς τὴν ξηρὰν· ὅθεν τὴν μετέφερον εἰς τὴν Ζάκυνθον, ὁμοίως καὶ τοὺς συλληφθέντας, τοὺς ὁποίους ἐφυλάκωσαν ὡς πειράτας, περὶ ὧν ἔγραψεν ὁ Π. Πατρῶν εἰς τὸν

Διοικητὴν τῆς Ζακύνθου δικαιολογῶν αὐτούς, καὶ μόλις μετὰ πολλοὺς μῆνας ἤλευθερώθησαν.

Ὁ δὲ Γκρίν δὲν ἔπαυε νὰ ἐφοδιάζῃ τοὺς ἐν Πάτραις καὶ Καστέλι ἐχθρούς, μεταφέρων τροφὰς καὶ εἴτι ἄλλο ἀναγκαῖον ἐκ Ζακύνθου. ὅτε ὁ Π. Πατρῶν ἔγραψεν ἐν πρετέστον κατ' αὐτοῦ, περιεκτικὸν τῶν ὄσων κακῶν ἐγένεν αἴτιος εἰς τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν καὶ εἰς τοὺς Πατράϊς, τὸ ὅποιον ἀπέστειλεν εἰς χεῖρας τοῦ Γαλλικοῦ Κουσόλου Μπουκοσίλ, εἰς Ζάκυνθον εὐρισκομένου, νὰ τὸ καταγράψῃ εἰς τὸ βιβλίον του, καὶ νὰ τὸ ἐγχειρίσῃ. Ὁμοίως καὶ τινες Μεσολογγίται, εὐρόντες ἀρμόδιον τὸν καιρὸν νὰ κερδίσωσιν, εἶδον τροφὰς εἰς τοὺς ἐν Πάτραις ἐχθρούς, καὶ εἶχον πολλὴν συγκοινωνίαν μετ' αὐτῶν, ἐμπορευόμενοι καὶ ἀγοράζοντες τὰ λάφυρα δι' ὀλίγης τιμῆς, καὶ ἐντρυφῶντες εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων.

Οἱ δὲ Λαλαῖοι, ἀπολιόρητοι ὄντες, ἐξήρχοντο συνεχῶς εἰς τὰ πέριξ τῶν ἐπαρχιῶν Γαστούνης καὶ Πύργου, καὶ κατέκαιον τὰ χωρία, καὶ ἐλεηλάτου. Ἐπροχώρησαν καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πύργου· καὶ, ἐπειδὴ δὲν ἀπήντησαν ἀνθίστασιν ἰσχυράν, εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν καὶ τὴν κατεπυρπόλησαν. Ἐσύναξαν πλῆθος ζώων ἐκ τῶν πέριξ χωρίων καὶ γεννήματα ἱκανά, ὥστε εἶχον ἀφθονίαν ἐκ τροφῶν. Εἰς δὲ τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας τῶν Πατρῶν δὲν ἐτόλμησαν νὰ εἰσέλθουν, ἐπειδὴ ἦτον διωρισμένοι οἱ στρατιῶται ἐκείνων τῶν μερῶν μὲ τοὺς Καπιταναίους, τὸν Πανάγον Σανταμεριάνον, τὸν Ζέρβαν, τὸν Στέργιον, τὸν Ἰωάννην Καραλῆν, καὶ ἐφύλαττον εἰς θέσεις ὀχυράς, μάλιστα ὁ ἐκ Προστοβίτζης Γεώργιος Γιαννόπουλος, μὲ ὀλίγους στρατιώτας ὅπου εἶχεν, ἐπροξένει τρόμον εἰς τοὺς Λαλαίους· πλὴν ὁ νέος οὗτος ἦτον μὲν γενναῖος, ἀλλ' ἄπειρος, καὶ εἰς μίαν ἐξοδὸν τῶν Λαλαίων, εἰς τόπον λεγόμενον Κατσαροῦ, μὲ τὸ νὰ ἐπροχώρησεν ὑπὲρ τὸ δέον, περιεκυκλώθη

ἀπὸ τῆς ἐχθροῦς ὄντας πεντακοσίους περίπου, καὶ τινὲς μὲν τῶν στρατιωτῶν του ἐπρόλαβον καὶ ἔφυγον, ἔμεινε δὲ αὐτὸς μὲ μόνους ὀκτώ, καὶ ἐκεῖ, ἀφ' ἧ ἐπολέμησεν ἱκανὰς ὥρας μὲ ἀνδρείαν, καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν, ἐφνεύθη καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοὶ του ἡρωϊκῶς.

Ὅθεν συνῆλθον οἱ Ἡρόκριτοι τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαβρύτων καὶ τῆς Βοστίτζης εἰς ἓν χωρίον τῆς Λαπάτας, Μπούμπουκα λεγόμενον, καὶ συσκεφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ ἀποστείλωσι πρέσβυν μὲ γράμματα πρὸς τοὺς Προκρίτους νησιώτας, τὸν Σωτήριον Θεοχαρόπουλον, παρακινουῦντές τους νὰ ἀποστείλουν μερικὰ πλοῖα εἰς τε τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον καὶ εἰς τὰ λοιπὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου.

Ὁ δὲ Πετρόμπεης, διατρίβων εἰς Καλαμάταν, ἔγραψεν εἰς ὅλους τοὺς Προκρίτας τῆς Πελοποννήσου, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ συνέλθωσιν εἰς ἓν τῶν μεσογείων μερῶν, καὶ νὰ συσκεφθῶσι, τίνι τρόπῳ νὰ δάλωσι τὰ πράγματα εἰς ὕπωσυν εὐταξίαν, καὶ νὰ οἰκονομηθῶσι χρήματα διὰ μισθοῦ τῶν Μανιατῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐκστρατεύσωσιν ἄνευ χρημάτων. Ὅθεν ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγουν τινὲς τῶν Προκρίτων· ἀλλ', ἐπειδὴ ἓν τοσούτῳ εἶχεν ἔμψει ὁ Κεχαγιᾶς εἰς τὴν Τριπολιτζάν, καὶ ἡ δύναμις τῶν ἐχθρῶν ἠϋξήσε, καὶ ἐφοβοῦντο οἱ τὴν Τριπολιτζάν πολιορκουῦντες, μήπως ἐκστρατεύσωσιν οἱ ἐχθροὶ πανστρατιᾷ εἰς τὰς πέριξ ἐπαρχίας, οἱ δὲ Ἕλληνες, κατέχοντες πολλὰς θέσεις, ἦσαν διεσκορπισμένοι, ὥστε δὲν ἐδύναντο νὰ αἰθέξωσιν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, εἰς ὅποιονδήποτε μέρος ἤθελον ὁρμήσουν, διὰ τοῦτο ἐπροσκάλεσαν ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς Πελοποννήσου νὰ ὑπάγουν ἐκεῖ, καὶ νὰ ἐνδυναμώσωσιν τὰς θέσεις. Ὅθεν ἀπῆλθε καὶ ὁ Ἀνδρέας Ζαήμης μετὰ τῶν στρατιωτῶν του ἐκεῖ, καὶ ἠνώθησαν μετὰ τοῦ Σωτήρου Χαλαμάπου καὶ Σωτήρου Θεοχαρόπουλου, καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὸ στρατόπε-

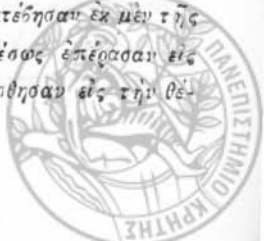
δὸν τῶν Καρυτιῶν, ὅτε κατὰ τὰς 12 Μαΐου ἐξῆλθεν ὁ Κεχαριάς καὶ ὁ Κιαμήλμπεης μὲ ἐξ̄ χιλιάδας περίπου στρατιώτας, καὶ διευθύνθη εἰς τὸ Βαλτέτσι, ὅπου ἦτον ἐστρατοπεδευμένοι ὁ Κ. Κυριακούλης καὶ ὁ υἱὸς τῆ Πετρόμπεη Ἰωάννης μὲ μερικοὺς Μανιάτας, καὶ τινες Καπιταναῖοι ἐκ τῆς ἐπαρχίας Τριπολιτζᾶς καὶ Λιονταρίου μὲ τοὺς στρατιώτας των, συμποσοῦμενοι ὅλοι περὶ τοὺς χιλίους. Ἐκεῖ λοιπὸν τοὺς ἐπερικύκλωσαν πανταχόθεν οἱ ἐχθροί· ὁ δὲ Κεχαριάς ἔστησε τὸ τζατῆρί του, καὶ ἐτοποθέτησε τὰ κανόνια του ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, μὲ ἀπόφασιν νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ, καὶ ἔπειτα νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας, νὰ διαλύσῃ ὅλας τὰς πολιορκίας καὶ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Πελοπόννησον. Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες, καὶ τοὶ πανταχόθεν περικυκλωμένοι, ἀντέστησαν γενναίως, καὶ διήρκεσεν ὁ πόλεμος δύο ἡμέρας καὶ μίαν νύκτα. Ἐπρόφθασεν ἐγκαίρως βοήθεια εἰς τοὺς Ἕλληνας ὁ, τε Κ. Θεόδωρος Κωλοκοτρώνης καὶ ὁ Κ. Δημήτριος Κολιόπουλος μὲ τοὺς Καρυτινοὺς στρατιώτας, ἐκτύπησαν πλάγιως τοὺς ἐχθροὺς καὶ τέλος πάντων τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν ἐξαισίον, ὥστε ἄφησαν ἐκεῖ καὶ τὰ τζατῆρια, καὶ τὰ κανόνια καὶ ὅλας των τὰς ἀπσκευὰς, τὰ ὅποια ἐκυρίευσαν οἱ Ἕλληνες, οἵτινες τοὺς κατεδίωξαν ἕως πλησίον τῆς Τριπολιτζᾶς, καὶ ἐφόνευσαν ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς διακοσίους· ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ὀλίγοι ἐφρονεύθησαν. Ἡρίστευσεν εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον ὁ Καπιτὰν Κυριακούλης, μὲ τὸ νὰ ἔδειξε καὶ γενναϊότητα καὶ ἐπιδεξιότητα. Οὗτος ὁ πόλεμος ἐμψύχωσε τοὺς Ἕλληνας κατὰ πολλὰ, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ πλησιάσουν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, καὶ νὰ κάμουν στενωτέραν τὴν πολιορκίαν.

Εἰς δὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κ. Διάκου, ἐπέρασεν ἐκεῖ ὁ Κ. Ὀδυσσεὺς μὲ ὀδηγήκοντα περίπου στρατιώτας, διὰ νὰ ὀδηγήσῃ τὰ στρατεύματα

τῆς Λεβαδείας. Περὶ δὲ τὰς ἀρχάς Μαΐου εὐρέθη εἰς τὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς μὲ τούς 80, ὅπου ἔφθασεν ἐν σῶμα ἐχθρικὸν περίπου δύο χιλιάδων, ὀδηγούμενον ἀπὸ τὸν Ὀμέρ Πασᾶν Βριώνην, οἵτινες περιεκύκλωσαν τὸ χάνι καὶ ἄρχησαν ἀπὸ πρωΐας τὸν πόλεμον μέχρι τοῦ ἑσπέρας. ὤρμησαν πολλάκις οἱ ἐχθροὶ νὰ εἰσπηδήσωσιν εἰς τὸ χάνι, πλὴν δὲν ἐδυνήθησαν, ἐπειδὴ πανταχόθεν οἱ ὀλίγοι Ἕλληνες παρεφύλαττον τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἀντέκρουον ἰσχυρῶς. ἔπαυσεν ὁ πόλεμος μαζῆ μὲ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· καὶ, ἐπειδὴ οἱ περικεκλεισμένοι Ἕλληνες μηδὲ τροφὰς εἶχον μέσα εἰς τὸ χάνι, μηδὲ πολεμικὴν ὕλην, ὤρμησαν διὰ νυκτός καὶ ἔφυγον διὰ μέσου τῶν πολιορκούντων ἐχθρῶν ἀσπλαῶς. Ἐβρονεύθησαν εἰς ἐκεῖνον τὸν πόλεμον ὑπὲρ τούς 150 τῶν ἐχθρῶν, ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων τρεῖς.

Εἰς δὲ τὸ Μεσολόγγι ἔφθασαν καὶ ἄλλαι δυνάμεις ἐχθρικαί, 1500 περίπου Ἀλβανοὶ, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Ἀσλακάκον, καὶ ἄλλους Μπουλουκπασάδες, τούς ὁποίους μετέφερον μὲ τὰ πλοῖά των οἱ Μεσολογγίται εἰς τὰς Πάτρας, καὶ ἠύξησεν ἡ ἐκεῖ τῶν ἐχθρῶν δύναμις ἀρκετὰ, ὥς ἵ μόνον οἱ Πατραῖοι στρατιῶται δὲν ἦτον ἱκανοὶ νὰ προκαταλάβουν ὅλας τὰς θέσεις, καὶ νὰ ἐμποδίσουν εἰςδεχομένην τινὰ ἐξόδον τῶν ἐχθρῶν. Ὅθεν ὁ Π. Πατρῶν ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Ζαήμην νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρώτην του θέσιν, διὰ νὰ εἰδυναμιώσουν τὰ ἀνγκατὰ μέρη. Ἐν τούτῳ ἄρχησαν νὰ μεταβαίνουν καὶ ἐκ τῶν Ἴονικῶν νήσων εἰς τὴν Πελοπόννησον στρατιῶται καὶ, μὲ ὄλον ὅπου ἡ Διοίκησις τούς ἐμπόδιζεν αὐστηρῶς, ἐκεῖνοι ὁμως ζήλω κινούμενοι κατεφρόνουν καὶ τὰς προσταγὰς καὶ τὰς ἀπειλὰς τῆς Διοικήσεως. Ὅθεν μετέστησαν ἐκ μὲν τῆς Ζακύνθου μέχρι τῶν 150, οἵτινες ἀμέσως ἐπέρασαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Πατρῶν, καὶ διωρίσθησαν εἰς τὴν θέ-

σιν Ζωητάδα ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τοῦ Καραντζᾶ· ἐκ δὲ τῆς Κεφαλληνίας 300 περίπου, περὶ ὧν διώρισεν ὁ Π. Πατρῶν τὸν Γεώργιον Σισίην νὰ τοὺς βαστάξῃ ἐκεῖ εἰς τὴν Γασταύνην, ὅπου οἰκονομοῦντο εὐκολώτερον αἱ τροφαί. Ἐφερον δὲ μεθ' ἑαυτῶν καὶ τινα ἐφόδια πολεμικὰ καὶ τέσσαρα κανόνια, τὰ ὅποια ἔμελλον νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν μελετωμένην πολιορκίαν τοῦ Λάλα.

Οἱ δὲ Λαλαῖοι εἰς τὰς 10 Μαΐου ἐξῆλθον πανστρατιᾷ διὰ νυκτός εἰς τὸ Λαντζόϊ, ὅπου ἦσαν τοποθετημένοι οἱ Καμπασαῖοι μὲ ὀλίγους στρατιώτας, τοὺς ἐπερικύκλωσαν καὶ ἄρχησαν τὸν πόλεμον. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Πυργιωταὶ Ἕλληνες, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Κ. Χαραλαμπάκη, καὶ τινες Ἀρκάδιοι ἔτρεξαν εἰς βοήθειάν τους· συννεκροτήθη πεισματώδης ὁ πόλεμος, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπροχώρουν καλῶς· πλὴν κακῇ τύχῃ ὁ Κ. Χαραλαμπάκης Βιλαέτης καὶ εἷς Ἀρκάδιος Καπιτάνιος Μέλιος, μὲ ὀλίγους στρατιώτας εὕρισκόμενοι εἰς τὸν κάμπου τοῦ Ζμίλα, περιεκυκλώθησαν ἀπὸ τὴν καθβαλαρίαν τῶν ἐχθρῶν, καὶ μὴ ἔχοντες τρόπον νὰ καταφύγωσιν εἰς ὄρεινόν μέρος, ἐπίασαν μερικὰ χαντάκια εἰς τὸν κάμπου καὶ ἐκεῖθεν ἀντέκρουον εἰς τὰς ὀρμάς τῶν ἐχθρῶν· ἐπολέμησαν ἐκεῖ ὥρας ἱκανάς· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ μὴν ἦτον δυνατὸν νὰ τοὺς ὑπάγῃ ἄλλοθεν βοήθεια, καὶ οἱ ἐχθροὶ, ὄντες ἰππεῖς καὶ πολλοὶ, τοὺς εἶχον στενὰ περικυκλωμένους, δὲν ἐδυνήθησαν πλέον νὰ ἀνθέξουν, καὶ ἐκεῖ ἐφονεύθησαν καὶ οἱ Καπιταναῖοι καὶ 25 περίπου στρατιῶται, ἀφ' οὔ καὶ αὐτοὶ οἱ γενναῖοι ἐφόνευσαν ἕκαστος δύο, ἢ τρεῖς, τῶν ἐχθρῶν.

Εἰς δὲ τὰς 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐξῆλθον ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς δύο χιλιάδες τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὑπῆγον κατ' ἐυθείαν εἰς τὸ χωρίον Δολιανὰ, φέροντες δύο κανόνια καὶ ἱκανὰς ἀποσκευάς· Ἐκεῖ εὕρισκετο ὁ Καπιτάν Νικηταράς

Σταματελόπουλις με 150 περίπου στρατιώτας, οἵτινες ἐκλείσθησαν εἰς τὰ ὑσπήτια, καὶ συνεκροτήθη ἡ μάχη· ἀλλὰ, μὴ δυνάμενοι οἱ ἐχθροὶ νὰ θλάψωσι τοὺς κεκλεισμένους, ἐν ᾧ αὐτοὶ ἐφρονεύοντο, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν· ὁ δὲ Κ. Νικῆτας μετὰ τῶν στρατιωτῶν του τοὺς κατεδίωξεν εἰς ἐκεῖνα τὰ στενά, καὶ τοὺς ἐδίασε νὰ ἀφήσωσι καὶ τὰ κανόνια καὶ ἄλλας τῶν τὰς ἀποσκευῶν, τὰς ὁποίας ἐκυρίευσαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐφόρουν 100 περίπου τῶν ἐχθρῶν.

Ὁ δὲ Ἀλῆ Πασᾶς, πολιορκημένος ὦν εἰς τὸ φρούριον τῶν Ἰωαννίνων, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐγκατελείφθη ἀπὸ ὅλους τοὺς πιστοτέρους καὶ οἰκειοτέρους του ἀξιωματικούς· οἷον τὸν Ἄγο Μουχουρδάση, τὸν Ταῖο Ἀμπάζη, καὶ ἄλλους Τούρκους καὶ Χριστιανούς· ἔπειτα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δυσανεκτοὶ ἀπὸ τὸν Ἰσμαήλ Πασᾶ, Πασόμπεην λεγόμενον, καὶ ὑποπτευθέντες, ὅτι τὸς ἐπιδουλεύεται, συνειρηθήσαν πάλιν μετὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ ἤκουσθησαν μετὰ τῶν Σουλιωτῶν, ὑποσχόμενοι εἰς αὐτοὺς νὰ τοὺς δώσωσιν τὴν πατρίδα τους καὶ τὸ κάστρον Κιάφα, καὶ ἄλλας ἀμειβάς, εἰάν ἠρωμένοι μὲ αὐτοὺς ἐλευθερώσωσιν τὸν Ἀλῆ Πασᾶ ἀπὸ τὴν πολιορκίαν· Ὄθεν λαβόντες τὰ πιστὰ οἱ Σουλιῶται ἐξῆλθον μὲ τὰς φαρμιλίας των ἀπὸ τὴν Κέρκυραν, ἔλαβον τὴν Πατρίδα των καὶ τινα ἐνέχυρα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ ἄρχησαν νὰ ἐνοχλοῦν τὰ κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ στρατεύματα, συγκροτήσαντες διαφόρους μάχας εἰς τὰ Πέντε Πηγὰδια καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Τζαμουριᾶς, καπιτανευόντων τῷ τε Νότῃ Μπούτζαρη, καὶ τοῦ Μάρκω Μπούτζαρη, καὶ τοῦ Τζαβέλα. Προκατέλαβον καὶ τὸ κάστρον Ῥινιάσα, καὶ διώρισαν τὸν Πεζόβαν μὲ 150 στρατιώτας νὰ τὸ φυλάτῃ. Ἀλλ' εἰς μὲν τὸ φαινόμενον οἱ Σουλιῶται ἐπολέμουν ὑπὲρ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, εἰς δὲ τὸ κοινόν ὑπὲρ ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ δὲ ἐν Τριπολιτζᾷ ἐχθροὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ δλάψωσι τοὺς πολιορκοῦντας Ἑλληνας, κατέθλιβον καὶ ἐτυράνουν τοὺς εἶδον τῆς Τριπολιτζᾶς Χριστιανοὺς, φυλακωμένους καὶ μὴ, καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐφόνεον. Κακῆ δὲ τύχῃ τῶν Χριστιανῶν, εὐρίσκετο ἐκεῖ ὁ ποτὲ μὲν Μητρος Ῥοδόπουλος λεγόμενος, Πατραῖος, τότε δὲ Μεχμέτης, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀρνηθῆ τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν καὶ εἶχεν ἐγκολπωθῆ τὴν τοῦ Μωάμεθ οὗτος λοιπὸν ὁ ἀλιτήριος, διὰ τὰ φαίνεται ζηλωτὴς εἰς τοὺς ἄλλους Τούρκους, ἐπροσπάθει νὰ τοὺς ὑπερβῆ εἰς τὴν ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπίαν, καὶ ἐνήργει ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν μωρία ὅσα κακὰ καὶ ὕβρεις, παρακινῶν τοὺς Τούρκους, διὰ νὰ ὀρμήσωσι νὰ φονεύσωσι τοὺς φυλακωμένους Ἀρχιερεῖς καὶ Προεσῶτας· πλὴν ἡ Διοίκησις δὲν ἐσιγῶρει τὸ τοῦτον. Ἐδίαζε δὲ τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἐξομώσωσι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις· καὶ, ἐπειδὴ δὲν τὸν ὑπήκουον, τοὺς ἐβασάνιζε τυραννικῶς, καὶ ὑπέφερον οἱ ἄθλιοι τὰ πάνδεινα παρ' αὐτοῦ, ἕως ὅτου ἐφυγεν ἐκεῖθεν, βλέπων, ὅτι εἰν δύναται νὰ ἀνθέξωσιν οἱ πολιορκούμενοι ἐχθροί.

Ἐἰς δὲ τὰς 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔφθασαν εἰς τὸν Κόλπον τῆς Κορίνθου δεκαπέντε πλοῖα Ἑλληνικὰ μὲ ναύαρχους τὸν τε Ἀνδρέαν Βῶκον, Ὑδραῖον, καὶ τὸν Κ. Μπόττησιν Πετρωῖώτην, τὰ ὅποια εὐθὺς, ὅπῃ ἐφάνησαν, κατέτρομαζαν τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα ἐχθρικά, καὶ κατέφυγον ὑποκάτω τοῦ τείχους Ναυπάκτου πρὸς ἀσφάλειάν τους· τὰ δὲ Ἑλληνικὰ διέεισαν μεταξὺ τῶν Καπελιῶν, καὶ ἔφθασαν εἰς Ναυπάκτον· πλὴν δὲν ἐδύνατο νὰ πλησιάσῃ, διὰ νὰ πολεμήσῃ τὰ ἐχθρικά, ἐπειδὴ ἐμποδίζοντο ἀπὸ τὰ κανόνια τοῦ Κάστρου· ὅθεν ἄραξαν ἐκεῖ πλησίον, καὶ τὰ εἶχον πολιορκημένα. Τότε λοιπὸν, εἰς τὰς 24 τοῦ αὐτοῦ, ἔλαβον τὰ ὅπλα καὶ οἱ Ἀκαρνανεὶς καὶ Αἰτωλοί, οἵτινες πρότερον ἐμποδίζοντο ἀπὸ τὸν Κ. Βαρνακιῶτην καὶ

ἀπὸ ἄλλους τινὰς Προκρίτους τῶν ἐκεῖ μερῶν, ἀδιαφόρου καὶ εἰς μὲν τὸ Μεσολόγγι ἐμβῆκεν ὁ Κ. Μακρῆς, πλὴν οἱ ἐκεῖσε εὐρισκόμενοι ὀλίγοι Τοῦρκοι, συναινέσει τῶν Προκρίτων Μεσολογγιτῶν, ἐπρόλαβον καὶ κατέφυγον εἰς τὸ Βραχῶρι. Ὁ δὲ Καπιτάν Μακρῆς ἄφησε φρουρὰν ἐκεῖ καὶ μετέβη εἰς τὸ Βραχῶρι, ὅπου συνήχθησαν ὄλοι οἱ Καπιταναῖοι, καὶ ἐπολιόρκησαν τοὺς ἐκεῖ Τοῦρκους, ὁμοίως καὶ τὸ χωρίον Ζαπάτι· οἱ δὲ Τοῦρκοι, κεκλεισμένοι εἰς τὰ ὄχυρά ὀσπήτια, ἀντεπολέμουν· πλὴν τέλος πάντων παρεδόθησαν, ἐκτὸς τοῦ Γουῆρα μπουλούκμπαση, ὅστις διὰ νυκτὸς ἔφυγεν ἐκεῖθεν μὲ 150 περίπου Ἄλβανούς, καὶ κατέφυγεν εἰς τὸ Ζητούνη. Ἐκ δὲ τῶν παραδοθέντων παρέλαβεν ὁ Κ. Βαρνακιώτης τριακοσίας περίπου ψυχὰς ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ τοὺς ἐφύλαξεν εἰς τὸ Δραγαμέστον. Μαθόντες τὸ κίνημα τῶν Ἀκαρνάνων καὶ Αἰτωλῶν οἱ Ἀγάδες τῶν Ἄλβανῶν, σύμμαχοι τῶν Σουλιωτῶν, ἔγραψαν ἐκ συμφώνου συγχαίροντές τους ἕνεκα τούτου, καὶ εἰδαποιοῦντές τους, ὅτι αὐτοὶ ὤρμησαν εἰς τὴν Τζαμουργιὰν καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Φανάρι, καὶ προσκαλῶντές τους νὰ ἐρωθῶν ἐναντίον τῶν Βασιλικῶν στρατευμάτων πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ· καὶ εὐθύς ὁ μὲν Κ. Τζόγκας ἐπολιόρκησε τὴν Βόνιτζαν, οἱ δὲ Σουλιῶται τὴν Πρέβεζαν, καὶ μέρος ἐξ αὐτῶν κατέλαβον τὰ Πέντε Πηγὰδια συμφώνως μετὰ τῶν Ἄλβανῶν.

Ὁ δὲ Πετρόρμπεης, ἀφ' οὗ εἰδοποιήθη, ὅτι συνῆλθόντινες τῶν Προκρίτων τῆς Πελοποννήσου εἰς τὰ πέριξ τῆς Τριπολιτζᾶς, μετέβη εἰς τὸ Λεοντάρι μὲ τριακοσίους περίπου Σπαρτιάτας. Ἐκεῖ μετέβησαν καὶ οἱ Πρόκριτοι, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Μοναστήριον, Καλτεζιαῖς λεγόμενον, ὅπου συσκαφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ συστήσουν Διοίκησιν, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν Γερουσίαν, καὶ τῇ 26 ἑκάμαυ τὴν ἐκλογὴν τῶν Διοικητῶν οἱ ἐκεῖ παρευρεθέντες, καὶ ἐψηφίσαν-

το τὸν μὲν Πετρούμπτην Πρόεδρον, τὸν δὲ Βρεσθένης Θεοδῶρητον, τὸν Ἀθανάσιον Κανακάρην, ἐκ Πατρῶν, τὸν Σωτήριον Χαραλάμπην, τὸν Ἀναγνώστην Δελιγιαννόπουλον, τὸν Θεοχαράκη Ρέντην καὶ τὸν Νικόλαον Πουηρόπουλον Μέλη τῆς Γερουσίας, οἵτινες εὐθύς ἐξεδωκαν τὴν εἶδησιν καὶ διαταγὰς τινὰς εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου· πλὴν εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν, διότι ἡ ἐκλογή τῶν ὑποκειμένων δὲν ἔγινε μὲ κοινήν γνώμην. Τὴν δὲ ἐπιῴσαν ἡμέραν μετέβησαν εἰς τὸ χωρίον Στεμνίτζαν, ὅτι ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐστοχάσθησαν ἀσφαλῆ καὶ ἀρμόδιον διὰ τὴν Διοίκησιν. Συγχρόνως ἐπανῆλθε καὶ ὁ Ἄνδρέας Ζαήμες εἰς τὸν Ὀμπλὸν μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, καὶ ἐνεδυνάμωσαν τὰς ἐκεῖ θέσεις, διὰ νὰ ἐμποδίσουν ἐνδεχομένην τινὰ ἐκστρατείαν τῶν ἐχθρῶν.

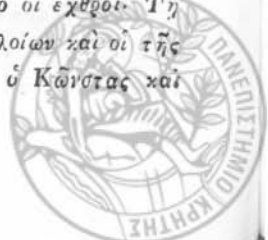
Μέρος δὲ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου περιεφέρετο εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος· καὶ, ἐπειδὴ ἐν Δελίνι εὐρίσκετο ἀρασμένον εἰς τὴν Ἐρισσὸν, λιμένα τῆς Μυτιλήνης καλῶς ὠπλισμένον, τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἠτοίμασαν δύο μπουρλότα, καὶ μὲ ἄνεμον ἀρμόδιον ἐπλησίασαν· καὶ πρῶτον μὲν ἄρχησαν νὰ τὸ πολεμοῦν, πλὴν μακρόθεν καὶ χωρὶς βλάβην του· εἶτα μὲ ἐπιτηδειότητα ἐπλησίασαν τῇ 27 τὰ δύο μπουρλόττα, ἐξ ὧν τὸ ἐν ἐπέτυχε καὶ ἔπαισεν ἐπάνω εἰς τὸ Δελίνι, τὸ ὅποτον ἀναψεν εὐθύς, καὶ μετ' ὀλίγας ὥρας κατεκάη· ἐκ δὲ τῶν ἐν αὐτῷ ἐχθρῶν, ὑπὲρ τοὺς 1000 ὄντων, μόλις ἐσώθησαν 50 Ἀρμένιοι, πλείοντες εἰς τὴν ξηράν. Τοῦτο τὸ συμβέβηκός κατετρόμαξε τὰ λοιπὰ ἐχθρικά, καὶ εὐθύς ὅπου ἔβλετον μακρόθεν τὰ Ἑλληνικὰ, ἔφευγον, μὴ τολμῶντα νὰ παραταχθῶσιν εἰς πόλεμον. Τὸ δὲ φρούριον τοῦ Ναυπλίου ἐπολιορκεῖτο ἀπὸ τοῦ στρατιώτας τῶν ἐπαρχιῶν Ναυπλίου καὶ Ἄργους, καὶ ἀπὸ τοὺς Κρανιδιώτας ὑπὸ τὴν ὀφηλίαν τοῦ Καπιτάν Νικῆτα, ἐστρατοπεδευμένου εἰς τὸ χωρίον Ἄριαν· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐξήρχοντο συ-

νεχῶς εἰς τὰ περίξ, συναπαλαμψάνοντες καὶ τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ εὐρισκομένους Χριστιανούς ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ ἐθέριζον καὶ εἰσάναζον καρπούς ἐκ τῶν ἐσπαρμένων χωραφίων· ἐπλησίαζον δὲ καὶ οἱ Ἕλληνες, καὶ συνεκρότην ἀκροβολισμούς· Περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου δις οἱ Ἕλληνες τοὺς ἐπολέμησαν γενναίως, καὶ τοὺς κατεδίωξαν μέχρι τῶν τειχῶν πλησίον· ὅτε οἱ ἐχθροὶ, φεύγοντες ἔμφοδοι, ἄφησαν ὀπίσω ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ὅπου εἶχον μεθ' ἑαυτῶν, τοὺς ὁποίους παρέλαβον οἱ Ἕλληνες καὶ τοὺς ἠλευθέρωσαν·

Ἐκ δὲ τῶν Πατρῶν τῇ 6' Ἰουνίου ἐξῆλθον οἱ ἐχθροὶ πανστρατιᾷ, καὶ ὤρμησαν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἀντέστησαν γενναίως καὶ ἀντέκρουσαν εἰς τὰς ὁρμάς· Ἐν σῶμα δὲ τῶν ἐχθρῶν ἐπροχώρησεν εἰς τὸν Ῥιγανόκαμπον, ὅπου οἱ κατέχοντες τὴν θέσιν ἐκείνην Ἕλληνες, καὶ τοὶ ὀλίγοι, τοὺς ᾤθησαν εἰς τὰ ὀπίσω· ἐκεῖ συνέτρεξαν καὶ ἄλλα σώματα ἐχθρικά· ὁμοίως καὶ οἱ Ἕλληνες ἔτρεξαν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὥστε ἐγένιν ἐκεῖ τὸ κέντρον τοῦ πολέμου· ἀλλὰ μετὰ πολλῶν ὤρων μάχην ἐτράπησαν εἰς φυγὴν οἱ ἐχθροὶ, οἱ δὲ Ἕλληνες τοὺς κατεδίωξαν καὶ ἐφόνευσαν ὑπὲρ τοὺς 20·

Οἱ δὲ Καπιταναῖοι τῶν ἐν τῷ Κοριθιακῷ Κόλπῳ Ἑλληνικῶν πλοίων, μὴ δυνάμενοι ἄλλως πως νὰ βλάψωσι τοὺς ἐχθρούς, ἠτοίμασαν ἐν μπορλότον διὰ νὰ τὰ καύσωσι· πλὴν δὲν ἐπέτυχεν, ἐπειδὴ καὶ ἀναψε μακρόθεν· Ἐγραψαν δὲ εἰς τοὺς Καπιταναίους τῆς ξηρᾶς νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸ φρούριον Ναυπάκτου καὶ Καστελιῶν, διὰ νὰ γίνῃ στενωτέρα ἢ πολιορκία· εὐγαλαν καὶ τέσσαρα κανόνια εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἐπυροβόλουν τὸ φρούριον τῆς Ναυπάκτου, πλὴν ὀλίγον ἐδλάπτοντο οἱ ἐχθροὶ· Τῇ δὲ 7' ἀπεφάσισαν οἱ Καπιταναῖοι τῶν πλοίων καὶ οἱ τῆς ξηρᾶς, ὅτε Σκαλιτζοδημος, ὁ Μακρῆς, ὁ Κωνστας καὶ

Διαμαντῆς Χορμοδίται, νὰ κάμουν ἐφοδον εἰς τὸ Καζέλι τῆς Ναυπάκτου διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, καὶ ἀνέλαβε τὸ ἔργον τοῦτο διὰ ξηρᾶς, τὸ νὰ εἰσπηδήσῃ δηλονότι εἰς τὸ Καστέλι, ὁ Κ. Διαμαντῆς Χορμοδίτης μετὰ 400 περίπου στρατιωτῶν, οἵτινες οἰκειοθελῶς κατεγράψησαν. Καὶ τὰ μὲν πλοῖα ἐπλησίασαν ἐκεῖ καὶ ἐπυροβόλουν τὸ φρούριον· ὁ δὲ Κ. Διαμαντῆς ὤρμησε διὰ ξηρᾶς· ἀλλ' οἱ μετ' αὐτοῦ στρατιῶται ἀποδειλιάσαντες ἔμειναν ὀπίσω, ἐκεῖνος δὲ ἐπλησίασε μὲ ὀλίγους· οἱ δὲ ἐντὸς τοῦ Καστελίου Ἀλβανοὶ τοὺς ἐκτύπησαν καὶ ἐφόνευσαν τὸν Κ. Διαμαντῆν καὶ ἄλλους τινὰς τῶν στρατιωτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐξηκολούθουν τὴν πολιορκίαν.

Εἰς δὲ τοῦ Λάλα ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡ πολιορκία ζενοτέρωρα, καὶ νὰ πλησιάσων οἱ Ἕλληνας, ὥστε νὰ μὴ δύνανται οἱ ἐχθροὶ νὰ ἐξέρχωνται καὶ νὰ λεηλατῶσι τὰ πέριξ χωρία. Ὅθεν διωρίσθη ἀπὸ μὲν τὴν Καρύταιναν ὁ Δημήτριος Δελιμαννόπουλος καὶ ὁ Κ. Δημήτριος Κολιόπουλος μετὰ πεντακοσίων περίπου στρατιωτῶν, ἀπὸ δὲ τὰ Καλάβρυτα ὁ Ἀσ. Φωτῆλας μὲ ἄλλας τόσας σχεδὸν, ἀπὸ δὲ τὴν Γαστήνην ὁ Γεώργιος Σισίνης μὲ τοὺς στρατιώτας τῆς Γαστούνης καὶ Πύργου, μετὰ τῶν ὑποίων ουνεστράτειον καὶ οἱ Κεφαληναῖοι, τριακόσιοι περίπου, μὲ τέσσαρα κανόνια ἦσαν δὲ καὶ ὀλίγοι Φαναρίται. Οὗτοι πάντες ἐκ συμφώνως ἐπλησίασαν καὶ κατέλαβον τὰς ἀναγκαίας θέσεις, ὥστε οἱ Λαλαῖοι δὲν ἐδύναντο πλέον νὰ ἀπομακρυνθῶσιν· ὅθεν, μὲ τὸ νὰ ἐστενοχωρήθησαν πολιορκούμενοι, ἀπέσειλαν διὰ νυκτὸς ἄνθρωπον μὲ γράμματα πρὸς τὸν ἐν Πάτραις Ἰσοῦφ Πασᾶν, παρακαλοῦντές τον νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ, διὰ νὰ μεταβῶσιν μὲ τὰς φαρμιλίας των εἰς Πάτρας, ὅπου ἔχοντες ἐν ἀσφαλείᾳ τὰς φαρμιλίας των, νὰ ἐξέρχωνται ἐλευθέρως νὰ πολεμῶσι τοὺς Ἕλληνας. Ὁ δὲ Ἰσοῦφ Πασᾶς ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ μετὰ χιλίων περι-

πον στρατιωτῶν ἐν ᾗ δὲ ἐτοιμάζετο, ἔμαθον τὴν ἀπόφα-
 σίν του ὅτε Π. Πατρῶν καὶ Ἀνδρείας Ζαήμης ἀπὸ ἑνα
 αἰχμάλωτον· ἀλλ', ἐπειδὴ δὲν ἐδύναντο νὰ τὸν ἐμποδίσουν,
 διότι ὁ μὲν δρόμος τῶν ἐχθρῶν ἦτον ἀπὸ τὸ παράλιον μέ-
 ρος, καὶ ἔπρεπεν οἱ Ἕλληνες νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὰς
 θέσεις των μιᾶς ἡμέρας διάστημα, διὰ νὰ εὗρουν ἄλλην
 θέσιν ἐπιτηθείαν νὰ ἐμποδίσουν τὸν δρόμον τῶν ἐχθρῶν,
 αἱ δὲ θέσεις, ὅπου κατεῖχον περίξ τῶν Πατρῶν, ἦσαν ἀ-
 ναγκαιόταται, καὶ διὰ τοῦτο ἐφροῦντο νὰ τὰς ἀφήσουν,
 μήπως οἱ ἐχθροὶ μεταχειρισθοῦν στρατήγημα, καὶ τὰς κυ-
 ρεύσουν, ἔγραψαν εἰς τοὺς Ἀρχηγούς τῆς πολιορκίας τοῦ
 Λάλα δίδοντες τὴν εἶδησιν διὰ νὰ προκαταλάβουν τὰς
 ἐκεῖ θέσεις, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἱκανὸς ἀριθμὸς στρατευμάτων
 συνηγμένος ἐκεῖ, καὶ νὰ ἦναι προσεκτικοί, καὶ ὅτι θέλουν
 τοὺς στείλουν καὶ αὐτοὶ κατόπιν μίαν βοήθειαν στρατιω-
 τικὴν, καὶ εὐθὺς διώρισαν τὸν Ἰωάννην Καραλῆν μετὰ
 200 περίπου στρατιωτῶν νὰ προφθάσῃ ἐκεῖ. Ἐκίνησε λοι-
 πὸν ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς καὶ ἔφθασεν εἰς τοῦ Λάλα τῆς ἰα
 Ἰουνίου ἀνεπιφρέαστος, ἐπειδὴ δὲν προκατέλαβον οἱ πο-
 λιορκηταὶ Ἕλληνες τὰς ἔμπροσθεν θέσεις. Τῇ δὲ ἰγ' ἐ-
 στρατεύσε μὲ ὄλους τοὺς Λαλαίους ἐναντίον τῶν πολιορκ-
 κητῶν, οἵτινες συσσωματωθέντες εἰς τόπον λεγόμενον Πῆ-
 σι, ὠχυρώθησαν, καὶ ἄρχησεν ὁ πόλεμος πεισματώδης καὶ
 ἐκ τῶν δύο μερῶν ἀπὸ πρωΐας μέχρι τοῦ ἑσπέρας· πολ-
 λάκις ὤρμησε τὸ ἰππικὸν τῶν ἐχθρῶν πανταχόθεν, διὰ νὰ
 βάλλῃ εἰς ταραχὴν τοὺς Ἕλληνας, πλὴν ἀντέκρουσαν γεν-
 ναίως· μόνοι οἱ Φαναρίται ἄφησαν τὴν θέσιν τους, καὶ
 ἔφυγον, καὶ διὰ τοῦτο ἐφρονεύθησαν φεύγοντες ὑπὲρ τοὺς
 20· οἱ δὲ λοιποὶ ἔδειξαν ἀνδρείαν ἀξίαν λόγου, καὶ μάλι-
 στα οἱ Κεφαλληναῖοι μὲ τὰ κανόνια ἐπροξένησαν τρόμον εἰς
 τοὺς ἐχθρούς, οἵτινες ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Λάλα κατη-
 σχυμένοι, μὲ τὸ νὰ ἐφρονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς διακοσίους,

ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ὀλίγιστοι. Ἐφθασεν αὐθημερὸν εἰς τὸν Ὀμπλὸν ἢ εἰδήσις τοῦ φρικτοῦ τούτου πολέμου εἰς τοὺς Ἀρχηγούς τῶν Πατρῶν, καὶ μὴ τὸ νὰ ὑπέθεσαν, ὅτι θέλει ἐξακολουθήσει ὁ πόλεμος, ἐκίνησαν ἀμέσως ὁ Ἄνδρῆας Ζαήμης καὶ ὁ Σωτήρης Θεοχαρόπουλος, εὐφρεθῆς τότε ἐκεῖ, καὶ ἐπῆγαν εἰς βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων μετὰ 400 περίπου στρατιωτῶν, πλὴν δὲν ἐπρόφθασαν· ἐπειδὴ ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς καὶ οἱ Λαλαῖοι, ἰδόντες τὴν ἀνδρείαν τῶν Ἑλλήνων, δὲν ἐδοκίμασαν ἄλλην προσβολὴν, ἀλλὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔφυγον ἅπαντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις διὰ τοῦ πεδινοῦ δρόμου Πύργου καὶ Γαστούνης, ὅθεν δὲν ὑπώπτευσον προσβολὰς ἀπὸ μέρους τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἔφθασαν εἰς τὰς Πάτρας ἀνεπειρέαστοι, κατακαύσαντες καθ' ὄσον πολλὰ ἐκ τῶν χωρίων, καὶ πολλὰ γεινήματα ὄντα εἰς ὦραν θερισμοῦ. Ὅμοίως καὶ οἱ Ἕλληνες μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ πολέμου ἄφησαν τὰς θέσεις των, καὶ διὰ νυκτὸς ἐτραβήχθησαν ἕκαστον μέρος εἰς τὰ σύνορά των, ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἰς τὰς θέσεις ἐκείνας δὲν ἦτον εὐκολον νὰ τοὺς ἔλθουν τροφαὶ καὶ τὰ ἄλλα ἀναγκαῖα, καὶ εἰς μίαν δευτέραν ἔξοδον τῶν ἐχθρῶν ἐκινδύνευσον ἔνεκα τούτου. Ἀλλὰ τὴν ἐπιῶσαν ἡμέραν μαθόντες, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἔφυγον, ἐμῶθηκαν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λάλα, καὶ τὴν ἐλεηλάτησαν καὶ τὴν κατεπευρόλησαν. Καὶ οὕτως ἔμεινεν ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐλεύθερον.

Εἰς δὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἐπροχώρησαν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λεβαδείας ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Μεχμέτ Πασᾶ καὶ Ὁμέρ Πασᾶ, καὶ μὴ εὐρόντες ἀνθίστασιν ἐμῶθηκαν εἰς τὴν πόλιν, τὴν ὁποίαν ἐλεηλάτησαν καὶ κατεπευρόλησαν. Ἐκ δὲ τῶν Λεβαδειτῶν οἱ μὲν ἐπρόλαβον καὶ ἔφυγον εἰς τὰ μέρη τοῦ Σάλωνος καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον· αἱ δὲ δύο χιλιάδες περίπου ψυχαὶ ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ παισῶν ἐκλείσθησαν εἰς τὸ ἐκεῖ παλαιό-

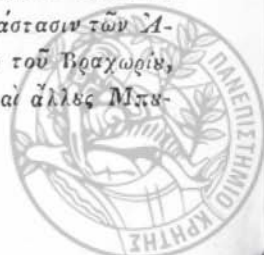

καστρῶν, τοὺς ὁποίους ἐπολιόρκησαν οἱ ἐχθροί· πλὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχον τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, παρεδόθησαν εἰς τὴν ἐχθρὸν, οἷτινες ἔδωσαν ἀφέσεως γράμματα εἰς τὰ χωρία τῶν πέριξ μερῶν, διὰ τὰ ἡσυχάσων οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐσύστησαν ἐκεῖ Βοεβόδαν καὶ Κριτὴν, καὶ ἐπροσπάθουν παντὶ τρόπῳ νὰ καταπαύσουν τὸ πῦρ τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὰ ἐκεῖ μέρη. Ὅθεν ἐπροχώρησαν ὁ μὲν Μεχμέτ Πασᾶς εἰς τὰς Θήβας καὶ ἐληλάτησε τὰ ἐκεῖ μέρη· ὁ δὲ Ὁμέρ Πασᾶς εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἔλυσε τὴν πολιορκίαν τῆ φρουρίας, καὶ τὸ ἐφωδίασε κατὰ πάντα. Περιεφέροντο ἐκεῖ καὶ ἐπαπειλοῦντες νὰ διαβῶσι τὸν Ἴσθμόν, καὶ νὰ ἔμψωσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον· πλὴν δὲν ἐτόλμων νὰ ἐπιχειρισθῶσι τὸ τοιοῦτον, ὑποπτεύοντες, ὅτι αἱ θεοὶ τῶ Ἴσθμοῦ εἶναι καλῶς ὠχυρωμένοι.

Οἱ δὲ Καπιταναῖοι τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων μαθόντες, ὅτι ἐτοιμάζετο ὁ ἐχθρικός Στόλος νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ Δαρδανέλια καὶ νὰ ἐνωθῇ μὲ ἐκεῖνον ὁποῦ εὐρίσκετο εἰς τὴν Πρέβεζαν, ἀπεφάσισαν νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον, ἐπὶ προφάσει ὅτι δὲν εἶχον τὰς ἀναγκαίας τροφάς· ὅθεν τῆ ἰεῖ ἔφυγον, καὶ ἔμειναν ἐντὸς τοῦ Κόλπου δύο Πετρωῖτικα καὶ τρία Γαλαξιδιώτικα ὠπλισμένα καὶ περιέπλεον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Ἡ φυγὴ τῶν πλοίων ἐτάραξε πολὺ τοὺς εἰς τὰ παράλια τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου Ἕλληνας, καὶ μάλιστα τοὺς Γαλαξιδιώτας, οἷτινες ἐφοβέριζον νὰ ἔμβουν εἰς τὰ πλοῖά τους σὺν γυναξὶ καὶ τέκνοις, καὶ νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐδύναντο μόνοι τους νὰ ἀντιθέουν εἰς ἐνδεχομένας προσβολὰς τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου· πλὴν ἡ πρὸς τὴν πατριδα τους ἀγάπη δὲν τοὺς ἐσυγχώρησε νὰ ἀκολουθήσουν ἐν τοιοῦτον.

Ὁ δὲ Χουρσήτ Πασᾶς, μαθὼν τὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἀκαρνανῶν καὶ Αἰτωλῶν καὶ τὴν κυρίευσιν τοῦ Βραχῶν, ἀπέστειλε τὸν Ἰσμαὴλ Πασᾶν Πλιάσα καὶ ἄλλους Μπα-

λουκπασάδες με 2,000 περίπου Άλβανούς, διὰ τὰ ἔμβουν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ τὰ ὑποτάξουν τὰ ἐκεῖ μέρη. Ὅθεν τῇ ἡ ἔφθασαν εἰς τὸ Μακρονόρος· ἀλλ' ἐκείνην τὴν ὀχυρὰν θέσιν εἶχον προκαταλάβει οἱ Καπιταναῖοι Γῶγος Μπακόλας καὶ Ἀνδρέας Καραΐσκου με 150 περίπου στρατιώτας Ἑλλήνας. Ἐκεῖ συνεκροτήθη λοιπὸν μάχη πεισματώδης, τῶν μὲν ἐχθρῶν ἐπιμερόντων εἰς τὸ τὰ κυριεύσουν τὴν διάβασιν, τῶν δὲ Ἑλλήνων ἐναντιουμένων, ὥστε τέλος πάντων, ἀφ' οὗ ἐφρονεύθησαν 100 περίπου τῶν ἐχθρῶν, ἐδιάσθησαν τὰ ὀπισθοδρομήσωσιν, οἱ δὲ Ἑλληνες τροπαιοῦχοι τοὺς κατεδίωξαν εἰς ἰκανὸν διάστημα. Ἄλλ' οἱ ἐχθροὶ, ἔχοντες σφοδρὰν ἐπιταγὴν τὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Αἰτωλίαν, ἀφ' οὗ ἔγιναν ἰκανὸς ἀριθμὸς, ἐδοκίμαζον καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν τὰ εἰσελθουν. Ὅθεν συγχρόνως τότε ἐν σῶμα ἐχθρικὸν ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον λεγόμενον Ἀφτὶ, ὅπου εὗρισκετο ὁ Κ. Γιαννάκης Ῥάγκος με ὀλίγους στρατιώτας· ἐκεῖ συνεκροτήθη πόλεμος, καὶ οἱ Ἑλληνες πολεμήσαντες γενναίως, ἐφρόνευσάν τινες τῶν ἐχθρῶν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν. Τότε συνελήφθη αἰχμάλωτος καὶ ὁ Καπιτὰν Πουλῆς, συμμαχῶν μετὰ τῶν ἐχθρῶν. Ταυτοχρόνως ἔλαβον τὰ ὄπλα καὶ τὰ χωτὰ τῶν Τζουμέρκων, καὶ τὰ Κατζανοχώρια· ἀλλὰ, μετὰ τὸ τὰ μὴν εἶχον ἄλλοθεν ποθεν βοήθειαν, καὶ μετὰ τὸ τὰ τοὺς ἔλειπον πολλὰ ἀναγκαῖα, δὲν ἐδυνήθησαν τὰ ἀνθέξουν· καὶ οἱ μὲν Χριστιανοὶ ἔφυγον ἐκεῖθεν· ἐμῶθηκαν δὲ οἱ ἐχθροὶ καὶ τὰ ἐληλάτησαν καὶ τὰ κατέκαυσαν. Οἱ δὲ Σουλιῶται μετὰ τῶν λοιπῶν Καπιταναίων τῆς Ῥούμελης ἀπεφάσιον τὰ προκαταλάβουν ὅλας τὰς στενάς θέσεις, διὰ τὰ ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρῶν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη· καὶ ὁ μὲν Κ. Μάρκος Μπότζαρης κατέλαβε τὸν Ἄγιον Δημήτριον, οἱ δὲ Καπιτὰν Γῶγος, Μῆτρος, Κοτολίδας καὶ Κωνσταντῆς Ῥάγκος κατέλαβον τὴν Πλάκα· ὁ

δὲ Κ. Γιαννάκης ῥάγκος τὸ Διπλόταμον εἰς τοῦ Παπα-
σιάδη.

Ἐν τούτοις ὄντων τῶν πραγμάτων, διεδόθη ἡ εἰδησις
τῆς ἐλευσεως τοῦ Πρίγκιπος Δημητρίου Ὑψηλάντη εἰς
τὴν Ὑδραν, καὶ οἱ Γερουσιασταὶ ἔγραψαν ἐγκύκλια γράμ-
ματα εἰς τοὺς Προκρίτους τῶν Ἐπαρχιῶν, εἰδοποιούντες
τὴν ἐλευσίν του εἰς τὰς 12 Ἰουνίαι, καὶ περικλείοντες μίαν
προκήρυξιν του ἐν τύποις ἐκδοδομένην, καὶ προσκαλοῦντες
τοὺς Προκρίτους ἵα ὑπάγουν εἰς τὸν ὑποδεχθῆναι εἰς τὸ
Ἄστρος, καὶ εἰς συσκεφθῆναι περὶ τῆς τῶν πραγμάτων εὐ-
ταξίας. Καὶ οἱ μὲν Γερουσιασταὶ καὶ οἱ Προκρίτοι τῶν
πέριξ ἐκεῖ ἐπαρχιῶν μετέδρσαν εἰς τὸ Ἄστρος, καὶ τὸν
ὑπεδέχθησαν· οἱ δὲ μακρὰν ὄντες, οἷον Πατραῖοι, οἱ Κα-
λαβρυτινοὶ, Βοσταντιζιάνοι καὶ ἄλλοι, μετέδρσαν εἰς τὸ χω-
ρίον Βέρονα, ὅπου εἶχε φθάσει καὶ ὁ Ὑψηλάντης πρὸ
δύω ἡμερῶν. Ἐχάρη δὲ ἅπας ὁ λαὸς διὰ τὴν ἐλευσίν
του, ἐλπίζοντες πολλὰ καὶ μεγάλα. Ὁ δὲ Ὑψηλάντης εἶ-
χεν εἰς τὴν συνοδείαν του τὸν Ἀλέξανδρον Κατακουζηνόν,
τὸν Γεώργιον Ὑπάλλον, τὸν Ἀγαριστόπουλον καὶ τὸν
Κανδιώτην, ὡς Μηνίστρους· εἶχε δὲ καὶ ἄλλους τιτὰς ὑ-
παλλήλους δεκαπέντε περίπου τὸν ἀριθμὸν. Ὅθεν κατὰ
πρῶτον μὲν συνεκρότησαν συνέλεισιν ἔξω τοῦ χωρίου, εἰς
ἐν λοφίδιον, καὶ ἐπροσάλεσαν ὅλους τοὺς Προκρίτους
τῆς Πελοποννήσου καὶ τοὺς Καπιταναίους καὶ Στρατιώ-
τας, ὅπου συνήχθησαν τότε ἐκεῖ δύο χιλιάδες σχεδόν, καὶ
ἐν ἐπηκόῳ πάντων ἀνέγνωσεν ὁ Νόρφυτις Βάμβας ἐν γράμ-
ματι τοῦ Πρίγκιπος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη, μὲ τὸ ὅποῖον
εἰσώστης τὸν ἀδελφόν του καὶ τὸν ἀπεκαθίστα Πηλεξέ-
σιον τοῦ Γενικοῦ Πηλεξουσίου Ἐπιτρόπου τῆς Ἀρχῆς.
Ἀφ' οὗ δὲ ἐδημηγόρησε καὶ ὁ Βάμβας, ὅσα ἡ περιστάσις
ἀπῆται, ἔρριπεν ὁ χαιρετισμὸς διὰ τοῦ κρότου τῶν προ-
βύλων, καὶ ἐλίθη ἡ συνέλευσις. Ἐἶτα δὲ ἐβήθησαν εἰς ἀνα-

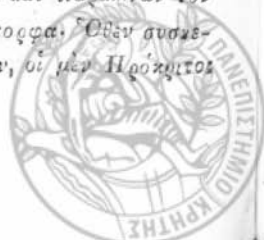
τραπῆ ἢ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν συστηθεῖσα Γερουσία, καὶ διοργανισθῆ ἄλλως πως ἐν Σύστημα μὲ ἄλλο ὄνομα· ἀλλ' οἱ Γερμουσιασταί, οἵτινες ἤλπιζον νὰ ἐφελκύσῃσι τὸν Ἰ. Φηλάντην, καὶ νὰ τὸν κάμουν Μέλος τῆς Γερουσίας, ἀντέστησαν εἰς τὰ προσβλήματά του, καὶ εὐθὺς ἠγρόθησαν ἔριδες καὶ διαφωνίαι, καὶ λόγοι διάφοροι ἐξ ἑκατέρου μέρους· ἀλλ' οἱ λοιποὶ Πρόκριτοι συνειδίχασαν ὀπωσοῦν τὰς ἔριδας, καὶ συνεσκέφθησαν, εἰς ποῖον μέρος νὰ μείνῃ μία Προσωρινὴ Διοίκησις, ἐπειδὴ τὸ χωρίον Βέζβινα ἦτον τόπος ξηρὸς, καὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ οἰκονομηθῶν τὰ ἀισαγνατὰ καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων, καὶ ἀπεφασίσθη εἰς τὰ Καλάβρυτα, συναϊέσει καὶ τῶν Προκριτῶν Καλαβρυτιῶν.

Ἐν τοσοῦτῳ ἦλθεν ἐκεῖ γράμμα ἀπὸ μέρους τῶν πολιτοκούντων τὸ φρούριον τῆς Μοιμεθασίας, διαλαμβάνον, ὅτι οἱ πολιτοκούμενοι ζητοῦν νὰ παραδοθῶν, πλὴν θέλουν τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Ἑλλήνων διὰ νὰ ἐμπιστευθῶν, ὅτι εἰς τοὺς Μανιάτας δὲν ἐμπιστεύονται. Ὄθεν, ἐπειδὴ δὲν τὸ ἐσυγχώρει ἡ περίστασις νὰ ἀπουακρηθῆ εὐθὺς ὁ Ἰ. Φηλάντης ἐκεῖθεν, διωρίσθη ὁ Ἀλέξανδρος Κατακουζηνὸς νὰ ἀπέλθῃ μὲ γράμμα πληροξουσιότητος, διὰ νὰ παραλάβῃ τὸ φρούριον, καὶ νὰ διατάξῃ τὰ ἐκεῖ πράγματα, ὅςτις καὶ ἀπῆλθε.

Οἱ δὲ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου ἔκλεξαν ἐκεῖ ὡς Μέλη τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας καὶ τὸν Π. Πατρῶν, καὶ τὸν Ἀσημάκην Ζαίμην, καὶ τοὺς παρεκίνησαν νὰ συμπαρανεύσῃσιν εἰς τὰ Καλάβρυτα μετὰ τοῦ Ἰ. Φηλάντη, καὶ νὰ συνιστῶσι μίαν Προσωρινὴν Διοίκησιν· καὶ ἐπ' αὐτῇ τῇ ἀποφάσει, διὰ τὴν εὐκολίαν τῶν καθ' ὁδὸν ἀναγκαίων, ἐκίνησαν πρότερον διὰ τὰ Καλάβρυτα οἱ Πατραῖοι, οἱ Καλαβρυτινοὶ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν περὶ ἐπαρχιῶν, καὶ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐμελλε νὰ κινήσῃ ἡ

Ἐψηλάντης· ἀλλ' ἀναχωρησάντων ἐκείνων, εὐθὺς ἀνεκαινίσθη ἡ ἔρις μεταξὺ Ἐψηλάντη καὶ Γερουσιαστῶν, μὲ τὸ νὰ ἐπρόβαλε καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο μέρος κεφάλαιά τινα Διοργανισμοῦ Διοικήσεως ἀντιφάσκοντα, ὧν τὸ κυριώτερον ἦτον ἡ Πληρεξούσιος Ἀρχιστρατηγία, ἣν ἐξήτει ὁ Ἐψηλάντης, τὴν ὁποίαν μὲ τὸ νὰ μὴν ἐδέχοντο οἱ Γερουσιασταί, κατήντησαν τὰ μεταξὺ αὐτῶν εἰς ἀγμὴν ἀηδεστάτην, ὡς αὐτὴν ἐστρατιῶται ἐρεθισθέντες ὤρμησαν μίαν τῶν ἡμερῶν ἐναντίον τῶν Γερουσιαστῶν, πλὴν ὠκονομίθη τὸ πρᾶγμα, καὶ δὲν ἠκολούθησέ τι ἄτοπον. Ὁ δὲ Ἐψηλάντης, παροξυνθεὶς ἐκ τῶν καθαπτικῶν λόγων τῶν Γερουσιαστῶν, οἷτινες τὸν ἐμήνυσαν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἀπεφάσισεν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Καλαμάταν, ἐπὶ προσχίματι μὲν νὰ ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ ἦτον νὰ προσκαλέσῃ ἐκεῖ συνέλευσιν ἄλλων ὑποκειμένων, καὶ νὰ συγκροτηθῇ Σύστημα μὲ τὸν Διοργανισμὸν ὁποῦ ἐστοχάζετο συμφερότερον ὄθεν ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Δεοντάρι. Ἀλλ' οἱ Γερουσιασταί, βλέποντες, ὅτι τὸ τοιοῦτον θέλει ἐπιφέρει κίνδυνον εἰς αὐτοὺς ἐκ μέρους τοῦ Λαοῦ, ἀπέστειλαν παρακαλοῦντες τὸν Ἐψηλάντην νὰ ἐπιστρέψῃ, ὅς τις καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὰ Τρίκορφα, ὅπου ἦσαν ἐστρατιοπεδευμένοι οἱ πολιορκοῦντες τὴν Τριπολιτῖαν Ἕλληνες. Οἱ δὲ Π. Πατρῶν καὶ Καλαβρυτινοὶ, καθ' ὁδὸν ὄντες, ἔμαθον τὰς εἰς τὰ Βέρβαινα ἐπίδοξ· φθάσαντες δὲ εἰς Καλάβρυτα ἔλαβον καὶ γράμματα ἀπὸ μέρους τῶν Γερουσιαστῶν δικαιολογούμενων ἐναντίον τοῦ Ἐψηλάντη, ἐν οἷς παρεκάλουν τὸν τε Π. Πατρῶν καὶ ἓνα τῶν Ηρόκρίτων Καλαβρυτινῶν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰ Τρίκορφα, διὰ νὰ παρενδρίσκωνται μετὰ τοῦ Ἐψηλάντη. Ἔγραψε δὲ καὶ ὁ Ἐψηλάντης δικαιολογούμενος ἐναντίον τῶν Γερουσιαστῶν, καὶ παρακινῶν τὸν Π. Πατρῶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ Τρίκορφα. Ὅθεν αὐσπεφθέντες εἰς τὰ Καλάβρυτα ἀπεφάσισαν, οἱ μὲν Ηρόκριτοι

τῶν ἐπαρχιῶν Καλαβρῦτων, Πατρῶν, Γαστούνης καὶ Βοσιτίτζης, νὰ συνάξωσι τοὺς στρατιώτας τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν· ὁ δὲ Π. Πατρῶν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ Τρίκορφα, πρὸς τὸν ὁποῖον εὔωκαν ἅπαντες ἔγγραφον πληρεξουσιότητος ἀπὸ μέρους τῶν εἰρημέτων ἐπαρχιῶν.

Μετὰ δὲ τὴν φυγὴν τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου καὶ τὴν εἴσοδον τῶν Λαλαίων εἰς Πάτρας, ἔμεινε λέλυμένη σχεδὸν ἡ πολιορκία τῶν Πατρῶν, ἐπειδὴ ὁ μὲν Ἀνδρέας Ζαήμης μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, μὴ δυνάμενος μὲ ὀλίγας δυνάμεις νὰ πλησιάσῃ ἐκεῖ, ἐφύλαττεν εἰς τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας Καλαβρῦτων, εἰς τὰ χωρία Λομιστίνα, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ ἐνδεχομένην τινα ἐκστρατείαν τῶν ἐχθρῶν κατὰ τῶν Καλαβρῦτων· οἱ δὲ Πατραῖοι στρατιῶται μετὰ τοῦ Θάνου καὶ Νικολάου Λόντη εὗρισκοντο εἰς τὰ χωρία Νεζερωῶν καὶ εἰς τὸ Κούμαν· ὁ δὲ Ἀνδρέας Λόντος καὶ Γεώργιος Ροδόπουλος μὲ τοὺς ἐκ Βοσιτίτζης στρατιώτας καὶ μερικοὺς Πατραίους εὗρισκοντο εἰς τὰ χωρία Σελᾶ καὶ εἰς τὸ Λερβένι. Εὐθὺς δὲ τότε τὰ Τουρκικὰ πλοῖα, τὰ εἰς τὴν Ναύπακτον, μετέβησαν εἰς τὴν Ζάκυνθον συνοδευμένα μὲ πέντε Ἀγγλικὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ὑπῆγαν εἰς τὸ Γαλαξίδι τάχα, διὰ νὰ τὰς παραγγείλουν νὰ μὴ τολμήσουν νὰ ἐνοχλήσουν Ἴονικὴν σημαίαν· ἀφ' οὗ δὲ ἐφωδιάσθησαν μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν Ζάκυνθον, ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον καὶ περιέπλεον ἐκεῖ.

Οἱ δὲ ἐν Πάτραις ἐχθροὶ, ἐλεύθεροι ὄντες, ἐξήρχοντο καθ' ἡμέραν σχεδὸν, πότε ἀπὸ τὸ Καστέλι εἰς τὰ ἐκεῖ πέραξ χωρία, πότε ἀπὸ τὰς Πάτρας, καὶ εὐνάσζον τροφάς· δὲν ἐτόλμων ὅμως νὰ ἀπομακρυνθοῦν, φοβούμενοι, μίπως οἱ Ἕλληνες ἔχουν ἐνεδραν εἰς κανὲν μέρος. Τῇ δὲ 28 Ἰουνίου ἐξῆλθον μὲ παρατήρησιν πολλήν, καὶ μὴ εὐρότες

αθίστασιν ἐπροχώρησαν εἰς τὰ χωρία Βαλατιῶνα καὶ Μπαφδικῶστα, καὶ ἐκεῖθεν ἐστράφησαν εἰς τὸ Μοναστήριον Ὀμπλόν καὶ τὸ κατεπορεύθησαν. Τῇ δὲ 3 Ἰουλίου ἐξῆλθεν ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς μὲ 800 περίπου καὶ ἐπροχώρησεν ἕως εἰς τὸ Μετόχι τὸ Σπηλαιότικον, ἔχων μαζὴ τε καὶ δώδεκα κανόνια τοῦ κάμπου· ὁ δὲ Σπηλαιότης Καλόγηρος, ἐπιστάτης ἐκείνου τοῦ Μετοχείου, ἐκλείσθη μέσα εἰς τὸν πύργον τοῦ χωρίου μὲ 40 περίπου στρατιώτας· ὅθεν περιεκύκλωσαν οἱ ἔχθροὶ τὸ χωρίον, καὶ ἄρχησαν νὰ πολεμοῦν τὸν πύργον μὲ τὰ κανόνια· διήρκεσεν ὁ πόλεμος ὥρας πολλάς· πλὴν οἱ κεκλεισμένοι ἀντεῖχον γενναίως, καὶ ἀντεπόλεμον τοὺς ἔχθρούς· ἔφθασεν ἡ εἰδησις τοῦ πολέμου τούτου εἰς τὸ Μοναστήριον Φιλοζάλι καὶ χωρίον Ῥίολον, ὅπου ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι τινὲς στρατιῶται Γαστουναῖοι μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Πετιμεζᾶ, οἵτινες ἔτρεξαν εἰς βοήθειαν τῶν κεκλεισμένων· ἀλλ' οἱ ἔχθροὶ ἰδόντες αὐτοὺς μακρόθεν, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ ἐπαρῆλθον εἰς Πάτρας ἄπρακτοι, φέροντες μεθ' αὐτῶν καὶ ὅσα πρόβατα καὶ ἄλλα ζῶα εὔρον εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος· ἐφρονεύθησαν δὲ ἐκ τῶν ἐχθρῶν ὑπὲρ τοὺς δέκα, ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων οὐδεὶς.

Βλέποντες δὲ οἱ Ἠρόκριτοι τῶν ἐπαρχιῶν Καλαβρυτῶν, Πατρῶν καὶ Γαστουνης, ὅτι ἐκ τῆς μακροῦθεν πολιορκίας μᾶλλον βλάβη προφανεῖται, ἢ ὄφελος, εἰς τοὺς Ἑλληνας, ἀπεφάσισαν νὰ πλησιάσουν καὶ νὰ κάμουν στενοτέραν τὴν πολιορκίαν. Καὶ οἱ μὲν Καλαβρυτινοὶ, ὅ, τε Ανδριάς Ζαήμης, ὁ Παναγιωτάκης Φωτήλας καὶ ὁ Σωτῆρος Θεοχαρόπουλος νὰ καταλάβουν τὴν θέσιν τοῦ χωρίου Πριναροκάστρου· οἱ δὲ Πατρωῖται, ὅ, τε Θάνας καὶ Νικόλαος Λόντος, συνάμα καὶ ὁ Σωτῆρος Χερσαϊάμης μετὰ τῶν Πετιμεζαίων, τὴν θέσιν τοῦ χωρίου Σαλαβελίου· ὁ δὲ Γαστουναῖος Γεώργιος Σισίρης τὴν θέσιν τοῦ Μετο-

χείου τοῦ Ὀμπλοῦ. Ὄθεν πρῶτοι ἔφθασαν εἰς τὸ Πριναροκάστρον τῇ 15 Ἰουλίου οἱ ἐκεῖ διαρισμένοι, καὶ αὐτημέρον συνεκροτήθη πόλεμος ἐκεῖ, ἐπειδὴ τινὲς τῶν Ἑλλήνων, μὲ τὸ νὰ εἶδον ὀλίγους τῶν ἐχθρῶν εἰς τὰ ἄκρα τῆς πεδιάδος συναζόντας καρπούς, ὤρμησαν ἐναντίον τους καὶ τοὺς κατεδίωξαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐχθροὶ, ἰδόντες τούτο, ἐξῆλθον ὑπὲρ τοὺς χιλίους, καὶ ἐπληροίωσαν εἰς τὸ μέρος τοῦ Πριναροκάστρου, ὅπου συνεκροτήθη ἡ μάχη καὶ διήρκεσεν ὥρας ἑπτὰ· ὤρμησαν πολλάκις οἱ ἐχθροὶ, πλὴν οἱ Ἕλληνες, σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των, τοὺς ἀντάθθησαν, καὶ τέλος πάντων τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν, καὶ τοὺς κατεδίωξαν ἕως εἰς τὰς σταφίδας, καὶ ἐφόνευσαν 25 περίπου τῶν ἐχθρῶν· ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐπληρώθη ὁ Χρῆστος Καμανιανίτης, ὅστις ἐπολέμησεν ἀνδρείως εἰς ἐκείνην τὴν μάχην.

Μετὰ ταῦτα ἔφθασαν καὶ οἱ λοιποὶ εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἐστρατοπέδευσαν· τῇ δὲ 15 Ἰουλίου ἐξῆλθεν ὁ Ἰουῦφ Πασῆς πανστρατιᾷ μὲ τέσσαρα κανόνια, μὲ τζατήρια καὶ ἄλλας ἀποσκευάς, καὶ ἐστρατοπέδευσεν εἰς τὸν ποταμὸν Δεῦκαν ἀντικρὺ τοῦ Σαραβαλίου, καὶ ἐτοποθέτησε τὰ κανόνια εἰς μίαν παλαιὰν Ἐκκλησίαν πλησίον τοῦ Σαραβαλίου· καὶ οἱ μὲν τῶν ἐχθρῶν ὤρμησαν ἐναντίον τούτου τοῦ χωρίου, μέρος δὲ ἐξ αὐτῶν προκατέλαβον τὸν Πριναροκάμπον, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀπὸ μέρος τοῦ Πριναροκάστρου βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων· ἄρχησεν ὁ πόλεμος πεισματώδης εἰς τὸ Σαραβαλί, καὶ τοὺς περιεκύκλωσεν ἡ καθύλαξις τῶν ἐχθρῶν· πλὴν οἱ Ἕλληνες ἔμεινον σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των, καὶ ἀντέκρουον εἰς τοὺς ἐχθρούς· ἔτρεξαν εὐθὺς οἱ εἰς τὸ Πριναροκάστρον Ἕλληνες, καὶ συνεκροτήθη ἄλλη μάχη εἰς τὸν Πριναροκάμπον· ἐπληροίωσαν δὲ καὶ οἱ Γαστουναῖοι, καὶ ἀπεκατέστη ἡ μάχη γενική· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες πολυεμῶντες ἀνδρείως ἔτρεψαν τέ-

λος πάντων τοὺς ἐχθροὺς εἰς φυγὴν, καὶ τοὺς κατεδίωξαν ἕως εἰς τὸν Λινὸν τοῦ Νικολάου Λόντου. Ἐφρονεύθησαν εἰς αὐτὴν τὴν μάχην καὶ ἐπληρώθησαν πολλοὶ τῶν ἐχθρῶν, ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ὀλίγιστοι.

Ὁ δὲ Π. Πατρῶν ἐπανελθὼν εἰς τὰ Τρίκορφα, εὗρε μεγίστην ἀνωμαλίαν εἰς τὰ πράγματα, καὶ τὴν Γερουσίαν διόλου διαλελυμένην, καὶ φερόμενον ἕκαστον, ὅπως ἔτιχεν. Ὄθεν συνωμίλησε μετὰ τοῦ Ἐψηλάντη, συνενοήθη καὶ μετὰ τινῶν Προκρίτων Πελοποννησίων, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ προσκαλέσουν ὅλους τοὺς Προκρίτους τῶν Ἐπαρχιῶν, διὰ νὰ ὀργανίσουν ἓν Πολιτικὸν Σύστημα, ἐπειδὴ ἔβλεπον, ὅτι χωρὶς τούτου καὶ τὸ ἐσωτερικὸν εἰς καιὸν ἔτρεχε, καὶ τὰ εὐνομούμενα Ἔθνη ἐκάλουν τὴν δικαίαν ταύτην κατὰ τοῦ τυράννου Ἐπανάστασιν ληστρικὴν ἀποστασίαν. ὄθεν ἔγραψαν ἐγκυκλίους ἐπιστολάς πρὸς ἅπαντας.

Εἰς δὲ τὴν Μομεμβασίαν μεθ' ἡμέρας τινάς, ἀφοῦ ἔφθασεν ὁ Κατακουζηνός, ἐσυμφώνησαν μὲ συνθήκας, καὶ παρεδίδθησαν οἱ πολιορκούμενοι περὶ τὰς ἀρχάς τοῦ Ἰουλίου, καὶ ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία· καὶ μέρος μὲν ἐξ αὐτῶν τοὺς μετεβίβασαν εἰς τὴν Ἀσίαν, μέρος δὲ ἔμειναν θεληματικῶς ἐκεῖ. Ὁ δὲ Κατακουζηνός, θέλων νὰ φυλαχθῇ τάξις εἰς τὰ πράγματα, ἐμπόδιζε τὴν διαρπαγὴν τῶν λαφύρων, καὶ ἐζήτην νὰ δοθῇ ἓν μέρος εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ ἓν μέρος εἰς τὸ Κοινὸν Ταμιῶν. ἀλλ' οἱ Μανιάται, οἵτινες τὰ δικαιιοποιῦνται ὅλα, ἀντέστησαν εἰς τὸν Κατακουζηνόν, καὶ ἠρέθη ἀμρισθήτησις μεταξὺ αὐτῶν, καὶ τέλος πάντων ὤρμησαν μίαν τῶν ἡμερῶν. καὶ κατεκυρίευσαν ὅλα τὰ λάφυρα καὶ τὸ Φρούριον· ὁ δὲ Κατακουζηνός ἐφυγεν ἐκεῖθεν καὶ μετέβη εἰς τὰς Πιτζας ἡρανακτισμένος.

Συγχρόνως τότε καὶ ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐπλευσεν ἐναν-

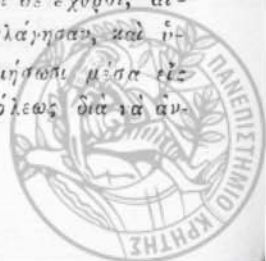
αίον τῆς Σάμου, ἐπὶ σκοπῶν νὰ κάμῃ ἀπόβασιν ἐκεῖ στρατευμάτων, καὶ νὰ κυριεύσῃ τὴν νῆσον. ὅθεν τὰ μὲν μεγάλα πλοῖα ἄραξαν εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου, δεκατρία δὲ Ἰμπρίκια μετέβησαν εἰς ἓνα παράλιον τῆς Ἀσίας, Τσαλδὶ λεγόμενον, διὰ νὰ μεταβιβάσουν εἰς τὴν νῆσον τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα ἔτοιμα ἐχθρικά στρατεύματα. ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στόλος, περιπλέων ἐκεῖ, ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράλιον τῆς Ἀσίας, καὶ εὐθὺς οἱ ἐχθροὶ ἄφησαν ἔρημα τὰ πλοῖα, καὶ κατέφυγον εἰς τὴν ξηρὰν. οἱ δὲ Ἕλληνες μὲ τὰ Μπουφλότα κατέκαυσαν καὶ τὰ δεκατρία Ἰμπρίκια. Τῷ το μαθὼν ὁ Ναύαρχος τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, ἀμέσως ἐφυγεν ἀπὸ τὴν Σάμω, φοβούμενος, μὴπως πάθῃ τὸ ἴδιον, καὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς κατεδίωξαν μέχρι τῆς Κώου.

Ἐπνεε δὲ τὰ λοιπὰ καὶ τὸ Φρούριον τοῦ Νεοκάστρου, τὸ ὁποῖον μεθύντες οἱ ἐν Μοθώῃ καὶ Κωρώῃ ἐχθροὶ ἀπεράσισαν νὰ τοὺς προρθάσουν τροφὰς διὰ θαλάσσης· ἀλλ', ἐπειδὴ ἐδυσκολεύοντο, μὲ τὸ νὰ ἐπολιορκεῖτο τὸ Φρούριον τοῦτο ἀπὸ δύο πλοῖα Πετζίωτικα τοῦ Καπιτάν Μπότση, ἐμεθοδεύθησαν, διὰ νὰ ἀπατήσουν τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὕψωσαν εἰς τὸ πλοῖόν τους οἱ ἐχθροὶ Σημαίαν Ἑλληνικὴν οἱ δὲ Πετζίωται, μὴ ὑποθέτοντες τοιαύτην ἀπάτην, τοὺς ἄφησαν καὶ ἐπλησίασαν, τῇ α' Ἰουλίου, καὶ ἀπροσέκτως ἐπαρῶν ἠσιάσθησαν εἰς αὐτοὺς, ὅτε οἱ ἐχθροὶ αἴφνης μὲ τὰ πυροβόλα ἐφόνευσαν δεκαεπτὰ ναύτας, οἱ δὲ Πετζίωται ἀμέσως ὤρμησαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐφόνευσάν τινες ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐμπόδισαν τὸ ἐχθρικὸν πλοῖον νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ Νεόκαστρον, καὶ ἐπέστρεψεν ἄπρακτον. Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας, ὑστερηθέντες διόλου τροφῶν οἱ πολιορκούμενοι εἰς τὸ Νεόκαστρον, παρέδωκαν τὸ Φρούριον μετὰ συνθηκῶν εἰς τοὺς πολιορκοῦντας Νεοκαστρίτας καὶ Ἀρκαδίους ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν τοῦ Μοθώνης Γρηγορίου, εἰς τινὰς Μανιάτας, καὶ εἰς

τοὺς διὰ θαλάσσης πολιορκοῦντας Πετρώτας, καὶ ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία. Περὶ δὲ λαφύρων εἶχον συμφωνήσαι μεταξύ των οἱ πολιορκοῦντες νὰ τὰ κόμουν τριμοίριαν, ἐν δὲ τὸ Κοινὸν Ταμεῖον, ἐν δὲ τοὺς πολιορκοῦντας διὰ ξηρᾶς, καὶ ἐν δὲ τοὺς θαλασσίους· πλὴν, ἀφ' οὗ εἰσῆλθον οἱ Ἕλληνες εἰς τὸ φρούριον, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ τὸ ἄτακτον, ἐκρίθη παρὰ τῶν ἐκεῖ Προκρίτων εὐλογον, καὶ ἔσταν ὅλα τὰ λάφυρα μέσα εἰς τὰ πλοῖα τοῦ Μπότιαση, διὰ τὰ τὰ μερίσουν ὕστερον ἡσύχως· ἀλλὰ τὰ πλοῖα συμπαραλαβόντα καὶ τὸν Μοθώνης καὶ τὸν Πρωτοσύγκελλον τοῦ Χριστιανουπόλεως Ἀμβρόσιον, ἔφυγον ἐκεῖθεν, καὶ μετέδρασαν εἰς ἕνα λιμένα τῆς Μάνης, ὅπου ἀνοίξαντες τὰ σεντούκια τῶν Τουρκῶν εὗρον μέσα πράγματα μηδαμινά. Τότε ἠγέρθη ἔρις μεταξύ τῶν πολιορκητῶν, καὶ οἱ μὲν στρατιῶται τῆς ξηρᾶς κατηγοροῦν τὸν Μοθώνης καὶ Πρωτοσύγκελλον, ὅτι συμφωνήσαντες μετὰ τῶν θαλασσιῶν ἔκλεψαν ὅλα τὰ πολυτίμα πράγματα καὶ τοὺς ἐφροδίζον, καὶ μόλις ἐδώθησαν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Μανιατῶν· οἱ δὲ Μοθώνης καὶ Πρωτοσύγκελλος κατηγοροῦν τοὺς θαλασσίους, ὅτι μόνοι ἐκεῖνοι τὰ ἔκλεψαν, καὶ τέλος πάντων οἱ τῆς ξηρᾶς στρατιῶται, καὶ μάλιστα οἱ Ἀρκάδιοι, ἔμειναν διόλου σχεδὸν ὕστερημένοι λαφύρων, ἐπειδὴ δὲν ἠθίγησαν νὰ λάβουν μηδὲ τὰ ὀλίγα ὅπου ἐφανερώθησαν.

Ἡ δὲ ἐν Πάτραις πολιορκία ἐξηκολούθει, καὶ κατὰ τὴν κς' Ἰουλίου τινὲς τῶν Ἑλλήνων προχωρήσαντες εἰς τὴν πεδιάδα, ἔδοσαν αἰτίαν εἰς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας, καὶ εὐθὺς ὤρμηθεν ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς πανταχόθεν, καὶ κατέδρασαν εἰς τὸν κάμπον οἱ δὲ ἐχθροί, αἰφνης ἰδόντες μίαν τριαύτην ὁμίην, ἐξεπλάγησαν, καὶ ὑποπετεύσαντες, μήπως οἱ Ἕλληνες ὁμήσωσι μέσα εἰς τὴν πόλιν, κατέλαβον τὰ ἄκρα τῆς πόλεως διὰ νὰ ἀν-

τιπαρταχθῶν· ἀλλὰ βλέποντες, ὅτι δὲν προχωροῦν οἱ Ἕλληνες, ἀνέστησαν οἱ ἔχθροί, περὶ τὰς 10 ὥρας τῆς ἡμέρας, εἰς τὸ Μοναστήριον Γηροκομεῖον, καὶ ἐκεῖ συνεκροτήθη ἡ μάχη ἕως τὰς δώδεκας τῆς νυκτός, ὅτε οἱ ἔχθροί ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἀφ' οὗ ἐφρονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν τινες ἐξ αὐτῶν. Καί, ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων δὲν ἐδύναντο νὰ μείωσιν εἰς ἐκείνην τὴν θέσιν τοῦ Γηροκομεῖου, τὴν καταλαβόν οἱ ἔχθροί μετ' ὀλίγας ἡμέρας, καὶ εἶχον φρουρὰν ἐκεῖ.

Ὁ δὲ Λεβένδιος Μαυροκορδάτος, ὅστις κατὰ τὴν 14^α Ἰουλίου εἶχε φθάσει εἰς τὸ Μεσολόγγι μὲ μερικά ἐφόδια πολεμικά καὶ μερικά τουφέκια, προσκληθεὶς ἀπὸ τῆς Πελοποννησίου μετέβη εἰς τὸ στρατιπεδον τῶν Πατρῶν, τῇ 14^α τοῦ αὐτοῦ, μὲ τὸ πλοῖον ὅπου εἶχε ναυλωμένον, ἀφ' οὗ ἐξεφόρτωσεν εἰς τὸ Μεσολόγγι ὅλα τὰ ἐφόδια. ἔφερε δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν Κ. Θεόδωρον Γεῖσαν μὲ ἑκατὸν στρατιώτας. Τῇ δὲ 1^α Αὐγούστου, ὄντων ἐορταστέου δευμένων τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ χωρίον Ἐβλυκαδα, ἐσυμφώνησαν ὁ Καπιτάν Παναγιώτης Καραντζᾶς μετὰ τοῦ Κ. Γεῖσα νὰ ὑπάγουν διὰ νυκτός νὰ κτυπήσων τὴν ἐν τῷ Γηροκομεῖῳ ἐχθρικήν φρουρὰν. Ὅθεν περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐβλασαν ἐκεῖ καὶ ἄρχησαν νὰ πολεμῶν τοὺς ἔχθρους. ἔλαβον εἰδησιν οἱ ἐν Πάτραις ἔχθροί, καὶ, ἕως νὰ ἐξημερώσῃ ἡ 6^α τοῦ Αὐγούστου, ἐξῆλθον ὅπαντες, καὶ κατέλαβον τὰς περὶ τὸ Γηροκομεῖον θέσεις· ὁμοίως καὶ οἱ Ἕλληνες ὤρμησαν ὅπαντες πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ἀπὸ προΐας συνεκροτήθη γενικὴ μάχη, ἣτις διήρκεσεν ἕως τὰ ἑσπέρας· ἐπολέμησαν ἑκατέρωθεν μὲ πεῖσμα, ἀλλὰ τέλος πάντων οἱ Ἕλληνες ἐδίασαν τοὺς ἔχθρους νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν ἄτακτον, καὶ τοὺς κατέδιώξαν ἕως μὲ τὰς ἄκρας τῆς πόλεως τὰ Κανδραϊκὰ. Ἐφρονεύθησαν ἕως αὐτὴν τὴν μάχην ἐκ μὲν τῶν ἔχθρῶν ὑπὲρ τοῦ 100, ἐκ δὲ

τῶν Ἑλλήνων 20, καί τινες ἐπληρώθησαν, μετὰ τῶν ὀ-
ποιῶν καὶ ὁ Μπενιζέλες Καλαβρυτινός, ὅστις εἰς αὐτὴν
τὴν μάχην ἔδειξεν ἀνδρείαν ἀξίεπαινον.

Μετὰ δὲ τὴν μάχην ταύτην οἱ μὲν Ἕλληνες ἐστρατοπέ-
δευσαν εἰς τὸ χωρίον Ῥωμανοῦ, καὶ εἰς τὸν Λινὸν τοῦ
Χουσεΐναγα, καὶ εἰς τοὺς περὶ ἑλόφους· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐ-
τοιμάσθησαν ἅπαντες καὶ ἐξῆλθον τῆς Ἀυγούστου ὑπὸ
τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ μὲ μίαν βομβάρδα καὶ
τέσσαρα κανόνια μεγάλα καὶ ἐστρατοπέδευσαν περὶ τὸ
Γηροκομεῖον, μὲ ἀπόφασιν νὰ μείνωσιν ἐκεῖ πολεμοῦντες,
ἕως ὅτου νὰ διώξωσι τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ ἐκείνας τὰς
θέσεις· ὅθεν ἄρχησεν ὁ πόλεμος, καὶ ἐπροσπάθουν οἱ ἐχ-
θροὶ νὰ ἐκφοβίσωσι τοὺς Ἕλληνας μὲ τὰς βόμβας καὶ κα-
νόνια, καὶ νὰ τοὺς εὐγάλουν ἀπὸ τὰς θέσεις των, καὶ δια-
τοῦτο ἀδιακόπως ἐβομβαρδαρίζον τὸν Λινὸν τοῦ Χουσε-
ΐναγα, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον ὁ Κ. Καραντζᾶς· πλὴν οἱ
Ἕλληνες ἔμενον σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των ὤρμησαν
πολλάκις οἱ ἐχθροὶ, καὶ μάλιστα ἡ καθυλασγιάτους, πλὴν
τοὺς ἐπρόσιμενον ἀνδρείως οἱ Ἕλληνες, καὶ τοὺς ἀντῴθη-
σαν· ἐδοκίμισαν πολυτρόπως νὰ ἐκτοπίσωσι τοὺς Ἕλ-
ληνας, πλὴν δὲν ἔδουθήσαν· Διήρκεσεν ὁ πόλεμος τρία
ἡμερόνυχτα, καὶ καθ' ἡμέραν ἐρουεύοντο ἱκανοὶ τῶν ἐχ-
θρῶν· καὶ τέλος πάντων βλέποντες τὴν τῶν Ἑλλήνων
ἀνδρείαν, καὶ ἀπελπισθέντες ἀπὸ τὸ νὰ κατορθώσωσι τὸν
σκοπὸν τους, ὀπισθώρμησαν κατρωχυμένοι, καὶ ἐμῆκαν
εἰς τὸ φρούριον, παραιτήσαντες καὶ τὴν θέσιν τοῦ Γηρο-
κομείου, τὴν ὁποῖαν κατέλαβον οἱ Ἕλληνες· Ἠρίστευσε
δὲ εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον ὁ Κ. Καραντζᾶς.

Μὴ ὄντες δὲ καὶ διὰ θαλάσσης πολιορκημένοι οἱ ἐχθροί,
δὲν ἐδοκίμαζον στενωχωρίων ἀπὸ τροφᾶς, μάλιστα μὲ τὸ νὰ
μὴν ἦτον γνωρισμένη ἀπὸ κᾶμίαν Διοίκησιν ἢ διὰ θα-
λάσσης πολιορκία τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἰάν τυχὸν ἐμποδίζε-
το κἀνένα ἐμπορικὸν πλοῖον μὲ σημαίαν ὁποιασδήποτε Δυ-

νάμεως, ὅπου ἐπήραινεν εἰς τὰ πολιορκούμενα φρούρια μὲ τροφάς, ἢ Λύσιμις ἐκείνη ὑπερασπίζετο τὴν Σημαίαν τῆς, καὶ τὴν ἠθέλεν ἐλευθέραν καὶ ἀνεμπόδιον εἰς τὴν ὑπάρχειν, ὅπως θέλει. Καθὼς συνέβη καὶ τότε συγχρόνως εἰς ἐμποδίσει ἀπὸ τὸ πλοῖον, μὲ τὸ ὅποσον ἦλθεν ὁ Μαυροκορδάτος, ἐν πλοῖον μὲ Ἀουστριακὴν σημαίαν, τὸ ὅπαυον διευθύνετο εἰς Πάτρας· ἀλλ' αὐθημερὸν ἐφάνησαν μία Φεργάδα καὶ μία Γολέττα Ἀουστριακὰ, τὰ ὅποια συναδέυσαν τὸ ἐμπορικόν, καὶ τὸ ἐμβασαν εἰς Πάτρας μὲ τὰς τροφάς.

Συγχρόνως τότε εἰς τὰς ζ' ἐφθάσε καὶ ὁ Πρίγκιψ Κωνσταντῖνος Καρατζᾶς εἰς τὸ Μεσολόγγι, ὅστις πρὸ ἡμερῶν τινῶν εἶχε φθάσει εἰς τὸ Νεόκαστρον, ἀλλὰ δυσαρροστηθεὶς τὸ εἶς ἐξέλθῃ ἐκεῖ, συμπαραέλαβε καὶ τὸν Νέγγρη Θεόδωρον, διατριβόντα ἐκεῖ, καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Μεσολόγγι εἰς ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ Μαυροκορδάτου. Ἐφερε δὲ καὶ ὁ Καρατζᾶς μέρος πολεμικῆς ὄλης, καὶ μερικὰ τουφέκια. Μεθ' ἡμέρας δὲ τινὰς ἐφθάσε καὶ ὁ Ἄγγλος Γόρδων εἰς τὰ Τριπολιτάρια, καὶ ἔφερε τέσσαρα κανόνια τοῦ κάμπου, μέρος μολύβδου καὶ 250 τουφέκια. Εἰς δὲ τὴν πολιορκίαν τῆς Τριπολιτάριας ἐγένοντο συνεχεῖς ἀκροβαλισμοὶ, ὅταν οἱ ἐχθροὶ ἐπλησίαζον πρὸς τὸ μέρος τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἑλλήνων· εἰς δὲ τὸν κάμπου ἐλευθέως ἐξήρχοντο καθ' ἡμέραν σχεδὸν ἐφιπποὶ καὶ πεζοὶ, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν γυναῖκας, καὶ παιδία καὶ φορητὰ ζῶα, διὰ τὴν συνάλωσιτι θρώσιμον· πλην οἱ Ἕλληνες δὲν ἐδύνατο εἰς τὸν κάμπου εἰς τοὺς βλάψωσι, διὰ τὴν τοὺς περιορίσωσιν ὅπως ἔσκαψαν δύο Γράνας εἰς ἀρκετὸν μῆκος, μίαν πρὸς τὸ μέρος τῆς θέσεως τῆς Στενοῦ, καὶ μίαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κάψα, ὅπου οἱ Ἕλληνες ἰστάμενοι ἐμπόδιζον τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὸ εἰς ἐκτείνονται περαιτέρω εἰς τὴν πεδιάδα. Μίαν δὲ νύκτα ἐξῆλθεν ὁ Κεχαγιᾶς πανστρατιᾶ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κάψα, καὶ διαβάς τὴν Γράναν ἐφθάσε πλησίον τοῦ χωρίου Λοῦκα· ἐκεῖ εἶρε τινὰς στρατιώτας τῆς Κ. Δαγρὲ κοιμημένους, καὶ ἐφόνευσέ τινὰς

ἐξ αὐτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον· ἐμῆκε δὲ εἰς τὸ χωρίον, καὶ ἐφόνευσεν ἕνα Ἱερέα καὶ τινὰς ἄλλους ἀδυναίτους εὐρισκομένους ἐκεῖ· ἐσύνταξε δὲ, ὅσους καρπούς εὗρε καὶ δερμάτια, καὶ τὰ ἐρίφτισαν καὶ ἐπέστρεφον. Ἐλαβον δὲ τὴν εἰδησιν ἐγκαίρως· οἱ Ἕλληνες, καὶ ἀμέσως ὤρμησαν οἱ στρατιῶται Καρυτινοὶ μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶτη καὶ ἄλλοι τινὲς ἐκ τῶν ἄλλων στρατοπέδων, καὶ προλαβόντες ἐπίασαν τὴν Γράναν· ἐρχομένων δὲ τῶν ἐχθρῶν νὰ περάσουσιν ἐκεῖθεν, συνεκροτήθη πόλεμος φοβερός· καὶ, ἐπειδὴ ἄλλοθεν ἔεν ἐδύναντο νὰ περάσουσιν, μὲ τὸ νὰ εἶχον ὅλα τους τὰ ἄλογα μαζὴ, ὤρμησαν εἰς τὴν Γράναν πολλάκις, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐφόνευσον ἐξ αὐτῶν, ὥστε τέλος πάντων ἔμειναν ἐκεῖ φονευμένοι ὑπὲρ τοὺς διακοσίους· οἱ δὲ λοιποὶ, ἀφ' οὗ ἄρῃσαν πλῆθος φορητῶν ζώων ἐκεῖ, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Τριπολιτζάν κατησχυμένοι· μόλις διεσώθη καὶ ὁ Κεχαγιᾶς ἐκ τοῦ κινδύνου τούτου. Καὶ πολυμικρῶς μὲν τὰ πρᾶγματα, ἀγκαλιὰ καὶ ἄτακτα, ἐπροχώρουν καλῶς· σύστασις δὲ πολιτικὴ οὐδεμία ὑπῆρχε, οὐδὲ κοινῶς οὐδὲ κατὰ μέρος. Ὄθεν ἐγραψαν καὶ ἐκ δευτέρου ἐκ Τρικόρφων πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν Νήσων, νὰ συνέλθωσι· καὶ ἄρχησαν νὰ ἐρχωνταὶ τινες ἐξ αὐτῶν.

Ἐν τούτῳ ἦλθε καὶ ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὰ Τρίκορφα, ὃ δὲ Κωνσταντῖνος Καρατζᾶς μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του ἔμεινεν εἰς τὴν Βυτίαν. Μετέβησαν δὲ καὶ ἐκ τῶν νήσων Ἐδρας καὶ Πετρῶν Πηγεξούσιοι εἰς τὸ Ἄστρος, καὶ ἐκεῖθεν ἐγραψαν πρὸς τοὺς εἰς Τρίκορφα Προκρίτους, ὅτι θέλει ἀνέδουσι εἰς τὸ χωρίον Ἄγιον Ἰωάννην, ὅπου ἐπάταγκες νὰ συναχθῶσι καὶ οἱ λοιποὶ εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν, διὰ νὰ συνομιλήσωσιν. Ἄλλ', ἐπειδὴ οἱ λοιποὶ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου ἔεν ἦσαν συνηγμένοι, τοὺς ἀπεκρίθησαν, ὅτι πρέπει νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ Τρίκορφα, καὶ ἐκεῖ νὰ περιμείνωσι καὶ τῶν λοιπῶν τῆς οὐα-

θροισιν· ἐκεῖνοι ὁμοί· ἀπορρυσιστικῶς ἀπερρίθηναι, ὅτι μή-
τε νὰ προχωρήσωσι δύσανται, μήτε νὰ περιμίνωσιν, ἀλλὰ
νὰ διορισθῶσι ὅσω ἄνθρωποι Πληρεξούσιοι νὰ ὑπάουον νὰ
συνομιλήσωσι. Προὐβλήθη λοιπὸν εἰς τινὰς τῶν Προκρίτων
Πελοποννησίων νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐδυσκο-
λεύοντο, ἀιέλαθεν εὐχαρίστως ὁ Μαυροκορδάτος τὴν εἰς τὰ
ἐκεῖ μεταέδασίν τε, ἐπειδὴ πρώτην φοράν ἐμελλεῖ νὰ γνωμισθῆ,
καὶ νὰ σχετισθῆ μετὰ τῶν Νησιωτῶν, καὶ διορίσθη μετὰ τοῦ
Νεωρότου Βάμβα καὶ Νικολάου Δελιγιαντόπουλου, νὰ ὑ-
πάωωσιν ὡς ἀπλῶς ἀπεσταλμένοι, νὰ ἀκούσωσι τὰ προ-
βλήματα τῶν Νησιωτῶν, τὰ ὅποια ἀπέδλεπον, εἰς τὸ νὰ
οἰκονομηθῶσι χρήματα ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ νὰ σταλ-
θῶσι, διὰ νὰ ἐτοιμάσωσι τὰ πλοῖά των καὶ νὰ ἀντιπαρα-
ταχθῶσιν εἰς τὸν ἐχθρικὸν Στόλον, περὶ τοῦ ὁποῖου εἶχον
εἶδῃσιν ὅτι ἐπλησίασε, καὶ ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἕνεκα τούτου
αὐτοὶ εἰάζονται νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς νῆσους των, καὶ
κατόπιν, γενομένης κοινῆς Συνλεύσεως, θέλει ἐπανέλθον.

Ἡ δὲ εἶδησις τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰψηλάντου ἀφ' οὗ δ ε-
δόθη εἰς ὅλα τὰ μέρη, ἔτρεχον πανταχόθεν, καὶ ἤρχοντο
εἰς τὰ Τρίκορφα ζητοῦντες ἕκαστος συνδρομήν, εἰς ὅτι ἐ-
χρηιάζετο· οἱ μὲν ἐζήτουν στρατεύματα, οἱ δὲ πολεμικὰς
ὑλας, οἱ δὲ κανόνια, οἱ δὲ τουφέκια, οἱ δὲ σπαθῆ, νομίζον-
τες ἴσως, ὅτι ἐκ τῶν τοιούτων ἔφερε πλῆθος ὁ Ἰψηλάν-
της νὰ τὰ διανέμῃ δωρεάν. Τότε ἤλθον ἐκ τῆς Ἀνατολι-
κῆς Ἑλλάδος ὁ Γαλαντίου καὶ τινες Δεβιδεῖται καὶ Σα-
λωνίται ζητοῦντες στρατεύματα καὶ ἐφόδια πολεμικὰ, διὰ
νὰ ἐλευθερώσωσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν τὴν Βοιωτίαν. Τότε ἤλ-
θον Κρηταὶ ζητοῦντες κανόνια, καὶ τουφέκια, καὶ πολε-
μικὰς ὑλας. Τότε ὁ Καρύστου ζητῶν στρατεύματα καὶ
τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα, διὰ νὰ ὑποτάξουν τὴν Κάρυσον· Τό-
τε οἱ Ἀριστεῖται ζητῶντες τροφὰς καὶ πολεμικὰ ἐφόδια· πλὴν
πύθεν νὰ τοὺς δρθῶσιν, ἐνῶ καὶ ἡ Πελοπόννησος ὄστερε-
το τῶν τοιούτων;

Εἰς δὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἐπλησίασαν καὶ ἄλλαι ἐχθρκαὶ δυνάμεις ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Μπαϊράμ Πασᾶ ὅστις, ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ εἰσβάλῃ ἐντὸς τῶν Θερμοπυλῶν, ἀπέστειλε τῇ 23 Αὐγούστου τριακοσίους ἵππεῖς, νὰ παρατηρήσῃν τὰ στενὰ τῆς Φουρνάνας, εἰάν ἦναι ἐλεύθερα· οἱ δὲ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι Ἕλληνας τοὺς ἐκτύπησαν, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς περισσοτέρους ἐξ αὐτῶν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπέσρεψαν, καὶ ἔδωσαν τὴν εἶδησιν εἰς τὸν Πασᾶν, ὅστις καταφρονήσας τὴν ὀλιγότητα τῶν Ἑλλήνων, ἀπεφάσισε νὰ προχωρήσῃ πανστρατιᾷ, καὶ νὰ διάσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ παραχωρήσῃν, διὰ νὰ διέλθῃ ἐκεῖνα τὰ στενὰ. Τῇ 25 λοιπὸν ἐκίησε μὲ τέσσαρας χιλιάδας περίπου στρατιώτας, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὰ στενὰ, καὶ ὤρμησαν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὰ ταμπούρια τῶν Ἑλλήνων· οἱ δὲ Ἕλληνες 800 περίπου τὸν ἀριθμὸν, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Κ. Ὀδυσσεά καὶ Καπιτάν Γκοῦραν, ἀντέστησαν γενναίως, καὶ μετὰ τριῶν ὥρῶν πεισματώδη μάχην ἐτραπήσαν εἰς φυγὴν οἱ ἐχθροὶ· οἱ δὲ Ἕλληνες ξιφῆρεις τοὺς κατεδίωκον καὶ ἐφόνεον ἐξ αὐτῶν, καὶ τόσον ἐδίασαν τοὺς ἐχθρούς, ὥστε ἄφησαν ὅλας τῶν τὰς ἀποσκευὰς καὶ ὅλα τὰ φορητὰ ζῶα, καὶ ἀτάκτως διεσπάρησαν εἰς τὰ δάση. Ἐκυρίευσαν οἱ Ἕλληνες 400 ἀμάξια μὲ τροφὰς, πλῆθος ἀλόγων, πλῆθος βοῶν, τὰ κανόνιά τους, τὰ μπαϊράκια, καὶ τουμπιλέκιά τους, καὶ πολλὰς ἄλλας ἀποσκευὰς, ἐφόνευσαν 750 περίπου, καὶ ἔλαβον αἰχμαλώτους 250. Ὁ δὲ Μπαϊράμ Πασᾶς μὲ ὀλίγους διεσώθη εἰς τὸ Ζητοῦνι, ὅπου διεσώθησαν ὕστερον καὶ οἱ λοιποὶ διεσπαρμένοι εἰς τὰ δάση. Εἰς αὐτὴν τὴν μάχην ἔδειξεν ἡρωϊκὴν ἀνδρείαν ὁ Καπιτάν Γκοῦρας, ὅστις μὲ τὸ ξίφος εἰς χεῖρας διέσπειρε τὴν φρίκην καὶ τὸν ὄλεθρον εἰς τοὺς ἐχθρούς.

Οἱ δὲ Πρόκριτοι τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου ἀνήχθησαν ἅπαντες εἰς τὸ χωρίον Ζαράκωβαν, ὅπου ἀπε-

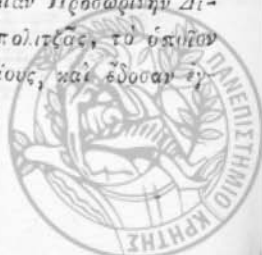

φασίσθη ὁτόπος τῆς Συνελεύσεως, μὲ τὸ νὰ ἦθελον ὅ,τε Ἐπιφιλάντης καὶ οἱ Καπιταναῖοι νὰ γίνῃ πλησίον τους. Ἐπιπροσκάλεσαν δὲ εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ τὸν Ἀλέξ. Μαυροκορδάτον καὶ τὸν Κωνστ. Καρατζᾶν· πλὴν ὁ Μαυροκορδάτος, βλέπων τὴν τῶν πραγμάτων ἀνωμαλίαν, καὶ ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ λάβῃ τότε τὴν ὑπεροχὴν ἀπὸ τὸν Ἐπιφιλάντην, συνεφώνησε μετὰ τῶν Ἀπεσταλμένων παρὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος νὰ μεταβῇ ἐκεῖ, διὰ νὰ διοργανίσῃ καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὰ πράγματα· καὶ, διὰ νὰ εὐκολυνθῇ εἰς τὸν σκοπὸν του, ἔλαβε γράμμα Πληρεξουσιότητος παρὰ τοῦ Ἐπιφιλάντου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἠκμαζεν ἔτι τότε ἡ κοινὴ τῆς Δαοῦ ὑπόληψις. Συμπαρέλαβε δὲ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Κατακουζηνὸν ὑσσαρροτημένον ὄντα ἀπὸ τὸν Ἐπιφιλάντη, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ Τρίκορφα τῇ 28 Αὐγούστου, καὶ μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Καρατζᾶ διευθύνθησαν διὰ τὴν Λυτικὴν Ἑλλάδα. Μαθοῦσα δὲ ἡ Συνέλευσις τὴν ἀναχώρησιν τῶν, ἔστειλε κατόπιον τὸν Ἀναστάσιον Λόντον καὶ τὸν Χαραλάμπην Περσοῦκαν μὲ γράμμα πρὸς αὐτούς, διὰ νὰ ἐπιστρέφουν εἰς τὴν συνέλευσιν· πλὴν ἐκεῖνοι δὲν ἠθέλησαν ἀλλ' ἀπεκρίθησαν, ὅτι πηγαίνουν νὰ θάλουν εἰς τάξιν τὰ τῆς Ρούμελης πράγματα, καὶ ἔπειτα, ὅταν ἀποφασισθῇ Γενικὴ τῆς Ἑλλάδος Συνέλευσις, θέλει ἐπανέλθουν.

Συσκευθέντων δὲ τῶν Μελῶν τῆς Συνελεύσεως περὶ ἑνὸς Συστήματος ἀναλόγου μὲ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἐσχεδιάσθη εἰς Ὄργανισμὸς τῆς τοπικῆς Διοικήσεως τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐνεκρίθη παρὰ πάντων. Ἐβγινε δὲ ἐκλογὴ καὶ τῶν Μελῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Βουλὴν, καὶ μετὰ τῶν ἐντοπιῶν ἐκλέχθησαν ὡς Μέλη τῆς Βουλῆς, Παραστατικά τῆς Πελοποννήσου, καὶ ὁ Ἐπιφιλάντης, ὁ Καρατζᾶς, καὶ ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ ἐστάλησαν πρὸς αὐτούς ἐγγράφα· ἀλλ', ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα ἔπρεπε νὰ ἐγκριθῶσι καὶ παρὰ τοῦ Ἐπιφιλάντη καὶ τῶν Καπιταναίων, ἀ-

πεφασίσθη νὰ ὑπάγῃ ὁ Π. Πατρῶν εἰς τὰ Τρίκορφα μὴ τὸ σχέδιον τοῦ Ὄργανισμοῦ νὰ τὸ παρήρῃσι εἰς αὐτοὺς, καὶ, ἂν τὸ ἐγκρίνωσι, νὰ ὑπογραφῇ κατὰ τὴν τάξιν. Πλὴν ὁ Ὑψηλάντης, ὁδηγούμενος ἀπὸ τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ μερικοὺς Καπιταναίους, ἐπρόβαλεν, ὅτι τὰ Μέλη τῆς Συνελεύσεως δὲν ἔχουσι γράμματα Πληρεξουσιότητος ἀπὸ τὰς Ἐπαρχίας· καὶ ὅτι τὰ μὲν λοιπὰ κεφάλαια τοῦ Ὄργανισμοῦ δέχεται, τὰ δὲ περὶ Στρατιωτικοῦ οὐδόλως, ἀλλὰ θέλει νὰ ὑπογραφῇ Πληρεξούσιος Ἀρχιστρατήγος, χωρὶς νὰ ἔχῃσιν οἱ λοιποὶ Πρόκριτοι ἐπιρροήν τινα. Ἀλλ' ὁ Π. Πατρῶν περὶ μὲν τῶν γραμμάτων τῆς Πληρεξουσιότητος τὸν ἐπισημύθη, ὅτι δὲν εἶναι κερμμία δυσκολία, ἐπειδὴ ἀμέσως, ὅπου τὰ ζητήσωσιν οἱ Πρόκριτοι, τὰ λαμβάνουν· περὶ δὲ τῆς Πληρεξουσιότητος Ἀρχιστρατηγίας ὅπου ἐξήτει, καλῶς γινώσκων, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ τὸ δεχθῶσιν οἱ Πρόκριτοι διὰ τὰς ὑποψίας τῶν, καὶ ὅτι ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Ὑψηλάντη κατὰ τοῦτο θέλει γεννήσει νέας ταραχάς, τὸν παρεκίνησε νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν κοινὴν ἀπόφασιν, καὶ νὰ μὴ γίνῃ αἷτιος διαλύσεως τῆς Συνελεύσεως καὶ ἀναστροφῆς τοῦ Συστήματος· πλὴν δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν πείσῃ, καὶ ἐπέστρεψεν ἄπρακτος. Ὅθεν οἱ Πρόκριτοι τῶν Ἐπαρχιῶν, οἵτινες εἶχον μάθῃ τότε καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξ. Ὑψηλάντη, καὶ τὴν φυγὴν του εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς Ἀουστρίας, δυσαρεστηθέντες ἀπεφάσισαν νὰ ἀναχωρήσουν καὶ νὰ ἐνδυναμώσῃ ἕκαστος τὸ στρατιωτικὸν του. Παρεκίνησαν δὲ τὸν τε Π. Πατρῶν, τὸν Πετρόμπεην, τὸν Σωτήριον Χαραλάμπην, τὸν Ἀναγνώστην Δελιγιαννόπουλον καὶ τὸν Κρεβδατᾶν, διὰ νὰ μείνωσιν ἐκεῖ, καὶ νὰ ἐξακολοθῶσι τὸ σύστημα τῆς ἐν Καλτεξιάτῃ γενομένης Γερουσίας, καὶ νὰ συνιστῶσι μίαν Προσωρινὴν Διοίκησιν μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Τριπολιτέας, τὸ ὑπὸν ἐφάνη δεκτὸν καὶ εἰς τοὺς Καπιταναίους, καὶ ἔδοσαν ἐγγράφως τὴν περὶ τούτου γνώμην τους.

Ἐξηκολούθουν λοιπὸν οἱ εἰρημέναι νὰ καθέρωσι τὰ κοινὰ πρᾶγματα συμφώνως μετὰ τοῦ Ὑψηλάντη, ὅσον ἡ περιστάσις τοὺς ἐσυγχώρει. Ἀλλὰ ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων, ἕσα γενική, ἐπέφερε ὀυσαρέσκειαν εἰς τοὺς ἐρχομένους ἐκεῖ χάριν συνδρομῆς καὶ βοηθείας, ἐπειδὴ δὲν εἶχον, πόθων νὰ τοὺς συνδράμωσι, καὶ διὰ τοῦτο ἔφυγον οἱ Ῥουμελιῶται δυσάρεστοι, ὁμοίως οἱ Κρηται, ὁμοίως καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ. Οἱ δὲ Ἀγιορεῖται, οἵτινες ἐπροφασίζοντο, ὅτι δὲν εἶχον χρήματα, καὶ ἐζήτησαν θωρακὴν τροφὰς ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, δὲν ἐπρόφθασαν νὰ ἐπιστρέψουν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Πασᾶν τῆς Θεσσαλονίκης, ἀφ' οὗ κατέστρεψαν καὶ ἐλεηλάτησαν τὴν Χερσονήσον Κασσάνδραν, εἰσῆλθον εἰς τὸ Ἄγιον Ὄρος, ἐκκυρίευσαν ὅλα τὰ ἱερὰ Μοναστήρια, κατεπάτησαν τοὺς θεῖους ναοὺς, ἔλαβον χρήματα πολλὰ, καὶ ἄλλα λάφυρα πλῆθος, διήρπασαν ἱερὰ σκευὴ ἐφένευσαν τοὺς ἐγκριτωτέρους Πατέρας, καὶ ἄφησαν φρουρὰν ἐκεῖ. Μέρους δὲ ἱερῶν σκευῶν διέσωσαν τινες τῶν Πατέρων, οἵτινες ἐπρόλαβον καὶ ἔφυγον, καὶ διεσπάρησαν εἰς πολλὰ μέρη.

Οἱ δὲ πολιορκοῦντες τὴν Τριπολιτζὰν Ἕλληνας ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν στενωτέραν τὴν πολιορκίαν, ἐπειδὴ πλέον κατεφρόνησαν τοὺς Τούρκους, καὶ ἐγνώρισαν, ὅτι ὑπερέχουσιν ἀπὸ αὐτοὺς καὶ κατὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ κατὰ τὴν σταθερότητα. Ὄθεν ὁ μὲν Κ. Κεφάλας διωρίσθη νὰ πιάσῃ τὸν Ἄγιον Σώστην μὲ 500 στρατιώτας· ὁ δὲ Δημήτριος Δελιγιαννόπουλος τὸν Μαντζαργᾶ· οἱ δὲ Ἀγιοπετρίται ἐπλησίασαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Στενοῦ· οἱ δὲ εἰς τὰ Τρίκορφα ἐπλησίασαν μέχρι βολῆς τρυφεκίου, ὥστε δὲν ἔμεινε μέρος ἐλεύθερον νὰ ἐξέρχωνται οἱ ἐχθροὶ, εἰμὴ τὰ πέριξ τοῦ φρουρίου πρὸς τὸ μέρος τοῦ κάμπου· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἔβαλον πῦρ οἱ Ἕλληνας, διὰ νὰ μὴν εὐρίσκωσι χόρτον. Καὶ ἐκεῖ μὲν καλῶς ἐπροχώρουν.

Ὁ δὲ Ἴσθμὸς ἐπαπειλεῖτο ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐχθροὶ ἔγιναν ἱκανοὶ εἰς τὰ μέρη τῶν Θηβῶν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἔφρουγον ἐκεῖθεν, καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν Τριπολιτζάν, μὲ τὸ νὰ ἐπλησίαζεν ἡ πτώσις τῆς. Ὅθεν οἱ Πρόκριτοι τῶν Ἑλλήνων, προβλέποντες ἐκ τούτου ἐνδεχόμενον κίνδυνον, ὡσὰν ὁποῦ οἱ Δερβενοχωρίται δὲν ἐφρόντιζον ἄλλο, εἰμὴ νὰ ἀσφαλίσωσι τὰς φημηλίας των εἰς τὰς πλησίον νήσους, διὰ τούτου ἐστοχάσθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τρύπον, ὥστε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἴσθμὸν ἐν μέρος στρατιωτῶν, καὶ νὰ ἐπιμείνῃ ἐκεῖ. Διεκήρυξαν λοιπὸν εἰς τὸν στρατὸν, ὅτι, ὅσοι ὑπάγουν εἰς τὸν Ἴσθμὸν, θέλει ἔχην τὸν μνηστῶν μισθὸν τους καὶ τὸ μέρος τους ἐκ τῶν λαφύρων τῆς Τριπολιτζᾶς, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι, ὁποῦ εἶναι παρόντες, καὶ ἔγινε γράμμα περὶ τούτου ὑπογεγραμμένον παρὰ τῆς τῶν Προκριτῶν καὶ τῶν Καπιταναίων, διαλαμβάνον πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι τὸ ἐν τρίτον τῶν λαφύρων νὰ μείνῃ διὰ τὸ Κοινὸν Ταμεῖον. Ὅθεν ὑπῆγον εἰς τὸν Ἴσθμὸν ἱκανοὶ στρατιῶται, καὶ ἐνεδυναρώθη τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Οἱ δὲ Ἀγάδες Ἀλβανοὶ, σύμμαχοι τῶν Σουλιωτῶν, ἠνώθησαν καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Καπιταναίων τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ θέλοντες νὰ κάμουν γενικωτέραν τὴν συμμαχίαν ἀπέστειλαν ἐκ συμφώνου Πρέσβεις εἰς τὴν Πελοπόννησον ἕνεκα τούτου, διὰ νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς ἐν Τριπολιτζᾷ Ἀλβανούς περὶ τῆς συμμαχίας ταύτης, καὶ ἐκεῖνους μὲν νὰ παρακινήσωσι νὰ ἐξέλθουν τῆς Τριπολιτζᾶς, τοὺς δὲ Ἕλληνας νὰ μὴ τοὺς ἐνοχλήσουν, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀφήσουν ἐλευθέρους νὰ περάσουν εἰς τὴν Ροῦμέλην μὲ ὄλον τὸ πρᾶγμα τῆς, τὸ ὑποῖον ἐδέχθησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἄρχισαν νὰ πραγματεύωνται οἱ Πρέσβεις μὲ τὰς Ἀλβανίς· καὶ τῶν μὲν Ἀλβανῶν ὁ σκοπὸς ἦτον νὰ εὐγάλουν τὸν Ἀλῆ Πασᾶ ἔξω διὰ τῆς συμμαχίας τῶν Ἑλλήνων, τῶν δὲ Ἑλλήνων ἦτον νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τούτου εἰς ἐκάστην τὴν

περίστασιν, καὶ νὰ παίξωσι τὴν ὑπόθεσιν παρατείνοντας τὴν πολιορκίαν του, ἐπειδὴ ἔσλεπον ἀσύμφορον τὴν ἐλευθερίαν του ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοιούτοτρόπως ἐπολέμουν καὶ τὰ δύο μέρη τοὺς Βασιλικούς ἐκ συμφώνου. Τότε ἐπροχώρησεν εἰς τὰ Πέντε Πηγὰδια ὁ Σιλιχτάρης τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ μὲ 1500 περίπου ἐναντίον τῶν Σουλιωτῶν, οὔτινες κατεῖχον ἐκείνην τὴν θέσιν· τοὺς ἐπρόσμεναν ἀνδρείως, ἐφόνευσαν καὶ ἤχημαλώτισαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, τοὺς δὲ λοιποὺς κατεδίωξαν. Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐστράτευσαν διὰ τὰ ἐκεῖ δύο Πασάδες μὲ 2,000 περίπου, καὶ τούτους ἐπολέμησαν γενναίως οἱ ἀνδρεῖοι Σουλιῶται, καὶ ἐφόνευσαν ὑπὲρ τοὺς διακοσίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον κατησχυμένοι.

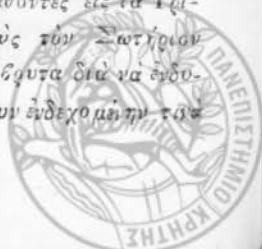
Ἡ δὲ τῶν Πατρῶν πολιορκία ἦτον εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, ἐπειδὴ διεφέροντο καὶ οἱ Πρόκριτοι τῶν Καλαβρῶτων μὲ τοὺς Πετιμεζαίους, καὶ οἱ Πατραῖοι μὲ τοὺς Κουμανιώτας. Μάλιστα ἠῤῥησαν αἱ ἐκεῖ ταραχαί, ἀφ' οὔ οἱ Κουμανιώται ἐδολοφόνησαν εἰς τὸν Ὀμπλὸν τὸν γενναῖον Κ. Παναγιώτην Καραντζάν, τῇ 4 Σεπτεμβρίου, ὅτε οἱ Πρόκριτοι τῶν Πατρῶν ἔφυγον ἐκεῖθεν δυσαρεστημένοι καὶ πεφοβισμένοι, καὶ διελύθη τὸ στρατόπεδόν τους. Ἐμεινε δὲ εἰς τὴν πολιορκίαν ὁ Ἀνδρέας Ζαήμης μὲ μερικὸς στρατιώτας, τοποθετημένος εἰς τὸ Πριναρόκαστρον, καὶ ὁ Γεώργιος Σισίνης μὲ τοὺς Γαστουναίους, τοποθετημένος εἰς τὸ Μετόχι τοῦ Ὀμπλοῦ· οἱ δὲ Πετιμεζαῖοι καὶ Κουμανιώται μὲ ὀλίγους στρατιώτας εὗρισκοντο εἰς τὸ Σαραβάλι.

Εἰς δὲ τὰς ἑπτὰ Σεπτεμβρίου ἔφθασεν ὁ ἐχθρικός Στόλος εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν, συνιστάμενος ἀπὸ τρία Δελίνα, ἑπτὰ Φεργάδας, Κορβέτας καὶ Ἰμπρίκια, ὅλα τριάντα πέντε, ναυαρχοῦντος εἰς αὐτὰ τοῦ Καρὰλῆ λεγομένου. Ἐξ αὐτῶν δὲ τινὰ ἦσαν Αἰγυπτιακὰ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Τξιμπιράλτα, ἐν οἷς ἦσαν καὶ 2,000 περίπου

Ἀλβανοί. Εἰς δὲ τὰς 8 τὸ ἑσπέρας διὰ νυκτὸς ἔφυγον ἀπὸ
 τὸ Σαραβάλι οἱ Πετιμεζαῖοι καὶ Κουμανιώται, καὶ εἰς
 τὰς 9 ξημερώνοντας ἐφάνησαν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ
 Σαραβαλίου, ἠνωμένοι οἱ τῆς ξηρᾶς μὲ ἐκείνους τοῦ ρό-
 λου, καὶ ὤρμησαν ἐναντίον τοῦ στρατοπέδου τῶν Γαστου-
 ναίων, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντιθέξουν εἰς τὴν ὀρμὴν,
 ἄφησαν τὰς θέσεις των, καὶ ὅλας τὰς ἀποσκευὰς των, καὶ
 δύο κανόνια, καὶ ἔφυγον διασκορπισμένοι, τοὺς ὁποίους
 κατεδίωξαν οἱ ἐχθροὶ μέχρι τῶν ὄρειων μερῶν, καὶ ὀλίγον
 ἔλειψε νὰ αἰχμαλωτίσουν τὸν Σισίην φεύγοντα. Ἐτρε-
 ξαν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος οἱ ἐν Πιροροκάστρῳ Καλαβρυ-
 τиноὶ, ἀλλ' εἰς μάτην, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροὶ κατέλαβον ὅλας ἐ-
 κείνας τὰς θέσεις· ὅθεν ἐδιάσθησαν καὶ οἱ Καλαβρυτινοὶ
 μετὰ τοῦ Ἀνδρέα Ζαήμη νὰ ἀφήσουν τὴν θέσιν τούτους, καὶ
 νὰ αἰεθῶσιν εἰς τὸ χωρίον Σοῦλι, καὶ οὕτως ἔμεινε διό-
 λου ἀπολιόρητον τὸ φεγγέριον τῶν Πατρῶν. Διεδόθη δὲ λό-
 γος, ὅτι οἱ ἐν Σαραβαλίῳ Καπιταναῖοι, ἐπειδὴ ἄφησαν
 τὴν θέσιν τους ὀλίγας ὥρας πρὶν τῆς ἐξόδου τῶν ἐχθρῶν,
 νὰ ἐμπαχηρισθῶσιν προδοσίαν· πλὴν τοῦτο εἶναι ἄδηλον.

Συγχρόνως ἔφθασεν εἰς Πάτρας καὶ ὁ ἄλλος ἐχθρικός
 στόλος, εὐρισκόμενος εἰς τὸν λιμένα τοῦ Μούρτου καὶ
 συμιστάμενος ἀπὸ 25 πλοῖα, τὰ ὅποια ἀφ' οὗ ἠνάθησαν
 μὲ τὰ λοιπὰ, ὀλίγα μὲν ἐξ αὐτῶν ἔμειναν εἰς Πάτρας, τὰ
 δὲ λοιπὰ μετέβησαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Βοστίτζης, καὶ εὐ-
 θὺς ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηρὰν οἱ ἐχθροὶ, εἰσῆλθον εἰς τὴν
 Βοστίτζαν μὲ τὸ νὰ μὴν εὔρον καμμίαν ἀντίστασιν, καὶ
 κατέκαισαν εἴτε λείψανον ἐκ τῆς προτέρας πυρκαϊᾶς·
 ἔπειτα διεσπάρησαν εἰς τὰ χωρία τοῦ κάμπου καὶ ἐκνήρι-
 ευσαν, ὅσα ζῶα ἐπρόφθασαν. Ταῦτα μαθόντες εἰς τὰ Τρί-
 κορφα οἱ Γερουσιασταὶ, διώρισαν εὐθὺς τὸν Σωτήριον
 Χαραλάμπην, νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ Καλάβρυτα διὰ νὰ ἐνδο-
 γαμίσῃν τὰ ἐκεῖ μέρη, καὶ νὰ ἐμποδίσουν ἐνδεχομένην τὴν

προχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ. Μὲ τὸ νὰ ὑπόπτωσαν δὲ, ὅτι ἔ-
 σως οἱ ἐχθροὶ σκοπεύουσι νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Κόρινθον
 καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, διὰ νὰ εὐκολύνουσι τὴν εἴσο-
 δον εἰς τὴν Πελοπόννησον τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων ὅπου
 εὐρίσκοντο εἰς τὴν Ανατολικὴν Ἑλλάδα, ἀπεφασίσθη κατό-
 πιν καὶ ὁ Ἐφηλάτης νὰ λάβῃ μέρος στρατιωτῶν ἐκ τῶν
 πολιορκούντων τὴν Τριπολιτζάν καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὰ
 Καλαβρυτα, καὶ ἐκεῖ νὰ γίνῃ μία δύναμις ἰκανή, διὰ νὰ
 κινηθῇ πρὸς ὅποιονδήποτε μέρος οἱ ἐχθροὶ ἤθελε προχω-
 ρήσουσι ὅστις καὶ ἀπῆλθε μετὰ 500 περίπου στρατιωτῶν,
 καὶ ἐνωθέντες μετὰ τῶν Καλαβρυτινῶν κατέβησαν εἰς τὰ
 Τρυπιά, καὶ παρατήρουν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ δὲ ἐχθρικός Στόλος, ἀφ' οὗ διέτριψεν ἐκεῖ δέκα σχε-
 δὸν ἡμέρας, καὶ οἱ ἐχθροὶ περιεφέροντο εἰς ἐκεῖνο τὸ μέ-
 ρος, τῇ 21 Σεπτεμβρίου ἐμβῆκαν εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἀνε-
 χώρησαν ἐκεῖθεν καὶ, ἐπειδὴ διευθύνοντο πρὸς τὸ μέρος τῆς
 Βιτιρινίτζας, ὃ μὲν Ἐφηλάτης νομίσας, ὅτι σκοπεύειν διὰ
 τὸν Ἰσθμὸν, ἐκίνησεν εὐθύς διὰ τὴν Κόρινθον· ὃ δὲ ἐχθρι-
 κὸς Στόλος, ἀφ' οὗ ὑπῆγεν ἀντικρὺ τῆς Βιτιρινίτζας, καὶ
 ἐξῆρψεν ἀρκεταῖς κανοναῖς, διευθύνθη εἰς τὸ Γαλαξιδι-
 οὶ δὲ Γαλαξιδιώται, ὑποπτεύοντες τὸ τοιοῦτον, τὰ μὲν
 πλοῖά των πρὸ ἡμερῶν ἔσθραν πρὸς τὸ ἐνδότερον τοῦ λι-
 μένος, εὐγαλαν δὲ τὰ κανονιά τους εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἐ-
 τοίμασαν μπαταρίας εἰς τὸν λιμένα, διὰ νὰ ἐμποδίσουν
 τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρικῶν πλοίων· ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ ἔκαμαν
 ἀπόβασιν στρατευμάτων εἰς τὰ πλησίον μέρη τῆς ξηρᾶς,
 καὶ ἄρχησαν τὸν πόλεμον καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσ-
 σης· οἱ δὲ Γαλαξιδιώται ἀντεπολέμουσι ἀνδρείως δύο ἡμε-
 ρόνυκτα, καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν· ἀλλὰ τέλος
 πάντων, μὲ τὸ νὰ μὴ τοὺς ἐπρόφθασε βοήθεια ἀπὸ κανὲν
 μέρος, μὴ δυνηθέντες νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐχ-
 θρῶν, κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ

ἄφησαν τὴν πόλιν καὶ τὰ πλοῖά τους εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐχθρῶν, ὅτε οἱ ἐχθροὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸ Παλαξίδι, κατέκαυσαν πολλὰ ὀσπήτια, ἤρπασαν εἴτι εὖρον, καὶ ἐφόρευσαν τρεῖς γέροντας καὶ δύο γυναικας εὐφειθέντας ἐκεῖ. ἔλαβον δὲ καὶ τὰ πλοῖά τους ἐκεῖ ἀρασμένα, ὑπὲρ τὰ εἰκοσι, καὶ οὕτως ἐπανῆλθον εἰς Πάτρας, καὶ ἐκεῖθεν ὅλα ὄμῃ, συμποσούμενα μετὰ τῶν Παλαξιδιώτικων 85 περίπυ, ματῆσαν εἰς τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἐκεῖ ἄραξαν.

Ἐν τοσοῦτῳ οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν Τριπολιτζάν ὕστερημένοι τροφῶν, καὶ στενοχωρημένοι πανταχόθεν, ἄρχησαν νὰ προβάλλουν περὶ παραδόσεως, καὶ τῇ 12 Σεπτεμβρίου ἔγραψεν ὁ Καϊμακάμης πρὸς τοὺς Προκρίτους τῶν πολιορκητῶν ζητῶν νὰ διορισθῶσι Πληρεξούσιοι ἀπὸ μέρους τῶν Ἑλλήνων, διὰ νὰ πραγματοποιῶσι μετὰ τῶν Πληρεξουσίων, ὅπου καὶ οἱ πολιορκούμενοι θέλει διορίσουν. Διωρίσθησαν λοιπὸν μὲ κοινὴν γνώμην ὁ Π. Πατρῶν, ὁ Πετρόμπεης, ὁ Ἀναγνώστης Δελιγιαννόπουλος, ὁ Παναγιώτης Κρεβάτας, ὁ Κωλοκοτρώνης, ὁ Γιατρέκος Παναγιώτης, ὁ Ἀναγνωσταρᾶς, καὶ ἓνας ἄνθρωπος τοῦ Ὑψηλάντη. Ὅτε δὲ διωρίσθη ἡ ἡμέρα τῆς συνελεύσεως, ἐξῆλθον ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς οἱ διωρισμένοι Πληρεξούσιοι, δύο ἀπὸ μέρους τῶν Ἀλβανῶν μετὰ τοῦ Ἑλμάς Μπεῆ, δύο ἀπὸ μέρους τοῦ Καϊμακάμη, καὶ ὁ Σεχνεζίμπεης μὲ ἄλλους δύο ἀπὸ μέρους τῶν ἐντοπίων, καὶ συνῆλθον ἅπαντες πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην ἐντευξιν, μετὰ πολλὰς καὶ διαφόρους ὀμιλίας, ἔδην κατάρθωσαν, ἐπειδὴ ὑποκρινόμενοι οἱ Τούρκοι τάχα, ὅτι δὲν ἔχουν στενοχωρίαν, ἐξήτουν παράλογα πράγματα, δηλονότι νὰ εὖρῳσιν ἔνοπλοι ἅπαντες, νὰ τοὺς δοθῶσι ζῶα νὰ μετακομίσωσι τὰς φαρμηλίας των καὶ ὅλον τὸ πρᾶγμα των, νὰ τοὺς δοθῶσι τροφαὶ μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεώς των εἰς ἄλλον τόπον, καὶ νὰ τοὺς πληρωθῶσιν ὅλα

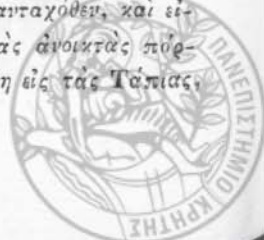
τους τὰ χρειάζόμενα ἔξοδα καθ' ὅδον. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἰς τοιοῦτους παραλογισμοὺς μηδὲ ἀκρόασιν μηδὲ ἀπόκρισιν ἔδωσαν οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων, ἐξαιαντίας δὲ τῆς ἐξήτουν τὰ ὄπλα καὶ ὄλον τους τὸ πρᾶγμα διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου, διελύθη ἡ συνέλευσις, καὶ ἔμεινε νὰ ἐξέλθουν ἄλλην ἡμέραν. Ἐξῆλθον πάλιν λοιπὸν μετὰ τρεῖς ἡμέρας εἰς τὸν ἴδιον τόπον· πλὴν καὶ τότε οὐδὲν κατορθώθη, μὲ τὸ νὰ ἐπίμεινον οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸ περὶ ἀρμάτων κεφάλαιον, ζητοῦντες νὰ ἐξέλθωσιν ἔνοπλοι, τὸ ὅποτον ἦτον ἀπαράδεκτον εἰς τοὺς πληρεξουσίους τῶν Ἑλλήνων. Ὄθεν οἱ Ἀλβανοὶ, βλέποντες τοὺς ἐντοπίους ὅτι ἀναβάλλουσι τὸν καιρὸν μὲ παράλογα ζητήματα, ἐν ᾧ ἀπέθνησκον πλῆθος ἀνθρώπων καθ' ἡμέραν καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν τροφῶν καὶ ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ἐπιδημικῆς ἀσθενείας, ὄντες δὲ προδιατεθειμένοι καὶ ἐκ τῶν ἐξ Ἀκροναυίας σταλέντων Πρέσβειων, καὶ ἠξεύροντες τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀλβανῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ἄρχησαν νὰ πραγματεύονται ἰδιαιτέρως περὶ ἑαυτῶν καὶ περὶ τῶν χαρμιῶν τῶν Πασάδων, καὶ ἐξήρχετο καθ' ἡμέραν σχεδὸν ὁ Ἑλμᾶζμπεης καὶ ἄλλοι Μπβλουκπασάδες, καὶ ἐπραγματεύοντο περὶ τῆς ἐξόδου των. Οἱ δὲ Τοῦρκοι, ἀφ' οὗ ἀπέλπισθησαν πλέον καὶ εἶδον, ὅτι ἀφρεύκτως πρέπει νὰ παραδοθῶν, ἄρχησαν νὰ κολακεύουν τοὺς φυλακωμένους Ἀρχιερεῖς καὶ Προεστῶτας, τοὺς ἠλευθέρωσαν ἐκ τῆς φυλακῆς, τοὺς ἀνέδασαν εἰς τὸ Σεράγι, τοὺς ἔδωσαν φορέματα καὶ ἄλλαξαν, καὶ τοὺς ἐπεριποιοῦντο τὸ κατὰ δύναμιν· πλὴν ἐκεῖνοι εὐθὺς ἐμολύνθησαν ἀπὸ τὴν ἐπιδημικὴν ἀσθένειαν καὶ ἀπέθανον οἱ περισσότεροι· τοὺς δὲ ζῶντας ἐζήτησαν ἐπιμόνωσιν οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων διὰ νὰ τοὺς εὐγάλουν ἔξω τῆς Τριπολιτζᾶς, καὶ νὰ τοὺς ἀπαλλάξουν ἀπὸ ἐκείνην τὴν μεμολυσμένην ἀτμοσφαιραν, καὶ τοὺς ἔδωσαν οἱ Τοῦρκοι· πλὴν ὅλοι ἦτον εἰς ἀθλίαν κατα-

στασιν ἐκ τῆς ἀσθενείας, καὶ ἐκ τῶν ἐξεληθόντων ὀλίγοι ἐξῆσαν.

Οἱ δὲ Ἄλβανοὶ συνεβιάσθησαν τέλος πάντων μετὰ τῶν Πληρεξουσίων νὰ ἐξέλθωσι μετὰ τὰ ὄπλα τους, μετ' ὅλον της τὸ πρᾶγμα, καὶ μετὰ τὰ Χαρμίια τῶν Πασάδων, μετ' ὅλον Καϊμακάμην, καὶ Κεχαγιᾶν καὶ Μπινὰ Ἐμίνην καὶ Καδὴν τῆς Τριπολιτζᾶς καὶ ἄλλους τινὰς ξένους ὅπου ἐκεῖ εὐρίσκοντο· τὸ δὲ πρᾶγμα τῶν Πασάδων καὶ Χαρμιῶν, νὰ γίνῃ τριμοιρία, τὸ ἓν διὰ τοὺς Ἕλληνας, τὸ ἄλλο διὰ τοὺς Ἄλβανούς, καὶ τὸ τρίτον νὰ μείνῃ τῶν Χαρμιῶν· νὰ τοὺς δοθῶν δὲ καὶ ζῶα φορητὰ τετρακόσια μέχρι τῆ ἰμβάκου των, καὶ νὰ δοθῶν ἐνέχυρα ἐναλλάξ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ τῶν δύο μερῶν. Τούτων συμφωνηθέντων, ἐγένοντο τὰ γράμματα κατὰ τὴν τάξιν, καὶ ἐφρόντιζον οἱ Ἕλληνες διὰ νὰ ἐτοιμάσωσι τὰ φορητὰ ζῶα καὶ τὰς ἀναγκαίαις τροφὰς διὰ τὸν δρόμον. Ἐν τούτῳ ἀπελπισθέντες οἱ ἐντόπιοι, διότι τοὺς ἐγκατέλιπον τοιοῦτοτρόπως οἱ Ἄλβανοί, εὐχαινον πλῆθος ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, καὶ παρεδίδοντο εἰς τοὺς Ἕλληνας· καὶ οἱ μὲν Μπαρδουσιῶται παρεδίδοντο εἰς τοὺς Μανιάτας, οἱ Μιστριῶται εἰς τοὺς Μιστριώτας, οἱ Φαναρίται εἰς τοὺς Φαναρίτας, καὶ οἱ Καρυτινοὶ εἰς τοὺς Καρυτινοὺς Ἕλληνας καὶ καθ' ἑξῆς.

Πρὶν δὲ ἀλλαγῶσι τὰ γράμματα μετὰ τῶν Ἄλβανῶν, αἴφνης, ἄνευ τινὸς προμελέτης κοινῆς, ὤρμησε τῇ 23 Σεπτεμβρίου ἐν σώμα στρατιωτῶν Ἑλλήνων μετὰ τοῦ Καπιτὰν Κεράλα, καὶ ἐκυρίευσαν τὴν Πόρταν λεγομένην τῆ Ναυπλίου, ὁμοίως καὶ τὰ περίε ὀσπήτια, καὶ ὑψωσαν τὴν Ἑλληνικὴν Σημαίαν καὶ ἄσχησαν νὰ πολεμοῦν μετὰ τοὺς περίε Τούρκους. Ἀφ' οὗ εἶδον τοῦτο τὰ λοιπὰ Ἑλληνικὰ στρατιωτικὰ σώματα ὤρμησαν πανταχόθεν, καὶ εἰσῆρχοντο εἰς τὴν πόλιν, ἄλλοι ἀπὸ τὰς ἀνοικτάς πόρτας, καὶ ἄλλοι ἀνέβαινον ἀπὸ τὰ τείχη εἰς τὰς Τάπιας,

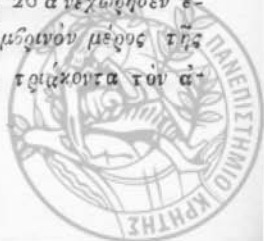
καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ ἐκυρίευσαν τὰς περισσο-
 τέρας Τάπιαις. Οἱ δὲ ἐχθροὶ, ἔντρομοι καὶ ἐκπεπληγμένοι,
 ἐκλείσθησαν εἰς τὰ ὀσπήτια, καὶ ἐπροσπάθουν νὰ διαυθεν-
 τευθοῦν, πλὴν μετ' ὀλίγας ὤρας παρεδίδθησαν ὅλοι εἰς τὰς
 στρατιώτας ὅπου ἱμβαίνου εἰς τὰ ὀσπήτια, ἐκτὸς ἑκατὸν
 περίπου ὅπου ἐκλείσθησαν εἰς τὴν Μεγάλην Τάπιαν, οἱ
 ὅποιοι ἐστάθησαν ἐκεῖ ὅσα ἡμέρας, πλὴν τέλος πάντων
 παρεδόθησαν καὶ αὐτοὶ, καὶ ὑψώθη πανταχόθεν ἡ Ἑλ-
 ληνικὴ Σημαία. Οἱ δὲ Ἄλβανοὶ τὴν ἡμέραν τῆς Ἐφόδου
 ἰδόντες τὸ αἰφνίδιον τοῦτο, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ φόβου καὶ
 συνήχθησαν ἅπαντες εἰς τὸ Σεράγι· πλὴν οἱ Ἕλληνας
 διὰ τε τὰς προλαβούσας συμφωνίας καὶ τὴν διατρέχου-
 σαν συμμαχίαν μεταξὺ Ἄλβανῶν καὶ Ἑλλήνων, τοὺς ὑπε-
 σχέθησαν τὴν ἀσφάλειαν, καὶ οὕτως ἐξῆλθον ὅλοι τὴν
 αὐτὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν Πόρταν λεγομένην τῶν Καλαδρῦτων,
 μὲ τὰ ὄπλα τους καὶ μὲ τὸ πρᾶγμα τους, ὄντες περίπου
 1,800, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν ἐνέχυρον καὶ τὸν Κ. Δημη-
 τριον Κολιόπουλον, ὅστις εὐρέθη μαζὴ τους, ὅταν ἔγινεν
 ἡ ἔφοδος τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοὺς συνώδισε μὲ 500 στρα-
 τιώτας Ἕλληνας μέχρι τῆς Βοστίτζης, ὅπου ἱμβαρκαρί-
 σθησαν διὰ τὴν Ρούμελην μ' ὅλον τοῦτο ἐφορευθῆσαν τινες
 τῶν Ἄλβανῶν περίπου 200, καὶ ἐν ᾧ ἐξήρχοντο τῆς Τρι-
 πολιτζᾶς, καὶ καθ' ὅδον ὅσοι ἔμμενον ὀπίσω. Μετὰ δὲ τὴν
 ἔξοδον τῶν Ἄλβανῶν ἐμβῆκαν εἰς τὸ Σεράγι ἰκανὰ στρα-
 τεύματα Ἑλληνικά· ἐμβῆκαν δὲ καὶ ὁ Πετρόμπεης, ὁ
 Αναγνώσης Δελιμαντόπουλος καὶ ὁ Κρεσβατᾶς, καὶ ἐκεῖ
 ἔμειναν τὸ βράδυ. Ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων τοῦ Σεραγίου,
 ὅσα ἦτον εἰς τοὺς ἔξω ὀντάδες, διηρπάρησαν ἀπὸ τοὺς
 στρατιώτας· τὰ δὲ πολυτιμώτερα ἦσαν εἰς τοὺς ὀντάδες
 τῶν Χαρμεσιῶν, καὶ ἐμποδίζοντο οἱ στρατιῶται νὰ εἰσέλ-
 θουν. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον αἴφνης ἐφάνη πυρκαϊὰ εἰς τὸ
 Σεράγι, καὶ κατεκάη ὅλον καὶ μέρος τῶν πέριξ ὀσπητίων.

καὶ τὰ μὲν Χαρέμια τοῦ Καϊμακάμη καὶ Κεχαγιᾶ μετέφερον εἰς τὸ ὑσπῆτιον τοῦ Μασταφάμπη ὑπὸ τὴν φύλαξιν τῶν Μανιατῶν, τὸ δὲ πρᾶγμα ὅλον ἐχάθη, τίνι τρόπῳ, ἄδελον. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι Μπεϊῦδες καὶ ὅλοι οἱ Ἀγάδες καὶ Ἐφέντιδες ἔμειναν αἰχμάλωτοι εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων· ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν Τούρκων ἄλλοι μὲν ἐφρονεύθησαν κατὰ τὴν ἐφοδον, ἄλλοι ἐξ μετὰ ταῦτα· πλήθος δὲ γυναικῶν καὶ παιδίων διεσπάρησαν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου αἰχμάλωτοι.

Ἡ εἰδησις αὕτη τῆς πτώσεως τῆς Τριπολιτζᾶς, διαδοθεῖσα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ φρούρια τῆς Πελοποννήσου, ἐπροξείησε μέγαν τρόμον εἰς τοὺς ἐχθρούς, ὥστε, εἰάν ἤθελον ὀρμήσουσαν εὐθὺς τὰ στρατεύματα, συμποσοῦμενα ἔκει τότε ὑπὲρ τὰς εἴκοσι χιλιάδας, εἰς τὰ πολιορκούμενα Φρούρια, ἤθελε κατορθώσουσαν μεγάλα καὶ ὠφέλιμα πρᾶγματα· πλὴν ἅπαντες ἦσαν ἐνησχολημένοι εἰς τὰ λάφυρα, καὶ οἱ δυνατώτεροι ἤρπαζον τὰ τῶν ἀδυνατῶν, χωρὶς νὰ φυλάττεται μηδὲ τάξις, μηδὲ δίκαιον. Ἀνέτρεψαν δὲ καὶ τὴν κοινὴν ἀπόφασιν, τὸ νὰ λάβῃ ἕν μέρος τὸ Κοινὸν Ταμίον. Ὅμοίως καὶ οἱ εἰς τὸν Ἰσθμὸν φυλάττοντες στρατιῶται ἠδικήθησαν ὥς, ὅστις ἔτυχε παρῶν καὶ ἠδυνήθη, ἤρπασε, χωρὶς νὰ ἐξετασθῇ, εἰάν εἶχε δικαίωμα ἐκ δουλεύσεως, καὶ ἐκ τούτου συνέβη, πολλοὶ μὲν προαγωνισθέντες καὶ ἄξιοι ἀμοιβῆς νὰ μείνωσιν ὑστερημένοι διόλου, ἄλλοι δὲ κηφῆνες καὶ ἀχρηστοὶ νὰ πλουτίωσι. Προὐδλήθη ἅπαξ καὶ δις ἐπὶ συνελεύσεως τὸ νὰ μὴν ἀφήσουσαν οἱ Καπιταναῖοι τοὺς στρατιώτας νὰ διασκορπισθοῦν· πλὴν εἰς μάτην, ἐπειδὴ τὸ ἔσιῶδες ἔργον τότε ἦτον ἡ λαφυραγωγία.

Ὁ δὲ ἐχθρικός Στόλος, ἀφ' οὗ ἔμειναν εἰς τὴν Ζάκυνθον τέσσαρας ἡμέρας καὶ ἐφωδιάσθη, τῇ 26 ἀνεχώρησεν ἐκείθεν, καὶ τῇ 28 ἀπαντήθη εἰς τὸ Μεσημβρινὸν μέρος τῆς Πελοποννήσου μετὰ τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, τριᾶκοντα τὸν ἀ-

ριθμὸν· καὶ τὰ μὲν Ἑλληνικὰ διευθύνθησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς νήσου Πρώτης, ἐστράφησαν δὲ καὶ τὰ ἔχθρικά καὶ τὰ ἠκολούθησαν. Τῇ δὲ 29 ἐφαίησαν τὰ Ἑλληνικὰ ἔμπροσθεν τῆς Ζακύνθου, καὶ εὐθὺς ἡ Γολέττα τοῦ Τομπάξη ἐπλησίασεν εἰς τὸν λιμένα, καὶ μὲ τὴν λάντζαν του εὐγῆκεν ὁ Καπιτάνιος, καὶ ἔδωκεν ἐν γράμμα τοῦ Ναυάρχου πρὸς τὸν Κουμαϊδάντε, ἔλαβε τὴν ἀπόκρισιν καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησεν, ἠνώθη μὲ τὰ λοιπὰ πλοῖα, καὶ ἀμέσως ἐστράφησαν ἐναντίον τῶν ἔχθρικῶν. Ἐπλησίασαν οἱ δύο στόλοι μεταξὺ Ζακύνθου καὶ Πρώτης εἰς τὰς 30 Σεπτεμβρίου, 3 ὥρας πρὶν ξημερώσει, καὶ ἄρχησαν τὸν πόλεμον· ἀλλ', ἐπειδὴ ἐφύσα νότιος ἄνεμος, τὸ πρῶτ' εὐρέθησαν ὑποκάτω τῆς Ζακύνθου, ὅπου δὲ ὅλης τῆς ἡμέρας ἐμάχοντο· καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Στόλος, μ' ὅλον ὅπου δὲν εἶχε καμμίαν ἀναλογία μὲ τὸν ἔχθρικὸν μηδὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν μηδὲ κατὰ τὸ μέγεθος τῶν πλοίων, μ' ὅλον τοῦτο διὰ τῆς ἀνδρείας καὶ ἐπιδειξιότητος τῶν Ἑλλήνων ἔβλαψεν ἱκανὰ τὸν ἔχθρικόν· μάλιστα ἡ μηχανὴ ὅπου μετεχειρίσθησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἀπέστειλαν μίαν Νάβε ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἔχθρικοῦ Στόλου, ἣτις διεσκόρπισεν ἓνα καπνὸν μηχανικόν, ὥστε δὲν ἔβλεπον οἱ ἔχθροὶ τὰ πλοῖά των, ἐπροξένησε μεγάλην ζημίαν εἰς αὐτούς, ἐπειδὴ μεταξὺ των τὰ ἔχθρικά ἐκτυποῦντο μὲ τὰ πυροβόλα. Ἐν δὲ Ἀλτζερίνικον, μὲ τὸ νὰ ἐκινδύνευε νὰ κυριευθῆ ἀπὸ τῆς Ἑλληνας, ἔπεσεν εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Ζακύνθου καὶ συνετριβή. Τὸ δὲ πλοῖον τῆ Κυρίε Γιάννη Μέξη ἔπεσεν εἰς τὰ ῥιχὰ πλησίον τῆ Πύργου, καὶ οἱ μὲν ναῦται Ἕλληνες εὐγῆκαν εἰς τὴν ξηρὰν, οἱ δὲ ἔχθροὶ παρατηρήσαντες τὸ τοῦτον, ἔτραξαν μὲ πλῆθος φελοῦκας καὶ τὸ ἐκυρίευσαν. Ὁ δὲ ἔχθρικὸς Στόλος μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἄραξε πάλιν εἰς τὴν Ζακύνθου καὶ ἐδιώρρωσε τὰς ζημίας του, καὶ οὕτως ἐστράπη εἰς φυγὴν, καὶ διευθύνθη εἰς τὰ Λαρδανέλια. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἑλληνι-

κός ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

Ὁ δὲ Ὑψηλάντης, εὐφροσύνην εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ μαθὼν τὴν πτώσιν τῆς Τριπολιτζᾶς, ἐπέστρεψεν ἐκεῖ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ στρατιωτῶν, ὁμοίως καὶ πολλοὶ ἄλλοι στρατιῶται εὐφροσύνην εἰς τὸν Ἰσθμὸν, καὶ εὐθὺς ἠγέρθησαν ἔριδες μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν, ἐπεὶ ἐξήτουν μέρος ἐκ τῶν λαφύρων καὶ οἱ ἀπόντες στρατιῶται. Ἐμολύνθησαν οὖν οἱ Ἕλληνες ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ἐπιδημίας, καὶ οὕτω διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ὅπου διεδόθη ἡ ἀσθένεια αὕτη, καὶ ἀπέθνησκον πλῆθος ἀνθρώπων. Εἰς δὲ τὴν Τριπολιτζάν διέτρεχε μεγίστη ἀταξία καὶ ἀλληλομαχίαι περὶ λαφύρων. Ἀνεφάνη δὲ καὶ ἐν ἄλλο αἴτιον σκανδάλου· ἐπεὶ οἱ Προστώτες τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου, βλέποντες, ὅτι ἠύξανε βαθμυδὸν ἡ δύναμις τῶν Καπιταναίων, μὲ τὸ νὰ ἔλαβον ἐπιρροὴν εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ φοβούμενοι, μήπως τοὺς ἀφαιρεθῇ διόλου τὸ στρατιωτικὸν καὶ ὑποκύβουν εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῶν Καπιταναίων, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπώπτενον περὶ ἑαυτῶν, ἐστοχάσθησαν νὰ προλάβουν τὸ τοιοῦτον, καὶ νὰ ἐφελέκουν τὸ στρατιωτικὸν, διὰ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ δύναμις τῶν Καπιταναίων, καὶ ἐπομένως νὰ ματαιωθῶν καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ Ὑψηλάντη, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζον σύμφωνον μὲ τοὺς Καπιταναίους. Ὅθεν ἔκαμαν ἀρχὴν οἱ Καλαβρυτινοὶ καὶ οἱ Πατραῖοι· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ἀπέβαλον τοὺς Πετιμεζαίους, οἱ δὲ δεύτεροι τοὺς Κουμανιώτας, καὶ διέτρεχεν εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας ἀμφισβήτησις· καὶ οἱ μὲν εἰρημένιοι Πετιμεζαῖοι καὶ Κουμανιώται ἐπρόστρεξαν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, καὶ ἐξήτουν νὰ ἐνδυναμωθῶν ἐκεῖθεν, διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς πρώτας θέσεις των· οἱ δὲ Πρόκριτοι τῶν Καλαβρυτῶν καὶ Πατρῶν κατεγίνοντο νὰ συνάξουν τὰς στρατιώτας τῶν ἐπαρχιῶν των, μὲ ἀπόφασιν ἐκ συμφώνου νὰ πληθαιάσωσι πάλιν εἰς τὰς Πάτρας καὶ νὰ πολιορκήσωσι τὸ Ἰσθμῖον.

Ἀλλ', ἐπειδὴ ἄρχησαν καὶ οἱ Δελιγιανναῖοι νὰ διοργανώσωσιν εἰς τὴν Καρύταιναν ἐναντίον τοῦ Κωλοκοτρώνη, αὐτὸς ἐννοήσας τὸ πρᾶγμα ἀπῆλθεν ἐκεῖ, διωργάνισα τὸ στρατιωτικόν, ἔχων σύμφωνον καὶ τὸν Κ. Δημήτριον Κολιόπουλον, εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν καὶ ἐξήτει ἐπιμόνως νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Πατέρας Ἀρχηγὸς τῆς πολιορκίας. Ἀλλὰ μαθόντες τοῦτο οἱ Προκρίτοι τῶν Καλαβρύτων καὶ Πατρῶν, καὶ προβλέποντες, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Κωλοκοτρώνη ἀπέβλεπε διὰ νὰ συστήσῃ πάλιν ἐκεῖ τοὺς ἀποσβελημένους Καπιταναίους, μὲ τοὺς ὁποίους εἶχε σχέσεις, καὶ νὰ τοὺς ἐνδυναμώσῃ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ λάβωσιν ὑπεροχὴν ἐναντίον τῶν Προστώτων, ἔγραψαν ἐκ συμφώνου ἀναφοράς εἰς τὴν Τριπολιτζάν, ὅτι ἐνθέλουν κἀνένα ἄλλον νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, ἐπειδὴ ὑστεροῦνται καὶ τροφῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων, καὶ ὅτι εἶναι ἱκανοὶ μόνοι τοὺς μὲ τοὺς στρατιώτας τῶν δύο ἐπαρχιῶν διὰ νὰ φυλάξουν τὴν πολιορκίαν, καὶ, ἂν ὑπάγουν ἄλλα στρατεύματα, θέλει ἀκολουθήσει ἐμφύλιος μάχη· ὅθεν οἱ εἰς Τριπολιτζάν Γερουσιασταὶ ἐμπόδισαν τὸν Κωλοκοτρώνη νὰ ὑπάγῃ εἰς Πατέρας. Ὁ δὲ Ὑψηλάντης, μ' ὅλον ὅπου ἤξευρεν ἀκριβῶς τὰ διατρέχοντα μεταξὺ Προκρίτων καὶ Καπιταναίων τῶν δύο Ἐπαρχιῶν Καλαβρύτων καὶ Πατρῶν, ἔδωσε γράμματα εἰς τοὺς Καπιταναίους νὰ συράξωσι στρατιώτας καὶ νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν. Τοῦτο ἐτάραξε καὶ ἐδυσσεύεσθησεν ὅλους σχεδὸν τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐδεδαίωθησαν τρόπον τι νὰ ἐκ τούτου, ὅτι συμπράττει μετὰ τῶν Καπιταναίων ὁ Ὑψηλάντης ἐναντίον τῶν Προκρίτων. Ὅθεν οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν Προκρίτοι ἔγραψαν πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον Καρατζᾶν, εἰς τὸ Μεσολόγγι εὐρισκόμενον, προσκαλοῦντές τον νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ διοργανίσουν σύστημα ἀντιβαῖνον εἰς τὰς

σκοπούς τοῦ Ὑψηλάντη. Ἐγραψαν δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐν Τριπολιτζᾷ Προκρίτους, ζητοῦντες καὶ παρ' ἐκείνων νὰ γράψωσι προσκλητικὸν πρὸς τὸν Καραντζᾶν· ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν τὸ ἐνέκριναν προδίδοντες, ὅτι ἐκ τούτων θέλει αὐξήσουν ἔτι μᾶλλον αἱ ταραχαὶ καὶ διχόνοιαι, καὶ ἀντὶ θεραπείας θέλει καταστήσει τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ ἀνίατον.

Συνέβη δὲ καὶ ἄλλο αἴτιον δυσαρρεσκείας μεταξὺ τῶν Προκρίτων καὶ τοῦ Ὑψηλάντη· ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ ὁ Ὑψηλάντης ὠμίλησεν ἰδιαίτερος μετὰ τῶν ἐν Τριπολιτζᾷ εὐρισκομένων Προκρίτων, τινὰ μὲν τῶν προλαβόντως ἀκολυθησάντων μεταξὺ αὐτῶν δικαιολογῶν, ἄλλα δὲ ἀποδίδων εἰς ἄγνοιαν καὶ λάθος του, καὶ ὑποσχόμενος εἰς τὸ ἐξῆς ἐνωσῆαι μετ' αὐτῶν, αἴφνης ἐράϊησαν εἰς διαφοροὺς ἐπαρχίας περιφερόμενα μὲ ἐπίτηδες ἀνθρώπους ἔγγραφά τινα, δι' ὧν ἠρεθίζε τὸν λαὸν νὰ λάβῃ μέτρα δραστικά ἐναντίον τῶν Τηροκολατρῶν, καὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ὑπεσήμεινε τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου· ἐπαραπονέθησαν περὶ τούτου οἱ Προκρίτοι, ἀλλ' ἐπροφασίσθη, ὅτι ἄνευ τῆς ἀδείας του τὰ διέδσαν οἱ ἄνθρωποι του.

Οἱ δὲ Προκρίτοι τῶν Καλαβρυτῶν καὶ Πατρῶν, πληροφορηθέντες, ὅτι ἐμποδίσθη ὁ Κωλοκοτρώνης, ἐσύναξαν ὅλους τοὺς στρατιώτας τῶν δύο ἐπαρχιῶν καὶ πλησιάσαντες κατέλαβον τὰς θέσεις τοῦ Γηροκομείου, τῆς Περιπόλας καὶ τοῦ Σαραβαλίου. Κατὰ δὲ τὴν 21 Ὀκτωβρίου εἰσῆλθον διὰ νυκτός εἰς τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν ἱκανοὶ στρατιῶται Ἕλληνες, καὶ ἐπιπεσόντες αἴφνης εἰς τοὺς ἐχθρούς, τοὺς εἶω τοῦ Φρουρίου εὐρισκομένους, ἐφόνευσαν ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς 50 καὶ ἐκυρίευσαν πολλὰ ὀσπήτια Τουρκικὰ περὶ τὸ Φρούριον· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐντρομοὶ, ἄλλοι μὲν ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Φρούριον μετὰ τῶν λοιπῶν, καὶ μέρος ἐξ αὐτῶν ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Τζαμί τοῦ Μεχκεμέ καὶ εἰς ἄλλα ἐκεῖ περὶ ὀσπήτια, διὰ τὰ ἔχουν συγκαταμίαν μετὰ

ἐν τῷ Φρουρίῳ ἐξηκολούθησαν δὲ τὸν πόλεμον δι' ὅλης τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, πλὴν μὲ ὀλίγην βλάβην, ἐπειδὴ καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν ἦσαν κεκλεισμένοι εἰς τὰ ὀσπήτια· τὴν δὲ ἄλλην νύκτα δειλιάσαντες οἱ Ἕλληνες, μήπως σφαλισθῶν ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ τοὺς ἐμποδισθῆ ἢ συγκοινωνία μετὰ τῶν ἔξω, καὶ κινδυνεύσωσιν ὑστερημένοι τῶν ἀναγκαιῶν, ἔβαλον πυρκαϊάν εἰς τὰ Τουρκικὰ ὀσπήτια καὶ ἔφυγον ἔξω τῆς πόλεως. Τοῦτο μαθόντες οἱ Πρόκριτοι, εὐρισκόμενοι εἰς τὸ Γηροκομεῖον, ὅπου πρὸ ὀλίγων ὥρῶν εἴχε φθάσει καὶ ὁ Ἄνδρέας Λόντος μὲ διακοσίους περίπου στρατιώτας, καὶ ἀνανακτήσαντες ἐναντίον τῶν φυγόντων, ἀπεφάσισαν μὲ τὰς ὀλίγας δυνάμεις ὅπου εἶχον, νὰ ἔμβωσιν οἱ ἴδιοι εἰς τὴν πόλιν. Ὄθεν τὴν αὐτὴν νύκτα ἐμβῆκαν, καὶ κατέλαβον τὰ ὀσπήτια τοῦ μαχαλὲ Ἀγίου Γεωργίου· τὴν δὲ ἐπιούσαν συνήχθησαν καὶ οἱ λοιποὶ ἐκεῖ ἔφθισαν δὲ καὶ ἐκ Γαστούρης 700 περίπου στρατιῶται, καὶ οὕτως ὠχυρώθησαν καλῶς, καὶ ἔκομμον καθ' ἡμέραν σχεδὸν ἀκροβολισμοὺς μετὰ τῶν πολιορκημένων εἰς τὸ Φρέριον καὶ εἰς τὰ ὀσπήτια τῶν Τουρκῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ κοινὴ ἀπόφασις ἦτον νὰ ἐξακολουθῆ ἡ Διοίκησις τῆς Γερουσίας μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Τριπολιτῆας, μετὰ τὴν πτῶσιν ἔγιναν γράμματα ἐγκύκλια, προσκλητικὰ πρὸς ἅπαντας τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου, πρὸς τοὺς Προκρίτους τῶν Νήσων καὶ πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς ἔξω Ἑλλάδος, διὰ νὰ συνέλθωσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον Πληρεξούσιοι, καὶ νὰ διοργανισθῆ ἐν Σύστημα Ἐθνικόν. Ἡ δὲ ἐκλογή τῶν Πληρεξουσίων εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου διετάχθη τοιοῦτοτρόπως. Κάθε χωρίον νὰ ἐκλέξῃ Πληρεξουσίου, καὶ νὰ συναχθῶσιν ὅλοι εἰς τὴν Μητροπόλιν τῆς ἐπαρχίας, οἵτινες μὲ κοινήν γνώμην, ἢ μὲ ψήφους, νὰ ἐκλέξωσιν ἐξ ἑνὸς Γενικοὺς Ἐφόρους τῆς ἐπαρχίας, ἐξ ὧν ὁ εἷς, ὅποιοσδήποτε ἤθελεν ἐκλε-

χθῆ, νὰ λάβῃ γράμματα πληρεξουσιότητος καὶ νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν Κοινὴν Συνέλευσιν Μέλος Παραστατικὸν τῆς Ἐπαρχίας. Διετάχθησαν δὲ πρὸς τοῦτους νὰ συζητήσωσιν εἰς κάθε χωρίον κατ' ἐκλογὴν ἓνα Ἐπίφορον, ἢ δύο, ἢ τρεῖς, κατὰ ἀναλογίαν τοῦ μεγέθους τοῦ χωρίου, οἵτινες νὰ ἀναφύρωται εἰς τοὺς πέντε Γενικοὺς Ἐφόρους τῆς Ἐπαρχίας. Καὶ τὰ μὲν τῆς Πελοποννήσου οὕτω διετάχθησαν.

Οἱ δὲ κύριοι Μαυροκορδάτος καὶ Νέγρης διήρθεσαν τὴν ἔξω Ἑλλάδα εἰς δύο μέρη· καὶ τὴν μὲν ὠνόμασαν Δυτικὴν Ἑλλάδα, τὴν δὲ Ἀνατολικὴν· καὶ εἰς μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Αἰτωλίαν ἔμεινεν ὁ Μαυροκορδάτος, συνεχρότησε Συνέλευσιν Τοπικὴν, καὶ διοργάνωσε μίαν μερικὴν ἐνιαύσιον Διοίκησιν, τὴν ὁποίαν ὠνόμασε Γερουσίαν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἧς Πρόεδρος ὁ ἴδιος Μαυροκορδάτος. Ἡ δὲ Γερουσία αὕτη ἔκλεξε τοὺς Πληρεξουσίους διὰ τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, μετὰ τῶν ὁποίων διορίσθη καὶ ὁ Μαυροκορδάτος, ὡς Μέλος Παραστατικὸν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Εἰς δὲ τὴν Βιωτίαν, Φωκίδα, Θεσσαλίαν καὶ Ἀττικὴν ὑπῆγεν ὁ Νέγρης καὶ διοργάνωσε Τοπικὴν ἐνιαύσιον Διοίκησιν, τὴν ὁποίαν ὠνόμασεν Ἄρειον Πάγον τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος. Πρόεδρος δὲ ὁ ἴδιος Νέγρης. Ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος ἔκλεξε Πληρεξουσίους διὰ τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, μετὰ τῶν ὁποίων διορίσθη καὶ ὁ Νέγρης ὡς Μέλος Παραστατικὸν τῆς ἐπαρχίας Μειδωνίτης. Ἐκλεξαν δὲ καὶ Συνηγόρους τῶν Πληρεξουσίων διὰ νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Τούτων γινόμενων, οἱ μὲν τῆς Πελοποννήσου Πρόκριτοι δὲν ἐνέκρινον νὰ συνέλθωσιν εἰς τὴν Τριπολιτῆαν, ὑποπεύοντες, μήπως εἶναι κἀμμία συνωμοσία κατ' αὐτῶν ἀπὸ μέρους τῶν Καπιταναίων καὶ τοῦ Ἐψηλάτη, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέβαλον τὸν καιρὸν. Ἦθον δὲ εἰς τὴν Τρι-

πολιτῶν Πληρεξούσιοι ἀπὸ μέρους τῶν Νήσων, καὶ ἐξή-
τησαν νὰ γίνῃ ἡ Συνέλευσις εἰς ἓν σαράλιον τῆς Πελο-
ποννήσου πλησίον τῶν νήσων τους, καὶ ἀπεφασίσθη τὸ Ἄρ-
γος, καὶ εὐθὺς ἐδόθη ἡ εἰδησις εἰς ὅλα τὰ μέρη διὰ νὰ συ-
ναχθῶσιν ἐκεῖ, καὶ διώρισαν νὰ ἐνδυναμωθῇ ἡ πολιτοκρία
τοῦ Ναυπλίου· ἐπειδὴ, ἐν ᾧ πρότερον ἢ πτώσις τοῦ Φρο-
ρίου τούτου ἦτον ἐγγύς, μὲ τὸ νὰ ἐξέλιπον διόλου σχεδὸν
αἱ τροφαὶ τῶν ἐν αὐτῷ πολιτοκρουμένων, παρ' ἐλπίδα τότε
ἔφθασεν ἐκεῖ ἐν πλοῖον μὲ Ἀγγλικὴν σημαίαν φορτωμένον
σιτάρι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως δέκα χιλιάδες κοιλὰ, καὶ
τὸ ἐξεφόρτωσε, καὶ ἔνεκα τούτου ἔμελλε νὰ παραταθῇ ἡ πο-
λιτοκρία. Τοῦτο δὲ συνέβη ἐξ ἀψηγησίας καὶ ἀμελείας τῶν
διὰ θαλάσσης πολιτοκρουμένων δύο πλοίων τῆς Μερμερλί-
νας, τὰ ὁποῖα εὐρίσκοντο ἀραγμένα εἰς τοὺς Μύλους, χω-
ρὶς τὴν πρόπουσαν παρατήρησιν καὶ προσοχὴν.

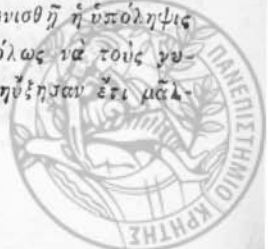
Συγχρότως τότε ἀπεστάλη ἐκ Τριπολιτῆς παρὰ τοῦ
Ἐψηλάτη εἰς ἄνθρωπός του, ὀνομαζόμενος Γρηγόριος Σά-
λας, μὲ γράμμα Πληρεξουσιότητος, διὰ νὰ κινήσῃ τοὺς
Ὀλυμπίους εἰς τὰ ὄπλα, συντροφευμένος μὲ ἓνα Ὀλύμ-
πιον, ὅστις πρὸ καιροῦ ἦλθεν ἐκεῖ ζητῶν συνδρομὰς διὰ τῆς
Ὀλυμπίας, καὶ ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς τέσσαρα κανόνια,
μέρος μπαρούτης καὶ μέρος μολύβδου.

Ἦρξαντο δὲ ἐκ τῆς Τριπολιτῆς νὰ μεταδαινῶσιν εἰς
τὸ Ἄργος οἱ Πρόκριτοι, ὅπου περιέμενον καὶ τοὺς λοιπὸς
Πληρεξουσίους· καὶ οἱ μὲν τῶν Νήσων καὶ οἱ τῶν ἄλ-
λων Ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου συνήχθησαν, οἱ δὲ
Καλαβρυτινοὶ καὶ Πατραῖοι ἀνέδαλον τὴν ἔλευσίν τους,
διότι ἦσαν ἐνησχολημένοι εἰς τὴν πολιτοκρίαν τοῦ Φρουρίου
τῶν Πατρῶν, καὶ διότι περιέμενον τὸν Μαυροκορδάτου
καὶ Καραντζῶν μὲ τοὺς Πληρεξουσίους τῆς Δυτικῆς Ἐλ-
λάδος. Εἰς δὲ τὴν Καρύταιναν διηρέθησαν εἰς δύο φηρί-
ας, ἡ μὲν τοῦ Κωλοκοτρώνη, ἡ δὲ τῶν Δελιγιανναίων, καὶ
κάθε μία ἠθέληεν ἄλλους καὶ ἄλλους Ἐφόρους, καὶ ἄλ-

λον Πληραξούσιον διὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν ὕθην ἠ-
 γέθη μισίατη ἕως εἰς ὅλην γενικῶς τὴν Ἐπαρχίαν, καὶ
 ἀπεστάλησαν διάφοροι ἀναφοραὶ ἐξ ἑκατέρου μέρους εἰς
 τὸ Ἄργος· ἀλλὰ τέλος πάντων ὑπερίσχυσεν ἡ φατρία τοῦ
 Κωλοκοτρώνη, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὴν Συνέλευσιν ἐκεῖ-
 νον ὀποῦ ἤθελον. Καί, ἐπειδὴ οἱ τῆς φατρίας ἐκείνης ἐ-
 πέμενον, ὅτι δὲν θέλουν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἀνακατω-
 θοῦν οἱ Δελιγιανναῖοι εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἐπαρχίας,
 ὁ Ἀναγνώστης Δελιγιαννόπουλος, θέλων νὰ παρευρεθῇ εἰς
 τὴν Συνέλευσιν ἐπ' εὐλόγῳ αἰτία, ἔγραψεν ἰδιαιτέρως
 πρὸς τινὰς τῶν Προκρίτων Πελοποννησίων, διὰ νὰ συνερ-
 γήσωσιν ἐκεῖ εἰς τὸ Ἄργος νὰ προσκληθῇ μὲ κοινὸν γράμ-
 μα, ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ παρευρεθῶσιν ὅλα τὰ
 Μέλη τῆς προλαβούσης Γερουσίας, τὸ ὀποῖον καὶ ἔγινε.

Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος Καραντζᾶς, κατὰ τὸ προσκλητικὸν
 τῶν εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν Προκρίτων, μετέβη
 ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖθεν ἀπέστειλεν εἰς τὸ Ἄργος πρὸς τινὰς τῶν
 Προκρίτων Πελοποννησίων γράμματα τοῦ Μαυροκορδάτου,
 καὶ ἀντίγραφα τινὰ γραμμάτων ὡς ἀπὸ μέρους ἐπισήμων
 Ὀμογενῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ διατριβόντων, ἐν οἷς κατεδικά-
 ζοντο οἱ Ἐψηλάντιδες καὶ δι' ἄλλα αἰτία, καὶ διότι ἤθε-
 λον νὰ ὑπερέχωσιν εἰς τὸ ἔθνος μὲ τὸ ὄνομα τῆς Ἐται-
 ρίας, τὸ ὀποῖον ἀπεδείκνυον ὡς ἐπιβλαβὲς εἰς τὸ ἔθνος,
 μὲ τὸ νὰ εἶδεν ὑπόνοιαν εἰς τοὺς Μονάρχας τῆς Εὐρώ-
 πης τὸ ὄνομα τοῦτο, ὅτι τὸ ἔθνος ἔχει σχέσεις μὲ ἄλ-
 λας Εὐρωπαϊκὰς Ἐταιρίας. Ὅθεν συνεβούλευεν ὁ Μαυ-
 ροκορδάτος νὰ καταργηθῇ διόλου τοῦτο τὸ ὄνομα τῆς ἀ-
 νυπάρχτου Ἀρχῆς. Ὁ δὲ Δημήτριος Ἐψηλάντης μὲ τοὺς
 περὶ αὐτὸν ἀντέλεγον εἰς τὰ τοιαῦτα, ὑποπτεύοντες, ὅτι
 ὁ σκοπὸς δὲν ἦτον ἄλλος, εἰμὴ νὰ μηδενισθῇ ἡ ὑπόληψις
 τῆς Ἐταιρικῆς Ἀρχῆς, καὶ οὕτως εὐκόλως νὰ τοὺς γυ-
 μνώσωσιν ἀπὸ κάθε ὑπεροχῆν. Διὰ τῆτο ἠῤῥησαν ἔτι μάλ-

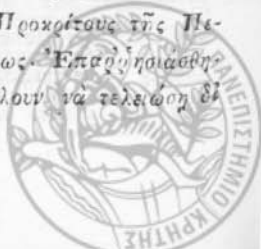
λον αἰ μεταξὺ Ἐφελάντη καὶ Μαυροκορδάτου ἐχθροπάθειαι, καὶ ἕκαστος τούτων ἐπροσπάθει παντοίοις τρόποις νὰ κάμῃ φατρίαν.

Οἱ δὲ εὐφροσκόμοι εἰς τὸ Ἄργος Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου ἔκριναν εὐλογόν καὶ ὠφέλιμον νὰ γράψωσι πρὸς τὸν Μεχμέτ Πασᾶν, περὶ τὰς Θήβας τότε διατρίβονται ὅτι κάμουν ἀνταλλαγὴν τῶν Χαρμιῶν μὲ ὅσας Ἑλληνας αἰχμαλώτους ἢ ἐνέχυρα ἔχει αὐτὸς καὶ ὁ Χουρσήτ Πασᾶς, καὶ μὲ ἐν μιλιούμιον γροσιῶν. Ἐν ᾧ δὲ ἐξεκίνησαν τὰ γράμματα, ἔφθασεν εἰδησις ἐκ Ζακύνθου, ὅτι ἀπεξάλησαν ἐκεῖ ἄνθρωποι παρὰ τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ ἕνεκα τούτου. Ὅθεν ἔστειλαν εὐθὺς καὶ ἐπέστρεψαν τὰ πρὸς τὸν Μεχμέτ Πασᾶ γράμματα. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ ἦσαν συστημένοι μὲ γράμματά του πρὸς τὸν Μετλάν, Διοικητὴν τῶν Ἰονικῶν Νήσων, διὰ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ πληρώσῃ, ὅσα χρήματα χρειαστοῦν. Ἀλλ' ὁ Μετλάν ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔμῃ εἰς τοιαύτας πραγματείας μετ' αὐτῆς. Ὅσα δὲ χρήματα τὸν διορίσῃ ὁ Χουρσήτ Πασᾶς, θέλει τὰ μετρήσει. Ὅθεν οἱ ἀπεσταλμένοι μετέβησαν εἰς τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ἡμέρας ἱκανάς, μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐφόδιζόν τινες ὅτι δὲν εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ, εἰάν μεταβῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Περιφερομένης δὲ τῆς ὑποθέσεως τοιοῦτοτρόπως ἐκεῖ, ὁ Παναγιώτης Στέφανος, Ἰατρός, κάτοικος εἰς Ζάκυνθον καὶ σχετικὸς μὲ τὸν Διοικητὴν, ἤρπασε τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀπεσταλμένων, καὶ δυνάμει ἑνὸς γράμματος τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ζακύνθου ἀποτεينوμένου πρὸς τὸν ἴδιον Στέφανον, ἐν ᾧ τὸν διώριζε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Πελοπόννησον περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, μετῴθη ἐκεῖ συνωδευμένος καὶ μὲ τὸν Μπενιζέλον Ρούφον, καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ Ἄργος περὶ τὰς 10 τοῦ Νοεμ-

βρίου, καὶ εὐθὺς ἀρχήσεν ἡ διαπραγματεύσις τῆς ὑποθέσεως, καὶ, μετὰ πολλάς συνδιαλέξεις κοινῶς καὶ κατὰ μέρος, ὑπεσχέθη ὁ Στέφανος ἐπὶ παρόψησά τοῦ Ὑψηλάντη καὶ τοῦ Π. Πατρῶν τοὺς τε αἰχμαλώτους καὶ ἐπέχουσα Ἑλληνας καὶ ἑκατὸν χιλιάδας Τάλληρα διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν μόνον τῶν χαρμηιῶν, καὶ ἔμεινεν ἡ ὑπόθεσις νὰ ἀποφασισθῇ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐπὶ πλήρους συνελεύσεως, καὶ προσεκλήθησαν νὰ συνέλθωσιν ὅλοι οἱ τῆς Πελοποννήσου Πρόκριτοι νὰ τὸ ἀποφασίσωσιν. Ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα, ἀφ' οὗ συνῆλθον, ἐν ᾧ περιεμένετο νὰ ζητηθῇ αὐξήσις τῆς ποσότητος τῶν χρημάτων, ἐφάνησαν οἱ πλείονες τῆς συνελεύσεως ἀντιτείνοντες καὶ ζητοῦντες ἐλάττωσιν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἶναι εἰδεχόμενον νὰ μὴν τὸ δεχθῇ ὁ Χουρσίτ Πασᾶς. Ὅθεν, ἀφ' οὗ ἔργεν ἀρνητὴ φιλονεικία περὶ τούτου, κατήντησαν εἰς τὰς φήφους, καὶ εὗρέθησαν μόνον ὁ Ὑψηλάντης, καὶ ὁ Π. Πατρῶν καὶ Πανοῦτζος Νοταρᾶς, οἵτινες ἐπέμενον εἰς τὴν ποσότητα τῶν ἑκατῶν χιλιάδων Ταλλήρων οἱ δὲ λοιποὶ σχεδὸν ἅπαντες ἐσυμφώνουν εἰς τὸ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ποσότης εἰς τὰς ὀγδοῆντα χιλιάδας Τάλληρα. Καὶ, ἐπειδὴ ἡ γνώμη τῶν πλειόνων ἦτον τοιαύτη, ἀπεφασίσθησαν ὀγδοῆντα χιλιάδες Τάλληρα, καὶ ὁ τῶς ἔργεν τὰ γράμματα, καὶ ἐνεχειρίσθησαν τῷ Στεφάνῳ νὰ τὰ ἀποστείλῃ.

Οἱ δὲ ἀπεισταλμένοι παρὰ τοῦ Χουρσίτ Πασᾶ Ἰωαννίται, ἀφῆνης μαθόντες εἰς τὴν Ζάκυνθον, ὅτι ὁ ἰατρὸς Στέφανος καὶ ὁ Μπενιζέλος μετέβησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν Χαρμηιῶν, ἐκίνησαν κατόπιν καὶ ἐκεῖνοι μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ Ἄργος ἐπιφέροντες καὶ γράμματα τοῦ Χουρσίτ Πασᾶ καὶ τοῦ Ἰωαννίνων Γαβριήλ πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. Ἐπαρόψησάσθησαν εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ παρεκάλουν νὰ τελειώσῃ ἐπὶ

αὐτῶν ἢ ὑπόθεσις, προβάλλοντες, ὅτι διὰ τούτου ἤθελε λάβουσαν παρῳήσιαν οἱ Χριστιανοὶ τῶν Ἰωαννίνων, καὶ ἠθέλεν ἔχουσαν ἄνεσιν ὅπως οἱ ἐκείνων τῶν μερῶν κάτοικοι Χριστιανοί. Ἐλεγον δὲ καὶ περὶ τῆς ποσότητος τῶν Ταλλήρων, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ ἦτον νὰ δώσῃ διπλασίαν τὴν συμφωνηθεῖσαν διὰ τὴν μεγάλην κλίσην, ὅπου εἶχεν εἰς τὰ χαρέμιά του. Καὶ τέλος πάντων ἐπρόσθετον, ὅτι ὁ Στέφανος καὶ Μπενιζέλος ἠπάτησαν τὸ ἔθνος καὶ τὸ ἐζημίωσαν, καθὼς ἠπάτησαν καὶ ἐκείνους καὶ ἤρπασαν τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ τὰς χεῖράς των. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα πλέον ἦτον ἀνωφελῆ, ἐπειδὴ τὰ γράμματα εἶχον ἀποσταλῆ. Διέτρεχε δὲ ὑπόνοια περὶ τῆς ἐλαττώσεως τῶν Ταλλήρων, μὴπως ἔρηνεν ἕνεκα ἰδιωφελείας τινῶν.

Περὶ δὲ τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου τῆς Κορίνθου ἦτον ἐλπίς νὰ συντελέσῃ ὁ Κιαμὴλ Μπεῆς, ὅστις κατ' ἀρχὰς τῆς αἰχμαλωσίας του ὑπεσχέθη ἐν τοιοῦτον, καὶ ἔρηνε μία διαπραγματεύσις ἀτελής μεταξὺ του καὶ τῶν ἐν Τριπολιτζᾷ Προκρίτων Πελοποννησίων, καὶ διὰ τοῦτο ἀπελάμβανε περιθάλψιν αὐτὸς καὶ ὁ υἱὸς του, ὁμοίως καὶ 200 περίπου ψυχὰι ὁμογενῶν του ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, ὅπου εἶχον καταφύγει εἰς τὴν ἐπίσκεψίν του ἐν καιρῷ τῆς εἰς Τριπολιτζάν ἐφόδου τῶν Ἑλλήνων. Ὄθεν ἀπεφασίσθη νὰ τὸν μεταφέρωσιν εἰς τὸ Ἄργος καὶ ἐκεῖ νὰ γίνῃ ἡ τελεία μετ' αὐτοῦ συμφωνία περὶ τῆς παραδόσεως τῆς Κορίνθου. Τὸν μετέφερον λοιπὸν μὲ ὄλους τοὺς σὺν αὐτῷ ὁμογενεῖς του, καὶ ἄρχησαν νὰ διαπραγματεύωνται· πλὴν ἐκεῖνος, πανοῦργος ὢν, μετέβαλλε καθ' ἡμέραν τὰ σχεδὸν προβλήματά τε, καὶ δὲν ἀπεφασίζε τι θέβαιον, ἐξαγοραζόμενος τὸν καιρὸν. Κατώρθωσε δὲ νὰ πείσῃ καὶ τινὰς τῶν Καπιταναίων, ὅτι θέλει τοὺς κάμει μετόχους τοῦ πλοῦτου του, καὶ τοιοιτοτρόπως ἔπαιζε τὴν ὑπόθεσιν, μὴτε ὑποσχόμενος, μὴτε ἀγνούμενος, καὶ ἀπολαμβά-

νων κάθε ἀνεσιν καὶ ὅλα του τὰ ἀναγκαῖα ἀπὸ τοὺς ἐλπίζοντας εἰς τὰς ὑποσχέσεις του.

Ἐφθασαν δὲ ἐκεῖ καὶ οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος Παραστάται καὶ Συνήγοροι μετὰ τοῦ Νέγρη. Οἱ δὲ σύμμαχοι τῶν Ἑλλήνων Ἀγάδες τῶν Ἀλβανῶν ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῶν Παραστάτων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ συνδέσωσι στερειὰν συμμαχίαν· πλὴν, ἀφ' οὗ ἔφθασαν εἰς τὸ Μεσολόγγι, μὲ τὸ νὰ ἐγνώρισαν καλῶς ἐκ διαφορῶν σημείων, ὅτι τὰ κινήματα τῶν Ἑλλήνων δὲν γίνονται ὑπὲρ ἐλευθερίας τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ἀλλ' ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς βαρβάρου Ὀθωμανικῆς Διοικήσεως, μετεμελήθησαν, καὶ μὲ διαφορῶς προφάσεις ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἄρταν, ἀνταπεκρίθησαν μὲ τοὺς Βασιλικούς, παρέδωκαν εἰς αὐτοὺς τὴν θέσιν τῶν Πέντε Πηγαδιῶν, καὶ ἠνώθησαν μὲ αὐτοὺς ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ δὲ Παραστάται τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Μαυροκοφδάτου μετέβησαν εἰς τὰς Πατρὰς τὴν 17 Νοεμβρίου, ὅπου ἔμειναν δύο τρεῖς ἡμέρας ἐξ ἐλλείψεως τῶν ζώων. Ἐκεῖ δὲ εὐρισκομένων, αἴφνης ὁ Ἰσοῦφ Πασσᾶς μὲ 200 περίπου στρατιώτας μετέβη ἐκ τοῦ Καστελίου διὰ θαλάσσης εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν, καὶ ἐκυρίευσεν τὰ ἐκεῖ μαγαζεῖα. Ἐξῆλθον δὲ καὶ ἐκ τοῦ Φρουρίου τῶν Πατρῶν οἱ ἐχθροὶ, καὶ ἐκυρίευσαν θέσεις τινὰς, καὶ ἄρχησαν τὸν πόλεμον. Οἱ δὲ Ἕλληνες θορυθηθέντες ἄρχησαν νὰ φεύγουν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ πρῶτος ὁ Σισίνης μὲ τοὺς Γαστουναίους ἐκίνησε διὰ τὴν Γαστήνην, κατόπιν καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες ἀτάκτως ἔφρουγον, οἱ μὲν Καλαβρυτινοὶ διὰ τὰ Καλάβρυτα, οἱ δὲ Πατραῖτι διὰ τὰ ὄρεϊνὰ μέρη, ὥστε ἐβιάσθησαν οἱ ἐκεῖ Πρόκριτοι νὰ φύγουν, χωρὶς νὰ δυνηθοῦν νὰ λάβουν τὰ πράγματά τους, τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν μὴδὲ τὰ ἄλογάτους. Ὁμοίως καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Καραν-

τζᾶς καὶ ὁ Μαυροκορδάτος μετὰ τῶν Παραστατῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἔφυγον σχεδὸν γυμνοὶ, καὶ οὕτως οἱ ἔχθροὶ ἀμαχητὶ ἐκურύευσαν πάλιν τὴν πόλιν, καὶ τὴν κατέκαυσαν ὅλην, διὰ τὸ μὴ εὐρίσκουν πλέον καταφύγιον οἱ Ἕλληνες, εἰάν ἤθελον ἀποφασίσουν νὰ ἔμδουν εἰς τὴν πόλιν πρὸς πολιορκίαν τοῦ φρουρίου, τὸ ὁποῖον ἔμεινε διόλου ἀπολιορκητόν. Οἱ δὲ Ἠρόκριτοι τῶν Καλαβρύτων τῶν Πατρῶν, τῆς Βουσιτίτζης, μετὰ τῶν Παραστατῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ τοῦ Καραντζᾶ καὶ Μαυροκορδάτου, μετέβησαν εἰς τὸ Ἄργος περὶ τὰ τέλη τοῦ Νοεμβρίου, πλὴν ὑποπτοὶ ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑψηλάντη καὶ τῶν Καπιταναίων, καὶ διὰ τοῦτο εἶχον εἰς τὴν συνοδίαν τους ἱκανοὺς Στρατιώτας.

Οἱ Παραστάται λοιπὸν συνήχθησαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη πλὴν ἤτον ἀνάγκη νὰ περιμένουν, ἕως ὅτου νὰ συστηθῇ πρῶτον ἡ Τοπικὴ τῆς Πελοποννήσου Διοίκησις, τῆς ὁποίας ἀνεβλήθη ἡ σύστασις διὰ τὴν ἀπουσίαν τινῶν Πελοποννησιακῶν Μελῶν. Ὅθεν οἱ Πελοποννήσιοι εὐίστησαν τὴν Τοπικὴν Διοίκησιν καὶ τὴν ἀνόμασαν Γερουσίαν τῆς Πελοποννήσου μὲ ἕνα διοργανισμὸν ὁμοίον σχεδὸν μὲ ἐκεῖνον τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Μέλη δὲ αὐτῆς ἦσαν, ὅσαι καὶ αἱ ἐπαρχίαι τῆς Πελοποννήσου, καὶ Πρόεδρος αὐτῆς ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης. Ἡ δὲ Γερουσία εὐθὺς ἔκλεξε τὰ Μέλη τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς παραστατικά τῆς Πελοποννήσου μὲ ἔγγραφον πρόσκλησιν πρὸς ἕν ἕκαστον, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, κατὰ τὴν γενικὴν ἀπόφασιν, καὶ οὕτως ἄρχησαν νὰ σκέπτονται οἱ Παραστάται τοῦ ἔθνους περὶ τοῦ διοργανισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς.

Ἐντοσούτω δὲ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν ἀρμάτων τῆς ἐρησίας καὶ τῆς θαλάσσης ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν ἔφοδον εἰς τὸ Ναύπλιον. καὶ οἱ μὲν θαλάσσιοι ἠτοίμασαν μερικὰ πλοῖα μεγάλα καὶ ὑπὲρ τὰς 100 μπάρακα κανονίερας διὰ τὴν δὲ

θαλάσσης ἐφύδον· οἱ δὲ τῆς ξηραῖς ἤτοιμασαν τὰς ἀναβάθρας καὶ ὄτα ἄλλα ἀναγκαῖα, καὶ διωρίσθη ἡ ἡμέρα καὶ ὥρα τῆς ἐφύδου· τὸ δὲ σχέδιον τῆς ἐφύδου ἔβρινε τοιοῦτον· Ἐν μέρει τῶν τῆς ξηραῖς στρατευμάτων ἰὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ νὰ πυροβολῇ ἐκεῖ, διὰ νὰ βαστῆ μίαν δίναν τῶν ἐχθρῶν ἐνησχολημένην εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος· τὰ δὲ λοιπὰ στρατεύματα ἰὰ ὕρμησον εἰς τὴν πόρταν τοῦ Φρουρίου μὲ τὰς ἀναβάθρας, ὅπου ἦτον εὐκολωτέρα ἢ ἔφοδος· αἱ δὲ τῆς θαλάσσης δυνάμεις ἰὰ πλησιάσουσιν μὲ τὰς μπάρακα κανονίερας εἰς τὸ μέρος τῆς Δογάνας καὶ ἐλεῖθεν νὰ κίμουν τὴν ἔφοδον εἰς τὸ τεῖχος, ἐν ᾧ τὰ μεγάλα πλοῖα νὰ πυροβολοῦν μακρόθεν· Ὅθεν τῇ δεκάτῃ Δεκεμβρίου ἐδόθησαν τὰ σημεῖα δύο ὥρας πρὶν ξημερώσῃ καὶ οἱ μὲν τῆς ξηραῖς στρατιῶται ἐπλησίασαν κατὰ τὸ σχέδιον μὲ ὕρμην καὶ μέγα θάρρος, ὥστε ἔφθασαν εἰς τὴν πόρταν, καὶ ἔστησαν τὰς ἀναβάθρας, τοὺς ὀπίους ἐννοήσαντες οἱ φύλακες τῶν ἐχθρῶν ἀντέστησαν, καὶ ἄρχησε πεισματώδης πόλεμος· αἱ δὲ τῆς θαλάσσης δυνάμεις δὲν ἐπλησίασαν εἰς τὸ τεῖχος, ἀλλὰ μακρόθεν ἐπυροβολοῦν, ἐπὶ λόγῳ, ὅτι δὲν εἶχον ἀρμόδιον ἄνεμον νὰ πλησιάσουσιν· Ὅθεν οἱ ἐχθροὶ βλέποντες, ὅτι ἐκεῖθεν δὲν εἶναι κίνδυνος, ἔτρεψαν ὅλας τὰς δυνάμεις εἰς τὴν διὰ ξηραῖς ἔφοδον, καὶ ἀντέκρουσαν εἰς τὴν ὕρμην τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὴς ὤθησαν εἰς τὰ ὀπίσω, φονεύσαντες πεντήκοντα περίπου Ἑλληνας, καὶ οὕτως ἐματαιώθη ἡ ἔφοδος ἐκείνη.

Οἱ δὲ Παραστάται τοῦ ἔθνους, μὴ θυνάμενοι νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν τους ἐξ αἰτίας τοῦ μεγάλου θορύβου, ὅπου τὰ στρατεύματα ἔκαμνον ἐκεῖ εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων, ἀπεφάσισαν νὰ ἐκλέξωσιν ἓνα ἄλλον τρόπον ἡσυχότερον καὶ ἀσφαλέστερον· ὅθεν ἔκλεξαν μὲ κοινήν γνώμην τὴν Ἐπίδαυρον· Ἀλλὰ, πρὶν ἀναχωρήσωσι, διωρίσθησαν ὁ μὲν Ἰ-

ψηλάντης, ὁ Κρεθβατᾶς καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Πετρόμπεη
 νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Κόρινθον μετὰ τοῦ Κιαμήλπεη, διὰ
 νὰ τὸν μεταχειρισθῶσιν ὄργανον εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ
 Φρουρίου· ὁ δὲ Κωλοκοτρῶνης νὰ μεταβῆ ἐκεῖ μὲ ἐν σώ-
 μα στρατιωτικόν, διὰ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὴν πολιορκίαν. Καὶ
 ἐκεῖνοι μὲν ἀπῆλθον διὰ τὰ ἐκεῖ· οἱ δὲ Παραστάται με-
 τὰ τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας μετέστησαν εἰς τὴν Ἐ-
 πίδαυρον περὶ τὰς εἴκοσι Δεκεμβρίου.

Ἀρ' οὗ δὲ ἔφθασαν ἐκεῖ, ἄρχισαν τὰς πράξεις των. Καὶ
 πρῶτον μὲν διορίσθη μία Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἔργα-
 φα τῆς πληρεξουσιότητος ἐνὸς ἐκάστου τῶν Παραστα-
 τῶν· εἶτα δὲ ἐκλέχθη Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ Ἀ-
 λέξανδρος Μαυροκορδάτος, καὶ διορίσθη εὐθύς Ἐπιτρο-
 πὴ διὰ τὴν κατάστροφιν τοῦ Ὄργανικοῦ Νόμου. Ἐν το-
 σούτῳ οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Νήσων ἐπρόβαλον, ὅτι θέ-
 λουν διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἐξόσων τους ὑπόσχεσιν
 ἀπὸ μόνην τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἐ-
 ζήτησαν νὰ τεθῆ ἐν ἄρθρῳ εἰς τὸν Ὄργανικὸν Νόμον
 τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας. Ἀλλ' οἱ Πελοποννήσιοι
 ἀντέτεινον κατὰ τοῦτο προβάλλοντες, ὅτι ἔχουν μὲν δί-
 καιον νὰ ζητήσουν τὴν εὐλογον ἀποζημίωσιν, πλὴν ἀφ'
 ὅλην γενικῶς τὴν Ἑλλάδα· ἐκεῖνοι ὁμῶς διῖσχυρίζοντο,
 ὅτι τὸ θέλουν ἀπὸ μόνην τὴν Πελοπόννησον, ἡ δὲ Πελο-
 πόννησος ἄς ἀκουσθῆ μὲ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος·
 καὶ, ἂν τοῦτο δὲν γίνῃ, αὐτοὶ μήτε πλοῦτα θέλει ἐτοιμά-
 σουν πλέον διὰ νὰ ἀντιπαραταχθοῦν, ἀλλὰ θέλει λάβῃν
 ἄλλα μέτρα. Ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ ἐπιμόνου τούτου ζητή-
 ματος ἦτον μὲ τὸ νὰ ἐγίνωσκον, ὅτι τὸ νὰ γίνῃ ἡ ἀποζη-
 μίωσις εἰς μετρητὰ ἦτον ἀδύνατον, καθότι κατὰ τὸν λο-
 γαριασμὸν τους ἀνέβαιναν ἢ ποσότης εἰς πολλὰ μιλιοῦνα,
 καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ γίνῃ μὲ γαῖας ἐθνικᾶς ἢ ἀπο-

ζημίωσις· διὰ τὸ ἦθελον ὑπόσχεσιν ἀπὸ μόνην τὴν Πελοπόννησον, εἰς τὴν ὅποιαν, ὡς γειτονικὸν μέρος, ἐπεθύμουν, νὰ ἔχουν κτήματα, καὶ μάλιστα τὸν κάμπον τοῦ Ναυπλίου καὶ Ἄργους, ὅπου τοὺς ἐχρησίμευε καὶ ὁ Ἄργολικὸς Κόλπος διὰ τὸ Ναυτικόν τους. Μετὰ δὲ ἡμερῶν τινῶν λογιζομένην περὶ τούτου, τὸ ἐδέχθησαν οἱ Πελοποννήσιοι, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ σχίσμα καὶ διάλυσις τῆς Συνελεύσεως· καὶ τὴν μὲν ὑπόσχεσιν ταύτην κατεχώρισαν ὡς ἐν παράρτημα εἰς τὸν Ὄργανικὸν Νόμον τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, ἔλαβον δὲ ἔγγραφα ἀπὸ μέρους τῶν Παρασατιῶν τῆς τε Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἑλλάδος ὑποσχετικά, ὅτι ἐν καιρῷ τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης νὰ ἀποκριθῶσι καὶ αὐτοὶ τὸ ἀνάλογόν τους εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Ἀφ' οὗ δὲ εἰργάσθησαν ἱκανὰς ἡμέρας εἰς τὴν κατάστροφωσιν τοῦ Ὄργανικοῦ Νόμου καὶ ἐπιθεώρησιν αὐτοῦ, ἐνεκρίθη τέλος πάντων καὶ ὑπεργράφη παρὰ πάντων τῆ ἀΐανουαρίου τοῦ αὐτοῦ, ἐν Ἐπιδαύρῳ. Εἶτα ἄρχησαν τὰς ἐκλογὰς εἰς τὰ Ὑπουργήματα· καὶ πρῶτον ἔκλεξαν τὸν Ἀρχιγραμματεῖα τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοὺς ἑπτὰ Ὑπουργούς· εἶτα τὰ Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ Πρόεδρον τούτου τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον. Ἀλλὰ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν Μελῶν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ περὶ τῆς Προεδρίας αὐτοῦ ἐμεσολάβησαν ἱκαναὶ διενέξεις καὶ διαφιλονεικῆσεις, μέχρις ὅτου νὰ ἀποφασισθῶσι.

Ὁ δὲ Ὑψηλάντης διέτριβεν εἰς Κόρινθον δυσαραιστημένος, διότι τὸν ἀπέρριψε τρόπον τινὰ ἡ Συνέλευσις, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τὴν Προεδρίαν τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας οἰκειοποιήθη. Εἶχε σχέσιν ὅμως ἱκανὴν μετὰ τῶν Καπιταναίων καὶ, ἐπειδὴ ἦτον ἀνάγκη νὰ ἐγκριθῶσι καὶ παρὰ τῶν Καπιταναίων τὰ πρακτικά τῆς Συνελεύσεως, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ καμμία ἐναντιότης ἀπὸ μέρους

των, ἣ καὶ κἀμία ἀνατροπὴ τῶν πρακτικῶν μὲ ἐνδεχόμενα προβλήματα περὶ τοῦ Ἑφηλάντη, ἐνεκρίθη παρὰ τῆς Συνελεύσεως νὰ προσκληθῆ ὁ Ἑφηλάντης Πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος, τὸ ὅποιον ἔγινε καὶ ἐφάνη δεκτὸν εἰς αὐτόν. Ἀφ' οὗ δὲ διετάχθησαν τοιοῦτοτρόπως τὰ πάντα, ἔγινε λιτανεῖα εὐχαριστήριος εἰς τὸν Θεόν, καὶ ὁ Ὅρκος τῆς πίστεως εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ ἄρχησε τακτικῶς νὰ ἐργάζεται ἡ Διοίκησις. Ἀλλ', ἐπειδὴ ὁ Πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ διέτριβεν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Κορίνθου, ἐκλέχθη Ἀντιπρόεδρος ὁ Πετρόμπεης. Ὁ ἴδιος ἐπεφροτίσθη ἐπιτροπικῶς καὶ τὸ Ἐπὺργημα τοῦ Μινιστροῦ τοῦ Πολέμου, ἐπειδὴ ὁ εἰς τοῦτο διορισθεὶς Νότις Μπότηζαρης δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν Διοίκησιν, καθότι ἦτον ἠναγκασμένος νὰ παρευρίσκειται εἰς τὸ Σουλι. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφῆθη καὶ ὁ Πετρόμπεης ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Μινιστερίου τούτου, καὶ διωρίσθη ἐπιτροπικῶς ὁ Ἰωάννης Κωλέτιης.

Ἐν τοσοῦτῳ μετέβη καὶ ὁ Κωλοκοτρώνης ἐκ τῆς Κορίνθου εἰς τὴν Ἐπίδαυρον διὰ νὰ προβάλλῃ σχέδιά τινα Στρατιωτικοῦ Διοργανισμοῦ, τὰ ὅποια ἐθεωρήθησαν καὶ ἐφάνησαν δεκτά. Ἐπεχρέωσαν δὲ οἱ ἐκεῖ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου αὐτόν τε καὶ τὸν Ἀναγνώστην Δελιγιαννόπουλον, διὰ νὰ συμβιάσωσι τὰς μεταξὺ των διαφορὰς καὶ νὰ εὐτακτήσωσι τὰ τῆς Καρυταίης, ἐπειδὴ ἐκεῖθεν ἐγεννᾶτο σκάνδαλον, τὸ ὅποιον ἐτάραττεν ὅλην τὴν Πελοπόννησον, καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ ἀπέλθωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ τὰ συμβιάσωσι.

Συγχρόνως μετέβη ἐκεῖ εἰς τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ὁ υἱὸς τῆς Πετρόμπεη Ἠλίας καὶ ἐπροβάλεν εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅτι ζητεῖται παρὰ τῶν πολιορκούντων τὸ Φρούριον τῶν Ἀθηνῶν νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖ Ἀρχηγὸς τῆς πολιορκίας, πρὸς ὃν ἐδόθη ἡ ἄδεια καὶ ἔγγραφος διαταγὴ τῆς Διοικήσεως, διὰ

νά εὐτακτῆσθαι τὰ ἐκεῖ πράγματα, τὰ ὅποια ἦτον εἰς μεγάλην ἀνωμαλίαν. Ἀλλ', ἀφ' οὗ ἔφθισεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἐσχεδίασαν ἄλλην ἐκστρατείαν μετὰ τοῦ θεῖου του Κ. Κυριακούλη καὶ μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου Καρύστου, ὅστις ὑπέσχετο τοὺς μισθοὺς τῶν Μανιατῶν. Ἠκούσθησαν δὲ καὶ μετὰ τοῦ Κ. Ὀδυσσεύως, δ' ἂν νὰ πολιορκήσωσι καὶ νὰ κυριεύσωσι τὴν Κάρυστον. Ὅθεν μετέβησαν εἰς τὴν Εὐρυπον, καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὴν Κάρυστον, καὶ ἐπέτυχον, πρὶν φθάσῃ ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ἐκυρίευσαν ἐν χωρίον τῆς Καρύστου, ἐν ᾗ εὐρίσκοντό τινες τῶν ἐχθρῶν, ἐξ ὧν ἐφόνευσάν τινας, καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὰ ὄχυρά ὀσπητία. Ἀλλὰ μαθίντες τοῦτο οἱ Καρυστινοὶ Τοῦρκοι, ἐστράτευσαν ἅπαντες πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος διὰ τινος στενῆς ὁδοῦ, ὅσπερ νὰ ἐπιπέσωσιν αἴφνης εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὸ ὀπισθεν μέρος. Ὁ δὲ Καπιτάν Κυριακούλης μαθὼν τοῦτο, ἐστράτευσεν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πέρασμα τῶν ἐχθρῶν· πλὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐπρόφθασεν, ἐδιόσθη νὰ τρασῆχθῃ μακρὰν τοῦ χωρίου· οἱ δὲ ὀλίγοι στρατιῶται Ἕλληνες, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὸ χωρίον διεσκυρπισμένοι, ἰδόντες τοὺς ἐχθροὺς, ὅτι ἐπλησίαζον, ἔφυγον· ἔμεινε δὲ ἐκεῖ ὁ Πειζαδὲς Ἠλίας μὲ μόνους δέκα τρεῖς στρατιώτας· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ περιεκύκλωσαν τὸ χωρίον οἱ ἐχθροί, ἐδιόσθη νὰ κλεισθῇ εἰς ἓνα παλαιόφυλον ἀσκεπῆ, κείμενον ἔξω τοῦ χωρίου, ὅπου συνήχθη ὅλη ἡ δύναμις τῶν ἐχθρῶν· καὶ οἱ μὲν κεκλεισμένοι ἀντεπολέμησαν ἱκανὰς ὥρας μὲ ἀνδρείαν, καὶ ἐφόνευσαν πολλὰς τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ τέλος πάντων, ἐπιπῆ καὶ τὰ τουφέκιά της ἐτελείωσαν, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθησαν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐπλησίαζον νὰ εἰσπληθῶσιν εἰς τὸν μύλον, ὁ Πειζαδὲς Ἠλίας μὲ τοὺς λοιποὺς ὤρμησαν ἔξω τοῦ μύλου μὲ τὰ ἔϊψη εἰς τὰ χεῖρας καὶ ἔτρεχον διὰ μέσου τοῦ πλήθους τῶν ἐχθρῶν, ὅπου ἐθανατώθη ἥρωικῶς· ὁ τε Πειζαδὲς Ἠλίας καὶ οἱ στρατιῶταί τε, καὶ ὑπερῆθη τινόντι ἡ Ἑλλάς ἰνὸς νῆος μὲ ἀνδρείαν καὶ ἄλλα ἱκανὰ προτερήματα. Τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν ἐπλησίασαν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη καὶ ὁ Κ. Ὀδυσσεύς, καὶ ἀφ' αὐτῆς μῶθι μετὰ τοῦ Κ. Κυριακούλη, μὲ τὴν νὰ εἶδον, ὅτι δὲν δύνανται νὰ κατορθώσωσι τι ἐπιβλαβὲς εἰς τοὺς ἐχθροὺς, ἀνεχώρησαν ἐκείθεν διὰ Σαλαῶνης, ὁ μὲν διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ὁ δὲ Κ. Κυριακούλης διὰ τὴν Πελοπόννησον.

Ἐξ δὲ τὴν Ἐπίδαυρον, πρὶν διαλυθῆναι ἢ Συνελεύσεις, προ-
βλήθη, ὅτι εἶναι ἀνάγκη γὰρ ἐκλεχθῶσιν ἄνθρωποι, καὶ γὰρ
ἀποσταλῶσι Πρέσβεις εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Ἀυλὰς· ἀλλ',
ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ἔχριζε σκέψεως ἱκανῆς, ἀπεφασίσθη
μὲν παρὰ πάντων, ἔμεινε δὲ γὰρ τὸ ἐνεργῆσαι κατόπιν ἢ Δι-
οικήσις μεθ' ἡσυχίας, καὶ μὲ τούτους τρούπους ὑποῦ ἔπρεπε.
Διωρίσθη δὲ καὶ μία ποσότης χρηματικῆ γὰρ συναχθῆναι ἀπὸ
τὰς τρεῖς μερικὰς Τοπικὰς Διοικήσεις διὰ τὰς κοινὰς χρεῖ-
ας τοῦ ἔθνους, καὶ οὕτω διελύθη ἡ Συνέλευσις, καὶ ἀπῆλ-
θον τὰ Μέλη, τὰ μὴ ὄντα ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς. Ἡ
δὲ Διοίκησις πρὸς μνήμην αἰώνιον τῆς Πρώτης τοῦ ἔθ-
νους Συνελεύσεως ἐχώρησε προνόμιά τινα καὶ ἀσιδόσιαν
εἰς τοὺς Ἐπίδαυρίους. Ἐθέσπισε δὲ τὸ γὰρ χαραχθῶσι νο-
μίματα τόσα, ὅσα καὶ τὰ Μέλη τῆς Συνελεύσεως, καὶ γὰρ
δοθῆναι ἑκάστῳ ἓν, χωρὶς γὰρ δύναται ἄλλος τις γὰρ φορῆναι τὸ
τοιοῦτον νόμισμα. Ἐθέσπισε δὲ καὶ χρώματα διὰ τὰς ἔθ-
νικὰς σημαίας, τὸ κυανοῦν καὶ λευκόν.

Τὸ δὲ Φρούριον τῆς Κορίνθου κατήντησεν εἰς παντελῆ
ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἄρχησαν οἱ πολιορκούμενοι
γὰρ προσηματίζονται περὶ παραδόσεως, ὅτε τιτὸς τῶν Με-
λῶν τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς ἤθελον γὰρ μεταβῆναι ἢ Διοικήσις
εἰς τὴν Κόρινθον, διὰ γὰρ παρευρεθῆναι ἐκεῖ· καὶ μὴ ὄντων ὑ-
ποῦ ἄλλα τινα τῶν Μελῶν ἀπίσταντο προβάλλοντα, ὅτι
ἢ Διοικήσις, ἀρτιπαρῆς οὖσα, δὲν πρέπει γὰρ ἀναμιχθῆναι
εἰς τὸν στρατιωτικὸν θόρυβον, διὰ γὰρ φυλάττη ὁ λαὸς μα-
κρόθεν τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας, πλὴν ἀπεφασίσθη παρὰ τῶν
πλειόνων ἢ ἐκεῖσε μεταβάσις, καὶ ἤρξαντο γὰρ μεταβαίνω-
σιν οἱ τινες ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐν τοσοῦτῳ παρεδόθη τὸ φρούριον
περὶ τὰ τέλη Ἰαννουαρίου καὶ ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία
εἰς τὴν Ἀκροκόρινθον. Ἐκ δὲ τῶν Μελῶν τῆς Διοικήσε-
ως οἱ μὲν μετέβησαν εἰς τὴν Κόρινθον, ὡς εἴρηται· ὁ δὲ Μαν-
φοκορδάτος καὶ οἱ Νησιῶται μετέβησαν εἰς τὰς νήσους Ἐ-
δρας, καὶ Πέτζας, ἐπειδὴ ἠκούσθη, ὅτι ἐτοιμάζετο ἐχθρι-
κὸς στόλος γὰρ ἐξέλθαι· ἔ δὲ Ἑλληνικὸς στόλος ἦτον ἀνέ-
τοιμος, διότι οἱ νησιῶται ἐζήτουν χρήματα ἀπὸ τὴν Πε-
λοπόννησον διὰ γὰρ τὸν ἐτοιμάσασιν· πλὴν χρήματα τότε
ἦτον ἀδύνατον γὰρ συναχθῆναι, καὶ διὰ τῆτο μετέβησαν ἐκεῖ
οἱ εἰρημένοι γὰρ συσκεφθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου. Τότε ἀνε-
καλύφθη εἰς τοὺς Προκρίτους τῶν Ἐδραίων ἢ ἐπιβουλῆ,
ὅπου μετεχειρίσθησαν οἱ ἐχθροὶ κατὰ τῆς νήσου ταύτης

ἐπειδὴ δὲ τινὲς προδίδται ἐκ τῆς αὐτῆς νήσου ὑπεσχέθησαν τῆν εἰς τοὺς ἐχθροὺς προδοσίαν τῆς νήσου, καὶ εἶχον ἀνταπόκρισιν μετ' αὐτῶν διὰ τινος Κεφαληναίου Καπιτάνου, ὅστις τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ συνειδύτου αἰκιοθελῶς ἐπαρῶρησιάζεσθαι καὶ ὠμολόγησε τοὺς προδότας, καὶ οὕτως ἐπρόλαβεν οἱ Ἡρόκριτοι καὶ ἐπροφυλάξαν τὴν πατρίδα τους, ἐξορίσαντες ἐκεῖθεν τοὺς πρωταίτιους τοῦ κακοῦ τούτου σκοπῆ.

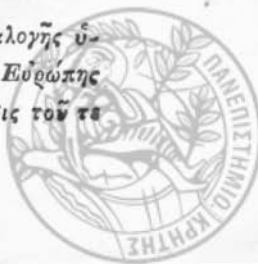
Ὁ δὲ Ἀναγνώστης Δελιγιαννόπουλος μετέβη εἰς τὴν Καρύταιναν, διὰ νὰ συμβιβάσῃ τὰς μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνη διαφορὰς, ὅπου μετέβη καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κορίνθου, καὶ συνεβίβασαν ὁπποῦν πρὸς καιρὸν τὰς ἐσωτερικὰς διαίρεσεις τῆς ἐπαρχίας, μὲ τὸ νὰ διώρισαν Ἐφόρους καὶ ἐκ τῶν δύο φατριῶν· καὶ τὸν μὲν Γερουσιαστὴν, τὸν ἀπὸ μέρους τῆς φατριάς τὸν Κωλοκοτρῶνη, συγκατηρίθμισεν ἡ Γερουσία εἰς τὰ Μέλη τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς Παραστατικὰ τῆς Πελοποννήσου, ἐπειδὴ δὲν ἦτον πλήρης ὁ ἀριθμὸς τῶν εἴκοσι· ἀντ' ἐκείνου δὲ διωρίσθη Γερουσιαστῆς εἰς σχετικὸς τῶν Δελιγιανναίων.

Ἡ δὲ Διοίκησις, διατρέψουσα εἰς Κόρινθον, οὐδὲν σχεδὸν ἐργάζετο, καὶ διότι τὰ περισσότερα Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἔλειπον, καὶ διότι ὁ τῶν στρατιωτῶν θόρυβος, ἦτον μέγας, ἐπειδὴ ἦτον συνηγμένοι ἐκεῖ πλῆθος λαοῦ, καὶ ἕκαστος ἐζητεῖ δικαίωματα λαφυραγωγίας· ὅθεν κάθε ὥραν σχεδὸν συνέβαινον νέα ταραχαὶ καὶ διαφιλονεικίσεις περὶ τούτου, ὥστε ἡ Διοίκησις ἔμενεν ἐν ἀμηχανίᾳ μὴ δυναμένη νὰ διορθώσῃ τὰ ταιαῦτα. Εὐρίσκετο δὲ εἰς ἀπορίαν καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν χρημάτων· ἐπειδὴ καὶ τὸ ναυτικὸν ἐζητεῖ χρήματα, καὶ, διὰ νὰ ἐφοδιασθῇ τὸ φρούριον μὲ τὰ ἀναγκαῖα, ἐχρειάζετο ἱκανὰ, καὶ διὰ τὴν καθημερινὴν τροφήν τῶν στρατιωτῶν ἐχρειάζοντο γεννήματα, καὶ ἄλλα ἔξοδα καθημερινά· ὁ δὲ Μινίστρος τῆς Οἰκονομίας δὲν εἶχεν οὐδ' ὀλίγον. Ὅθεν περιέμενον ἐκ τῶν λαφύρων τῆς Κορίνθου νὰ

θεραπεύσασσι τὰς ἀνάγκας· ἀλλὰ τὰ λάφυρα, ἀφ' οὗ καταγράφησαν καὶ ἐκτιμήθησαν, διενεμήθησαν εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ Καπιταναίους, καὶ μόλις διὰ τὸ Κοινὸν Ταμιῶν ἔμειναν, ὅσα τζεβαϊρικά εὐρέθησαν, ἐκτιμηθέντα γρ. διακόσιοι χιλιάδες καὶ ὅσα εἰς μετρητὰ χρήματα, γρ. ἑκατὸν χιλιάδες· καὶ τὰ μὲν τζεβαϊρικά εὐθὺς ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ὑδραν διὰ λογαριασμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ναυτικοῦ, τὰς δὲ 100 χιλ. γρ. ἔλαβον οἱ Γερουσιασταὶ διὰ λογαριασμὸν τοπικῶν ἐξόδων τῆς Πελοποννήσου· ἡ δὲ Διοίκησις ἔμεινεν εἰς τὴν αὐτὴν ἀπορίαν· Ἡ ἐλπίς ὄλων ἦτον εἰς τὸν πλῆτον τοῦ Κιαμήλμπεη, περὶ οὗ διέτρεχε κοινὴ φήμη, ὅτι εἶχε κεκρυμμένα πολλὰ μιλιούνια· Τὸν ὑπέσχθη ἡ Διοίκησις τὸ ἓν τρίτον ὅλης του τῆς περιουσίας, καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς καὶ τιμῆς ὅλης τῆς φαρμηλίας τε, καὶ ν' ἀπέλθῃ, ὅπου θέλῃ μετ' αὐτῆς· πλὴν δὲν ἠθέλησε νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι εἶχέ τι· Ἐπροσπάθησαν μὲ κολακείας, μὲ ἀπειλάς, μὲ ὑποσχέσεις, πλὴν εἰς μάτην, ἐπειδὴ ἐκείνος πάντοτε μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἔχει ἄλλο τὲ κεκρυμμένον, ἐκτὸς ἐκείνων τῶν ὀλιγίστων, ὅπου εὐρέθησαν εἰς τὸ Φρούριον εἰς χεῖρας τῆς μητρὸς του καὶ γυναικὸς του· Συγχρόνως ἦλθεν εἰδησις, ὅτι κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συμφωνίαν ἀπέστειλεν ὁ Χουρσὴτ Πασᾶς ἄνθρωπόν τε μὲ τὰ χρήματα, διὰ νὰ παραλάβῃ τὰ χαρέμιά του εἰς τὸ Νεόκαστρον· Ὄθεν εὐθὺς διώρισεν ἡ Γερουσία τὸν Χαραλάμπην Περούκαν καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖ· πλὴν οὐδὲν κατωρθώθη, διότι δὲν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἀπεσταλμένος τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰ ἐνέχυρα Ἑλλήνας κατὰ τὴν συμφωνίαν· Διὸ ἐπέστρεψεν ἄπρακτος, καὶ οὕτω κάθε ὑπόθεσις ἔμεινεν ἀνεῖρητος διὰ τὴν χρηματικὴν ἔλλειψιν.

Προὐβλήθη τότε εἰς τὸ Βουλευτικὸν περὶ ἐκλογῆς ὑποκειμένων, νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὰς Αὔλας τῆς Εὐρώπης Ἰκέται, καὶ ἐγένετο περὶ τούτου γενικὴ συνέλευσις τοῦ τε

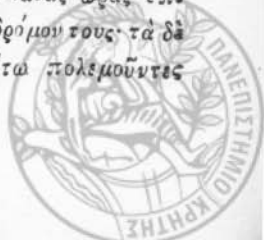

λαστικὸν Σῶμα ἀντίτεινε καὶ δὲν ἠθέλε νὰ ἔμβη πάλιν
 εἰς τὰ στρατιωτικὰ ὁ Ὑψηλάντης· πλὴν, μετὰ τὸ νὰ ἐπέ-
 μαινε τὸ Βουλευτικὸν ἀποβλέπον εἰς τὴν χρείαν τῆς Πα-
 τρίδος, καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἰδιαιτέρους σκοπούς τιμῶν, ἀπε-
 φασίσθη, καὶ ἐστράτευσαν. Πλὴν ἡ στρατολογία δὲν ἔγινεν
 ἀνάλογος μετὰ τὴν χρείαν καὶ μετὰ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ,
 ἐπειδὴ εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἐπροσβέτοντο δυνάμεις ἡμέραν παρὰ
 ἡμέραν ἀπὸ τῆν Μακεδονίαν καὶ ἄλλα μέρη, καὶ ἀνη-
 θροίζοντο ἔλαι πέραξ τοῦ Ζητουρίου, διὰ νὰ ὀρμήσαν πα-
 λιν εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ Ἀττικὴν. Ὅθεν διώρισεν ἡ Διοί-
 κησις τὸν Κ. Παναγιώτην Βιατράκο νὰ μεταδῇ εἰς τὸν
 Μιστράν, νὰ συνάξῃ τρὸς στρατιώτας αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας
 καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ανατολικὴν Ἑλλάδα· ὁμοίως καὶ τὸν
 Κ. Παναγιώτην Ζαφροπούλου Ἀρμοπετρέτην· καὶ ὁ μὲν
 εὐθὺς ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, ἐσύναξε 200 περίπε
 ἀερασιώτας καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ανατολικὴν Ἑλλάδα·
 ὁ δὲ Κ. Βιατράκος, ἔχων εἰς τὴν φθλαξίν του τὸν Κια-
 μηλματῆν, ἐξήτει νὰ τὸν πάρῃ μαζὶ του, διὰ νὰ τὸν φυλά-
 ξῃ εἰς τοῦ Μιστράν· ἀλλ', ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ὄνταυρχώ-
 ρον ἢ Διοίκησις, αὐτὸς διέτριβεν ἐκεῖ ἰκανὰς ἡμέρας ἐπὶ
 βραχέως προφάσει· τέλος πάντων ἐπισέθηκα τὸν ἀφῆσθ
 εἰς τὰς χεῖρας τῆς Διοικήσεως ἐπὶ ὑμφωνίᾳ νὰ τοῦ ὀρ-
 θῇ τὸ ἐν πέμπτου ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Κιαμηλματῆ,
 ὃ πρὸ ἠθέλε φανερωθῆ, καὶ οὕτως ἀπεφασίσθη νὰ μεταδῇ εἰς
 τὸν Μιστράν μετὰ τοῦ Κρεβάτα, διὰ νὰ στρατολογήσῃν.
 Ὅθεν ἔχρηκος Σπόκος, συνιστάμενος ἀπὸ ἑκατὸν περί-
 πτω πλοῦτα πολεμικὰ καὶ φορητὰ, ἔφθασεν εἰς τὰς Κυ-
 κλάδας νήσους περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Φεβρουαρίου καὶ τὰ μὲν
 Αἰγυπτιακὰ πλοῖα ἐπλησίασαν εἰς τὰ τῆς Κρήτης φρού-
 ρα, καὶ ἐκεῖ ἐνθάλας ἕνα Πασᾶ μὲ πέντε χιλιάδας περί-
 πτω στρατιώτας πρὸς ἀσθήμιαν τῶν ἐντροπιῶν· ὁ δὲ λοιπὸς
 Σπόκος, ἔχων περίπου εἰς χιλιάδας στρατιώτας μετὰ τὸν Χα-

σαν Πασᾶ, ἐπειδὴ ἀπέτυχεν ἀπὸ τὴν προδοσίαν τῆς Ὀ Τδρας, διευθύνθη εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ, ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος, καὶ ἐφωδίασε τὰ ἐκεῖ φρούρια Μοθώνην καὶ Κωρώνην, ἐδοκίμασε γὰρ κάμη προσβολὴν εἰς τὸ φρούριον τοῦ Νεοκάστρου· πλὴν δὲν ἠδυνήθη γὰρ κατορθώσῃ οὐδὲν, καθότι ὁ Γκενεράλ Νορμάνο, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε φθάσει ἐκεῖ μὲ ὄσο περίπου τακτικούς στρατιώτας, διέταξε καλῶς τὰ τοῦ Φρουρίου, ἐπεστάτησεν εἰς τὰ κανόνια, ἐμφύχωσε τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους στρατιώτας, καὶ ἀντεπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς μὲ ἀνδρείαν, ὥστε βλέποντες, ὅτι τὸ Φρούριον εἶναι καλῶς ἐνδυναμωμένον, ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν κατρηχυμένοι καὶ τὴν 4 Φεβρουαρίου ἔφθασαν εἰς τὰς Πάτρας, ὅπου εὐγῆκεν ὁ Πασᾶς μὲ τὰς ἐξ χιλιάδας στρατιώτας, διωρισμένους διὰ βοήθειαν τῶν ἐκεῖ ἐχθρῶν.

Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στόλος ἔτρεξε κατόπιν τοῦ ἐχθρικοῦ καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν Κόλπον τῆς Πάτρας μετὰ τρεῖς ἡμέρας, καὶ περιεφέρετο ἐκεῖ. Οἱ δὲ ἐχθροὶ, μὲ τὸ γὰρ ἐφοβῶντο τὰ μπουρλότα, εἰς μὲν τὸν Κόλπον ἄφησαν εἴκοσι δύο Τρασπόρτια πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τοῖς Φρουρίοις Πασάδων, τὸν δὲ λοιπὸν Στόλον τῇ 20 Φεβρουαρίου διεύθυναν πρὸς τὴν ἔξοδον τοῦ Κόλπου, καὶ ἀμέσως συνηπαντήθησαν ἔμπροσθεν τῶν Πατρῶν μὲ ἑπτὰ Ἑλληνικά, ὅπερ συνεκροτήθη ναιμαχία φρικτὴ, καὶ τὰ μὲν ἐχθρικά, πολυάριθμα ὄντα, περιεκύκλωσαν τὰ ἑπτὰ Ἑλληνικά· ἀλλ' οἱ ναῦται Ἑλληνες, πολεμοῦντες ἀνδρείως, ἀντῴθουν πανταχόθεν τοὺς ἐχθροὺς· τὰ δὲ λοιπὰ Ἑλληνικά, εὐρισκόμενα μετὰ τὴν ἀκρωτηρίαν Πάπα καὶ τοῦ Μεσολογγίς, δὲν ἐδύναντο γὰρ πλησιάσασιν ἐξ αἰτίας τῆς σφοδρότητος τοῦ αἰέμου, ὅστις ἔπνεεν ἐναντίας· Ἀφ' οὗ δὲ ἐπολέμησαν ἰκανὰς ὥρας ἐπὶ ματαίῳ, ἐξηκολούθησαν τὰ ἐχθρικά τὸν δρόμον τους· τὰ δὲ Ἑλληνικά τοὺς ἐδίωκον κατόπιν, καὶ οὕτω πολεμοῦντες

εὐγῆκαν καὶ οἱ δύο Στόλοι ἔξω τοῦ Κόλπου. Καὶ τὰ μὲν ἐχθρικά ἄραξαν εἰς τὴν Ζάκυνθον, τὰ δὲ Ἑλληνικά ἀντικρου τῆς Ζακύνθου εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, καὶ παρεφύλαττον. Οἱ δὲ ἐχθροὶ, φοβούμενοι νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν, μετεχειρίσθησαν μέσον τὴν Βρετανικὴν Δύναμιν, τῆς ὁποίας ἐν πλοῖον ἐπληρίασεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στόλον, καὶ τὸν εἶπεν, ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ πολεμήσουν εἰς τὰς θαλάσσας τῶν Ἴονικῶν Νήσων καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν, διὰ νὰ ἔχη τόπον νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ὁ ἐχθρικός Στόλος· ἔπειτα, ὅπῃ ἤθελε συναπαντηθῆν ἔξω τῶν ὁρίων, αἷς πολεμήσουν. Ἀλλ', ἐπειδὴ ὁ Ἑλληνικὸς Στόλος ἐπέμενεν ἐκεῖ, οἱ ἐχθροὶ παραφυλάξαντες ἀρμόδιον ἄνεμον, ἔφυγον διὰ νυκτὸς ἐκ τῆς Ζακύνθου, καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν δι' Ἀλεξάνδρειαν γραμμὴν. Οἱ δὲ Ἕλληνας, αἴφνης ἰδόντες τὴν φυγὴν τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου, εἰς μὲν τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον διώρισαν ὀκτὼ πλοῖα νὰ μείνουν διὰ τὴν πολιορκίαν, μετὰ δὲ τοῦ λοιποῦ Στόλου ἔτρεξαν κατόπιν τοῦ ἐχθρικοῦ· πλὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν τὸν ἐπέτυχον, ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια· ἡ δὲ δλάβη εἰς τὴν ναυμαχίαν ταύτην ἔγινε μικρὰ, διότι ἡ σφοδρὰ τρικυμία, ὅπου συνέβη κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, δὲν ἐσυγχώρει τοὺς πηδαλιούχους νὰ κυβερνῶσι τὰ πλοῖα κατὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ πολέμου.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ τῶν ἐχθρῶν δύναμις ἤξησεν εἰς τὰς Πάτρας, καὶ ὑπώπτευσεν ἡ Διοίκησις, μήπως προχωρήσωσιν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Πελοποννήσου, ἡ καὶ εἰς τὰς παραλίους γειτονικάς ἐπαρχίας, διώρισε τὸν Θ. Κωλοκοτρώνην νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰς Πάτρας ἀρχηγὸς τῆς πολιορκίας, ἔχων ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν του τοὺς στρατιώτας τῆς Καρυταίνης. Ἀλλ' ὁ πρὸς καιρὸν συμβιβασμὸς τῶν διαφορῶν μεταξὺ Κωλοκοτρώνη καὶ Δελιγιανναίων μὲ τὸ νὰ μὴν ἐχρησίμευσαν εἰς ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ διεγείρῃ μετ' ὀλί-

γον μεγαλητέρα, εριδας, και να γινη διαφρασις του Στρα-
 τικωτικου της Ήπιαρχιας ταυτης, οι μιν οπαδοι του Κω-
 λοκοστρωητων ηκαλοθησαν, και απηλθον εις την πολιορ-
 κειαν των Ματρων, οπου συνηχθησαν, και οι στρατιωται των
 επαρχιων Πατρων, Τρατουνης και Πυργου υμνωσ και ο
 Καλαστροταιμο ον μεν υπο την οδηγίαν του Ανδρεα Ζαη-
 μη και Παναγιωτου Φωηλα, οι δε υπο την οδηγίαν των
 Ποικιμετων, και κατελαβον τας αναγκαιας βεσεις. Οι δε
 οπαδοι των Δελιμανικων εμειναν, αλλα, δια να μην εκ-
 λαβη η Καλοκοστρωησ κα τους κατατροη, ως εκληματι-
 ακ, τους εδυναθεν ο Κανσλος Δελιμανικουλασ και απηλ-
 θον εκει, και εστρατοπεδασει εις την θειαν των Καλαστρο-
 τικων, οπου οβ ποταμοσ ποσει ο ποταμοσ ρετισι πολυση

Οι Ἕλληνας λοιπὸν ἐνδιωκαμένους καλῶς ἐκεί, ἔδει-
 δον αἰτίας συνεχῶς εἰς τοὺς ἐχθροὺς νὰ ἐξέρχονται πρὸς
 εἰς μίαν θάλαμ, καὶ πρὸς εἰς ἄλλη, καὶ συνεχροτοῦντο
 μάχην πλὴν οἱ ἐχθροὶ μετὰ μικρὰν ἀνίστασιν ὑπεχώρου,
 οἱ δὲ Ἕλληνας τοὺς κατεδίωκον καὶ ἐρύκειον ἐξ αὐτῶν. Μί-
 αν δὲ τῶν ἡμερῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαρτίου ἐξήλθον οἱ
 ἐχθροὶ παρστρατῶ πρὸς τὸ μέρος Ῥωμανοῦ, καὶ ἐπροχώ-
 ρησαν τόσον εἰς τὰς βεσεις τῶν Ἑλλήνων, ὥστε ἐδιάρθη-
 σαν οἱ Ἕλληνας νὰ τὰς ἀφήσῃν καὶ νὰ διασκορπισθῆν,
 ὅτε καὶ ὁ Ἄνδρεα Ζαήμη, εὐρισκόμενος εἰς ἐκεῖνο τὸ μέ-
 ρος ἐκινούμενος νὰ συλληφθῆ παρὰ τῶν ἐχθρῶν. Ὁ δὲ
 Κωλοκοστρωησ ἔδειξεν εἰς αὐτὴν τὴν περιστάσιν ἀνδρεί-
 αν καὶ ἐπιδειξίτητα, ἐπειδὴ ἰδὼν ἀπὸ τοῦ Σαραβάμ, ὅτι ἦ-
 τον εστρατοπεδευμένος, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἐπροχώρου καταδι-
 ώκοντες τοὺς Ἕλληνας, εὐθὺς ἐκίνησε με ὀλίγους στρατι-
 ωτας ὑποῦ παρενέβησαν, ἐπλησίασεν εἰς τὸν τόπον τῆς
 μάχης, ἐμψύχωσε τοὺς φεύγοντας Ἕλληνας, εὐρύταε τὰς
 διασκορπισμένους, τοὺς εἰθουσίασε τόσον, ὥστε ἀμψαν ὡς
 λειπτες ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, τοὺς ἐσεψαν εἰς φυγή, τὰς

κατεδίωξαν μέχρι τῆς πόλεως, καὶ ἐφόνευσαν ἐξ αὐτῶν
 250 περίπου. Μετὰ δὲ ταύτην τὴν μάχην δὲν ἐτόλμασαν
 πλέον οἱ ἔχθροὶ νὰ ἀπομακρύνωνται τοῦ Φρουρίου, καὶ
 ὅλη ἡ πεδιάς τῶν Πατρῶν ἔμενεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Φιλῶ
 λήνων, οἱ ὅποιοι ἐπλησίαζον ἀφόβως ἕως εἰς τὰ πέραξ τῆς
 πόλεως. Καὶ οὕτως ἐκεῖ μὲν ἡ πολιορκία ἐπρόβαινε καλῶς
 διὰ ξηρᾶς.

Εἰς δὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἀφ' οὗ ἔφθασεν ὁ Ἄ-
 φηλάντης μὲ τὰς Πελοποννησιακὰς δυνάμεις, ἠνώθε μὲτὰ
 τῶν ἐκτὸς Καπιταναίων, καὶ συσκεφθέντες διήρσαν τὸ στρα-
 τευμα εἰς δύο καὶ οἱ μὲν Κ. Ὀδυσσεὺς καὶ Νικητὰς με-
 τέθησαν διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Στυλίδαν, τὴν ὀπίαν, ἐκκε-
 ρίευσαν, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους ἔχθρους,
 καὶ οὕτω μετέβη ὁ Κ. Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν Ἀσίαν Μαρίνα
 διὰ νὰ ἀτινοχωρήσουν τοὺς ἐν τῷ Ζητρονίῳ ἔχθρους. Οἱ
 δὲ λοιποὶ Καπιταναῖοι ἐπραχώρησαν εἰς τὸ Πατραϊτικόν,
 διὰ νὰ φυλάττουν ἐκεῖ ἐνησχολημένον ἓν σῶμα ἔχθρῶν, ὅ-
 που ἐκεῖ εὐρίσκειτο. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ταῦτα τὰ
 στρατεύματα τῶν Ἑλλήνων διεσκορπίσθη ἐξ αἰτίας τῆς ἐλ-
 λείψεως τῶν ἀναγκαίων, ἡ δὲ δύναμις τῶν ἔχθρῶν ὄλη ἐλ-
 στράφη ἐναντίον τῶν εἰς τὴν Στυλίδαν Ἑλλήνων, αἰτίαντες
 καί τοι μὴ ἀναλογοῦντες ὡς πρὸς τοὺς ἔχθρους ἑμεινάν
 σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις τῶν, καὶ ἔδειξαν ἡρωϊκὴν ἀνδρεί-
 αν ἀντιπολεμήσαντες εἰς διαφόρους μάχας τοὺς ἔχθρους.
 Μάλιστα οἱ Πελοποννησιοὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν διε-
 τέθησαν μὲ ἄκραν γενναϊότητα καὶ ὑπομονήν, ἐπειδὴ καί
 τοὶ ὑστεροῦμενοι προφῶν διὰ τὴν ἀπροβλεψίαν τῶν Ἀρσα-
 παγίων, δὲν ἀπηύδησαν, ἀλλ' εἰς ὅλας τὰς μάχας, ὅπῃ
 συνεκροτήθησαν, ἀντέκρουσαν γενναίως τοὺς ἔχθρους, καὶ
 τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν, καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐφόνευσαν.
 Ἀλλὰ τέλος πάντων ἐβίασθησαν νὰ ἀναχωρήσουν ἐκστθεν
 διὰ θαλάσσης, ἐπειδὴ εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην μὴ ἔχοντες

συγκοινωνίαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ἐκινδύνευσον μᾶλλον ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων, ἢ ἐκ τῶν ἐχθρῶν. Οἱ δὲ Ἀρεοπαγίται οὐ μόνον οὐδὲν τῶν ἀναγκαίων ἐπρόβλεψαν, ἀλλ', ἀφ' οὗ μετέβη εἰς τὰ ἐκεῖ ὁ Ἐψηλάντης, εὐθὺς ἄρχησαν νὰ διεγείρουν διαφωνίαν εἰς τοὺς Καπιταναίους, καὶ νὰ γράφουν ἀναφορὰς εἰς τὴν Διοίκησιν ἐναντίον του, ὅτι ἐκδίδει προσταγὰς, καὶ ὅτι τοὺς ἐνοχλεῖ τὴν τοπικὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐζητοῦν ἐπιμόνως τὸ νὰ ἀνακαλεσθῇ διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς τοῦτο ἐσυμφῶνει καὶ τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα. Τὸ δὲ Βυλευτικόν, μὲ τὸ νὰ ἐγνώριζε καλῶς, πόθεν πηγάζουν τὰ τοιαῦτα, δὲν τὸ ἐνέκρινεν, ἀλλ' ἔγραψε καὶ πρὸς τὸν Ἐψηλάντην καὶ πρὸς τοὺς Ἀρεοπαγίτας τὰ δέοντα.

Εἰς δὲ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἠῤῥξησαν αἱ δυνάμεις τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἡ στρατιωτικὴ βοήθεια πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἔγινεν ἀναγκαιοτάτη. Ὅθεν διωρίσθη ἀπὸ τὴν Διοίκησιν ὁ Κ. Θ. Κωλοκοτρώνης νὰ μεταβῇ εἰς τὰ ἐκεῖ μὲ δύο χιλιάδας στρατιώτας· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, ὅτι μὲ τὴν ἀπουσίαν του θέλει λυθῇ ἡ πολιορκία τῶν Πατρῶν, καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ λόγῳ τὸ ἀπεποιήθη. Ὁ δὲ Κανέλος Δελιγιαννόπουλος ἔγραψεν, ὅτι μεταβαίνει ἐκεῖνος μὲ δύο χιλιάδας, εἰς τὸν δοθῇ τὸ ἀξίωμα τοῦ Στρατηγοῦ. Ὅθεν, σκέψεως γενομένης, ἀπεφάσισεν ἡ Διοίκησις ἐπ' αὐτῷ τούτῳ νὰ τῷ ἀποστείλῃ τὸ ἔγγραφον τῆς Στρατηγίας. Ὁ δὲ τὴν μὲν Στρατηγίαν ἔλαβεν, ἀλλὰ δὲν μετέβη εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα· ἀπεκρίθη δὲ εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅτι οἱ στρατιῶται τε δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν καὶ διεσκορπίσθησαν. Ἡ δὲ Διοίκησις βλέπουσα τὴν ἐκεῖσε ἀνάγκην, διώρισε τὸν μὲν Κ. Θ. Κωλοκοτρώνην, νὰ μείνῃ εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν, νὰ ἀποστείλῃ δὲ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἄξιόν τινα τῶν ὀπαδῶν τε, μὲ ὅσους στρατιώτας δυναθῇ νὰ συναξῇ, ὅστις διώρισε τὸν υἱὸν του Γενναῖον μὲ 200 περίπ'.

στρατιώτας, καὶ μετέβη ἐκεῖ. Ἀλλ', ἐπειδὴ ἡ ποσότης αὐτῆ ἦτον μικρὰ ὡς πρὸς τὴν χρείαν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, διώρισεν ἡ Διοίκησις τὸν τε Κ. Παναγιώτην Γιατράκον νὰ μεταβῇ ἐκεῖ μετὰ 1500 στρατιωτῶν, καὶ τὸν Κ. Κυριακούλην μετὰ 500 Μανιατῶν, καὶ τὸν Κανέλον Διλιγιάννην μετὰ 500.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐπέστρεψε καὶ ὁ Μαυροκορδάτος μετὰ τῶν Παραστατῶν τῶν Νήσων εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ, γενομένης προτάσεως περὶ ἀποστολῆς τῶν ἐκλεχθέντων Ἴκετῶν εἰς τὰς Αὐλὰς τῆς Εὐρώπης, δὲν ἐσυμφώνησαν νὰ τὸ ἀποφασίσουν· ἐπειδὴ οἱ μὲν ἤθελον νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς ὅλας τὰς Αὐλὰς, οἱ δὲ εἰς μόνην τὴν Ῥωσσίαν, οἱ δὲ τὸ ἀπεδοκίμαζον διόλου, ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν τοὺς δέχονται, καὶ ὅτι χρειάζονται ἔξοδα πολλά· ὅθεν ἀνετράπη τὸ τοιοῦτον. Προὐβλήθη δὲ νὰ διορισθῇ μία Ἐπιτροπὴ πληρεξούσιος εἰς τὴν Διδόρονον, διὰ νὰ πραγματευθῇ ἐθνικὸν δάνειον ἐνὸς μιλιοῦνιου Ταλλήρων, τὸ ὅποιον ἐνεκρίθη, καὶ ἀπεφασίσθη ὁ Ἀνδρέας Δουριώτης, νὰ παραλάβῃ τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα, καὶ νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖ, ἐν μέλος καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν λοιπῶν, τοῦτε πρῶην Ἄρχης Ἰγνατίου, τοῦ Μοσπινιώτου, τῆ Δημητρίου Περούκα καὶ ἐνὸς Ἑλβετοῦ, ὀνομαζομένου Γνέπερ. Διὸ καὶ ἐθεσπίσθη τὸ δάνειον τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἐτελεσφόρησε. Ἐθεσπίσθη δὲ πρὸς τούτοις καὶ ἐν δάνειον εἰς μιλιοῦνιων γροσίων νὰ γίνῃ ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος μὲ Ἐθνικὰς Ὁμολογίας, αἵτινες καὶ ἐτυπώθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸν Μινίστρον τῆς Οἰκονομίας.

Αἱ δὲ Τοπικαὶ Διοικήσεις δὲν συνυπακούοντο καλῶς μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως, ἀλλὰ κάθε μία ἔπραττε τὸ δοκοῦν αὐτῇ, καὶ οὐδόπως προσεῖχον εἰς τὰς κοινὰς διατάγας· ὅθεν προὐβλήθη ἐπὶ συνελεύσεως ἢ κατάργησις τῶν Τοπικῶν Διοικήσεων, καὶ μάλιστα τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας· πλὴν δὲν συνεφώνουν ὅλοι οἱ Πελοποννησιοὶ εἰς

ταῦτα βλέποντες τὸ δύσκολον τοῦ πράγματος, ἢ αὐτῶν
 ταῦτα ἰκαρῆς λογοτέλειος γεννημένης, ὑπεράφη ἐν γράμματι
 ἐποικον, ὑπερκαταστροφῶν ὅλοι εἰς τοῦτο. Τὸ οὐσιώδες
 ἀπεφίνε δὲ αἰτίων τοῦ τοιούτου παρά τινων ἐπιμόνου ζητή-
 ματος περὶ κατὰ ἀρχήσας τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας
 ἤτοι οὐχὶ ἀπλῶς ἡ εὐταξία τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐπειδὴ
 αὐτῆ ἰδὴ ἦτον πρόχειρος ἡ ἀναπληροῦσθαι τὰς χρηματι-
 κάς χρείας τοῦ ἔθνους, τὰς διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης
 ζητωμηνίας, διὰ τοῦτο ἐφανταζομένους, ὅτι ἀφ' οὗ λά-
 βωσιν ἄμεσον ἐπιρροήν εἰς τὰ Πελοποννησιακὰ πράγματα
 νὰ καθήρθωσιν ἡμῶν δυνάμιν, ὥστε νὰ διάζωι τοῦς Πε-
 λοποννησίους νὰ κατασάλωσιν, ἡσας ποσότητας χρημάτων
 ἤθελε χρείασθῆ τὸ ἔθνος κατὰ τὸ ἑξῆς ἐπὶ μολοῖς καὶ
 Καὶ αἱ μὲν Τοπικαὶ Διοικήσεις ἐνήργουν ἄμεσως εἰς τὸ
 ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος, ἡ δὲ Ἐθνικὴ Διοίκησις δὲ ἐδύ-
 νατο νὰ ἐκτελέσῃ οὐδὲν ἄμεσως, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐνεργῇ
 διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ διότι οἱ κατὰ μέρος διοργανισμοὶ ἀ-
 πῆτουν τὸ ταῦτον, καὶ διότι οὐκ εἶχαν ἐκτελεστικὴν Στρα-
 τιωτικὴν δυνάμιν, καὶ τοῦτο ἐνεκα, ὅσαι ἐπιταγαὶ καὶ ἄ-
 σα γράμματα ἐγκύκλια ἐξεδίδοντο ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς Διοί-
 κησιν εἰς τὸ ἔθνος, ἔπρεπε πρῶτον νὰ ἐγκριθῶσιν ἀπὸ τὰς
 κατὰ τὸπον Διοικήσεις, εἰδὲ μὴ, ἔμνον ἄπρακτα, καθὼς
 ἀνέβη εἰς τὰ ἐγκύκλια γράμματα προτρεπτικά τὸ νὰ συ-
 νεισφῶν ἡθεὶ ψυχὴ ἀνά ἐν γρόσσι πρὸς βοήθειαν τῶν Ἑθνικῶν,
 τὰ ὅποια μὲ τὸ νὰ ἐστοχάσθῃ ὁ Μνίστρος τῶν Ἐσωτερικῶν
 νὰ τὰ ἀποστείλῃ ἄμεσως εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελο-
 ποννήσου, τὰ ἐμπόσειεν ἡ Γερουσία, καὶ ἔμνον ἄπρακτα
 ἱκανῶν καιρῶν. Ἐνεκα τούτων τῶν αἰτιῶν λοιπὸν, καὶ διὰ
 νὰ ἐνδυναμωθῆ ἡ Ἐθνικὴ Διοίκησις, ὥστε νὰ ἐκτελῆ ἡ πρό-
 νησις τὰς ἀποφάσεις τῆς, ἐνεκρίθη νὰ συστήσῃ φρονεσά-
 χλιων σφραγιῶτων ὑπὸ τὴν ἀγγλίαν τοῦ Καπιδαν Νικο-
 λάου Σολιώτου, πρὸς τὸν ὅποιον ἔδωσε τὸν βαθμὸν τοῦ

Χιλιάρχου· ἀλλ' ἔπειδ' ὁ Χιλιάρχος οὗτος δὲν εἶχε κρα-
 τιάσας, μηδ' ἐνὰ συλλέξῃ ὑπομίθους ἐδύνατο διὰ τὴν ἑδὲ
 λειψὴν τῶν χρημάτων τὸν ἔχασσασθαι Πρωϊκατακτῆς Πείω-
 πορνήσου· ἐκ τῶν ἐδικῶν τῶν καὶ ἐρύσθησαν εἰς ἡῶν τῶν
 τριακκοσίους ἀκεδονῶν ἀριθμῶν, καὶ ἀμέσως τοὶ ἐτείλαν
 εἰς τὰν Πρωϊκίαν διὰ κα πονά· ἢ τὸν ἔγραψαν, οὗτον ἐχρῶ
 διαρῆσι εἰς τοὺς ἐκεῖ ἐυκαταστατοὺς· ἀλλ' οὐδὲν κατώθωσε,
 καὶ ὅτι ἡ Γερουσία ἐύσαρεστήθη, ὡς μὴ δι' αὐτῆς ἐνεο-
 γνήτως τοῦ πράγματος, καὶ ὅτι τινα τῶν Μελῶν τῆς
 Διοικήσεως ὑπερασπίσθησαν τοὺς Πρωϊκίους·

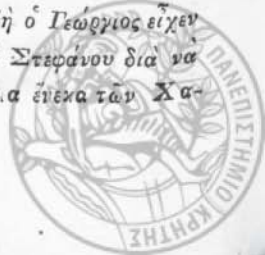
Διότι οὗτοι λοιπὸν τα πράγματα ἀνωμαλῶς καὶ διὰ τὰς
 εἰρημίας αἰτίας, καὶ διὰ τὴν ἄλλειψιν τῶν χρημάτων, καὶ
 διότι τιμῆς ἔργον εἶχον τὸν σπαρασμὸν τῶν Πρωϊκίων τε
 Ἔθνων, καὶ ἐντέχνως τὸν εἰηροῖον, διὰ τὰ λάθωσιν ἐπι-
 ῥαῖν μάνοι αὐτὰ ἐς τὰ πράγματα, καὶ τὰ γίνωσι διω-
 ταί· Ὅθεν πολλὰ τῶν Μελῶν τῆς Διοικήσεως ἀνεχώρησαν
 ἐκεῖθεν· τῶν δὲ Ἐκτελεστικῶν ἀνεν κοινῆς εἰδήσεως τὰ Ἐκ-
 λευτικῶ ἀπέστειλεν ἀνθρώπους με γράμματα πληροῦσι-
 ὄγητος εἰς τὴν Ἐυρωπὴν, διὰ τὰ πράγματι εἶναι μυστικά
 διπλωματικὰς ὑποθέσεις· καὶ διὰ μὲν τὴν Ρωσίαν διώ-
 ρισε, καὶ τῶν Φορὰ λεγομένων, οὗσι δὲν ἐδυνήθη τὰ προ-
 χωρησθ, ἀλλ' ἐμείνεν εἰς τὴν Ἰουκίαν· διὰ δὲ τὰ μέρη Γεο-
 μανίας καὶ Γαλλίας, τὸν Μιχαὴλ Σχινάν· διὰ δὲ τὴν Ἀγ-
 γλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλίαν, ἐδόθησαν γράμματα
 πληροῦσι ὁμοιότητος εἰς τὸν Δουριώτην, οὗτινες εἶχον τὴν
 ἀδειαν νὰ συνάξωσι καὶ συγείροσας φιλελευθέρων, ἢ καὶ
 δανεία, ἀν' ἐπιτυχίῳ, νὰ λαμβάνωσι· εἰς δετίνας ἐξ αὐτῶν
 ἐδόθησαν ἰκανῆς ποσότητος Ἐθνικαὶ Ομολογίαι, διὰ νὰ τὰς
 ἐξορρωσῶσι· Καὶ οὗτοι μὲν ἀπέλθον·

Οἱ Ἀσοπαρῖται, αὐ οὐ διέβησαν τοὺς Καπιτωαίους,
 ἔηροῦν καὶ ἐναντίον τοῦ Ἰηλιάντη καὶ ἐναντίον τοῦ
 Καπιτάν Ὀδυσσεῶς, καθημενοὶ εἰς ἐν μέρος τῆς Ἐυρωπῆς·

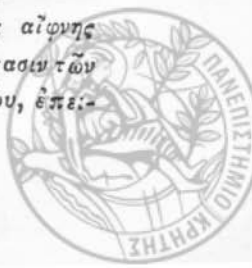
καὶ γράφοντες κατ' αὐτῶν συνεχῶς εἰς τὴν Διοίκησιν· ὅτε τὸ Ἐκτελεστικὸν ἀπεφάσισε τὸν Ἀλέξιον Νοῦτζον (ὅστις κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἶχε φθάσει εἰς Κόρινθον μετὰ τοῦ Κ. Μπαλάσκα) νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἐκεῖ πράγματα, τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ διορθωθοῦν, καὶ ἂν ᾖ εὐκόλος ἡ ἐξέωσις τοῦ Ὀδυσσέως. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν ἐκεῖ, τὸν μὲν Ὑψηλάντην παρεκίνησε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Πελοπόννησον, μ' ὅλον ὅτι ἦτον διωρισμένος παρὰ τοῦ Βουλευτικοῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὰς Ἀθήνας, διὰ νὰ εὐτακτήσῃ τὰ ἐκεῖ πράγματα· ἠκούσθη δὲ μετὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν· οἱ δὲ Ἀρεοπαγίται ὑποσχεθέντες εἰς τινὰς Καπιταναίους βαθμοὺς, καὶ Ἀξιώματα, καὶ τὸν τόπον τοῦ Ὀδυσσέως, ἔλαβον γράμμα παρ' αὐτῶν, ὅτι εἶναι σύμφωνοι εἰς τὴν ἐξέωσιν τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ μετὰ τῆς τοῦ γράμματος ἐπέστρεψεν ὁ Νοῦτζος εἰς τὴν Κόρινθον, νομίζων, ὅτι εὐκόλως θέλει κατορθωθῆ τὸ τοιοῦτον. Ὅμοίως καὶ ἡ Διοίκησις ὡς εὐκόλον ἀπεφάσισε νὰ τὸ ἐπιχειρησῇ· δι' ὃ ἔδωκε γράμματα πληρεξουσιότητος πρὸς τὸν Ἀλέξιον Νοῦτζον νὰ διατάξῃ τὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, νὰ ἐξώσῃ τὸν Ὀδυσσεά, καὶ νὰ συστήσῃ αὐτ' ἐκείνου τὸν Κ. Χρηστον Μπαλάσκαν, μετὰ τοῦ ὁποίου ἀπῆλθεν ἐκεῖ.

Ἐν τοσοῦτῳ ἔφθασαν εἰς Κόρινθον δύο Ἀγγλικὰ πλοῖα, φέροντα τοὺς ἀπεσταλμένους παρὰ τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν Χαρεμιῶν. Ἐν αὐτοῖς εἶχόν τινὰς αἰχμαλώτους Ἑλληνας, καὶ ἐνέχυρα καὶ τὰ συμφωνηθέντα χρήματα. Ὅθεν εὐθὺς ἡ Διοίκησις ἔγραψεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὴν Κόρινθον τὰς Χαρεμίαι, καὶ τὸν Καϊμακάμην, καὶ Κεχαγιᾶν, τοὺς ὁποίους ἔφερεν ὁ υἱὸς τοῦ Πετρόμπεη Γεώργιος, ὅστις ἐξ ἀρχῆς ἦτον ὁ φύλαξ αὐτῶν. Ἀλλ', ἐπειδὴ ὁ Γεώργιος εἶχεν ἀνά χειρὰς μίαν ὁμολογίαν τοῦ Ἰατροῦ Στεφάνου διὰ νὰ λάβῃ ἑκατὸν πενήντα χιλιάδας γροῦσια εἴκοσι τῶν Χα-

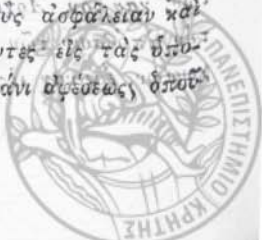

ρεμιῶν, ἐξήτει τὴν ἐξόφλησιν τῆς ὁμολογίας πρῶτον, καὶ ἔπειτα νὰ παραδώσῃ τὰ Χερῆμια. Ὁ δὲ Στέφανος ἐπρόβαλεν, ὅτι, ἀφ' οὗ παραδώσῃ τὰ Χαρῆμια εἰς χεῖρας τοῦ Χουρσὴτ Πασᾶ, εἰάν τὰ λάσῃ, θέλει τὰ πληρώσῃ. Εἰς τὸ ἐσυμφώνει καὶ τὸ Ἐκτελεστικόν· πλὴν ὁ Γεώργιος ἐπέμεινε εἰς τὴν ἐξόφλησιν τῆς ὁμολογίας, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παραδώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους. Ὅθεν ἠγέρθη ἕως καὶ δυσσεβεία μεγίστη μεταξὺ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ τοῦ Γεωργίου, καὶ ἐπαπειλοῦσαν νὰ λάβουν βιαίως τοὺς αἰχμαλώτους ἀπὸ τὰς χεῖράς του· ὁ δὲ ἐτοιμάσθη νὰ ἀντισταθῇ μὲ τὰ ὄπλα· πλὴν τέλος πάντων διὰ συμβουλῆς καὶ προτροπῆς ἄλλων ἐπέισθη, καὶ παρέδωκε τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ἔγινεν ἡ ἀνταλλαγὴ. Ἀλλ', ἐπειδὴ ἡ συμφωνία τῆς ἀνταλλαγῆς ἦτο διὰ μόνον τὰ Χαρῆμια, περὶ δὲ τῶν Πείδων ἦτον ἐξ ἀρχῆς σκοπὸς νὰ γίνῃ ἄλλη συμφωνία ἰδιαιτέρα, τότε δὲ αἴφνης ἐδόθησαν καὶ αὐτοὶ ἐκτὸς τῆς συμφωνίας, διὰ τοῦτο διεσπάθη λόγος, ὅτι ἔλαβον τινες μυστικά καὶ ἄλλας 40 χιλιάδας τάλληρα. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα, ὡς ἄδηλα, τὰ παρατρέχομεν.

Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἐχθρικός Στόλος, εὐρισκόμενος εἰς τὰ Λαρδανέλια, ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ πάλιν κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, τινὲς ἐκ τῶν χωρίων τῆς Χίου ἐπροσκάλεσαν τοὺς Σαμίους νὰ ὑπάγουν εἰς βοήθειάν τους, διὰ νὰ λάβωσι καὶ ἐκεῖνοι τὰ ὄπλα κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Ὅθεν τρεῖς χιλιάδες περίπου Σάμιοι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Λυκοῦργον, μετέδρσαν εἰς τὴν Χίον, καὶ ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν. Οἱ δὲ Πρόκριτοι τῆς Χίου, οἵτινες ἕως τότε ἐπολιτεύοντο καλῶς μετὰ τῶν Τουρκῶν, καὶ εἶχεν ἐνέχυρα εἰς τὸ φρούριον ὑπὲρ τοὺς πενήκοντα τῶν ἐπισήμων πολιτῶν, καὶ τὸν Ἀρχιερέα τους Πλάτωνα, ἰδόντες αἴφνης τὴν ἀπόδασιν τῶν Σαμίων ἐκεῖ καὶ τὴν ἐπανάστασιν τῶν χωρίων, ἔμειναν εἰς ἀμηχανίαν περὶ τοῦ πρακτέου, ἐπεί-

δὴ δὲν εἶχον προστομασίαν κίμνιαν περὶ τοιούτου κινή-
 ματος. Οἱ Σαμίται λοιπὸν μετὰ τῶν ἐνόπλων Χίων ἐπο-
 λισθησάν το Φρούριον, ἀλλ' ὕστερον ἔτι καὶ ζωοτροφι-
 ῶν καὶ πολεμικῆς ὕλης ἐζήτησαν παρὰ τῶν Ἀρχόντων,
 ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι πόθεν καὶ πῶς νὰ τὰ οἰκονομήσωσιν
 ἐκ τοῦ προχείρου, ἐν ᾧ ἀφ' ἐνός μὲν μέρους ἐκεῖνα, ὅπῃ
 ἐδυνήθησαν νὰ οἰκονομήσωσι, τὰ κατεχρώντο οἱ στρατιώ-
 ται, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ πλείονες τῶν πολιτῶν Χίων, ἐκ-
 πλαγυντες διὰ το παρ' ἐλπίδα τοῦτο κίνημα, καὶ ἀπει-
 πισθεντες τροπὸν τινα, δὲν ἐστοχαζοντο ἄλλο, εἰμὴ πως
 νὰ διασώσωσι τὰς φιλίας των καὶ ὅσον πρᾶγμα δυνη-
 θῶσι, χωρὶς νὰ θελή τὶς ἐξ αὐτῶν νὰ καταβάλῃ οὐδ' ὄσο-
 λόν; Ἀνεφανη δὲ καὶ διαφωνία μεταξὺ Χίων καὶ Σαμιῶν,
 καὶ διετρεχεν ἄκρα ἀταξία· ὅθεν οὐδὲν ὕγιες ἐνηρησίτο.
 Μετὰ δὲ παρέλευσιν εἰκοσὶ περίτρον ἡμερῶν ἐφθασεν ἐκεῖ
 ὁ ἔχθρικός Στόλος, καὶ συγχροῖως μετέβαιεν ἀπὸ τὸν
 Τρεσομέν εἰς τὴν Χίων ἐκπῶν στρατεύμα ἔχθρικόν, ὅτε
 ἀμέσως οἱ μὲν Σαμίται ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Χίου, καὶ ἐ-
 πανήλθον εἰς τὴν Σάμον, οἱ δὲ Χῖται διεισπάρησαν εἰς τὰ
 ὄρεϊνά μέρη τῆς νήσου, καὶ κατέφυγον πολλοὶ εἰς τὰ
 παράλια διὰ νὰ ἰμπαρκάρωνται εἰς τὰ ἐκεῖ περιφερόμενα
 Ψαριανά πλοῖα. Οἱ δὲ ἔχθροι, ἀφ' οὗ ἐισήλθον εἰς τὴν
 πόλιν καὶ τὴν ἐληλάτησαν, ἐτοιμάζοντο νὰ ἐξέλθουν εἰς
 τὰ ὄρεϊνά μέρη χάρα τῶν διασκορπισθειῶν Χίων· ἀλλ'
 οὐδεκεῖσε ἐπρηκαμένοι Κύνουλοι, ἡπάτημένοι παρὰ τῶν
 Τροσκῶν, ἐξήλθον εἰς τὰ ὄρεϊνά μέρη, εἰς τὸν Ἀνάβαθρον
 καὶ τὸ Θῶλον Ἠοτάμι, ὅπου ἦσαν πλήθος Χίων πεφυ-
 λαγμένοι διὰ τὰ ὄρεϊνά τῶν θεσίων, καὶ τοὺς παρεκινή-
 σαν νὰ προσκυνήσωσι καὶ νὰ παραδοθῶσιν εἰς τοὺς ἔχ-
 θροὺς, ὅσοι ἔχοντο ἐγγράφως εἰς αὐτοὺς ἀσφάλειαν καὶ
 ἀμνηστειάν. Ὅθεν οἱ Χῖται, ἐμπιστευθέντες εἰς τὰς ὑπο-
 σχέσεις τῶν Κύνουλων, καὶ εἰς ἐκ ψευδῆν ἀσφάλειαν, ὅπου

τούτους ἐμφάνισεν ὁ Καπετάν Πασᾶς, παρεδόθησαν, καὶ
 ἀμέσως οἱ ἐχθροὶ τοὺς μὲν ἐφόνευσαν, τοὺς δὲ ὑψηλῶτι-
 σάν, καὶ ἐστράτευσαν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νήσου,
 διὰ τὰ κάμουν τὸ ἴδιον, ὥστε ἐφονεύθησαν καὶ αἰχμαλώ-
 τίσθησαν ὑπὲρ τὰς ἑοχίλιαδας ψυχῶν. Οἱ δὲ διασωθέντες
 διεσκοπήθησαν εἰς διαφορὰ μέρη, καὶ εὐτὼ κατεστράφη
 ἡ περιφημία Χίου.

Αἱ δὲ λοιπαὶ Νῆσοι Κακκιάδες καὶ Σπυράδες, οὐσαὶ
 διόλου ἀδιοργανιστοί, ἐδοικῶντο, ὡς ἔτυχε, χωρὶς τὰ ἐ-
 ξαρτῶνται ἀπὸ τῆς Διοικῆσις τῆν Ἑθνηκῆν, ἥτις τότε
 ἐπεράσισε τὰ τοὺς διοργανιστῶν, καὶ ἀπέστειλεν Ἀρμυράς μὲ
 γράμματα πηρεξουσίου τῆτος, διὰ τὰ συστήσωσιν εἰς αὐ-
 τὰς Ἐπαρχοὺς, καὶ Ἀντεπαρχοὺς, οἵτινες ἀπελθόντες,
 περὶ ἐφρόντο εἰς μίαν ἐκάστην τῶν νήσων συνιστῶντες
 τῶς Ἐπαρχοὺς καὶ Ἐπακλήλους τῶν, καὶ συνάροντες
 εἰς δῆμιὰ τῆτα, τὰ ὅποια ἀπέστειλλον εἰς τῆν Ἰδρῶν
 διὰ τογαρασίμων τοῦ ναυτικοῦ τῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ εἰς τὰς
 νήσους ἠγέρθησαν διάφοροι ἐρίδες, ἐπειδὴ ἄλλαι δὲν ἠθε-
 λῶν τοὺς διορισθέντας Ἐπαρχοὺς, ἄλλαι ἐζητοῦσαν διαφο-
 ρῶν ἑσπυτερικῶν ὀργανισμῶν, εἰς ἄλλας δὲν ἐσυμφωνοῦν
 μεταξὺ τῶν οἱ κάτοικοι, καὶ διὰ ταῦτα ἤρχοντο σῶσθῶν
 ἀνὰ φθορᾶν εἰς τῆν Διοκῆσις, ἥτις ἐκκοιόμεν τὰ πράγ-
 ματα, ὅσων ἐσυγχώρη ἡ περιστάσις.

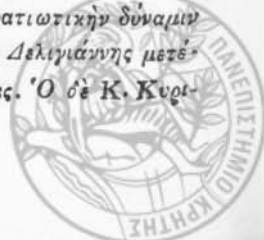
Ἀλλὰ, ἐπειδὴ ἡ σκημὴ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ εἶχε λάθει Ἐλὸς
 καὶ μὲρῶν τῶν, μετὰ τὸ καὶ παρεδόθη καὶ ἐφονεύθη, οὐδὲ
 Χουρῆ Πασᾶς ἐπρόσταχθη ἀπὸ τοῦ Σουλτάνου καὶ κτε-
 πηρῶν αἰκῆς δυνάμεσι πάντα χρόνου τῆν Ἑλλάδα, συνθηροῦν
 ἐν τῷ κῆρῶν δυνάμεις ἐχθρῶν καὶ τοσῶν εἰς τὸ μέρῶν τῆς
 Ἀντισητῶν Ἑλλάδος, τοσῶν καὶ εἰς τὸ τῆς Ἀνατολικῆς ὁ-
 πορῶν ὁδῶν Χουρῆ Πασᾶς μετέβη εἰς τῆν Ἀσρῶσαν,
 καὶ διὰ μῶσιν τῆς ὀργανισμῶν τῆτος τοῦ. Καὶ τῆς μερίτης
 ἐμὲρ ἔστ, ὅσοι οὐ εἶχει, ἔσβαλεν εἰς ἐστῶν καὶ κίνῶν

ὄλην τὴν Ἑπειρον, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν καὶ Θράκην, ἔχων καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν ἐξόδων ἐκ τοῦ εὐρεθέντος πλοῦτου τοῦ Αἰῆ Πασᾶ. Ἀλλ' εἰς τὸ μέρος τῆς Ἀντικῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ νὰ ἠπειλοῦν τὴν Ἀκαρνανίαν τὰ εἰς Ἰωάννινα εὐρισκόμενα ἔτοιμα ἐχθρικά στρατεύματα, καὶ ἐκεῖ ἐχρηιάζετο ταχύτερα ἢ βοήθεια ἀπὸ μέρους τῆς Πελοποννήσου, διὰ τοῦτο τὰ εἰς Κόρινθον εὐρισκόμενα Μέλη τῆς Διοικήσεως ἀπεφάσισαν νὰ ἀπέλθῃ πληρεξούσιος ἐκεῖ εἰς τε τὰ πολιτικά καὶ πολεμικά, ὁ Ἄ. Μαυροκορδάτος, διὰ νὰ εὐθυδρομήσῃ τὰ ἐκεῖ πράγματα· ὅστις συμπαρέλαβε τοὺς ὀλίγους Τακτικούς, ὅπου πρότερον εἶχεν ὁ Ὑψηλάντης, ὁμοίως καὶ ὄσους Εὐρωπαϊοὺς εὐρίσκοντο ἐκεῖ, τοὺς ὁποίους ἔκαμεν ἐν σῶμα ἕως 200 ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Γκνεσεράλ Νορμάνδ, καὶ τοὺς ὠνόμασαν σῶμα τῶν Φιλελλήνων, καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν διὰ τὰ ἐκεῖ ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ἰκανὴν ποσότητα τῶν ἐκτυπωμένων Ἑθνικῶν Ὁμολογιῶν καὶ μίαν σφραγίδα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, διὰ νὰ τὴν μεταχειρίζεται ὡς Πρόεδρος. Ἡ δὲ Διοίκησις ἐδίασε διὰ γραμμάτων τοὺς προδιωρισμένους Καπιτὰν Κυριακούλην, Γιατράκον καὶ Δελιγιάννην, διὰ νὰ ταχύνωσι τὴν εἰς Μεσολόγγι μετάδασίν τους.

Καὶ ὁ μὲν Μαυροκορδάτος ἔφθασεν ἐκεῖ μετὰ τῶν Τακτικῶν· ὁ δὲ Κ. Γιατράκος ἐστρατολόγησεν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μιστρός 1500, καὶ ἔφθασεν εἰς τὰς Πάτρας· καὶ, ἐνῶ ἔτοιμάζετο νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Μεσολόγγιον, ἐλειποτάκτησαν οἱ στρατιῶται, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἔμειναν μὲ μόνους πεντήκοντα, καὶ μετ' αὐτῶν μετέβη ἐκεῖ, ἡγανακτισμένος ἐναντίον τοῦ Παναγιώτου Κρεββατᾶ, τὸν ὁποῖον ὑπέθετεν αἴτιον τῆς λειποταξίας τῶν στρατιωτῶν, διὰ νὰ οἰκιοποιηθῇ ἐκεῖνος ὄλην τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν τῆς Ἐπαρχίας. Ὁμοίως καὶ ὁ Κανέλος Δελιγιάννης μετέβη ἐκεῖ μὲ μόνους τριάκοντα στρατιώτας. Ὁ δὲ Κ. Κυρι-

αποβλήσῃ μόλις κατώρθωσε νὰ τὸν ἀκολουθήσουν 150 στρατιῶται Μανιάται, ἐπὶ ὑποσχέσει νὰ τοὺς πληρώσῃ τὸν μισθὸν τοὺς εἰς τὸ Μεσολόγγι· οἱ δὲ λοιποὶ δὲν ἠθέλησαν, μὲ τὸ νὰ ἐξήτουν τὸν μισθὸν τοὺς πρῶτον, καὶ ἔπειτα νὰ κινήσωσιν· ἀλλ' οὔτε ὁ Κ. Κυριακούλης εἶχε χρήματα νὰ τὴς δώσῃ, οὔτε ἡ Διοίκησις. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασαν εἰς τὸ Μεσολόγγι, οἱ μὲν Μανιάται ἐξήτουν τὸν μισθὸν, πλην ὁ Μαυροκοφάτος δὲν εἶχεν ἐξαργυρώσει ἔτι Ἑθνικὰς Ὁμολογίας διὰ νὰ τοὺς πληρώσῃ καὶ, μὲ τὸ νὰ τὸν ἐβίαζον, ἔγραψεν εἰς τὴν Διοίκησιν παραπονούμενος ἀπὸ τοὺς Μανιάτας, καὶ ζητῶν νὰ τοὺς ἀνακαλέσῃ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰ ἴδια. Οἱ δὲ λοιποὶ στρατιῶται ὑστεροῦντο τῶν ἀναγκαίων, ἐπειδὴ πρόβλεψιν καμμίαν δὲν ἔκαμαν ἐκεῖ περὶ τούτων. Μ' ὄλον τοῦτο ἔγραφον συνεχῶς ζητοῦντες καὶ ἄλλες στρατιώτας· ἡ δὲ Διοίκησις ἐβίαζε τοὺς Καπιταναίους, διὰ νὰ ἐκστρατεύσουν τόσον διὰ τὴν Δυτικὴν, ὅσον καὶ διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐκστράτευσάν τινες, ὅχι ὅμως ἱκανοὶ ὡς πρὸς τὴν χερσίαν.

Αἴτιον δὲ οὐσιωδέστερον τοῦ νὰ δυσκολευῖται ἡ ἐκστρατεία τῶν Πελοποννησιακῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Ρούμελην ἦτον ἡ διαφωνία τῶν Προεστώτων μετὰ τῶν Καπιταναίων, οἵτινες ἐφατρίασαν ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐκάστη φατρία ἐπροσπάθει παντοίοις τρόποις νὰ ἀνατρέψῃ τὰ σχέδια τῆς στρατολογίας τῆς ἄλλης, ὥστε μῆτε τὸ ἐν μέρος, μῆτε τὸ ἄλλο ἐδύνατο εὐκόλως νὰ στρατολογήσῃ. Καὶ ὅχι μόνον κατὰ τοῦτο ἐχώλαινον τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐκάστης Ἐπαρχίας κυβένησιν· καθὼς εἰς τὴν Καρύταιναν τότε διελύθη ἡ Ἐφορία, καὶ ἔμεινεν ἡ Ἐπαρχία εἰς μεγάλην ἀνωμαλίαν· ὁμοίως καὶ ἡ Τριπολιτῆς εἶχε μεγίστην ταραχὴν, ἐπειδὴ ἐζήτηι μία φατρία νὰ ἀλλάξῃ τὸν Γερουσιαστὴν Μπαμπογλουν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κέρμια ἄλλη Ἐπαρ-

χία κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον δὲν ἤτον ἀτάραχος. Οἱ δὲ στρατιῶται τῆς Πελοποννήσου, μ' ὅλον ὄπου εἶναι καὶ ἀνδρεῖοι, καὶ εὐάγωγοι καὶ εὐπειθεῖς, ἔμενον εἰς ἀπραξίαν, διότι ἐσπαράττοντο ἀπὸ τὰς διχονοίας τῶν Πραξιέων.

Ἐκ τῶν ἐχθρικών δυνάμεων λοιπὸν, τῶν εἰς τὴν Ἀστυκὴν Ἑλλάδα, ἐν μέρος ἐστρατοπέδευσεν εἰς τὴν Ἄρταν, ἄλλο δὲ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Σουλίου, διὰ νὰ τὸ πολιορκήσῃ. Ὄθεν ἀπεφάσισαν οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες νὰ διαιρέσωσι καὶ αὐτοὶ τὰς δυνάμεις των, καὶ οἱ μὲν νὰ φυλάττωσι τὰς ἀναγκαίας θέσεις διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν προόδον τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, ὁ δὲ Κ. Κυριακούλης μὲ τὰς ἐδικούς του στρατιώτας καὶ ἄλλους, συμποσσυμένους ὅλης περιέπου 600, νὰ μεταβῇ διὰ θαλάσσης εἰς τὸ Φανάρι καὶ νὰ συμβῆθῃ ἐξώθεν τοὺς πολιορκουμένους Σουλιώτας, ὅς τις καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖ.

Τὰ δὲ Μέλη τῆς Διοικήσεως ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν ἐκ τῆς Κορίνθου εἰς τὸ Ἄργος, ἐπειδὴ ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἤγγιζεν ἡ πτώσις τοῦ Ναυπλίου. Ὄθεν εἰδοποιήσαν καὶ τὰ ἀπόντα Μέλη, καὶ συνῆλθον ὅλοι ἐκεῖ εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐξηκολούθουν τὰς πράξεις των. Πλὴν τὰ Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἔχοντα καί τινες τοῦ Βουλευτικοῦ ὁπαδούς, ἐνῆργουν δεσποτικῶς, χωρὶς νὰ εἰδοποιῶσι διόλου τὸ Βουλευτικόν. καὶ, τὸ ἔτι τούτου χειρόν, ἐτήρουν ὄχι τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ κοινῇ συμφέρον καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς ἰδιαιτέρους σκοποὺς τῆς φαρτρίας των καὶ εἰς τὴν μοιμύτητα τῶν ἀτόμων των. Πολλὰ Προβουλεύματα τοῦ Βουλευτικοῦ κοινωφελέστατα ἀνετρέποντο, καὶ ἄλλα παρεσιωπῶντο, καὶ εἰς τὰς γενικάς συνελεύσεις οὐδὲν ὑγιὲς ἀπεφασίζετο. Κατήνησαν δὲ οἱ ἐμπειρότεροι καὶ φρονιμώτεροι τῶν Βουλευτῶν, νὰ μὴ δύνανται νὰ προβάλωσι διόρθωσιν τῶν καταχρήσεων, ἐπειδὴ ἄλλοι ἐκ τοῦ σώματος τούτου, ἀντὶ Ἑθνικῶν Παραστατῶν,

ἔγιναν κατάσκοποι, καὶ παρ' ὧσιν μὲν οὐδὲν ἔλεγον, ἐπει-
δὴ δὲν εἶχον λόγον, κρυφίως δὲ διέβαλλον τὰ καλῶς ἔχοντα,
καὶ ἐκίνησαν πάντα λίθον νὰ διεγείρουν τὰ πάθη τῶν ἄλ-
λων, καὶ νὰ αὐξάνουν τὰς διχονοίας· καὶ, μάλιστα ἐπειδὴ
διέτρεχε μεγίστη ἔρις μετὰ τὸ τῶν Πολιτικῶν καὶ τῶν Κα-
πιταναίων, διεσπάρη λόγος, ὅτι συνώμωσαν οἱ Καπιταναῖ-
οι νὰ ἀνατρέψουν τὴν Διοίκησιν· ὅθεν κάθε πατριώτης ὁ-
ποῦ ἤθελε προβάλλει τὰ δικαιώματα τῶν Καπιταναίων καὶ
καταχρήσεις μερικῶν Πολιτικῶν, τὸν ἐσυκοφάντουσαν ὡς
σύμφωνον εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς Διοικήσεως. Συνεχῶς
ἔγραφεν ὁ Κωλοκοτρώνης ἐκ τῆς πολιορκίας τῶν Πατρῶν,
προβάλλων διάφορα ζητήματα καὶ ἀπαιτῶν παρὰ τῆς Δι-
οικήσεως δικαιώματα τῶν στρατιωτῶν· ἀλλ', ἐπειδὴ ἐκεῖ-
νος ἐνομιζέτο ὡς πρῶτον ὄργανον, δι' οὗ τὸ στρατιωτικόν
μέρος κατήντησεν εἰς τελείαν δυσαρέσκειαν ἐναντίον τῶν
Μελῶν τῆς Διοικήσεως, οὐδὲ ἀπόκρισις τὸν ἐδίδοτο· ὅθεν
ἐκεῖνος διεκήρυττεν μυρία ὅσα ἐναντίον τῆς Διοικήσεως,
καὶ συνέδραμεν ἔγγραφον συμφωνίαν μετὰ τινῶν Καπιταναίων
ἐναντίον τῶν Προκρίτων.

Τότε ἔφθασεν ἐκεῖ ἡ εἰδησις τοῦ τραγικοῦ θανάτου τοῦ
Ἀλεξίου Νούτζου καὶ τοῦ Κ. Μπαλάσκα, οἵτινες ἐθανα-
τώθησαν μὲν ἀπὸ τὸν Κ. Ὀδυσσεά, πρωταίτιοι δὲ πρέπει
νὰ νομίζωνται τινες, οἱ ὅποιοι θέλοντες νὰ ἔχουν τὴν ὑπε-
ροχὴν εἰς τὴν Ῥούμελην, μὲ τὸ νὰ ἔσλεπον τὸ σῶμα τῆς
Ἀλεξίου Νούτζου καὶ τὴν ἐπιρροήν ἧσεν ἐκεῖ, ὅτι
τοὺς ἐγίνετο ἐμποδῶν, ἐμεθοδεύθησαν νὰ τὸν ἀποκαταστήσιν
Πληρεξούσιον εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ ἐξώσῃ
τὸν Ὀδυσσεά· καὶ ἐφ' ἑτέρου μέρους εἰδupoίησαν τὸν Ὀ-
δυσσεά περὶ τοῦ σκοποῦ τούτου, ὥστε τρόπον τινα τὸν
ἐδίασαν νὰ πράξῃ αὐτὸ τὸ ἄτοπον διὰ τὴν ἀσφάλειάν τε.
Ἐφρονεύθησαν δὲ καθ' ὁδὸν πλησίον τοῦ χωρίου Λαοῖε, ὅ-
που τοὺς εἶχεν ἐνεδραν ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ κατὰ πρῶτον μί-

ἐκλείσθησαν εἰς μίαν παλαιάν Ἐκκλησίαν διὰ τὰ διαυθεν-
τευθῶσι· πλὴν, πᾶ τὸ νὰ μὴν εἶχον ἰκανὴν δύναμιν νὰ
ἀντισταθῶσι, παρεδόθησαν, ἐλπίζοντες νὰ τὰ συμβιβάσωσι
μετὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς· ἀλλ' ἐκεῖνος, ἀφ' οὗ ἔλαβε παρ' αὐ-
τῶν ὅλα τὰ ἔγγραφα, ὅπου ἔπέφερον, τοὺς ἐθανάτωσε.

Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο τοὺς μὲν Ἀρεοπαγίτας κατεφόβισα
καὶ δισεσκορπίσθησαν ἔνθεν κἀκεῖθεν, τὴν δὲ Ἐθνικὴν Δι-
οίκησιν κατετάραξε, μὲ τὸ νὰ ὑπόπτειεν, ὅτι τοῦτο ἦτον
ἀρχὴ ἄλλων ἐνδεχομένων κακῶν. Ὅθεν μετεχειρίσθη τὸ
Ἐκτελεστικὸν ὄλην τὴν δραστηριότητα, καὶ ἐξέδωκε γράμ-
ματα κατὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς καθαιρετικὰ τῆς στρατηγίας τῆς,
καὶ ἀμυθίην πέντε χιλιάδων γροσίων εἰς ἐκεῖνον, ὅπως ἤ-
θελε τὴν φονεύσει. Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα δὲν ἐνέδιδεν εἰς
τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' ἐπρόβαλε τὴν διόρθωσιν καὶ οἰκονομίαν τῆς
πράγματος μὲ ἡσυχον τρόπον, διὰ νὰ μὴν ἐξαργιωθῶσι
καὶ οἱ λοιποὶ Καπιταναῖοι· πλὴν τὸ Ἐκτελεστικὸν, ἐπε-
ριδόμενον εἰς τὸ γράμμα τῶν Καπιταναίων, εἰς τὸ ὁποῖ-
ον ἔλεγον, ὅτι εἶναι σύμφωνοι κατὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς, ἐπέ-
μεινε εἰς τὸ νὰ τὸν κατατρέξῃ ἀναφανδόν· ἀλλ' ἠπατήθη
εἰς τὰς ἰδέας του, διότι οἱ μὲν τῶν ἐκείσε μερῶν Καπι-
ναῖοι, μὲ τὸ νὰ ἠλπιζεν ὁ καθείς ἀπὸ αὐτοὺς νὰ λάβῃ
τὸν τόπον τοῦ Ὀδυσσεῶς, καθὼς τοὺς ὑπέσχοντο οἱ Ἀρεο-
παγίται, ἐνέδωκαν πρότερον εἰς τὴν ἐξώσιν του· ἀλλ', ἀφ'
οὗ εἶδον, ὅτι ἀπεστάλη ὁ Κ. Μπαλάσκας μὲ δῖπλωμα
Στρατηγίας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ἠνώθησαν ἅπαν-
τες μετὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς. Ὀμοίως καὶ οἱ τῶν ἄλλων μερῶν
Καπιταναῖοι ἠνώθησαν μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ὑπερασπίζον-
το, ἐπειδὴ ὑπόπτειον, ὅτι οἱ ἀντικείμενοι εἰς αὐτοὺς Πο-
λιτικοὶ σκοπεύουσιν νὰ τοὺς κατατρέξουν ἕνα, ἕνα, ἐπὶ δια-
φόροις προφάσεσι.

Ὁ δὲ Ἐψηλάντης, μὲ τὸ νὰ ἔβλεπεν ἀνώμαλα τὰ ἐκεῖ,
καὶ μὲ τὸ νὰ ὑπόπτεισε μήπως ἡ δοθεῖσα πληροφθοροσύνη

τοῦ Μπαυροκορδάτου ἔχει τινὰ ὑποκεκρυμμένον σκοπὸν κατὰ τοῦ ἀτόμουτου, ἄφησεν ἐκεῖ τὸν Νικητῆν μετὰ τοὺς στρατιώτας του, καὶ αὐτὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Ἄργος περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου· πλὴν τὸν ὑπέβλεπον τὰ πλείω Μέλη τῆς Διοικήσεως ὡς ἔνοχον εἰς τὸν φόνον τοῦ Νάτζε καὶ Μπαλάσκα, καὶ ὡς σύμφωνον μετὰ τῶν Καπιταναίων ἐναντίον τῶν Πολιτῶν Προκρίτων, καὶ ἔκτοτε τὸ Ἐκτελεστικὸν ἔπαυσε σχεδὸν διόλου ἀπὸ τὸ νὰ κοινοποιῇ εἰς τὸ Βουλευτικὸν τὰς ἐθνικὰς ὑποθέσεις, ἐπειδὴ προέδρευεν ὁ Ἰψηλάντης· καὶ ἐγίνοντο μὲν συνελεύσεις τοῦ Βουλευτικῆ συνεχῶς, πλὴν οὐδεμία ἐσιώδης σκέψις ἐγένετο, εἰμὴ περὶ ἀπλῶν καὶ ἀδιαφόρων πραγμάτων. αἱ δὲ οὐσιαστέρας ὑποθέσεις ἐνηργοῦντο πρότερον παρὰ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ ἔπειτα τὰς ἐμάνθανε τὸ Βουλευτικόν. Ἐπρόβαλλον τινὰ τῶν Μελῶν τοῦ Βουλευτικοῦ, ὅτι τοῦτο εἶναι παράνομον καὶ ἄτυπον· πλὴν πότε τοὺς ἀπεκρίνοντο, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τὸ Ἐκτελεστικὸν νὰ λαμβάνῃ Ἐκτακτά μέτρα, πότε ἐκοινολόγουν, ὅτι εἶναι σύμφωνα τινὰ τῶν Μελῶν τοῦ Βουλευτικοῦ μετὰ τοὺς Καπιταναίους διὰ νὰ ἀνατρέψουν τὴν Διοίκησιν, πότε ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἔλεγε τὸ, « οὕτω θέλω » καὶ οὕτω τὰ πράγματα εὗρισκοντο εἰς ἀνωμαλίαν καὶ ἀκαταστασίαν.

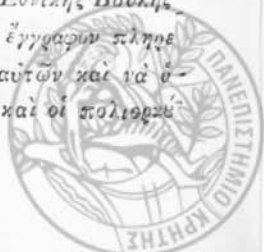
Εὗρισκομένου δὲ τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου εἰς τὸν λιμένα τῆς Χίου, οἱ Ἕλληνες ναῦται, οἵτινες παρεφύλαττον νὰ τὸν βλάψωσιν, ἐπέτυχον ἀρμόδιον καιρὸν, καὶ διὰ μέσου τῶν εἰς φυλακὴν διωρισμένων ἐχθρικῶν πλοίων διεῖξον δια νυκτὸς μετὰ δύο μπουρλότα, τὰ ὅποια διεύθυνον ἐπάνω εἰς δύο Δελίνια, καὶ τὸ μὲν μπουρλότου τῶν Φαριανῶν, ὀδηγούμενον ἀπὸ τὸν Καπιτὰν Κανάρην, εὐτύχησε καὶ κατέκαυσε τὸ Δελίνι, ἐνῶ εὗρισκετο ὁ Καπιτὰν Πασᾶς, καὶ ὁλοι σχεδὸν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Στόλου, οἵτινες ἤσαν συνηγμένοι ἐκεῖ μετὰ τὸ νὰ ἐξημέρωνεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Μπαϊράμισου

τες, καὶ συγκατεκρήσαν ἀπαξάπαντες· τὸ δὲ ἄλλο μπουρ-
λότον ἐπλησίασε μὲν, πλὴν ἐπρόφθασαν οἱ ἔινδον τοῦ Δελι-
νίου, καὶ ἐμπόδισαν τὴν πυρκαϊάν· μ' ὅλον τοῦτο ἐβλάφθη
καὶ ἐκεῖνο εἰς τὴν πρῶτην ἀρκετά· Ὅμοίως καὶ μία Φερ-
γάδα, ὅπου ἦτον ἀρασμένη πλησίον τοῦ κατακαέντος Δε-
λινίου· Ἐκ δὲ τῶν διευθυνόντων τὰ μπουρλότα Ἑλλήνων
ναυτῶν οὐδεὶς ἐβλάφθη· Ὅθεν οἱ ἐχθροὶ κυριευθέντες ἀπὸ
μέγαν φόβον, εὐθὺς ἐκοψαν τὰς ἀγκύρας ἀπὸ τὰ λοιπὰ
πλοῖα τοῦ Στόλου καὶ ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, μὴ τολμῶντες
πλέον νὰ ἀρξάωσιν εἰς κανὲν μείος· Οἱ δὲ ναῦται τῶν μπουρ-
λότων ἦλθον εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐτιμήθησαν ἱκανά, καὶ ἔ-
γινε Διτανεία εὐχαριστήριος εἰς τὸν Θεόν.

Συγχρότως ἔφθασεν ἐκεῖ καὶ ἡ εἰδησις τῆς παραδόσεως
τοῦ Φρουρίου τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὸ ὅποσον εἶχεν ἀποστείλει
ἡ Διοίκησις προλαβόντως δύο Πληρεξουσίους, διὰ νὰ πραγ-
ματευθῶσι τὴν παράδοσιν τακτικῶς, καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὰς
καταχρήσεις· Ἀλλ' οἱ ἐκεῖ στρατιῶται μετὰ τὰς συνθήκας
ἐφόνευσάν τινες τῶν παραδοθέντων, καὶ διηρπάγη ὅλον τὸ
πρᾶγμα τῶν ἐχθρῶν, χωρὶς νὰ γίνῃ ἡ διανομὴ κατὰ τὴν
συμφωνίαν, τὸ ὅποσον ἐδυσαρέστησε καὶ τοὺς ἐκεῖ Κοισό-
λους μὲ τὸ νὰ ἦτον τρόπον τινὰ ὡς μισοῖται· Τοὺς δὲ ὀ-
λίγους ἐναπομείναντας τῶν Τουρκῶν ἐμβαρκήρισαν, καὶ με-
τεβίβασαν εἰς τὴν Ἀσίαν· Τὸ δὲ κοινὸν ταμιεῖον οὐδὲν ὠφε-
λήθη ἐκ τῶν λαφύρων τοῦ Φρουρίου τούτου.

Οἱ δὲ ἐν τῇ Ναυπλίῳ ἐχθροὶ ἔφθασαν εἰς τελείαν σχε-
δὸν ἔλλειψιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, καὶ ἐζήτησαν
πολλάκις Συνθήκας, διὰ νὰ παραδώσουν τὸ Φρούριον· Ὅ-
θεν διωρίσθησαν τινὰ τῶν Μελῶν τῆς τε Ἐθνικῆς Βουλῆς
καὶ τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας μὲ ἔγγραφον πληρε-
ξουσιότητα, διὰ νὰ πραγματευθῶσι μετ' αὐτῶν καὶ νὰ ὀ-
πογράψωσι τὰς Συνθήκας· Διώρισαν δὲ καὶ οἱ πολιορκε-

μενοι Πληρεξουσίου, οἵτινες ἐξῆλθον πολλάκις ἀπὸ τὸ Φρούριον, καὶ ἐπραγματεύοντο περὶ παραδόσεως. Καὶ τέλος πάντων συνεφώνησαν νὰ παραδώσωσι πρότερον οἱ ἐχθροὶ εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος Μπούρζιον· νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Φρούριον οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων μὲ ὀλίγους ἀνθρώπους, καὶ πρὸς σφάλειάν τους νὰ δοθῶσι δέκα τρεῖς ἐκ τῶν σημαντικωτέρων Τουρκῶν ἐνέχυρον εἰς τὴν Διοίκησιν· νὰ καταγράψωσιν οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων ὅλην τὴν περιουσίαν τῶν Τουρκῶν, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσωσι τὸ ἐν τρίτον, ἐκτὸς τῶν ὀπλων, τὰ ὅποια νὰ παραδώσωσιν ὅλα εἰς τοὺς Ἑλληνας, καθ' ἣν ὥραν ἐμπαρακαρισθῶσι· νὰ τοὺς δοθῶσι πλοῖα Ἑλληνικά, ὅσα εἶναι ἱκανὰ διὰ νὰ τοὺς μετακομίσωσιν εἰς τὴν Ἀσίαν· νὰ τοὺς δίδεται ἡ καθημερινή τους τροφή μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ ἐμβάρκου των. Ταῦτα συμφωνηθέντα ὑπεγράφησαν, καὶ ἀμέσως οἱ Πληρεξούσιοι εἰσῆλθον εἰς τὸ Φρούριον, καὶ ἄρχισαν τὴν καταγραφὴν. Παρέλαθε δὲ ἡ Διοίκησις εἰς τὴν ἐξουσίαν της τὸ Μπούρζιον, ὁμοίως καὶ τὰ ἐνέχυρα, καὶ ἐστέλλετο ἐκ τοῦ Ἄργους ἡ καθημερινή τροφή τῶν Τουρκῶν. Πλὴν ἐδυσχερῆσθησαν ἅπαντες δι' αὐτὰς τὰς συμφωνίας, ἐπειδὴ οἱ Τοῦρκοι, ἔνοπλοι, ἔμεινον κύριοι τοῦ Φρουρίου καὶ ἐτρέφοντο ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας, χωρὶς νὰ προσδιορισθῶσιν ἡμέραι, ἐν ᾗ ὁ καιρὸς καὶ ἡ περίστασις δὲν ἐσυγχώρει πολλὴν ἀναβολὴν τοῦ πράγματος.

Συγχρότως τότε ἐφωράθησαν τινες διαπραγματευόμενοι ἄνευ κοινῆς γνώμης μὲ τοὺς Διοικητὰς τῶν Ἰονικῶν Νήσων, καὶ ζητοῦντες τὴν Βρετανικὴν προστασίαν διὰ τὴν Πελοπόννησον. Καὶ ἡ μὲν Γερουσία ἀνεκάλυψε τοὺς ἀδελφοὺς Ζαρεφόπουλκς ἐνασχολημένους εἰς ἐν τοιοῦτον, καὶ εὐθὺς ἐφυλάκωσε τὸν εἰς Τριπολιτζάν διατρίβοντα

Παναγιώτην, καὶ ἀπέστειλε στρατιώτας νὰ πιάσουν καὶ τὸν ἀδελφόν τε Ἀνδρέαν, διατρίβοντα εἰς τὴν Ἀνδριότξαν· πλὴν ἐκεῖνος ἔφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν στρατιωτῶν. Ἐκ δὲ τῆς Ζακύνθου εἰδοποίησαν, ὅτι ὁ Πετρόμπεης ἀπέστειλεν ἐκ τῆς Καλαμάτας ἕνα Ἱερέα περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ὑποθέσεως. Ὅθεν οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου μετέφερον εὐθὺς εἰς τὸ Ἄργος τοὺς Ζαρεφόπουλους, διὰ νὰ τοὺς ἐξετάσωσι περὶ τούτου. Ἄλλ', ἐπειδὴ οὐδὲν εὖρον ὑγιές, ἀλλὰ παραλογισμούς καὶ κινήματα χωρὶς βάσιν, ἀπεφάσισαν νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὴν Ζάκυνθον ἐπ' ἄλλῃ αἰτίᾳ τὸν Ῥέοντος καὶ Πραστοῦ, διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ, εἰ δυνατόν, τὴν πηγὴν τοῦ πράγματος, ὅστις ἀπῆλθε μὲ ἐν ἀπλοῦν συστατικὸν πρὸς τὸν Πρωτοπαπᾶν τῆς Ζακύνθου σχετικὸν ὄντα μὲ τὸν ἐκεῖ Διοικητὴν· ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν ἐκεῖ, ἀνταμῶθη μὲ τὸν Πρωτοπαπᾶν τὸν ἐφάνέρωσε τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς τῆς, καὶ τὸν ὑπεχώρησε μεθ' ὄρκου νὰ τὸν πληροφορήσῃ, ἂν οἱ Διοικηταὶ τῶν Ἰονικῶν Νήσων ἔχουν τοιαύτην ἄδειαν ἀπὸ τῆν Βρετανικὴν Διοίκησιν ὥστε νὰ δεχθῶσι προβλήματα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἂν ὑπόσχεται αὐτῇ τὴν προστασίαν τῆς εἰς τοὺς Ἕλληνας μὲ συνθήκας, καὶ τίνι τρόπῳ. Ὁ δὲ Πρωτοπαπᾶς ἀνέφερε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἐκεῖ Διοικητὴν, ὅστις τὸν εἶπεν, ὅτι καμμία ἀπόκρισις δὲν ἠμπορεῖ νὰ δοθῇ εἰς τοιαῦτα προβλήματα, εἰ δὲν ζητήσωσιν οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου μὲ ἐπίσημον ἔγγραφον τὴν προστασίαν τῆς Βρετανίας, τὸ ὁποῖον ἔγγραφον θέλει ἀποσταλῆ εἰς τὴν Λόνδρον, καὶ ἐκεῖθεν θέλει ἐλθεῖ ἡ ἀπόκρισις. Τοιαύτην ἀπόκρισιν ἀκούσαντες οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ ἰδόντες τῆ πράγματος τὸ σαθρὸν, ἀδιαφόρησαν.

Ἐν τσοῦτῳ, ἐπειδὴ αἱ ἐχθρικαὶ δυνάμεις ἐπροχώρουν εἰς τε τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπαπειλεῖτο ἡ Πελοπόννησος, τὰ δὲ Πελοποννησιακὰ στρα-

καλήφθη ἀπὸ τοὺς ναύτας Ἕλληνας, καὶ ἀνακαλυφθεὶς μετεκομίσθη εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ ὠμολόγησε τὴν αἰτίαν τῆς μεταμορφώσεώς του καὶ τῆς ἀποστολῆς του. Καὶ, ἐπειδὴ ἔμεινεν ἄπρακτον αὐτὸ τὸ κίνημα, ἀφ' οὗ τὸ ἔμαθεν ὁ Πετρόμπεης, συμπαρέλαβε μερικοὺς Καπιταναίους Μανιάτας, καὶ ἑπτακοσίους περίπου στρατιώτας, ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι θέλει λαφυραγωγῆσουσιν εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ μετέβη εἰς τὸ Ἄργος.

Ἡ δὲ Διοίκησις, ἣτις εἶχε διωρισμένους τοὺς Μανιάτας διὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἐχρειάζετο συνδρομὴν στρατιωτικὴν, ἐδυσσαρεστήθη διὰ τὴν εἰς τὸ Ἄργος ἔλευσίν τους καὶ τοὺς ἐμήνυσεν, ὅτι ἐκεῖ δὲν εἶναι χρεῖα στρατιωτῶν, καὶ ὅτι δὲν οἰκονομοῦνται τροφαὶ διὰ τόσον πλῆθος, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐκστρατεύσωσιν, ὅπου διωρίσθησαν. Πλὴν ἐκεῖνοι, εὐθὺς ὅπου ἔφθασαν, ἐζήτησαν νὰ ἀποζειλωσι καὶ ἐκ μέρους τῶν Πληρεξουσίων μέσα εἰς τὸ Φρέριον νὰ συμπράττωσι μετὰ τῶν λοιπῶν. Ἄλλ', ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις δὲν τὸ ἐδέχθη, ἄρχησαν νὰ εἰσηγήσωσι διόλου τὴν Διοίκησιν, καὶ νὰ κάμνουν μυρίας ἀταξίας καὶ ἀρπαγὰς. Ἐφόνεον, ἕσους Ταύρκους εὗρισκον, οἱ ὁποῖοι ἦτον εὐγαλμένοι ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, καὶ περιεφέροντο ἐκεῖ ἔλευθέρως, ἐπεριδόμενοι εἰς τὰς Συνθήκας· ἐφοβέριζον νὰ εἰσπηδήσωσι διὰ νυκτὸς εἰς τὸ ὄσπητιον, ὅπου εἶχεν ἡ Διοίκησις πεφυλαγμένα τὰ ἐνέχυρα τῶν Τουρκῶν καὶ νὰ τοὺς φονεύσωσιν. Ἄλλ' ἡ Διοίκησις ἐπρόλαβε καὶ ἀπέστειλε τὰ ἐνέχυρα εἰς μίαν Γολέτταν Ἑλληνικὴν ἀρασμένην εἰς τοὺς Μύλους. Ἐπρόβαλε τὸ Βουλευτικόν, διὰ νὰ οἰκονομηθῇ ἡ ὑπόθεσις τῶν Μανιατῶν, καὶ νὰ τοὺς δοθῇ ἡ ἄδεια νὰ ἀποστείλωσιν ὀλίγους ἀνθρώπους εἰς τὸ Φρέριον διὰ νὰ παύσωσιν αἱ καταχορήσεις· ἀλλὰ τὸ Ἐκτελεστικόν δὲν ἐπέισθη εἰς τοῦτο, καὶ οὕτως εἰς τὸ Ἄργος ἡ

κολούθουν καθ' ἡμέραν τεραχὰ καὶ ἄτοπα.

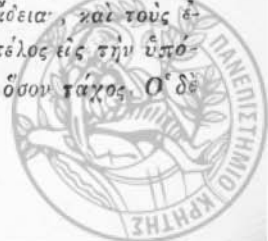
Ἐντοσαύτω ἐπὶ συνελεύσεως προὔβληθη, ὅτι, ἐπειδὴ προλαβόντως δὲν ἀπεστάλησαν Ἰκέται εἰς τὰς Ἀυλὰς τῆς Εὐρώπης, γὰ ἀποσταλῆ καὶ μία Πρεσβεία εἰς τὸν Πάπαν, διὰ γὰ μεσιτεύσῃ εἰς τοὺς Μονάρχας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἀπεφασίσθη ὁ Π. Πατρῶν καὶ ὁ Νεόφυτος Βάμβας, οἵτινες τὸ ἐδέχθησαν· καὶ ἐμποδίσθη ὁ Π. Πατρῶν γὰ ἐκστρατεύσῃ διὰ τὴν Ἀστικὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἦτον διωρισμένος, καὶ περιέμενε ἐκεῖ γὰ γίνουσι τὰ αἰαγκαῖα ἔγγραφα. Ἀλλὰ τὸ Ἐπιτελεστικὸν εἶτε δι' ἄλλας αἰτίας, εἶτε διότι τότε ἴσως ἔμαθε παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Μαυροκορδάτου, ὅτι ἐκεῖνος ἄνευ κοινῆς γνώμης ἀπέστειλεν ἐκ τῆς Ἀστικῆς Ἑλλάδος τὸν Ἰατρὸν Τζεπραξὴν εἰς τὴν Ἰταλίαν Πρεσβευτὴν εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Πάπα, διὰ γὰ κατορθώσῃ δάνεια ἐκεῖθεν, μετεμελήθη δὲ αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν καὶ ἀνέβαλε μὲ διαφόρους προφάσεις τὴν ὑπογραφήν τῶν γραμμάτων.

Ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης καὶ οἱ λοιποὶ Καπιταναῖοι τῆς Πελοποννήσου, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὴν πολιτορκίαν τῶν Πατρῶν, μαθόντες, ὅτι οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου στρατολογοῦσιν εἰς τὰς Ἐπαρχίας, διὰ γὰ ἐκστρατεύσωσιν οἱ ἴδιοι, καὶ νομίσαντες ἴσως, ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι κρατήρημα τῶν Πολιτικῶν, διὰ γὰ γυμνώσωσι τοὺς Καπιταναίους ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, ἰδιαίτερος δὲ ὁ Κωλοκοτρώνης μὲ τὸ γὰ ἐνόμισεν, ὅτι σκοπεύουν γὰ τοῦ ἀφαιρέσων τοὺς στρατιώτας ὅπου εἶχεν εἰς τὴν πολιτορκίαν, συμπεράνας τὸ τοιοῦτον, διότι οἱ μὲν Καλαβρυτινοὶ Πρόκριτοι ἐπροσκάλουν τοὺς Πετιμεζαίους καὶ τοὺς ἄλλους Καλαβρυτινοὺς ὅπου εὐρίσκοντο εἰς Πάτρας, οἱ δὲ Δελιμανναῖοι τοὺς Καρυτινοὺς καὶ καθεξῆς, ἀπεφάσισαν καὶ ἔλυσαν αἴφνης τὴν πολιτορκίαν. Καὶ οἱ μὲν λοιποὶ Καπιταναῖοι ἦλθον εἰς τὰς ἐπαρχίας των· ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης,

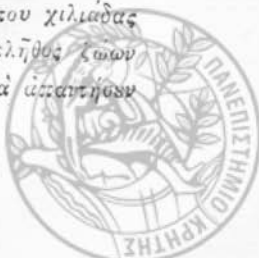
μὲ ὅτους στρατιώτας εἶχεν ἐκεῖ, καὶ μὲ ὅσους ἄλλους ἐ-
 σύναξε καθ' ὁδόν, ἔφθασεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, κηρύττων
 ἀσυδοσίαν εἰς τὸν Λαόν, διὰ τὰ τὸν ἐφελκύσῃ, καὶ κατη-
 γορῶν τινὰ τῶν Μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως καὶ τῆς
 Γερουσίας, ὅτι σφετερίζονται τὰ κοινὰ, ἐνῶ οἱ στρατιῶται
 ὑστεροῦνται τῶν ἀναγκαίων καὶ ὅτι θέλει μεταβῆ εἰς τὸ
 Ἄργος, διὰ τὰ κριθῆ μετ' αὐτῶν. Ἄλλ' ἡ μετάδοσις του
 εἰς τὸ Ἄργος τὸ περισσότερον ἴσως ἀπέδλεπε, διὰ τὰ πα-
 ρευρεθῆ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ Ναυπλίου, καὶ τὰ ὠφελη-
 θῆ ἐκ τῶν λαφύρων. Εἰς δὲ τὴν ἐν Τριπολιτζᾷ διατριβὴν
 του ἀπέβαλε τὸν ἐκ τῆς Καρυταίνης Γερουσιαστὴν, καὶ
 ἀντικατέστησεν ἄλλον ἐκ τῆς φατρίας του. Καὶ ἐν ἐνὶ λό-
 γῳ ἐκινεῖτο ἄνευ χαλινοῦ τινος. Διεισπάρῃ λοιπὸν ἔτι μᾶλ-
 λον ἡ περὶ τῆς Διοικήσεως κακὴ ὑπόληψις, καὶ ὄλος ὁ
 Λαὸς κατεβόα ἐναντίον αὐτῆς, πλάττων κατὰ φαντασίαν
 μυλιούνια, ὅτι ἐσφετερίσθησαν ἀπὸ τὰ Μέλη τῆς Διοι-
 κήσεως, καὶ ἐπαπειλῶν τὰ πάνδεινα κατ' αὐτῶν. Διὸ καὶ
 ἐταράχθη ἡ Διοίκησις ἕνεκα τούτου, καὶ ἐφοβήθη, μ' ὄλον
 ὅτι αὐτὴ ἡ συκοφαντία ἦτον παραλογωτάτη, ὡσὰν ὅπου
 οὐδὲν τῶν Μελῶν τῆς Διοικήσεως ἔλαβεν οὐδ' ὀδὸλον ἐκ
 τοῦ κοινοῦ Ταμείου, ἐξαιρουμένων τινῶν Προκρίτων
 οὔτινες ἰδιαιτέρως ὠφελήθησαν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας των.

Οἱ δὲ ἐν τῷ Φρουρίῳ Πληρεξούσιοι, ἀφ' οὗ κατέγρα-
 φαν μερικὰ ὀσπήτια, βλέποντες, ὅτι, διὰ τὰ γίνῃ ἐπὶ λε-
 πτοῦ καταγραφή καὶ ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων, χρειάζον-
 ται πολλοὶ μῆνες, ἐγνώρισαν τὸ λάθος των καὶ ἔπαυσαν
 τῆς καταγραφῆς, καὶ ἐζήτησαν παρὰ τῆς Διοικήσεως τὴν
 ἄδειαν, διὰ τὰ συμφωνήσασι μετὰ τῶν Τούρκων μίαν
 ποσότητα διωρισμένην, χωρὶς τὰ καταγράψωσι. Ὅθεν ἡ
 μὲν Διοίκησις τοὺς ἔδωκεν αὐτὴν τὴν ἄδειαν, καὶ τοὺς ἐ-
 δίαξε τὰ παραβλέψωσι καὶ τὰ δώσωσι τέλος εἰς τὴν ὑπό-
 θεσιν, διὰ τὰ παραλάβωσι τὸ Φρούριον ὅσον τάχος. Οἱ δὲ

Ἰωάννης Ὀρλάνδος, εἷς ὃν τῶν Πληρεξουσίων, αἴφνης ἄνευ εἰδήσεως ἄλλου τινὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Φρούριον, καὶ μετέβη εἰς ἓν πλοῖον. Τοῦτο ἐτάραξε τοὺς Τούρκους, καὶ ἐδυσκολεύοντο πλέον νὰ ἔμβωσιν εἰς συμφωνίας, προσβάλλοντες, ὅτι δὲν ἔχουν τόπον αἱ συμφωνίαι, μὴ παρόντων ὄλων τῶν Πληρεξουσίων, καὶ ὅτι ἡ φυγή τοῦ Ὀρλάνδου τοὺς θάνει εἰς ὑποψίαν, μήπως οἱ ναῦται Ἕλληνες ἔχουν κακὸν σκοπὸν περὶ αὐτῶν, ἀφ' οὗ τοὺς παραλάβουν ἀόπλους. Ἐμνηύθη ὁ Ὀρλάνδος, διὰ νὰ εἰσέλθῃ πάλιν εἰς τὸ Φρούριον, πλὴν δὲν ἠθέλησε· εἶτε διότι ἐφοβεῖτο ἀπὸ τοὺς Ναυπλιώτας Τούρκους, μήπως παροξυνθῶσιν ἀπὸ τὰ κακὰ ὑποῦ ἔκαμον οἱ Μανιάται εἰς τοὺς ἔξω Τούρκους, εἶτε διότι ἔμαθεν, ὅτι αἱ ἐχθρικαὶ δυνάμεις ἐπλησίασαν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ὅστις ἦτον ἀπροφύλακτος. Ὅθεν ἔγραψαν οἱ Πληρεξούσιοι εἰς τὴν Διοίκησιν νὰ τοὺς σταλθῇ ἄλλο ἔγγραφον Πληρεξουσιότητος ἄνευ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ὀρλάνδου, τὸ ὁποῖον τοὺς ἀπεστάλη. Πλὴν τίς ἡ ὠφέλεια, ὁποῦ μὲ τοιαύτας ματαιότητας εἶχον περάσει δύο ἑβδομάδες, χωρὶς νὰ κατορθώσουν τίς; Ἐκτὸς τούτων ἐδυσκόλευα τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐλεύσεως τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, διὰ νὰ ἰμδαγκαρισθῶσιν οἱ Τούρκοι, ἐπειδὴ οἱ Ἠρόκριτοι τῶν Νήσων ἐζήτουν νὰ πληρωθῇ πεῶτον ὁ ναῦλος ἀπὸ τὴν Διοίκησιν πρὸς τριάκοντα γρόσια τὴν κάθε ψυχὴν, καὶ ἔπειτα νὰ ἔλθουν τὰ πλοῖα. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις δὲν εἶχεν οὐδ' ὄβολόν εἰς τὸ Ταμεῖόν της. Καὶ οὕτω παρήρχοντο αἱ ἡμέραι ἀνωφελῶς, ἐν ᾗ ἔδλεπον ὄλοι, ὅτι κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὸ Ἔθνος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς τοῦ Φρούριου.

Αἱ δὲ πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα δυνάμεις τῶν ἐχθρῶν συσσωμαθεῖσαι εἰς τεσσαράκοντα περίπου χιλιάδας ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν ἐπιτά Πασάδων, ἔχοντες πλῆθος ζώων φορητῶν, ἔφθασαν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, χωρὶς νὰ ἀπατήσαν

καρμίαν ἀντίστασιν. Ἐγραψε καθ' ἡμέραν ἡ Διοίκησις εἰς τὰς Ἐπαρχίας, διὰ νὰ ταχύνωσι τὴν ἐξοδὸν τοὺς οἱ Πρόκριτοι μετὰ τῶν στρατιωτῶν, διὰ νὰ προκαταλάβωσι καὶ τὸν Ἰσθμόν· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὴδὲ εἶχον συνάξει εἰσέτι τοὺς στρατιώτας διὰ τὰς δυσκολίας ὅπου ἀπαντοῦσαν. Παρεκίνησε τὸν Πετρόμπεην καὶ τοὺς Καπιταναίους Μανιάτας, τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸ Ἄργος, διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν Ἰσθμόν· πλὴν καὶ ἐκεῖνοι ἐξήτουν μηνιαῖα πρὸς 50 γρόσια νὰ πληρωθῶσι πρῶτον, καὶ ἔπειτα νὰ κινηθῶσι. Τοὺς ὑπεσχέθη μὲ μυρίους τρόπους, πλὴν δὲν ἐπέστησαν. Μόλις ἀπὸ τὴν Τριπολιτζάν ἐξεκίνησαν χίλιοι περίπου στρατιῶται, ἔχοντες Ἀρχηγροὺς τὸν Γεώργιον Σέκερην καὶ τὸν Ρῆγαν Παλαμήδην, οἵτινες ἔφθασαν ἐν καιρῷ εἰς τὸν Ἰσθμόν καὶ κατέλαβον θέσιν· ἀλλὰ καὶ οἱ στρατιῶται ὀλίγοι ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ ἄπειροι διόλου τοῦ πολέμου. Οἱ δὲ Λεβανοχωρίται διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς πέριξ νήσους καὶ εἰς τὰ ὄρεινά μέρη, διὰ νὰ ἀσφαλίσωσι τὰς φαρμῆλιας των. Ὁ Καπιτάν Τζαλαφατῆος, Μανιάτης ἔμπειρος τοῦ πολέμου, ἦτον ἐκεῖ, ἀλλὰ μὲ μόνους εἴκοσιν ἀνθρώπους· ὅθεν δὲν εἶδύνατο νὰ κατορθώσῃ οὐδέν.

Ἐβλήθησαν λοιπὸν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸν Ἰσθμόν, καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὴν θέσιν τῶν Τριπολιτζιωτῶν στρατιωτῶν, οἵτινες ἰδόντες τὸ πλῆθος, εὐθὺς ἄφησαν τὴν θέσιν των, καὶ ἔφυγον πρὸς τὸ μέρος τῆς Κορίνθου. Οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπροχώρουν χωρὶς ἀντίστασιν, καὶ τέλος πάντων ἔφθασαν εἰς τὴν Κορίνθον ἀναιμωτῶν, καὶ ἐστρατοπέδευαν ἐκεῖ τῇ 6 Ἰουλίου. Οἱ δὲ φεύγοντες Τριπολιτζιωῖται, διεσκορπισμένοι ἐκ τοῦ φόβου εἰς διαφόρους ὄρους, εἰέσπειραν μέγαν τρόμον εἰς τὰ μέρη, ὅθεν διέδαινον, κηρύττοντες ἕκαστος εἰς τὸν Λαόν, ὅτι αὐτὸς μόνος ἐσώθη ἀπὸ τὴν μάχαιραν τῶν ἐχθρῶν, καὶ κατήντησαν τοὺς χωριάτας εἰς τό-

σὴν ἀπελπισίαν, ὥστε κατέφευγον εἰς τὰς δρυμὸς καὶ σπη-
λαια. Αὐθημερὸν ἔφερε τὴν εἶδησιν εἰς τὸ Ἄργος ὁ Χι-
λίαςρχος Ἀγαλόπουλος, καὶ ἔβριε μέγας θόρυβος πρὸς ἄ-
παντας, καὶ ἠκούετο πανταχόθεν ὀλολυγμὸς τῶν γυναι-
κῶν καὶ παιδίων, καὶ μάλιστα τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων ξέ-
νων φαμηλιῶν ἐκ τῆς Χίου, τῶν Κυθωνιῶν, καὶ ἄλλοθεν,
οἷτις; ἤρπασαν εἰς τοὺς ὤμους των, ὅτι ἐδύνατο ἀπὸ
τὸ πρᾶγμα τὸς, καὶ ἔφευγον ἔξω τῆς πόλεως. Οἱ δὲ Μα-
μαῖται διετέθησαν εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἀπανθρώπως,
ἐπειδὴ ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν προκατέλαβον τοὺς δρόμους
ἔξω τῆς πόλεως, ἐπὶ προφάσει διὰ τὰ ἐμποδίξουν τὰς φεύ-
γοντας ἐνόπλους, καὶ ἐρύμνωσαν πάντας τὰς διαδαινότητας
ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ἄλλοι δὲ ὤρμησαν εἰς τὰ ὄσπητια
καὶ ἐργαστήρια, καὶ τὰ ἐρύμνωσαν, ἐν ᾧ ἦσαν παρόντες
ἔτι οἱ οἰκοκύριοι, πρὸς τοὺς ὀποίους, κλαίοντες, ἔλεγον,
ὅτι, ἂν τοὺς τὰ ἀφήσουν, θέλει τὰ κυριεύσουν οἱ Τῆρκοι
καὶ, ἀφ' οὗ ἔπραξαν τοιαῦτα ἄτοπα, οἱ πλείονες ἐξ αὐ-
τῶν ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Μάινην, ἐνεργούντες καὶ καθ' ὁ-
δὸν εἰς τὰ χωρία ὅχι ὀλιγώτερα.

Τὰ δὲ Μέλη τῆς Διοικήσεως, χωρὶς τὰ συνέλθωσιν εἰς
ἓν, καὶ τὰ λάθωσι κοινὰ μέτρα περὶ τοῦ ποιητέου, διε-
σκορήσθησαν, ἐπειδὴ πρῶτον ἔδοσε τὸ παράδειγμα τοῦτο
τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐφοβεῖτο μᾶλλον τὴν
ὀρμὴν τοῦ λαοῦ, ἢ τοὺς ἐχθροὺς πλησιάζοντας· καὶ διὰ
τοῦτο ἐν ἐφρόντισεν ἄλλο εἰμὴ τίμιν τρόπον τὰ διασωθῆ
μέσα εἰς τὰ πλοῖα, ὅπου εὐρίσκοντο εἰς τοὺς Μύλους. Τὸ
αὐτὸ ἠκολούθησαν καὶ οἱ Μινίστροι καὶ τὰ Μέλη τῆς Βε-
λευτικῆς, Νησιῶται καὶ Ρουμελιῶται, ἐκτὸς τινῶν Πε-
λοποννησίων, οἷτινες ἀιέθησαν εἰς τὴν Τριπολιτζάν. Ἐφυ-
γε καὶ ὁ Χιλίαςρχος τῆς Διοικήσεως μὲ ὀλιγίστους ἀνθρώ-
πους, ἐπειδὴ οἱ λοιποὶ τὸν ἄφησαν καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος
εἰς τὰ ἴδια.

Ὁ δὲ Τηλέμαχος ἐπροσπάθει νὰ συναθροίσῃ στρατιώ-
 τας, καὶ νὰ συγκροτήσῃ ἐν σῶμα, διὰ νὰ προκαταλάβου
 μίαν θέσιν ὀχυρὰν πρὸς βλάβην τῶν ἐχθρῶν· ἀλλ' οὐδεὶς
 τὸν ἠκολούθει. Ὅθεν τὴν μὲν νύκτα ἐκείνην ἔμεινεν εἰς
 τὸν ἄνωθεν τοῦ Ἄργους λόφον, τὴν δὲ ἐπιούσαν μετέβη
 εἰς τοὺς Μύλους, ὅπου εὔρε καὶ τὸν Πετρόμπεην. Τὴν
 αὐτὴν ἡμέραν μέρος τῶν ἐχθρῶν ἔφιπποι ἐπροχώρησαν, διὰ
 νὰ κατασκοπεύσουσιν τοὺς δρόμους· καὶ, ἐπειδὴ δὲν ἠπάν-
 τησαν οὐδὲ φυγὴν, οἱ μὲν ἐπέστρεψαν εἰς Κόρινθον, διὰ
 νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς Πασάδες· ἐβδομήκοντα δὲ περίπερ ἐξ
 αὐτῶν ἐπλησίασαν εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἰδόντες τὴν πόλιν
 καὶ ὄλον τὸ πεδίον ἔρημον, διευθύνθησαν εἰς τὸ Ναύπλιον,
 καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸ Φρούριον μετὰ μεγίστης χαρᾶς τῶν
 ἐντοπίων· ὅτε οἱ Πηλεζεύσοι τῶν Ἑλλήνων ἔμειναν αἰχ-
 μάλωτοι. Τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν ἔφθασεν εἰς τὸ Ναύ-
 πλιον ὁ Ἄλῃ Πασᾶς, Ἀργεῖος, μὲ 700 περίπου ἵππεῖς,
 τὸν ὅποιον ἐδέχθησαν μὲ κρότους παμπληθεῖς πυροβόλων.
 Οἱ δὲ λοιποὶ Πασάδες μὲ τὰ στρατεύματά τους ἔμειναν
 τρεῖς ἡμέρας εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Φρού-
 ριον χωρὶς πόλεμον· ἐπειδὴ ὁ διωρισμένος εἰς αὐτὸ Φρά-
 ραρχος, τὸ ὄνομα τοῦ Ἀχιλλέως ἀναξίως οἰκαιοποιηθεὶς,
 ἔχων καὶ 100 περίπερ στρατιώτας, μ' ὄλον ὀποῦ εἶχε τροφᾶς
 καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, καὶ ἐδύνατο νὰ φυλάξῃ τὸ Φρούριον,
 μὲ τὸ νὰ ἦναι εἰς μίαν θέσιν δυσανάβατον καὶ ὀχυρωτά-
 την, μέχρῃς ὅτι νὰ τὸν προφθάσῃ καὶ ἄλλη βοήθεια στρατιω-
 τικὴ, αὐτὸς, χωρὶς νὰ διασθῆ διόλου ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς,
 ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ· καὶ, ἄφ' οὗ ἐφόνευσε μόνον τὸν Κιαμὴλ
 Μπεῆ καὶ τὲς λοιποὺς αἰχμαλώτους Τέρκους ἔκλεισε
 μέσα εἰς ἐν μαγαζεῖτον, ἀνεχώρησε διὰ νυκτός, καὶ ἄφησε
 τὸ Φρούριον ἔρημον, ἐφωδιασμένον μὲ ἱκανὴν ποσότητα
 πολεμικῆς ὕλης καὶ πυροβόλων ὀπλων. Οἱ δὲ ἐχθροί, ἄφ'
 οὗ παρετήρησαν μακρόθεν, καὶ δὲν εἶδον διόλου ἀνθρώπους

εἰς τὸ Φρούριον, ἐπλησίασαν πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεως, τὴν ὁποίαν εὗρον ἀνοικτὴν. Μὲ τὸ νὰ ὑπώπτευον δέ, μήπως τοὺς ἔχουν ἔνεδραν οἱ Ἕλληνες, ἔκαμαν διαφόρους δοκιμὰς· ἀλλὰ τέλος πάντων, ἀφ' οὗ ἐπληροφορήθησαν, ὅτι τὸ Φρούριον ἦτον ἐρημον, εἰσῆλθον, καὶ ἀμέσως ἠλευθέρωσαν τοὺς ἐγκλείστους Τούρκους, ἄφησαν τὴν ἀναγκαίαν φρουρὰν ἐκεῖ, καὶ οἱ λοιποὶ ἐστράτευσαν διὰ τὸ Ἄργος. Διεδόθη τότε φήμη, ὅτι ὁ Φρούραρχος Ἀχιλλεὺς ἔλαβεν ἰκανὴν ποσότητα χρημάτων ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, διὰ νὰ παραδώσῃ τὸ Φρούριον· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον.

Ἐφθασαν λοιπὸν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Ἄργους, χωρὶς νὰ ἀπαντήσουσιν ἀντίστασιν. Ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχον προχωρήσει πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος εἰς ἓν χωρίον, λεγόμενον Κουτζοπόδι, ὅ,τε Πάνος Κωλοκοτρώνης μετὰ ὀλίγων στρατιωτῶν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ υἱοὶ τῆς Πετρόμπεη μετὰ τινῶν Μανιατῶν, καὶ τινες Ἀργεῖοι στρατιῶται, ἐπὶ λόγῳ διὰ νὰ καύσουσιν τὸν σίτον, ὅπου εὐρίσκετο ἐκεῖ εἰς ἀποθήκην. Ὄθεν τοὺς ἐπρόφθασαν οἱ ἐχθροὶ καὶ, ἐπειδὴ ἦσαν ὀλίγοι οἱ Ἕλληνες, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀντισταθοῦν, ἀλλ' ἔφυγον· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐφιπποῦν τὰς κατεδίωξαν μέχρι τινός, καὶ ἐφόνευσαν ὅσους ἐπρόφθασαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐκλείσθησαν εἰς μερικὰ ὀσπήτια διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρῶν. Ἀφ' οὗ ἔμαθον τοῦτο εἰς τοὺς Μύλους, ἐκίνησεν ὁ Ἐψηλάτης μετ' ὀλίγους ἀνθρώπους ὅπου εἶχε, καὶ, ἀφ' οὗ ἐφθασεν εἰς τὸ Ἄργος, βλέπων τὴν πλῆθὺν τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὴν ὀλιγότητα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐμποδιοθῇ ἢ εἴσοδος τῶν ἐχθρῶν, ἀνέβησαν ὅλοι καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸ παλαιόκαστρον τοῦ Ἄργους, διὰ νὰ φυλάξουν τὴν θέσιν ἐκείνην. Ἀλλὰ τὸ φρούριον τοῦτο κεῖται μὲν εἰς θέσιν ὀχυροτάτην, πλὴν διόλου ἀνεφοδίαστον, καὶ μηδὲ τροφὰς εἶχον, μηδὲ ὕλην πολεμικὴν, ἐκτός ὅσον ῥίζι καὶ βῆ-

τυρον εἶχον μετακομίσει ἐκεῖ οἱ Μανιάται ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια τοῦ Ἄργου. Οἱ δὲ ἐχθροὶ νομίσαντες, ὅτι μέσα εἰς τὸ Φρούριον εὐρίσκονται ὕλα τὰ πλούτη τῶν Ἀργείων καὶ ἀποθῆκαι μὲ πλῆθος τροφῶν, ἐπολιόρκησαν εὐθὺς τὸ Φρούριον, καὶ ἄρχησαν νὰ προστοιμάζουσι μπαταρίας, διὰ τὰ τὸ πολεμῆσουσι.

Ὁ δὲ Ἰψηλάντης, ἀφήσας μέσα εἰς τὸ Φρούριον τοὺς λοιποὺς, ἐξῆλθε μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ μετέβη εἰς τοὺς Μύλους, ὅπου εἶχε φθάσει καὶ ὁ Παναγιώτης Κριεβατᾶς μὲ βοο περιπόου στρατιώτας· ἀλλ', ἐπειδὴ τοὺς ἔειπον καὶ αἱ τροφαὶ διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ αἱ πολεμικαὶ ὕλαι, ἐπροσκάλεσαν ἅπασι καὶ δις τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως τὰ ἐν τοῖς πλοίοις, διὰ νὰ ἐξέλθωσι καὶ νὰ σισκεφθῶσι περὶ τῆς οἰκονομίας τῶν ἀναγκαίων· πλὴν δὲν ἠθέλησαν. Καὶ ἐστοχάσθησαν νὰ μεταχιρισθῶσιν εἰς ἐκείνην τὴν ἀνάγκην τὸ ἀσῆμι, ὅπου εἶχε συνάξει, πρότερον ἡ Διοικήσις ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια τῆς Πελοποννήσου, τὸ ὅποσον μάλιστα διέσωσαν ἀπὸ τοῦ Ἄργου, καὶ τὸ μετεκόμισαν εἰς ἐν πλοῖον μὲ σημαίαν Λουσατζιακὴν· ἀλλ' ἀπέτυχον καὶ κατὰ τοῦτο, ἐπειδὴ οἱ Πετρίωται ταῦτα, μαθόντες, ὅτι τὸ ἀσῆμι εὐρίσκεται ἐκεῖ, ὥρμησαν μὲ πλῆθος βάρκας, καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἤρπασαν τὸ ἀσῆμι ἐπὶ λόγῳ, ὅτι τοὺς χρεωστοῦνται μεθοὶ μηνιάτου. Ἄλλη λοιπὸν ἐλπίς οἰκονομίας δὲν ἔμεινεν, εἰμὴ ἡ ἀπὸ μέρους τῆς ἐν Τριπολιτζᾷ Πελοποννησιακῆς Γερουσίας· ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ὀλίγα Μέλη εὐρίσκοντο, καὶ ἐκεῖνοι ἐμφοδοὶ μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρῶν καὶ μεμονωμένοι, ἐπειδὴ ἔφηνον ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς ἅπαντες οἱ κάτοικοι, καὶ τὴν ἄφρησαν σχεδὸν ἔρημον, καὶ διὰ τοῦτο εὐρίσκοτο εἰς ἀμνηχανίαν οἱ Γερουσιασταί. Ἀλλ' ἐπιθαρόνθ' ἔντες ἀπὸ τὰ Μέλη τῆς Βασιλικῆς, ὅπως ἐκεῖ μετέβησαν, ἐπέχει ἰσθίαν τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀναγκαίων μὲ δραστηριότητα, καὶ θερ-

μότηρα, καὶ ἐπρόδρασαν εἰς αὐτὴν τὴν κρίσιμον περίστασιν καὶ τὰς τροφάς, καὶ τὰς πολεμικὰς ὕλας, καὶ τὰ ἄλλα ἀναγκαῖα δι' ὅλα τὰ στρατεύματα.

Ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης, εὐρισκόμενος εἰς τὴν Τριπολιτῆζάν καὶ πληροφρονηθεὶς τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν Κόρινθον, ἔτι μᾶλλον κατεβόα κατὰ τῶν Μελῶν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος, καὶ ἀπέδιδε τὴν αἰτίαν τοῦ κινδύνου τῆς Πελοποννήσου εἰς αὐτοὺς, ὥστε οἱ στρατιῶται οἱ μετ' αὐτοῦ ἦσαν ἐξηγηριωμένοι. Ἀλλ' ὁ Π. Πατρῶν, εὐθὺς ὅπῃ ἔφθασεν εἰς τὴν Τριπολιτῆζάν, μετὰ τὸ νὰ εἶδεν, ὅτι εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔλαβε μεγάλην ἐπιφύρησιν ὁ Κωλοκοτρώνης εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ ὅτι εἰς ἐκείνην τὴν περίστασιν οὐδεὶς ἄλλος ἐδύνατο μᾶλλον ἐκείνου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν Πατρίδα, ἠκούσθη μετ' αὐτοῦ, τοῦ διήγειρε τὴν φιλοτιμίαν, τοῦ ἔβαλε πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι ἐκείνη ἦτον ἡ σιγή, καθ' ἣν ἐμέλλε νὰ ἐπιτύχῃ καὶ δόξαν καὶ εἴτι ἄλλο ἐπιθυμίῃ, εἰάν τρέξῃ, μετ' ὅσους στρατιώτας ἔχει, εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος· καὶ οὕτως ὁ Κωλοκοτρώνης, παραιτήσας κατὰ μέρος ὅλα τὰ παράπονα, ἔγραψε μετὰ τῆς Γερουσίας εἰς ὅλας τὰς Ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου, διὰ νὰ τρέξωσιν οἱ στρατιῶται, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς τὸν Ἀχλαδοκάμπον, μετ' ὅσους στρατιώτας εἶχε. Τὸν δὲ Κ. Κολιόπουλον διώρισεν νὰ προκαταλάβῃ τὸν ζενὸν δρόμον, Πόρταις λεγόμενον, καὶ τὰ πέριξ ἐκεῖ μέσῃ. Τὸς δὲ Τριπολιτῆζιάτας στρατιώτας νὰ φυλάξωσιν τὸν δρόμον τοῦ Τουρκικοῦ.

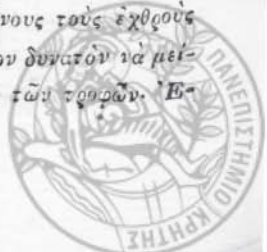
Οἱ δὲ εὐρισκόμενοι εἰς τοὺς Μύλους Ὑψηλάντης, Πετρόμπεης καὶ Κρεββατῆς, μαθόντες τὴν κατάβασιν τοῦ Κωλοκοτρώνη εἰς τὸν Ἀχλαδοκάμπον, ἀνέβησαν καὶ αὐτοὶ ἐκεῖ διὰ νὰ συσκεφθῶσι περὶ τοῦ ποιητέου. Ὅθεν ἀπεφάσισαν διὰ τε τὸ ὄχυρόν τῆς θέσεως καὶ διὰ τὴν εὐκολίαν τῶν τροφῶν, νὰ μείνωσιν ἐκεῖ ὀλίγας ἡμέρας, ὥστε

να συναχθῶσι καὶ ἄλλοι στρατιῶται, καὶ οὕτω νὰ καταβῶσι πλησίον τοῦ Ἄργου. Ἐκεῖ εἰς τὸν Ἀχλαδόκαμπον ἀπέστειλαν μεσίτας ἐκ τῶν πλοίων, διὰ νὰ συμβιβασθῶσι τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως· ἀλλ' ὁ Πετρόμπεης καὶ Κωλοκοτρώνης ἐζήτην, νὰ ἀποβληθῶν ὅ,τε Θάνατος Κανακάρης καὶ Ἀναγνώστης Δεληγιάννης ἐκ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ Θεόδωρος Νέγρης καὶ Ἰωάννης Κωλέττης ἐκ τῶν Μισιστερίων· οἱ δὲ λοιποὶ νὰ ἐξέλθωσι τῶν πλοίων, νὰ συναχθῶσι καὶ τὰ λοιπὰ Μέλη, καὶ νὰ διοικῶσι τακτικῶς, καὶ νὰ προμηθεύωσι τὰ ἀναγκαῖα, καὶ θέλει ὑποτάσσωνται ὅλοι εἰς τὴν Διοίκησιν. Πλὴν δὲν ἐζήληθον, τὸ μὲν, διότι δὲν ἐδέχοντο νὰ γίνῃ μεταλλαγὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν Διοίκησιν, τὸ δὲ, διότι ἐφοβοῦντο τὴν ἀγανάκτησιν τῶν στρατιωτῶν.

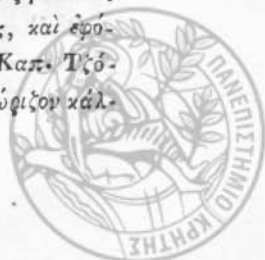
Οἱ δὲ ἐχθροὶ, γενόμενοι κύριοι ὅλης τῆς πεδιάδος Ναυπλίου καὶ Ἄργου, περιεφέροντο ἀνεμποδίστως μετὰ τῶν Ναυπλιωτῶν εἰς τὰ χωρία καὶ ἐσύναζον τροφὰς, ὅθεν εὐρισκόν· ἐπειδὴ οἱ τῶν χωρίων κάτοικοι Ἕλληνες, μὲ τὸ νὰ ἐφυγον αἰφνιδίως, δὲν ἐπρόφθασαν νὰ σηκώσουν ὄλον τὸ πρᾶγμα τους.

Ἀφ' οὗ δὲ συνήχθησαν εἰς τὸν Ἀχλαδόκαμπον ἱκανοὶ στρατιῶται Ἕλληνες, ὥστε συγεποσοῦντο ὅλοι δέκα χιλιάδες περίπου, ἀπεφάσισαν οἱ Καπιταναῖοι νὰ καταβῶσιν εἰς τοὺς Μύλους τοῦ Ἄργου καὶ νὰ ἐνδυναμώσωσιν ἐκείνην τὴν θέσιν, ὥστε νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς ἐχθρούς, ἂν ἐπιχειρηθῶσι νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Πελοποννήσου ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους. Ὁ δὲ Κ. Κολιόπουλος, ἐνδυναμωμένος μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας, διωρίσθη νὰ φυλάττῃ τὸν ἄλλον δρόμον τὸν ἀπὸ μέρους τῶν Πορτῶν, καὶ οὕτω νὰ ἔχωσι τρόπον τινα πολιιορκημένους τοὺς ἐχθρούς εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Ἄργου, ὅπου δὲν ἦτον δυνατόν νὰ μείνωσι διὰ πολὺν καιρὸν διὰ τὴν ἀλλειψίν τῶν τροφῶν. Ἐ-

κειῖθεν λοιπὸν οἱ Ἕλληνες συνεκρότησαν διαφόρους πολέμους μετὰ τῶν ἐχθρῶν, ὁρμῶντες εἰς τὰ ταμπούριά των ὡς λέοντες· ἀλλὰ τὸ ἵππικὸν τοῦ ἐχθροῦ ἐμπόδιζε τὴν πρόοδον τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰ πεδινὰ μέρη. Εἰς ἓνα δὲ πόλεμον, ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες ἦσαν νικηταὶ εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη, καὶ ἔτρεψαν τοὺς ἐχθροὺς εἰς φυγὴν, καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, ὕστερον μὲ τὸ νὰ ἐπροχώρησεν ἐν σῶμα στρατιωτῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν κάμπον, τοὺς περιεκύκλωσε τὸ πολυάριθμον ἵππικὸν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐφόνευσαν περίπου 150 Ἕλληνας, ὅπου δὲν ἐπρόλαβον νὰ φύγουν.

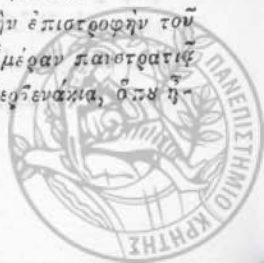
Ἐπέμενον δὲ οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Φρουρίου τοῦ Ἄργους, ἐλπίζοντες, ὅτι εὐρίσκονται ἐν αὐτῷ πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα, καὶ ἐστενοχώρησαν τόσον τοὺς ἐν αὐτῷ Ἕλληνας, ὥστε δὲν ἐδύναντο νὰ ἔχουν καμμίαν συγκοινωνίαν μὲ τοὺς ἔξω καὶ ἐκινδύνεον, ἐπειδὴ τὸς ἔλειπον καὶ τροφαί, καὶ νερὸν καὶ ὕλαι πολεμικαί. Οἱ δὲ ἔξωθεν Καπιταναῖοι, ἀφ' οὗ ἔδοκίμασαν δις νὰ τοὺς δώσουν τὰ ἀναγκαῖα καὶ δὲν ἐδυνήθησαν, ἀπεφάσισαν νὰ πλησιάσουν διὰ νυκτὸς εἰς τὰς θέσεις τῶν πολιορκουμένων, νὰ συγκροτήσουν πόλεμον εἰς πολλὰ μέρη, διὰ νὰ διάσουν τοὺς ἐχθροὺς νὰ ἀφήσουν ἐν μέρος τοῦ Φρουρίου ἐλεύθερον, καὶ ἐκεῖθεν νὰ ὁρμήσωσιν οἱ πολιορκούμενοι καὶ νὰ φύγουν, τὸ ὅποῖον καὶ κατώρθωσαν, καὶ τοὺς ἀπῆλλαξαν ὅλους, χωρὶς καμμίαν ζημίαν. Μετὰ δὲ τὴν φυγὴν τῶν Ἑλλήνων εἰσῆλθον οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸ Φρούριον, καὶ, ἐπειδὴ δὲν εὗρόν τι εἰς αὐτὸ, τὸ παραίτησαν περὶνυθὺς, καὶ κατέβησαν εἰς τὸ Ἄργος. Ὅντες δὲ ὑξερημένοι τῶν ἀναγκαίων, περιεφέροντο εἰς τὰ χωρία διασκορπισμένοι, καὶ ζητοῦντες τροφάς· οἱ δὲ Ἕλληνες συνεχῶς ἔκαμον ἐνέδρας, καὶ ἐφόνεον, καὶ ἠχμαλώτιζον ἐξ αὐτῶν μάλιστα ὁ Καπ. Τρόκρης μὲ τοὺς Ἀργεῖους στρατιώτας, οἵτινες ἐγνώριζον κάλ-

λιστα τὰς τοποθεσίας, τοὺς ἐπροξένει καθ' ἡμέραν μεγίστην δλάβην.

Ἐντρομοὶ λοιπὸν οἱ ἐχθροὶ ἐκ τούτου, καὶ βλέποντες τὴν ἀνδρείαν τῶν Ἑλλήνων ἀκαταμάχητον, ἀπελπίσθησαν ἀπὸ τὸ νὰ προχωρήσουν εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Πελοποννήσου· ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖ νὰ μείνωσιν ἐδύνατο διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων. Ὅθεν ἀπεφάσισαν νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν εἰς τὴν Κόρινθον, ὅπου διὰ θαλάσσης ἦτον εὐκολώτερον νὰ λάβωσι τροφάς, ἢ καὶ ἄλλην βοήθειαν, ἢ καὶ νὰ ἐκστρατεύσωσι διὰ τῶν παραλίων εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀχαΐας. Διὰ νὰ ἀπατήσωσι δὲ τοὺς Ἑλληνας καὶ νὰ ἔχωσιν ἐλευθέρον τὸν διὰ Κόρινθον δρόμον, ἀπέστειλεν ὁ Μαχμοὺτ Πασᾶς Δράμαλης τὸν Γραμματικόν του εἰς τοὺς Μύλους μὲ προσλήματά τινα παράλογα, ὅτι νὰ προσκυνήσωσι, καὶ ὅτι αὐτὸς τοὺς ὑπόσχεται ἀμνησίαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀφ' οὗ δὲ ἔλαβε περὶ τούτου τὴν πρέπουσαν ἀπόκρισιν, τὴς ἐπρόβαλε μυστικά ὁ Γραμματεὺς, τάχα ὡς Χριστιανός, ὅτι νὰ μείωσι προσεκτικοὶ, καὶ νὰ ἐνδυναμωθῶσι καλῶς ἐκεῖ εἰς τοὺς Μύλους, διότι οἱ Πασάδες ἔχουν ἀπόφασιν νὰ ὑρμήσουν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτον ἀπάτη, διὰ νὰ μεταφέρωσιν ἐκεῖ τὰ στρατεύματα, καὶ νὰ μὴ ἐμποδισθῶσιν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸν δρόμον τῆς Κορίνθου. Οἱ Καπιταναῖοι λοιπὸν, μὴ ἐννοήσαντες τὴν ἀπάτην, τὸν μὲν Γραμματέα μὲ πρόφασιν, ὅτι πρέπει νὰ συνομιλήσωσι καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Προκρίτων, καὶ οὕτω νὰ τὸν δώσωσιν ἐκ συμφώνου μίαν ἀπόκρισιν, τὸν ἐκράτησαν ἐκεῖ, αὐτοὶ δὲ ἐφρόντιζον νὰ ἐνδυναμώσωσι πρῶτον τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν Μύλων μὲ στρατεύματα ἱκανά, καὶ ἔπειτα νὰ ἀφήσωσι τὸν Γραμματέα.

Οἱ δὲ ἐχθροὶ, χωρὶς νὰ περιμείνωσι τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Γραμματέως, ἐκίνησαν τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν παιοστρατιὰν διὰ τὴν Κόρινθον, καὶ ἔφθασαν εἰς τὰ Δερσενάκια, ὅπου ἦ-

των ἐστρατοπεδευμένοι ὀλίγοι στρατιῶται ἐκ τῆς Καρυταίνης μετὰ τοῦ Κ. Αντωνίου Κωλοκοτρῶνῃ· εἰς δὲ τὰ χωρία, Ἀγινόρι καὶ Στεφάνι λεγόμενα, πλησίον τοῦ χωρίου Κλένια, εὐρέθη τότε ἀγαθὴ τύχη ὁ Ὑψηλάντης μετὰ τοῦ Κ. Νικῆτα, καὶ μὲ 500 περίπου στρατιώτας, οἵτινες ἐπήγαινον νὰ προκαταλάβουν τὰς θέσεις τοῦ Ἰσθμοῦ, καὶ νὰ τὸν ἐνδυναμώσουν, διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν διόσον, τόσον τῶν προσσελθόντων ἐχθρῶν, ὅσον καὶ ἄλλων ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐξῶθεν. Ὅθεν πρώτον εἰς τὰ Λερβενάκια συνεκροτήθη ὁ πόλεμος, καὶ οἱ ὀλίγοι στρατιῶται, χωρὶς νὰ φοβηθῶσι τὴν πληθὺν τῶν ἐχθρῶν, ἔμενον σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των, καὶ ἐφόνευσον πληθὺς τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ὤρμουιν νὰ περάσουν ἐκεῖνα τὰ στενὰ μέρη. Ἐφθασεν ἡ εἰδησις εἰς τὸ Στεφάνι, καὶ εὐθὺς ἔτρεξεν ὁ Κ. Νικῆτας καὶ ἐπρόφθασεν ἐν καιρῷ ἐκεῖ, καὶ ἐπροξένησε μέγαν ὄλεθρον εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ὁμοίως ἔτρεξαν καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη οἱ στρατιῶται, πλὴν δὲν ἔφθασαν ἐν καιρῷ· ἐπειδὴ οἱ μὲν τῶν ἐχθρῶν ἐπρόλαβον καὶ ἐπέρασαν, παραιτήσαντες ἐκεῖ πλῆθος ζῶων φορηγῶν μὲ διαφόρους ἀποσκευὰς καὶ τὰς κασάλας· οἱ δὲ Πασάδες, ὕπισθεν ὄντες τοῦ στρατεύματος, καὶ ἰδόντες τὴν φθορὰν τῶν ἔμπροσθεν, ἐπέστρεψαν μὲ πέντε χιλιάδας περίπου ἵππεῖς· καὶ, μὲ τὸ νὰ ἐφοβῶντο, μήπως τοὺς περικυκλώσουν οἱ Ἕλληνες, ὑπῆγον ἔμπροσθεν τοῦ Ναυπλίου καὶ ἐστρατοπέδευσαν. Ἐμειναν δὲ εἰς ἐκείνην τὴν μάχην πεφρονεμένοι ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἔλαβον πληθὺς λαφύρων οἱ Ἕλληνες. Μετὰ ταῦτα ὁ μὲν Κ. Νικῆτας μετὰ τῶν στρατιωτῶν τῆς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πρώτην του θέσιν εἰς τὸ Στεφάνι· οἱ δὲ λοιποὶ στρατιῶται ἐμβῆκαν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἄργου, καὶ εὔρον ὑπὲρ τοὺς 150 τῶν ἐχθρῶν πληρωμένους καὶ ἀφρώτους, καὶ πολλὰ ζῶα καὶ βαρέας ἀποσκευὰς.

Οἱ δὲ Πασάδες, ἔμβροθοι διὰ τὴν φθορὰν, ὑποὶ τοῦς ἡ-

κολούθησε, καὶ διὰ τὴν διαίρεσιν τῶν δυνάμεών τους, καὶ ὑποπεύοντες, μήπως τοὺς πολιορκηθῶσι οἱ Ἕλληνες ἐκεῖ, καὶ τότε ἀφεύκτως ἐμελλε καὶ αὐτοὶ ὅλοι νὰ χαθοῦν διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων, καὶ ὅσοι μετέβησαν εἰς τὴν Κόρινθον μὴ ἔχοντες ὁδηγούς, ἀπεφάσισαν ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν, καὶ ὁδηγηθέντες ἀπὸ τῆς ἐντοπίης ἠκολούθησαν τὸν δρόμον τῆς Κλένιας, τὸν ὀποῖον, ὡς παράμερον, ἐνόμιζον, ὅτι εἶναι ἀπροφύλακτος. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασαν εἰς τὰ στενά, ὀποῦ ἦτον ἐστρατοπεδευμένος ὁ Νικῆτας, ὅστις τοὺς ἄφησε καὶ ἐπροχώρησαν ἀρεκτὰ, διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ ὀπισθοδρομήσωσι, συνεκροτήθη ὁ πόλεμος, καὶ οἱ ἐχθροὶ, μὴ δυνάμενοι μήτε νὰ διαφυλαχθοῦν, μηδὲ νὰ φύγουν ἔφιπποι διὰ τὸ δύσβατον τοῦ δρόμου, οἱ μὲν ἄφησαν τὰ ἄλογά τους, καὶ ἐδοκίμαζον περὶ νὰ ἀποφύγουν τὸν κίνδυνον, οἱ δὲ ἐρῆιπτον τὰ ὄπλα καὶ ἔφειγον, οἱ δὲ στενοχωρούμενοι μεταξὺ των εἰς τὰ στενά καὶ ἀπὸ τὴν πληθὺν τῶν ἵππων, ἐρῆιπτοντο κάτω εἰς τῆς κρημνῆς, καὶ δὲν ἐφρόντιζον διόλῳ, πῶς νὰ ἀντισταθῶσιν, ἀλλὰ πῶς νὰ σωθῶσιν ὥστε οἱ Ἕλληνες ἐφόνευσαν πλῆθος ἐξ αὐτῶν. Ὁ δὲ Κ. Νικῆτας μὲ τὴν σπάθην εἰς τὰς χεῖρας διέσπειρε φρίκην εἰς αὐτούς, ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ στρατιῶται ὤρμησαν ὡς εἰς ἀγέλην ζῶων, καὶ τοὺς κατέσφαζον. Καὶ ἔμεινε εἰς ἐκείνην τὴν μάχην ὁ ἡμισυς ἀριθμὸς τῶν ἐχθρῶν πεφονευμένος καὶ τινας τῶν Πασάδων οἱ δὲ λοιποὶ διέδωκαν κακῶς ἔχοντες, καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Κόρινθον ὀδυρόμενοι καὶ γυμνοὶ, ἐπειδὴ ὅλα τὰ φορητὰ ζῶα, ἐν οἷς καὶ 200 κάμηλοι, καὶ ὅλαι οἱ ἀποσκευαὶ τῶν ἐχθρῶν, καὶ πλῆθος ἵππων τῆς καβάλας, ἔγιναν λάφυρα τῶν Ἑλλήνων.

Μετὰ τὴν μάχην ταύτην ὁ Ὑψηλάντης καὶ Κ. Νικῆτας μετέβησαν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, καὶ ἀχώρῳσαν ἐκεῖνας τὰς θέσεις, συνάξαντες καὶ τοὺς Δερβενοχωρίτας.

Ἡ δὲ πεδιάς τοῦ Ναυπλίου καὶ Ἄργους ἔμεινε πάλιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἀφήσαντες τὸν Κ. Νικόλαον Σταματελόπουλον, μὲ ὄσους στρατιώτας ἦσαν ἱκανοὶ διὰ τὴν πολιτοκίαν τοῦ Ναυπλίου, ἐν ᾧ ἔμεινε φρούραρχος ὁ Ἀλῆ Πασῆς μὲ 600 περίπου στρατιώτας, οἱ λοιποὶ Καπιταναῖοι καὶ στρατιῶται, ἔχοντες Ἀρχηγὸν τὸν Κωλοκοτρώνην, μετέβησαν εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐπολιορκήσαν τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ πεδῖον τῆς Κορίνθου.

Οἱ δὲ στρατιῶται Ἕλληνες ἔφθασαν εἰς τόσῃν ἀκρὴν γενναιότητος καὶ ἐνθουσιασμοῦ, ὥστε εἰς οὐδὲν ἐλογίζοντο τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἤθελον ἐξακολοθηθῆσιν τὴν θλαπτικὸν πόλεμον, καὶ ἤθελε προχωρήσουν εἰς τὴν Θεσσαλίαν εἰὰν ὀδηγηθῆντο καλῶς, καὶ εἰὰν δὲν τοὺς ἐσπάρτατον αἱ ἀλληλομαχίαι τῶν Προκρίτων καὶ Καπιταναίων.

Ἀλλ' ὅσον τὸ Στρατιωτικὸν μέρος τῶν Ἑλλήνων εἶχε καλῶς, τόσον τὸ Πολιτικὸν κακῶς καὶ ἀνωμάλως· ἐπειδὴ ἡ μὲν Ἐθνικὴ Διοίκησις ἠπράκτει διόλου, καὶ τὰ Μέλη αὐτῆς ἦσαν διεσκορπισμένα· ἐκ δὲ τῶν Τοπικῶν Διοικήσεων μόνη ἡ Πελοποννησιακὴ Γερουσία ἐφαίνετο ἐνεργοῦσα, πλὴν καὶ ἐκείνη οὕσα ἐξηρητημένη ὅλως διόλου ἀπὸ τὸν Κωλοκοτρώνην καὶ ἄλλους Καπιταναίους δὲν ἐνήργει, εἰμὴ δι' ἐκείνων καὶ ὅσα ἤθελον ἐκεῖνοι.

Ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος πρὸ καιροῦ ἦτον διαλελυμένος· ἐσχάτως δὲ κατηργήθη διόλις, καὶ μόνοι οἱ ἐκεῖ Καπιταναῖοι μετὰ τῶν Ἐφόρων ἐδιοίκουν τὰς Ἐπαρχίας, ὡς ἔτυχε· Ἡ δὲ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος Γερουσία διελύθη, ἀμα ὅπου μετέβη ἐκεῖσε ὁ Μαυροκοδάτος, ὅστις, μὲ τὸ νὰ ἐγκολπώθῃ τινὰς τῶν Καπιταναίων, καὶ μάλιστα τὸν Κ. Μάρκον Μπότζαρην, καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ ἀνώτερον τῶν ἐνοπιῶν Καπιταναίων, ἔκαμε νὰ δυσσευστηθῶσιν οἱ λοιποὶ, καὶ μάλιστα ὁ Κ. Γεώργιος Βασιλακιώτης, ὅστις ἕως τότε ἦτον καὶ ἐργασί-

ξετο παρά πάντων Στρατηγός τῶν Ἀρμάτων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος· ἀλλά, μὲ τὸ νὰ μὴ προσηρμόζετο εἰς τὴν γραμμὴν τῆς τοῦ Μαυροιορδάτου πολιτικῆς, καὶ παρεμπόδιζε τὴν πρόοδόν της, ἐνηργεῖτο κατὰ πάντα τρόπον ἢ πιῶσίν του. Ὅθεν ἐξῆψαν καὶ ἐκεῖ τὰ πάθη καὶ αἱ ἔριδες, καὶ οὐδὲν ἐκ συμφώνου ἐπράττετο. Ἐκ δὲ τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος οὐδ' ὀβολὸς ἐδόθη εἰς τὸ Κοινὸν τοῦ Ἔθνους Ταμεῖον, ἀλλ' ἠρπάζοντο ἀπὸ τὰς δυνατωτέρους ἐκάστου τόπου. Μόνον ἐκ τῶν τῆς Πελοποννήσου Ἐπαρχιῶν συνήχθη ἓν μέρος εἰσοδήματος, πλὴν καὶ ἐκεῖνο, ὀλίγον ὡς πρὸς τὸ ὅλον, δὲν ἐξήρκει μηδὲ εἰς τὰ μικρότατα ἐξόδα τῆς Πελοπονησιακῆς Γερουσίας, ἥτις διαζομένη ἀπὸ τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας, ἐστοχάσθη νὰ ζητήσῃ ἔσθλα ἀπὸ τὰς εὐκαταστάτους Πελοπονησίους, καὶ ἀπέστειλέ τινας ἐκ τῶν Μελῶν αὐτῆς μὲ ἐκτελεστικὴν δύναμιν, νὰ τὸν ζητήσωσι· πλὴν ἐκ μὲν τῶν δυνατῶν δὲν ἐδυνήθησαν νὰ λάβωσιν οὐδὲν, ἐκ δὲ τῶν ἀδυνάτων ἔλαβον ὀλίγα τινα, καὶ ἐκεῖτα θιαίως, τὰ ὅποια πῆ πρῶτον νὰ ἐπαρκέσωσιν; ἐπειδὴ καὶ οἱ ἰησιῶται ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐζήτουν χρήματα διὰ ναυτικόν, καὶ ἄλλαι ἀναγκαῖαι ἐθνικαὶ ὀσάπαι ἐκεῖθεν ἐζητοῦντο. Ὅθεν μὲ τοιαύτην κατάστασιν πολιτικὴν ἐξ ἀνάγκῆς ἦτον ἐπόμενον νὰ χωλαίνῃ καὶ τὸ πολεμικόν.

Εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα λοιπὸν, ἀφ' οὗ μετέβη ὁ Κ. Κυριακούλης εἰς τὰ παράλια τοῦ Σουλίου, ἐπροχώρησεν ἐκεῖ εἰς τὰ χωρία, καὶ ἔδωσε τρόμον εἰς τοὺς Ἀλβανούς, καὶ εἰς διαφόρους πολέμους, ὅπου μετ' αὐτῶν συνεκρότησεν, ἔδειξεν ἀνδρείαν μερίστην, καὶ πάντοτε ἦτον νικητῆς μὲ μεγάλην ζημίαν τῶν ἐχθρῶν· πλὴν τέλος πάντων ἐφρονεῦθη εἰς μίαν μάχην, ἐπειδὴ ἀπροφυλάκτως εὐχῆκεν ἀπὸ τὸ ταμποῦρί του, καὶ ἐπροξένησε μερίστην θλίψιν εἰς τοὺς στρατιώτας. Καὶ τὸ μὲν σῶμα τοῦ γενναίου τούτου

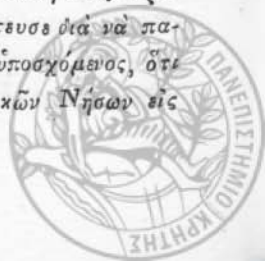
Ἀνδρῶς ματεκόμεσαν εἰς τὸ Μεσολόγγι καὶ τὸ ἐκίδενσαν ἐνδόξως· οἱ δὲ στρατιῶται διεσκορπίσθησαν καὶ ἐπανήλθον εἰς τὰ ἴδια· τὸ δὲ Σῆλι ἔμεινε πάλιν περιωρισμένον ἀπὸ τοὺς ἐχθροῦς.

Οἱ δὲ ἐστρατοπέδευμένοι εἰς Ἄρταν ἐχθροὶ, μαθόντες, ὅτι εἰς τὸ Πέτα ἐστρατοπέδευσαν οἱ Ἕλληνες, ἐπροχώρησαν πανστρατιᾷ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ συνεκρότησαν πόλεμον. Οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ πρῶτον μὲν ἀντέκρουσαν ἰσχυρῶς εἰς αὐτοὺς καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ ἦσαν ὀλίγοι, καὶ ἡ θέσις των ἀνεπιτηδεῖα, δὲν ἐδυνήθησαν μέχρι τέλους τὰ ἀντέξουν, καὶ ἐτρέπησαν εἰς φυγήν. Ἐμειναν δὲ οἱ Τακτικοὶ Φιλέλληνες εἰς τὴς προπύδας ἐνὸς λόφου, ὅπου τοὺς περιεκύκλωσαν πανταχόθεν οἱ ἐχθροὶ· ἀλλ' ἐκεῖνοι οἱ γενναῖοι ἀντέκρουον εἰς αὐτὴς μὲ ἀνδρείαν, καὶ σταθεροὶ εἰς τὴν θέσιν των, ἐφόνευσαν πλῆθος τῶν ἐχθρῶν· ἀλλ' ἐφρονεύθησαν καὶ ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τῆς 100, καὶ ὁ Γκενεράλ Νουριανὸς ἐπληρώθη, ὅστις μετὰ τῶν λοιπῶν διεσώθη εἰς τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἐκεῖ μετὰ πολὺν καιρὸν ἀπέθανεν ἐξ ἀσθενείας ὁ φιλέλλην καὶ γενναῖος ἄνθρωπος ἀνὴρ. Καὶ οὕτω διελέθη ἐκεῖνο τὸ Στρατόπεδον τὸ ὑπὸ τὴν ὄδηϊαν τοῦ Μαυροκορδάτου· ἐπειδὴ οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἐπανήλθον εἰς τὰ ἴδια, οἱ δὲ Καπιταναῖοι τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ὄντες καὶ ἄλλως ὀυσαρεστημένοι, ἀνεχώρησαν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Οἱ δὲ ἐχθροὶ, μὴ ὄλον ὅπου εὐκόλως ἐδύναντο τὰ προχωρήσουν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν τότε, πλὴν ἀπεφάσισαν ἄλλαις δυνάμεσι νὰ ὑποτάξουν τὸ Σῆλι πρότερον, τὸ ὅποιον τοὺς ἦτον πάντοτε ἐνοχλητικόν. Ὅθεν ἐσυσσωματώθησαν ὅλοι περίπου εἴκοσι χιλιάδες καὶ ἐπολιόρησαν στενὰ τῆς Σουλιώτας, οἵτινες πολλάκις ἔκαμνον ἐξόδους ἐκ τῆς φρεσίου, καὶ μὲ τὴν συνειθισμένην τῆς ἀνδρείαν εἰσέβαλλον εἰς τὰ στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοὺς ἐπροξένονον μέγα

ὄλεθρον, καὶ ἐφόνευσαν ἱκανὸν ἀριθμὸν· ἐξ αὐτῶν εἰς δια-
 φόρους προσβολὰς λαμβάνοντες καὶ ἀρκητὰς ἀποσκευάς.
 Ἄλλ' οἱ ἐχθροὶ ἐπέμενον εἰς τὴν πολιορκίαν καὶ ἐμπόδι-
 σαν τὴν συγκοινωνίαν τῶν Σουλιωτῶν μὲ τὰ παραλία,
 ὅθεν ἐλάμβανον τὰς τροφὰς τῶν· καὶ διὰ τοῦτο ἐπιλησία-
 ζον νὰ καταστήσωσιν εἰς ἔλλειψιν τῶν πρὸς τὸ ἔην ἀναγκαι-
 οῦν, μὲ τὸ νὰ ἐχρηιάζετο ποσότης ἱκανὴ νὰ τραφῶσιν
 εἴκοσι χιλιάδες περίπου ψυχαὶ γυναικῶν καὶ παιδίων, ὁ-
 ποῦ εἰς τὸ Σούλι εἶχον καταφύγει ἐκ τῶν ἐκεῖσε περίεξ
 μειῶν διὰ τὸν φόβον τῶν ἐχθρῶν. Οἱ Πρόκριτοι λοιπὸν
 τῶν Σουλιωτῶν, συσκεφθέντες, ἀπεφάσισαν νὰ ἀσφαλί-
 σωσιν εἰς ἄλλο μέρος τοὺς ἀδυνάτους, καὶ νὰ μείνωσιν
 ἐκεῖ, ὅσοι στρατιῶται ἐξικανουῖσιν εἰς φύλαξιν τοῦ φρου-
 ρίου. Ὅθεν ἔγραψαν εἰς τὴν Διοίκησιν ζητῶντες τόπον εἰς
 τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ μεταφέρωσι τὰς φαρμηλίας τῶν·
 ἀλλ' ἡ Διοίκησις, ἴσα τότε διεσκορπισμένη καὶ ἐν ἀπρα-
 ξίᾳ, δὲν τοὺς ἀπεκρίθη εὐθύς· μετὰ δὲ ὕλιγον καιρὸν, ἀφ'
 οὗ τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως συνήχθησαν εἰς τὸν Ἅγιον
 Ἰωάννην, τοὺς ἔγραψαν, μὲ συγκατάνευσιν τῆς Πελοπον-
 νησιακῆς Γερουσίας, ὅτι τοὺς δίδεται τὸ Νεόκαστρον καὶ
 τὰ περίεξ χωρία διὰ κατοικίαν τῶν φαρμηλιῶν, ἐπὶ συμφω-
 νίᾳ, ὅτι νὰ μείνωσιν ἐκεῖ εἰς τὸ φρούριον τοῦ Σουλὶς οἱ
 ἀναγκαῖοι στρατιῶται καὶ διὰ φύλαξιν ἐκείνου, τὸ ὅποιον
 εἶναι διὰ τὴν θέσιν του ἀναγκασιότατον εἰς τοὺς Ἑλλη-
 νας, καὶ διὰ νὰ μένη ἓνα μέρος ἐχθρικοῦ στρατεύματος
 ἐνησχολημένον εἰς ἐκείνῳ τὸ μέρος. Ἄλλ' οἱ Σουλιῶται,
 μέχρις οὗτο νὰ φθάσωσι τὰ γράμματα ἐκεῖ, μὲ τὸ νὰ κα-
 τήνησαν εἰς παντελῆ σχεδὸν ἔλλειψιν, καὶ μὲ τὸ νὰ οἰε-
 σπάρῃ εἰς αὐτοὺς πνεῦμα διχονοίας, καὶ ἐπειδὴ ὁ εἰς Πρέ-
 βαξαν Ἀγγλικὸς Κόνσολος Μέγιστος ἐμεσίτευσεν διὰ νὰ πα-
 ραδώσωσι τὸ φρούριον εἰς τοὺς ἐχθροὺς, ὑποσχόμενος, ὅτι
 θέλει τοὺς δεχθῆ ἢ Διοίκησις τῶν Ἰονικῶν Νήσων εἰς

τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ θέλει τῆς προμηθεύσει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, ἐσυμφώνησαν γὰρ εὐγνώσιν ἀπὸ τὸ Σουῦλι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μὲ τὰ ὄπλα τῆς καὶ μὲ τὸ πρᾶγμά τῆς, καὶ οὕτω παρέδωσαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς τὸ φρούριον, καὶ μετέβησαν ἅπαντες εἰς τὴν Κεφαλληνίαν.

Οἱ δὲ ἐχθροὶ, γενόμενοι κύριοι ἐκείνης τῆς ὀχυρᾶς θέσεως καὶ ἀσφαλιόαντες τὰ ἐκεῖσε μέγη, ἀπεφάσισαν γὰρ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἀφ' ἐνὸς μέρους ἠτοιμάζοντο καὶ συνηθίζοντο τὰ στρατεύματά τους εἰς τὴν Ἄρταν· ἀφ' ἐτέρου δὲ μέρους ἡ ἐξαφθεῖσα εἰς τοὺς Καπιταναίους Ἑλληνας ζηλοτυπία κατήχησεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ὅχι μόνον δὲν ἐφρόντιζον γὰρ ἐδυναμωθῶσι πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ ἀπεφάσισάν τινες ἐξ αὐτῶν ἐν φοικῶδες καὶ ἀνομώτατον ἔργον, τὸ γὰρ εἰσάξωσιν εἰς τὴν Πατρίδα τῆς ἐχθροῦς. Πρῶτος δὲ εἰς αὐτὴν τὴν ἀποτρόπαιον συνωμοσίαν ἦτον ὁ Βαρνακιώτης, ὅστις εἶχε καταστήσει εἰς τόσην μαυρίαν, ἐπειδὴ ἔβλεπε τὸν μὲν Κ. Μάρκου Μπότζασην ἐδυναμούμενον μὲ στρατιώτας Σουλιώτας, ὅπῃ συνεχῶς εὐγαινὸν ἀπὸ τὴν Κεφαλληνίαν, τὸν δὲ Μαυροκερδάτον, ὅτι τὸν ἐγκολπῶθη ὅλως διόλου, καὶ ἐπέτυχε γὰρ καταβάλλῃ τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Καπιταναίων, καὶ γὰρ ἀντικαστήσῃ τὸν Κ. Μάρκον καὶ ἄλλης τινας, ὥστε, διὰ γὰρ ἐκδικηθῆ, ἀπεφάσισε τὴν τοιαύτην προδοσίαν, καὶ συμφώνως μετὰ τοῦ Κ. Ἀνδρέου Καραϊσκού, τοῦ Κ. Ράγκου, καὶ ἄλλων τιῶν, ὅπου ἐφείλκυσεν εἰς τὸν σκοπὸν του, ἄρχησαν γὰρ πραγματεύονται μετὰ τοῦ Ὁμήρ Πασᾶ Βρυώνη, ὅστις ὠδήγει τότε τὰ στρατεύματα τῆς Ἀντικῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Ρεσῆτ Πασᾶ.

Ἐν τέτοις ὄντων τῶν πραγμάτων, εἶχον φθάσει εἰς τὸν Ἀργολικὸν Κόλπον μία Ἀγγλικὴ Φεργάτα καὶ μία Γαλλικὴ, ἡ μὲν πρώτη ζητοῦσα τὴν πληρωμὴν τοῦ σίτου, ὅπῃ

ἐλαβον ἀπὸ ἐν πλοῖον μὲ Ἀγγλικὴν σημαίαν διευθυνόμενον εἰς τὸ φρούριον τοῦ Ναυπλίου· ἡ δὲ δευτέρα ζητοῦσα τὴν πληρωμὴν μιᾶς Γολέττας μὲ Γαλλικὴν σημαίαν, ἣτις πρὸ καιροῦ τινος κατεκρατήθη εἰς τὴν Μονεμβασίαν ἀπὸ τὸν ἐκεῖσε φρούραρχον Κ. Τζανετάκην μὲ τὸν σίτον, καὶ εἴτι ἄλλο πρᾶγμα εἶχεν ἐν αὐτῇ, μὲ τὸ νὰ ἐφωράθη ὁ Καπιτάνιός της, ὅτι ἦτον ἀπεσταλμένος ἐπί:τηδες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὰς ἐχθροὺς μὲ γράμματα πρὸς τινὰς ἐκεῖ, διὰ νὰ κατορθώσῃ συνωμοσίαν ἐκεῖ πρὸς παράδοσιν τοῦ Φρουρίου. Ὅθεν τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως, τὰ εὐρισκόμενα τότε εἰς τοὺς Μύλους, ἐσυμβιβάσθησαν μὲ τοὺς Κυβερνήτας τῶν Φεργάτων νὰ τοὺς πληρώσωσι μετὰ παρέλευσιν ἐξήκοντα μιᾶς ἡμερῶν, καὶ μὲ εὐχαρίστησίν τους ἀνεχώρησαν.

Τὰ δὲ Μέλη τῆς Διοικήσεως τὰ ἐν τοῖς πλοίοις μετὰ τῶν Νησιωτῶν, συμφώνως καὶ ὁ Πετρόμπεης καὶ ὁ Κρεβδατᾶς, βλέποντες, ὅτι μόνης τῆς Γερουσίας αἱ διαταγαὶ ἠκούοντο εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ὅτι ἐκεῖνη ἠκολούθει τὴν ἀρέσκειαν τῶν Καπιταναίων, ἐστοχάσθησαν, ὅτι ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἐθνικὴ Διοίκησις δύναμιν διοικητικὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Πελοποννήσου καὶ ὑπεροχὴν εἰς τοὺς Καπιταναίους, ἦτον τὸ νὰ καταργηθῇ ἡ Γερουσία, καὶ τὰ μέλη αὐτῆς νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος. Ὅθεν ἔγραψαν ἐνθρονῶς περὶ τούτου εἰς τὴν Γερουσίαν, ἀποστείλαντες ἐπί:τηδες καὶ τὸν Κρεβδατᾶν εἰς τὴν Τριπολιτῆαν, διὰ νὰ ὀργανίσῃ τὴν ἐκδασιν τοῦ πράγματος, τὸ ὅποιον εἶχε προβληθῆ καὶ εἰς τὸν Κωλοκοτρώνην, ὄντα εἰς τοὺς Μύλους, καὶ τὸ ἐδέχθη, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ τὸν σκοπὸν, καὶ ἔγραψε περὶ τούτου καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἀλλ' οἱ Γερουσιασταὶ δὲν ἐδέχθησαν κατ' οὐδέναν τρόπον τὸ τοιοῦτον, προβάλλοντες· Ἄ ὅτι κατὰ τὸν Διοργανικὸν νόμον πρέ-

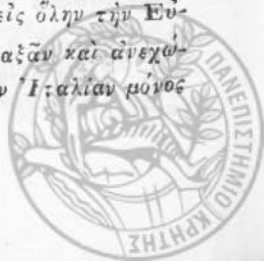
πεινά διατηρηθῆ ἑνιαίως ἡ Γερουσία, καὶ ἔπειτα ἡ πα-
 τρίς αὐτῆς διοργανίσῃ τὰ πράγματα, ὅπως δούλεται. Β' ὅτι
 οὐ παρ' αὐτοῖς κεῖται τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ ρενικῶς εἰς τὴν
 θέλησιν τῶν λαῶν τῆς Πελοποννήσου, οἵτινες ὡς Γερου-
 σιασται: τοὺς ἐκλεῖσαν, καὶ ἤχι ὡς μέλη τοῦ Βουλευτικοῦ.
 Γ' ὅτι, ἂν πράξωσιν ἐν τοιοῦτον, θέλει λογίζονται ὡς
 παράνομοι, καὶ δικαίως ὁ Λαὸς ἠμπορεῖ νὰ τοὺς κατα-
 δικάσῃ εἰς ποινὴν. Καὶ τέλος πάντων ἔγραψαν εἰς τὰ Μέ-
 λη τῆς Διοικήσεως νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Τριπολιτζάν,
 καὶ ἐκεῖθεν νὰ γράψωσιν ἐκ συμφώνου εἰς τὰς Ἐπαρχίας
 τῆς Πελοποννήσου περὶ τῆς ἐνώσεως ταύτης καὶ τῆς
 καταργήσεως τῆς Γερουσίας: καὶ, ἂν ἐγκριθῆ, θέλει τὸ
 ἀκολουθησῶσιν. Οἱ δὲ ἐκ τῶν Μύλων ἔγραψαν πρὸς τὸν
 Κωλοκοτρώνην ἀποστέλλαντες καὶ πρέσβεις, διὰ νὰ βιάσῃ
 ἐκεῖνος τὴν κατάργησιν τῆς Γερουσίας: ἀλλὰ μαθόντες
 τοῦτο οἱ Γερουσιασταί, ἀπέστειλαν καὶ αὐτοὶ ἕνα τῶν Γε-
 ρουσιαστῶν εἰς τὴν Κόρινθον, ὅπου, παρόντων καὶ τῶν ἀ-
 πὸ μέρους τῶν Μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς Ἀπεστάλμε-
 νων καὶ ὄλων τῶν ἐκείσε Καπιταναίων, ἔγινε μεγίστη λο-
 γοτριβὴ περὶ τοῦτου, καὶ τέλος πάντων ἐπανέστησαν ὅ-
 λοι οἱ Καπιταναῖοι καὶ στρατιῶται ζητοῦντες τὴν ἐνιαυ-
 σιον διαμονὴν τῆς Γερουσίας, ὁμοίως καὶ τῆς Ἐθνικῆς
 Βουλῆς, ἐκτός τινων Μελῶν, τῶν ὁποῖαν ἐζήτουν ἐπιμό-
 νως τὴν ἀποβολήν. Καὶ ὁ μὲν Κωλοκοτρῶνις ἐζήτην νὰ
 ἀποσληθῆ ὁ Θάνατος Κανακάρης, ὁ Ἀναργῶτης Δελιγιάννης,
 ὁ Νέργης καὶ ὁ Κωλέτης: ὁ δὲ Κ. Παναγιώτης Γιατρά-
 κος δὲν ἤθελε τὸν Κρεββατᾶν· ὁ δὲ Κ. Βασίλειος Πετιμε-
 ζᾶς δὲν ἤθελε τὸν Ἀνδρέαν Ζαήμην. Ὅθεν ἐπέστρεψαν εἰς
 τοὺς Μύλους οἱ Ἀπεστάλμενοι ἄπρακτοι, ἐπειδὴ καὶ ἐκυ-
 ρώθη μᾶλλον ἡ Γερουσία παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ κόμμα-
 τος. Καὶ ἤθελεν ἦτον ἄφελιμος ἡ εἰσις αὐτῆ τῆς Γερου-
 σίας μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς καὶ ἐκατόρθωτος, εἰάν

ἤθελεν ἐπιχειρηθῶσι τὸ πρᾶγμα μὲ τὸν πρέποντα τρόπον, καὶ ὄχι μὲ βίαν.

Τὰ δὲ Μέλη τῆς Διοικήσεως τὰ ἐν τοῖς πλοίοις, συμφώνως μετὰ τῶν ἔξω εἰς τοὺς Μύλους, μετέβησαν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου καὶ ἐκεῖθεν ἔγραψαν καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη, ὅθεν εὐρίσκοντο, διὰ τὰ συναχθῶσιν ἐκεῖ, καὶ ἀρχήσαν νὰ συναζώνται, καὶ ἐσχημάτισαν πάλιν τὴν Ἐθνικὴν Διοίκησιν, καὶ ἐξηκολούθουν τὰς πράξεις των τακτικῶς. Καὶ, ἐπειδὴ πολλαχόθεν ἦτον πληροφορία, ὅτι ἐμελετᾶτο Συνέλευσις τῶν Μονάρχων εἰς τὴν Βερώνην, ἀπεφάσισαν νὰ ἀποστείλωσι Πρέσβεις μυστικούς ἐκεῖσε, οἵτινες νὰ μεταχειρισθῶσι κάθε τρόπον νὰ παρευρεθῶσιν ἐκεῖ καὶ νὰ ἐμφανίσωσιν εἰς τοὺς Μονάρχας τὰ ἔγγραφα τοῦ ἔθνους, δι' ὧν ἐζητεῖτο ἡ φιλόανθρωπος συγκατάθεσις των εἰς τὴν Ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους. Πλὴν, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀναγκαῖον νὰ μὴ κοινολογηθῇ αὐτὴ ἡ ἀποστολή, ἐνεκρίθη παρὰ πάντων νὰ ἀποσταλῶσιν ἄνθρωποι ξένοι, περὶ τῶν ὁποίων οὐκ ἐκινεῖτο περιέργεια. Ὅθεν διορίσθη ὁ Κόντε Ανδρέας Μεταξᾶς καὶ ὁ Νικόλος, εἰς Ἐδραν διατρίβων τότε. Μὲ τὸ νὰ ἐζητεῖτο δὲ κοινῶς παρὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων νὰ ἀποσταλῶσι Πρεσβεῖαι εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀπεφασίσθη συγχρόνως νὰ ἀποσταλῇ καὶ εἰς τὸν Πάπαν μία Πρεσβεῖα φανερά, καὶ διορίσθη περὶ αὐτῆς ὅ,τε Π. Πατρῶν καὶ ὁ Γεώργιος, υἱὸς τοῦ Πετρόμπεη. Καὶ τὰ μὲν γράμματα διὰ τὴν Βερώνην ἔγιναν, ἐν κοινὸν πρὸς τοὺς Μονάρχας καὶ ἐν ἰδιαιτέρον πρὸς τὸν Αυτοκράτορα τῶν Ῥωσιῶν Ἀλέξανδρον μὲ διαταγὴν ἰδιαιτέραν πρὸς τοὺς Ἀποστελλομένους, ὅτι, ἂν δὲν ἀξιωθῶσιν ὑποδοχῆς, νὰ ἐκδώσωσιν ἐν τύποις τὴν πρὸς τοὺς Μονάρχας ἀναφορὰν, ἐν ἣ ἰδιαιτέρως τὸ ἔθνος εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. τὰ ὅποια ἐδόθησαν εἰς τὸν Μεταξᾶν καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἐδραν καὶ ἐκεῖθεν διὰ τὴν Ἰταλίαν μόνος

του, ἐπειδὴ ὁ Πικόλος διὰ τινος αἰτίας ἐδυσκολεύθη. Τὰ δὲ διὰ τὸν Πάπαν ἐμελλε νὰ γίνωσιν παρακλητικὰ διὰ νὰ μισειτεύσῃ εἰς τοὺς Μονάρχας ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ δὲ ἐχθρικός Στόλος, ἠνωμένος μετὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ καὶ τῶν Ἀφρικανικῶν πλοίων, μετέβη εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ ἐφοδιάσῃ τὰ ἐκεῖ Φρούρια, καὶ νὰ λάβῃ τὸν ἐν Πάτρας Χασὰν Πασᾶν, τὸν ὁποῖον ὁ Σουλτάνος ἐπροβίβασεν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Καπιτάν Πασᾶ, ἀφ' οὗ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατεπευρολήθη εἰς τὴν Χίον. Ἀφ' ἧς ἐφοδίας λοιπὸν τὰ μεσημβρινὰ Φρούρια τῆς Πελοποννήσου, ἔφθασεν εἰς Πάτρας, καὶ ἐφοδίας τὰ ἐκεῖ Φρούρια ὁμοίως ἔδωκε ζωοτροφίας καὶ εἰς τοὺς ἐν Κορίνθῳ ἐχθροὺς, οἵτινες ἄλλως ἤθελε λιμοκτονήσωσιν ἐκεῖ. ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες, ὄντες ἐστρατοπεδευμένοι εἰς τοὺς πρόποδας τῶν περικλίσσων, δὲν τοὺς ἄφιναν νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὰ χωρία, ἣ δὲ πεδιάς τῆς Κορίνθου ἦτον ἀκαλλιέργητος καὶ κατάξηρος, ὥστε μηδὲ χόρτον εὐρίσκειτο εἰς αὐτάρχειαν διὰ τὰ ἄλογά τους. Καὶ, μ' ὄλον ὅπου ὁ Στόλος τοὺς ἐπρομήθευσε διὰ θαλάσσης πολλὰ ἀναγκαῖα, μ' ὄλον ταῦτο ἦτον εἰς κακὴν κατάστασιν καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ἄλογά τους καὶ ἀπέθνησκον πλῆθος ἐξ αὐτῶν. Ὁσάκις δὲ ὤρμησαν εἰς θέσεις τῶν Ἑλλήνων, διὰ νὰ τοὺς διάσεν νὰ ὑποχωρήσουν, ἔπαθον τὰ πάνδεινα, ἐπειδὴ σταθεροὶ οἱ Ἕλληνες τὲς ἀντέκρουον καὶ ἐφόνευον πολλοὺς, καὶ ἤχμαλώτιζον, καὶ τὲς κατεδίωκον ἀγεληδὸν εἰς τὸ πεδίον. Ἡρίστευε δὲ εἰς αὐτὰς τὰς μάχας ὁ Κ. Δημήτριος Κολιόπουλος, ὁ υἱὸς τῷ Κωλοκοτρῶνῃ Ἰωάννῃς, καὶ ὁ Ἀναγνώστης Πετιμεζᾶς μετὰ τοῦ Παπα Καλομοίρη. Ἄλλ' οἱ δύο τελευταῖοι ἐφονεύθησαν εἰς μίαν μάχην μὲ ἄλλους ἐξήκοντα ἐκλεκτοὺς στρατιώτας, ἐπειδὴ ἀπερισκέπτως ἐπροχώρησαν εἰς τὸ πεδίον καταδιώκοντες τοὺς ἐχθροὺς, οἵτινες εἶχον ἐνεδραν εἰς

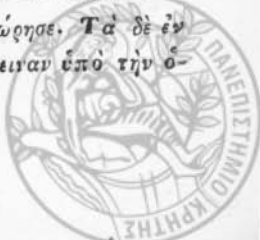

ἔνα χεῖμαρῶρον, τὸν ὅποτον ἀφ' ἧ διέβησαν οἱ Ἕλληνας, ἐπέστρεψεν ἐκ τῶν φευγόντων ἐχθρῶν ἐν σῶμα ἰππέων, ἐξήλθον καὶ οἱ λοιποὶ ἐκ τοῦ χεῖμαρῶρου, καὶ περιεκύκλωσαν τοὺς Ἕλληνας 500 περιῖπου τὸν ἀριθμὸν, οἷτινες πολεμοῦντες ἀδρεΐως καὶ φονεύοντες ἱκανοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν, οἱ μὲν ἔφυγον διὰ μέσου τοῦ πλήθους τῶν ἐχθρῶν, οἱ δὲ εἰρημένοι ἐφρονεύθησαν.

Στενοχωρημένοι λοιπὸν ἐκαὶ οἱ ἐχθροί, ἐμῆχαν εἰς τὰ φορητὰ πλοῖα τοῦ Στόλου, ὀκτῶ περιῖπου χιλιάδες καὶ ἀπέβησαν εἰς τὴν Περαχώραν, εἴτε διὰ νὰ ἀρπάσων τροφάς, εἴτε διὰ νὰ προχωρήσουν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ζητυνίου, ἂν δυνηθῶσιν. (ἐπειδὴ, ἀφ' ἧς ὥρας διέβησαν τὸν Ἰσθμὸν, μήτε αὐτοὶ ἔμαθον περὶ τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ, ὅσις τοὺς ὑποσχέθη, ὅτι θέλει προφθάσει κατόπιν μὲ ἄλλας δυναμεις, μήτε ὁ Χουρσήτ Πασᾶς περὶ αὐτῶν) εἴτε διὰ νὰ ἐφελκύσουν ἐκεῖ τὴν προσοχὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ εὔρουν οἱ λοιποὶ τὰς θέσεις τοῦ Ἰσθμοῦ ἐλευθέρας, διὰ νὰ ἐξέλθουν ἐκεῖθεν. Τοῦτο μαθὼν ὁ Κ. Νικῆτας, ἔτρεξε πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὁμοίως καὶ τινες ἄλλοι τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐκτύπησαν τοὺς ἐχθροὺς γενναίως, καὶ ἀφ' οὗ ἐφόνευσαν ἱκανοὺς, τοὺς λοιποὺς ἐδίασαν νὰ ἔμβην εἰς τὰ ἴδια πλοῖα, καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Κόρινθον ἀπρακτοί.

Ὁ δὲ Ὑψηλάντης εἰς ταύτην τὴν περίστασιν μετέβη ἐκ τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, διὰ νὰ ἐνδυναμώσων οἱ στρατιῶται ἐκεῖνας τὰς θέσεις. ἀλλ', ἀφ' οὗ εἶδεν, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἐπανῆλθον εἰς Κόρινθον, ἐπανῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Τριπολιτζάν.

Ἀφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἱκανὰς ἡμέρας ὁ ἐχθρικός Στόλος εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, παρέλαβε τὸν Καπιτὰν Πασᾶν μὲ ὀλίγους ἀνθρώπους του καὶ ἀνεχώρησε. Τὰ δὲ ἐν Παίτρας στρατεύματα τοῦ εἰρημένου ἔμειναν ἐπὶ τὴν ὀ-

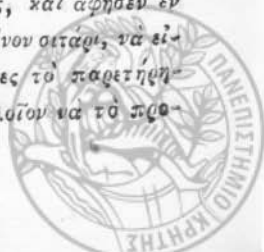
δηρίαν ἄλλου. Ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ στόλου ἦταν διὰ τὰ ἐφο-
διάση τὸ Ναύπλιον, καὶ διὰ τοῦτο εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ἱκα-
νὰ πλοῖα μὲ σημαίας Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, φορτωμέ-
να μὲ διάφορα εἶδη ζωοτροφιῶν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων.
Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ Τζηρίγον, περιέπλεεν ἐκεῖ περι-
μένων τὸν ἀρμόδιον ἄνεμον. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στόλος,
ἕτοιμος κατὰ πάντα, περιεφέρετο εἰς τὰς νήσους Ὑδρας
καὶ Πετζῶν, καὶ εἰς τὸν Ἀργολικὸν Κόλπον· τὸ μὲν, διὰ
τὰ ἐμποδίση τὴν εἴσοδον τοῦ ἐχθρικοῦ εἰς τὸν Κόλπον,
τὸ δὲ, διὰ τὰ ὑπερασπίζεται τὰς δύο αὐτὰς Νήσους, μὲ
τὸ νὰ ὑπώπτευσον, μήπως οἱ ἐχθροὶ σκοπεύουσιν νὰ κάμουν
ἐφοδον εἰς αὐτάς, καὶ μάλιστα εἰς τὰς Πέτζας, ὅπου δὲν
εἶναι τόπος ὀχυρῶς· καὶ διὰ τοῦτο οἱ Πετζιωταὶ μετέφε-
ρον τὰς φαμηλίαις των εἰς τὴν Ὑδραν καὶ Πελοπόννησον
τὴν δὲ πόλιν ὠχύρωσαν μὲ στρατιωτικὴν δύναμιν, ὅπου
κατὰ ζήτησίν τους μετέβη καὶ ὁ Πάνος Κωλοκοτρῶνης μὲ
500 στρατιώτας.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, παρ' ἐλπίδα ἔφθασεν εἰς τὰς
Μύλους ἡ Γαλλικὴ Φεργάτια μὲ ἄλλα δύο πολεμικὰ πλοῖα,
καὶ εὐθὺς ὁ Διοικητὴς ἔγραψεν εἰς τὴν Διοίκησιν τῶν Ἑλ-
ληνῶν ζητῶν νὰ ἀποσταλοῦν δύο τῶν Μελῶν αὐτῆς, διὰ
νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ ἀναγκαῖά τινα. Ὅθεν διωρίσθησαν ὁ Θ.
Νέγρης, ὁ Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος καὶ Γκίκας
Καρακατζάνης, τοὺς ὁποίους, ἀφ' οὗ ἔφθασαν, ἐδέχθη ὁ
Διοικητὴς Γάλλος μὲ μεγάλην αὐστηρότητα ζητῶν ἀφθω-
ρὴ τὴν ἐκτίμησιν τῆς Γολέττας καὶ τοῦ πράγματος, καὶ
ἱκανοποίησιν διὰ τὴν Γαλλικὴν σημαίαν ὅπου ἐπεριφο-
ρήθη. Ἐπρόβαλλον οἱ Ἀπεσταλμένοι τὴν συμφωνηθεῖσαν διο-
ρίαν, ἐκ τῆς ὁποίας μόλις τὸ ἥμισυ ἦταν περασμένον,
πλὴν εἰς μάρτην, ἐπειδὴ ἐκεῖνος μήτε εἰς τὴν εὐλογότητα
ἐπέθετο, μήτε εἰς τὰς παρακλήσεις, ἀλλ' ἐφοβέριζεν, ὅτι
θέλει διατεθῆ ἐχθρικῶς εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὅτι θέλει

εἰσάξει τροφάς εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ ἐζήτει νὰ κρατήσῃ ὡς ἐνέχυρον τοὺς Ἀπεσταλμένους. Μόλις μετὰ πολλὰς ὥρας ἐπέιοθη νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ ἐπανέλθουν, καὶ τοὺς ἔδωσε διορίαν τριῶν ἡμερῶν, διὰ νὰ τοῦ μετρηθοῦν τὰ χρήματα, καὶ νὰ ἐκτελεσθοῦν, ὅσα ἐζήτει. Καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν μέρους ἐφέρετο τοιοῦτοτρόπως ἐχθρωσῶς καὶ ἀλόγως, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἔδωσε σχέδιον εἰς τοὺς Ἀπεσταλμένους, διὰ νὰ γίνῃ ἐν γράμμα ἀπὸ μέρους τῆς Διοικήσεως καὶ νὰ τῷ ἐγχειρισθῇ, διαλαμβάνον, ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι εὐγνώμονες κατὰ πάντα λόγον εἰς τὴν Γαλλικὴν σημαίαν, μὲ τὸ νὰ μὴ τοὺς ἠνόχλησε πώποτε κατ' οὐδένα τρόπον. Ὅθεν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἀπεσταλμένων, τὸ μὲν ζητούμενον γράμμα ἔγινε κατὰ τὸν πρέποντα τρόπον, ἐπειδὴ δὲ τὰ χρήματα ἦτον ἀδύνατον νὰ οἰκονομηθοῦν τότε, διωρίσθησαν δύο ἄλλοι ἐκ τῶν Μελῶν τῆς Διοικήσεως νὰ ὑπάγουν μὲ τὸ γράμμα, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσουν νὰ περιμείνῃ τὴν διορίαν.

Μόλις ἔφθασαν οἱ Ἀπεσταλμένοι εἰς τὴν Γαλλικὴν Φρογάττα, καὶ ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐφύνη πλησίον τοῦ Ἀργολικοῦ Κόλπου, συστάμενος ἀπὸ 90 περίπου πολεμικὰ πλοῖα· τὰ δὲ Ἑλληνικὰ, συμποσούμενα εἰς τεσσαράκοντα πέντε, ἀντεπαρατάχθησαν ἔσωθεν τοῦ Κόλπου, διὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον. Ἐκεῖ συνεκροτήθη ναυμαχία φορικτὴ, ἣτις διήρκεισεν ἱκανὰς ὥρας, καὶ οἱ ναῦται Ἕλληνες, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, ὤρμησαν ἐναντίον τους, οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐβιάσθησαν νὰ στραφῶσιν εἰς τὰ ὀπίσω μετὰ ζημίας. Εἰς ἐκείνον τὸν θόρυβον τοῦ πολέμου ἐστοχάσθη νὰ ἀφείθῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ὁ Καπιτάν Πασᾶς, καὶ ἄφησεν ἐν πλοῖον μὲ Ἀουστριακὴν σημαίαν, φορτωμένον οἰαίρι, νὰ εἰσοδῆ εἰς τὸ Ναύπλιον. Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες τὸ παρετήρησαν, καὶ ἀμέσως διώρισαν ἐν ταχύπλυν πλοῖον νὰ τὰ προ-

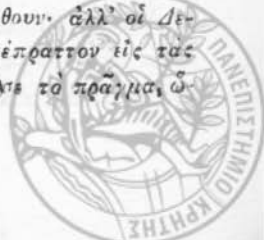

καταλάβῃ· τὸ δὲ Ἀουστριακὸν, μὴ δυνάμενον νὰ ἀποφύγῃ ἄλλως τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, ἐπλησίασεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Φεργάττα, καὶ ἄραξεν ἐκεῖ, διὰ νὰ λάβῃ ὑπεράσπισιν· πλὴν τὸ Ἑλληνικὸν ἔφθασεν ἐκεῖ, τὸ ἔλαβε καὶ τὸ μετέφερεν εἰς τὴν Ἰδραν, εἰς τὸ ὅποτον ἦτον καὶ ἄνθρωποι τοῦ Καπιτὰν Πασᾶ καὶ διάφορα γράμματα. Περιφερόμενος δὲ ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐκεῖ δύο ἡμέρας, ἐπέτυχε πάλιν ἀρμύδιον ἀέρα, καὶ ἐδοκίμασε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Κόλπον· πλὴν πάλιν τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἀντεπαρατέχθησαν γενναίως, συνεκρατήθη καὶ δευτέρα ναυμαχία, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐδιάσθησαν νὰ ἀπισθοδρομήσωσι, φοβούμενοι μᾶλλον τὰ μπουρλότα, ἢ ἄλλο τι. Ἐδοκίμασαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ Ναύπλιον καὶ ἄλλο πλοῖον μὲ σιτᾶρι· πλὴν μηδὲ τοῦτο ἐδυνήθη νὰ εἰσέλθῃ, μὲ τὸ νὰ τὸ ἐπρόφθασαν τὰ Ἑλληνικά. Ὅθεν ἀπελπισθεῖς ὁ Καπιτὰν Πασᾶς ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Στόλου, καὶ διευθύνθη πρὸς τὰ ἐπάνω μέρη, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ δώσῃ βοήθειαν ἐκεῖ.

Ὁ δὲ Διοικητὴς τῶν Γαλλικῶν πλοίων, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου, ἀφ' οὗ ἤκουσε παρὰ τῶν Ἀπεισταλμένων, ὅτι πρὶν τῆς διορίας εἶναι ἀδύνατον νὰ οικονομηθοῦν τὰ χρήματα, ἐζήτηε δι' ἀσφάλειάν του τάχα νὰ λάβῃ τὰ ἐνέχυρα τῶν Ναυπλιωτῶν Τούρκων ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Γολέτταν· καὶ, ἐπειδὴ ὁ Καπιτάνιος τῆς Γολέττας δὲν τοῦς ἔδωσε, προβάλλων, ὅτι δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἐν τοιοῦτον ἄνευ ἀδείας τῆς Διοικήσεως, ἐπεχειρίσθη νὰ τοῦς λάβῃ βιαίως· πλὴν ἡ Γολέττα ἔφυγεν ἐκεῖθεν ὁ δὲ τὴν κατέλιψε κτυπῶντάς την μὲ τὰ κανόνια, ἄλλ' οὐδὲν κατώρθωσεν. Ὅθεν ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν φρουάτων κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν κινήματων τοῦ Γαλλικοῦ Διοικητοῦ εὐλόγως ἐσυμπεράναν πολλοὶ, ὅτι ἦτον ἀκουσμένος μὲ τὸν ἐχθρικὸν Στόλον καὶ μὲ τοὺς Ναυπλιώτας, διὰ νὰ τοὺς συνδράμῃ, πλὴν δὲν ἐπέτυχεν

Τὰ δὲ μεταξὺ τῶν Προκρίτων Πολιτικῶν καὶ τῶν Καπιταναίων ἐπρόβαινον εἰς τὸ χεῖρον· καὶ οἱ μὲν Καπιταναῖοι ἐζήτουν νὰ ἀφθῶσιν ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν οἱ Πολιτικοί, καὶ νὰ τὸ ἀφίσωσιν εἰς τὴν ὁδηγίαν τῶν Καπιταναίων, ὡς εἰδημονεστέρων, αὐτοὶ δὲ νὰ περιορίζωνται εἰς μόνον τὰ πολιτικά· οἱ δὲ, ὑποπτεύοντες ἀπὸ τοὺς Καπιταναίους, ἔτι μᾶλλον τὸ εἰκαιοποιοῦντο καὶ ἐνεδυναμώνοντο, καὶ ἐσυμφώνησαν μεταξὺ τῶν νὰ μείνωσι σταθεροὶ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῶν Καπιταναίων. Ἰδιαιτέρως δὲ τὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνῆ καὶ Δελιγιανναίων κατήντησαν σχεδὸν εἰς τὸ ἀσυμβίβαστον· ἐπειδὴ ὁ Κωλοκοτρῶνῆς ἐζήτηε μὲν βίαν νὰ ἀποσπάσῃ τοὺς στρατιώτας τῶν Δελιγιανναίων, καὶ νὰ τοῖς ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὸ στρατοπέδον, ὡς ἀρχηγοὶ στρατιωτῶν· καὶ τὸν μὲν Κανέλλον Δελιγιάννην ἀπέβαλεν ἀπὸ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου μὲ ἔγγραφον διαταγὴν τῆς Γερουσίας, τῆς ὁποίας τὸ πλεῖστον μέρος ἐσυμφώνει μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνῆ· τὸν δὲ Δημήτριον Δελιγιάννην ἀπέβαλεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου τοῦ ἐν Κορίνθῳ· οἱ δὲ ἐπανελθόντες εἰς τὰ ἴδια ἐφυλάττον καὶ τοὺς στρατιώτας τῶν περὶ αὐτούς· οἱ δὲ Καπιταναῖοι κατεδύον κατ' αὐτῶν καὶ κατὰ τῶν λοιπῶν Προκρίτων, ὅτι ἐμποδίζουσι τοὺς στρατιώτας, ἐν ᾧ ἡ πατρίς ἔχει τόσῃν ἀνάγκῃν στρατιωτῶν. Συνέπιπτον δὲ καὶ ἄλλαι αἰτίαι καθ' ἡμέραν σχεδὸν τοῦ νὰ αὐξάνουν αἱ ἐριδές, ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς φιλίας τοῦ Κωλοκοτρῶνῆ καὶ Κολιοπούλου, ἀντιφερόμενοι μὲ ἐκείνους τῶν Δελιγιανναίων, ἐζήτουν παρὰ τῶν Καπιταναίων τοὺς ἐκδίχσιν· οἱ δὲ Καπιταναῖοι ἔγγραφον εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ τοὺς φέρῃ νὰ τοὺς κρίνῃ καὶ νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Ἐστειλεν εὐθὺς ἡ Γερουσία προσταγὴν εἰς αὐτοὺς νὰ ἔλθουν· ἀλλ' οἱ Δελιγιανναῖοι τοὺς ὑπερασπίζοντο καὶ αἰτέπραττον εἰς τὰς τῆς Γερουσίας διαταγὰς. Ὅθεν κατήντησε τὸ πρᾶγμα, ὅ

στα ἀπεφασίσθη νὰ ὑποτάξωσι τοὺς Δελιγιαναγίους καὶ τὴν φατρίαν των μὲ τὴν δύναμιν τῶν ὄπλων, καὶ ἐτοιμάζετο κατὰ τοῦτο ὁ Κωλοκοτρῶνης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.

Ταῦτα μαθοῦσα ἡ Διοίκησις, καὶ φοβημένη, μήπως ἐκρῆσθῃ ἐμφύλιος πόλεμος, ὅστις ἀφεύκτως ἐπρεπε νὰ καταστήσῃ γενικώτερος, παρεκίνησε τὸν Π. Πατρῶν καὶ τὸν Πετρόμπεην νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, νὰ προσπαθήσωσι νὰ τὲς συμβιάσωσι, καὶ ἐν ταύτῃ νὰ παρακινήσωσι καὶ τὴν Γερουσίαν νὰ οἰκονομήσῃ χρήματα διὰ τοὺς Ἄγγλους καὶ Γάλλους, μὲ τὸ νὰ ἐπληροίαζεν ἡ διορία τῆς πληρωμῆς. Μετέβησαν λοιπὸν ἐκεῖ, καὶ τὸν μὲν βρασμὴν ἐκεῖνον τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καθησύχασαν· δὲν ἐδυνήθησαν ὅμως νὰ τοὺς συμβιάσωσιν ἐντελῶς, καθότι ἦτον ἀδύνατον νὰ συμφωνήσωσιν εἰς τὰ οὐσιώδη, δηλονότι εἰς τὸ περὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ κεφάλαιον.

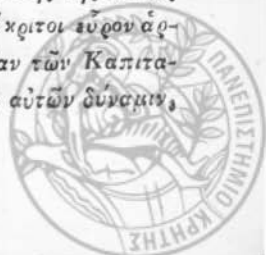
Ἀνεφάνη δὲ συγχρόνως καὶ ἄλλο αἴτιον σκανδάλου. Οἱ εἰς τὸ Στρατόπεδον τῆς Κορίνθου Καπιταναῖοι εἴτε οἴκοθεν, εἴτε ἐκ συνεργείας τοῦ Κωλοκοτρῶνη, τὸν ἔκλεξαν Ἀρχιστρατηγὸν τῆς Πελοποννήσου, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσαν εἰς τοῦτο τὸ ἀξίωμα ἐγγράφως. Ὁμοίως ἔγραψαν καὶ εἰς τὴν Πελοποννησιακὴν Γερουσίαν ζητοῦντες νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν ὀνόματι τοῦ δικαιώματος ὅπου εἶχε κατὰ τὸν Ὀργανικὸν τῆς Νόμον. Ὄθεν ἡ Γερουσία ἐδέχθη τὴν ἐκλογὴν, καὶ ἔδωσε τὸ δίπλωμα τῆς Ἀρχιστρατηγίας εἰς τὸν Κωλοκοτρῶνην, ἀφ' οὗ ἔλαβε καὶ αὐτὴ παρ' αὐτοῦ ἐγγραφὸν τὸν ὄρκον τῆς πίστεώς του εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ τῆς ὑποταγῆς εἰς τὴν Διοίκησιν. Ἄλλ', ἐπειδὴ ἦτον ἀναγκαῖα ἡ ἐπικύρωσις τούτου καὶ ἀπὸ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως, ἔγραψεν ἡ Γερουσία ἀποστέλλουσα τὰ ἀντίγραφα τῆς ἐκλογῆς, καὶ ζητοῦσα τὴν ἐπικύρωσιν. Ὁ δὲ Πετρόμπεης, ὅστις καὶ πρότερον ἔλαβεν αἰτίας τινὰς δυσαρρεσκείας κατὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνη, μαθὼν τὴν ἐκλογὴν ταύτην τῆς

Ἀρχιστρατηγίας, τὴν ὁποίαν ἀνέκαθεν ἐξήτει δι' ἑαυτὸν, ἐκηρύχθη ἐναντίος τῆς καὶ σύμφωνος μετὰ τῶν προκρίτων Πολιτικῶν, καὶ ἀμέσως ἐνήρηστος καὶ ἦλθε μία ἀναφορὰ ἀπὸ τῆς Μάνης εἰς τὴν Διοίκησιν, ἐν ᾗ ἐζήτουν νὰ δοθῇ ἡ Ἀρχιστρατηγία εἰς τὸν Πετρόμπεην, καὶ ὅτι, ἂν δοθῇ εἰς ἄλλον τινὰ, ὄχι μόνον δὲν θέλει ὑποταχθῆναι, εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ θέλει κηρυχθῆναι καὶ πολέμιος. Ἡ Διοίκησις λοιπὸν, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐπικύρωσιν ὁποῦ ἐξήτει ἡ Γερουσία, ἐπρόβαλε τὴν ἀναφορὰν ταύτην ὡς ἐμποδῶν, καὶ ἐγράψεν εἰς τὴν Γερουσίαν, ὅτι νὰ μείνῃ κατὰ τὸ παρὸν αὐτῇ ἡ ὑπόθεσις, διὰ νὰ μὴ προξενηθῇ σκάνδαλον μεταξὺ Πελοποννήσου καὶ Μάνης. Ὁ δὲ Κωλοκοτρῶνης, κεντηθεὶς εἰς τὴν φιλοτιμίαν του, ἐσκληρύνθη ἔτι μᾶλλον· οἰκειοποιήθη ὅμως τὸν Τίτλον μὲ μόνου τὸ δίπλωμα τῆς Γερουσίας, καὶ ὑπεγράφητο Ἀρχιστράτηγος.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη τῆς Ἀρχιστρατηγίας ὠφέλησε τὰ μέγιστα τοὺς Πολιτικούς Προκρίτους εἰς τὸν σκοπὸν τῆς, ἐπειδὴ ὄχι μόνον ὁ Ἐψηλάντης, καὶ ὁ Πετρόμπεης, καὶ οἱ Καπιταναῖοι, οἱ μὴ εὐρισκόμενοι ἐν Κορίνθῳ, ἐδυσχερестήθησαν μεγάλως κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τινες ἐν τῶν παρευρεθέντων ἐκεῖ εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ὑπογραφῶντων, μετεμελήθησαν, καθὼς ὁ Κ. Παναγιώτης Γιατράκος, ὅστις, μὲ τὸ νὰ ἦτον τότε μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἀπὸ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἀδύνατος καὶ ὑστερημένος στρατιωτῶν, ἠκολούθει τὴν ἀρέσκειαν τοῦ Κωλοκοτρῶνη· μετὰ ταῦτα ὅμως, ἀφ' οὗ κατώρθωσε νὰ λάβῃ ἐπιρροὴν πάλιν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Μιστράς, ἐσυμφώνησε μετὰ τῶν ἐναντιουμένων εἰς τὴν Ἀρχιστρατηγίαν τοῦ Κωλοκοτρῶνη. Ὅμοίως καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν Καπιταναίων ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας ἐκλιναν πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, καὶ οἱ Πρόκριτοι εὗρον ἄρμόδιον καιρὸν νὰ διαλύσωσι τὴν συμφωνίαν τῶν Καπιταναίων, καὶ νὰ ἐξασθενήσωσι τὴν ἠνωμένην αὐτῶν δύναμιν,

τὴν ὁποίαν ἐφοβοῦντο πάντοτε.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, οἱ ἐν Ναυπλίῳ πολιορκούμενοι, ὅστινες ἤλπιζον δεδαίαν τὴν βοήθειαν ἀπὸ τὸν Στόλεν τας καὶ τροφὰς ἱκανὰς, ἰδόντες, ὅτι ἀπέτυχον, ἀπελπίσθησαν· μὴ ὅλον τοῦτο ἀντεῖχόν μὲ τὰς ὀλίγας τροφὰς ὁπῶ τούς ἔμεινον· καὶ, διὰ τὰ τὰς οἰκονομοῦν, ἐξήρχοντο σχεδὸν καθ' ἡμέραν ἕξω τοῦ Φρουρίου καὶ εἰσάγουσιν χόρτα, καὶ εἴτε ἄλλο εὐρισκὸν τρῶφιμον. Πολλάκις ἐπροχώρουν καὶ εἰς τὰς ἀμπέλους διὰ τὰ συνάξουσι σταφύλια· ἀλλ' οἱ Ἕλληνας τοὺς κατεδίωκον καὶ ἐφόνευσον ἐξ αὐτῶν. Εἰς μίαν δὲ μάχην ὤρμησεν ἔριππος ὁ Κ. Νικόλαος Σταματελόπουλος ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐπλήρωσε πολλὰς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἐφονεύθη καὶ αὐτός. Ἦτον δὲ ὁ θεός οὗτος γενναῖος, ἀλλ' ὄρητικὸς καὶ ἀπρόσεκτος.

Ὅμοίως καὶ οἱ πολιορκοῦντες τοὺς ἐν Κορίνθῳ ἐχθρούς δὲν ἔπανον καθ' ἡμέραν τὰ τοὺς θάπτουν μὲ διαφόρους τρόπους· μάλιστα συνεχῶς ἐπλησίαζον εἰς τὸ στρατόπεδόν τους διὰ νυκτός, καὶ ἐφόνευσον ἐξ αὐτῶν καὶ ἤχημα-λώτιζον, καὶ πολλὰ ζῶα τοὺς ἔπαινον.

Ἡ δὲ Διοίκησις ἠτοίμασε τὰ διὰ τὸν Πάπαν γράμματα, τὰ ὅποια ἐνεχειρίθησαν τῷ Π. Πατρῶν, διὰ τὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖ. Ἀλλ' οὕτω εἰς διαφωνίαν μετὰ τῆς Γερουσίας καὶ εἰς ἄλλας προλαβούσας αἰτίας καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ, ἀπέστειλαν εἰς Τριπολιτῆζάν τινὰ ἐκ τῶν Μελῶν αὐτῆς, τὸν Σωτήριον Χαραλάμπην, τὸν Ἀνδρέαν Ζαήμην, τὸν Π. Κρεβδάτῃν, τρεῖς ἐκ τῶν Νησιωτῶν, καὶ τὸν Φώτιον Καραπάνου Ῥουμελιώτην, ἐπὶ λόγῳ διὰ τὰ συμβιβάσῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ, ὁ δὲ σκοπὸς ἦτον τὰ ἐφελκύνῃ τὰ σημαντικώτερα μέλη τῆς Γερουσίας εἰς ἑαυτούς, καὶ τὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἐπιρροὴν ὅπου ὁ Κωλοκοτρῶνῃ καὶ ἄλλοι Καπιταναῖοι εἶχον εἰς αὐτήν· ἀλλ', ἀφ' οὗ ἐπροσπάθησαν καὶ δὲν ἐκατώρθωσαν

τι, ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι διὰ τὰς ἐπαρχίας των νὰ τὰς διοργανίσωσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Ἄγιον Ἰωάννην. Καί, ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις ἔμεινε μόνον ὄνομα καὶ τύπος, χωρὶς νὰ ἐνεργῇ τι, καὶ χωρὶς νὰ ἀκέεται, ἀπεφάσιδαν τὰ ἐκεῖ Μέλη νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Ἑρμιόνην δι' ἀσφάλειαν τῶν αὐτῶν των.

Ἐν τούτοις ὄντων τῶν πραγμάτων ἐκεῖ, ὁ Χουροῦτ Πασᾶς, διατριβῶν εἰς τὴν Λάρισσαν, ἐνήργει μὲ δραστηριότητα καὶ, μ' ὄλον ὅπου ἦτον ἠναγκασμένος, διότι εἰς τοσοῦτον διάστημα καιροῦ δὲν ἔδουήθη νὰ λάβῃ ἰδέαν ἀκριβῆ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν εἰσελθόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον στρατευμάτων, ἠτοίμασεν ἄλλας ὀκτὼ περίπου χιλιάδας καὶ τοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν οὔτινες, μὲ τὸ νὰ ἐφοβήθησαν νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, εὐθύνηθησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Σάλωνος, καὶ μὴ εὐρόντες ἀνθίστασιν, ἐμῆκαν εἰς τὴν πόλιν Σάλωνα. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες μὲ τὰς φαμηλίας των προλαβόντες κατέφυγον εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη καὶ ἐφυλάχθησαν οἱ δὲ ἐχθροὶ ἔμεινον ἐκεῖ ἡμέρας τινάς, καὶ ἐληλάτουν τὴν πόλιν. Ἄλλ', ἀφ' οὗ ἔμαθον, ὅτι συναζόνται εἰς τὰ ἐκεῖ περίξ Στρατεύματα Ἑλληνικά, καὶ ὅτι μεταβαίνουσι καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου διὰ θαλάσσης ἀπὸ τὴν Βοστίτζαν στρατιῶται, ἐφοβήθησαν, μήπως τοὺς πολιορκήσουν εἰς ἐκεῖνα τὰ στενά, καὶ ἀμέσως κατέκαυσάν τινα ὀσπήτια, καὶ ἔφυγον διευθυνόμενοι εἰς τὸ Ζητοῦνι. Ἄλλ' ὁ Κ. Ὀδυσσεὺς εἶχε προκαταλάβει ἕνα στενὸν δρόμον, ὅθεν ἔμελλε νὰ περάσουν οἱ ἐχθροὶ, οὔτινες, ἀφ' οὗ ἐπλησίασαν, βλέποντες τὸν κίνδυνον, ἐσυμβιάσθησαν μετὰ τοῦ Κ. Ὀδυσσεῶς νὰ κάμουν ἀνακωχὴν τοῦ πολέμου μέχρι τοῦ ἐλευσομένου Ἀπριλίου, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν διάβασιν.

Εἰς δὲ τὴν Λυτικὴν Ἑλλάδα ὁ Κ. Βαρνακιώτης μετὰ τῶν συνωμοτῶν του, συμφώνως καὶ ὁ Καπιτάν Γῶρος, ἔ-

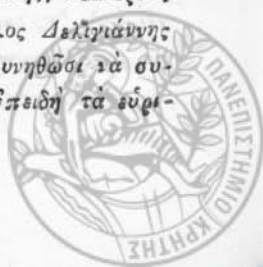

βαλον εἰς πρᾶξιν τὴν προδοσίαν τῆς Πατρίδος· ἐπειδὴ ἐπῆγαν εἰς προσκύνησιν τῶν Πασάδων, ἐσυμφώνησαν νὰ συμμαχήσωσι μετ' αὐτῶν, καὶ νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς Ἀκαρνανίας· τοὺς ἐξήγησαν τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοὺς ὠδήγησαν, πῶς νὰ διατεθῶσι, καὶ δίσπειραν εἰς τοὺς Λιούς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον, νὰ τελεσφρηθῇ τὸ Κίνημα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅτι, ὅσα μέρη προλάβουσιν καὶ προσκυνήσουσιν, ὄχι μόνον θὰ εἶναι ἀνέπαφα εἰς τὴν ζωὴν τους, τιμὴν τους καὶ οὐσίαν τους, ἀλλὰ θέλει τὰς χάρισθῃ καὶ ἀσιδοσίᾳ διὰ πολλὰς χρόνους· ἐξ ἐναντίας, ὅσα μέρη ἐπιμείνουσιν εἰς τὴν ἀνταρσίαν, ἀφρὺκτως θέλει ἐξολοθρευθοῦν. Τὰ τοιαῦτα διασπειρόμενα ἐπιτηδεύεις εἰς τοὺς Λαοὺς τῆς Ἀκαρνανίας, ὑστερουμένους ἀπὸ ὁδῆρον, τοὺς ἔκαμαν νὰ ἀποναρκωθοῦν, καὶ νὰ μένουν ἀκίνητοι, καὶ ἄρχησαν νὰ προσφέρουν τὴν ὑποταγὴν τους εἰς τοὺς Πασάδες, οἵτινες χειραγωγούμενοι ἀπὸ τοὺς προδότας, ἐμβῆκαν εἰς τὸ Βυαχῶρι μὲ δεκαπέντε περίπερ χιλιάδας στρατὸν, χωρὶς πόλεμον καὶ ὑπέταξαν ὅλον ἐκεῖνο τὸ μέρος· Ἐκεῖθεν ἐπροχώρησαν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀκαρνανίας ἀνεμποδίστως, καὶ ὁ Βαρνακιώτης εἶχε σπουδαίαν φροντίδα νὰ προετοιμάξῃ τροφὰς διὰ τὸ στράτευμα· ἀλλὰ πόθεν; ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς Ἑλληνας, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπέσχετο πρότερον ἀσιδοσίαν. Καὶ τοῦτο δὲν ἦτον ἰκανόν, ἀλλὰ τὸ τοῦτου χεῖρον ἦτον, ὅπου τὸ ἐχθρικὸν στράτευμα, συνθεμένον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ Ἀλβανῶν, ἤθελον λάφυρα· ὅθεν διήρπαζον τὰ πράγματα τῶν προσκυνησάντων, καὶ τοὺς κατέθλιβον καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐφύνευον. Τὸ τοιοῦτον μέγα δυστύχημα, διαδοθὲν εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἀκαρνανίας, προξέεινε μέγαν τρόμον εἰς τοὺς Ἑλληνας, καὶ ἄρχησαν νὰ φεύγουν ἀγέληδόν, καὶ νὰ μεταβαίνουν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἥτις τοὺς ἐδέχτο μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Οἱ δὲ Ἀλβανοὶ ὄχι μόνον τοὺς

Ἕλληνας ἐγύμνωσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς Βραχωρίτας Τούρκους ὅποῦ εἶχε πεφυλαγμένους εἰς τὸ Δραγαμέζον ὁ Βαρνακιώτης τοὺς ἐγύμνωσαν διόλου. Ἐπειτα αὐτὸς τοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Πιρέεζαν. Οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπροχώρησαν εἰς τὴν Κατοχήν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀνατολικοῦ καὶ Μεσολογγίᾳ, κατακαύσαντες ὅλα τὰ χωρία, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἦσαν φυγάδες, ὥστε οἱ ἐχθροὶ ἔγιναν κύριοι ὅλων ἐκείνων τῶν μερῶν, ἐκτὸς τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Μεσολογγίου, εἰς τὰ ὅποια δὲν ἦτον εὐκόλον νὰ ἔμβωσιν. ἐπειδὴ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι νῆσος, καὶ πλοῖα δὲν εἶχον διὰ νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ· τὸ δὲ δεύτερον εἶχεν ἀνέκαθεν ἐν χαράκωμα βαθὺ πρὸς τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς, εἰς τὸ ὅποτον μία μόνου στενὴ εἴσοδος ἦτον, καὶ τὴν εἶχον ἐνδυναμωμένην ἀρκετά.

Οἱ δὲ Μεσολογγίται μέρος μὲν τῶν φημηλιῶν τοὺς μετεβίβασαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ μέρος εἰς τὰς ἐκεῖ πέρα εἰρημους νήσους, καὶ ἔμειναν εἰς τὴν πόλιν μόνοι οἱ ἑνοπλοὶ ἐντόπιοι, καὶ ὁ Καπιτὰν Μάρκος Μπότζαρης μὲ 300 περίπου Σουλιώτας, καὶ ὁ Κ. Μακρῆς μὲ 200 περίπου στρατιώτας, μετὰ τῶν ὁποίων ἦτον καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, οἵτινες ἔγραψον καθ' ἡμέραν σχεδὸν εἰς τὴν Πελοπόννησον ζητοῦντες στρατιωτικὴν βοήθειαν, καὶ ἐπαπειλοῦντες, ὅτι, ἂν δέν τοὺς προφθάσῃ ἐν καιρῷ, θέλει ἀναχωρήσουν διὰ τῶν πλοίων, καὶ θέλει ἀφῆσωσι τὴν πόλιν ἐκείνην εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες κύριοι ὄντες ἐκείνης τῆς θέσεως, εὐκόλως δύνανται νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τὰς ἔγραψαν νὰ ἀνθέξωσι, καὶ ἀφεύκτως θέλει τοὺς ἀποσαλῆ βοήθεια, καὶ διωρίσθησαν ἀμέσως ὁ Πετρόμπεης, ὁ Ἀνδρέας Ζαήμης, ὁ Ἀνδρέας Λόντος καὶ ὁ Κανέλλος Δελιγιάννης νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ μὲ ὅσους στρατιώτας δυνηθῶσι νὰ συρτάξωσι. Καὶ οἱ μὲν ἠτοιμάζοντο ἀλλ', ἐπειδὴ τὰ εὐρι-

σκόμμενα εἰς τὸν Κόλπον ἔχθρική πλοῖα ἐπολιόρκησαν καὶ διὰ θαλάσσης τὸ Μεσολόγγιον καὶ Ἀνατολικόν, καὶ ἐξ ἀνάγκης ἔχρειάζετο θαλασσία δύναμις Ἑλληνική πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἔγραψαν πρὸς τοὺς Νησιώτας νὰ ἀποστείλωσιν ἐκεῖ δέκα πλοῖα, τὸ μὲν, διὰ νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν, τὸ δὲ, διὰ νὰ μεταβιβάσωσι τὰ Πελοποννησιακὰ στρατεύματα, οἵτινες τὸ ὑπέσχεθησαν.

Ἐν τοσούτῳ ὁ Κ. Μάρκος Μπότζαρης ἐλέπων, ὅτι μηδὲ δύναμιν εἶχον ἀνάλογον ὡς πρὸς τοὺς ἔχθρους, μηδὲ τὰ ἀναγκαῖα τὰ πρὸς τροφήν καὶ πόλεμον, καὶ ὅτι ἐκινδύνευε νὰ κυριευθῇ ἡ πόλις ἀπὸ τοὺς ἔχθρους, ἐπενόησεν ἐν στρατήγημα ἀξιόλογόν, καὶ ἐμήνυσεν εἰς τοὺς Πασάδες, ὅτι θέλει παραδώσει τὴν πόλιν, πλὴν ἐπ'ἀνάγκης νὰ περιμείνωσιν ἡσυχοὶ ἡμέρας τινὰς, ἕως ὅτι νὰ πεισθῶσιν εἰς τοῦτο καὶ τινες ἄλλοι τῶν Καπιταναίων ἐναντιούμενοι. Καὶ τοῦτο μετεχειρίσθη διὰ νὰ ἀναπαύσῃ τοὺς ἔχθρους, καὶ νὰ μὴ δοκιμάσωσι τὴν ἔφοδον διὰ πολέμου, ἕως ὅτι νὰ προφθάσῃ ἡ ἐκ τῆς Πελοποννήσου βοήθεια, ὅπερ καὶ ἐγένετο. ἐπειδὴ οἱ ἔχθροὶ νομίζοντες βεβαίαν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Κ. Μάρκου, ἡσύχαζον καὶ εἶχον καθημερινὴν ἀνταπόκρισιν μετ' αὐτοῦ.

Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τούτου τοῦ διαστήματος συνέπεσεν ἐν εὐτύχημα εἰς τοὺς ἐν τῷ Μεσολογγίῳ, ἐπειδὴ ἐν Ἰμπρίκι τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ, διευθυνόμενον ἀπὸ τὰς Πάτρας εἰς τὴν Πρέβεζαν μετ' ἰσο ἐπιβάτας Τούρκους, οἵτινες εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἰκανὴν ποσότητα χρημάτων καὶ πραγμάτων ἐκ τῶν λαφύρων, ὅπου οἱ στρατιῶται τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ ἔκαμον εἰς τὰς Πάτρας, ἐκάθησεν εἰς τὰ ῥιχὰ τοῦ Μεσολογγίου, εἴτε ἐξ ἀπειρίας τῶν ναυτῶν, εἴτε ἐκ περιστάσεως. Τοῦτο ἰδόντες οἱ Μεσολογγίται καὶ οἱ στρατιῶται τοῦ Κ. Μακρῆ, οἵτινες εἶχον τὴν φρουρὰν ἐκείνης τῆς πόλεως, ἔτραξαν μετ' αὐτὰ πλοιάρια, καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Ἰμ-

πρίκι, καὶ τοὺς μὲν ἐπιβύτας εὐραλαν εἰς τὴν ξηρὰν δεδε-
μένους καὶ τοὺς ἐφόνευσαν, τὰ δὲ χρήματα καὶ τὰ πράγ-
ματα ὅλα συμποσούμενα εἰς ἓν ἡμῶν μιλιούτι γρόσια, κα-
τὰ τὴν φήμην ὅπου διεδόθη τότε, μετεκόμισαν εἰς τὸ Με-
σολόγγι, καὶ τὰ διεμοίρασαν. Πλὴν καὶ τοῦτο ἐγένετο ἐν
αἴτιον σκανδάλου, ἐπειδὴ ἡ διανομὴ δὲν ἐγένετο ἀνάλογος,
ἀλλ' οἱ δυνατοὶ ἤρπασαν τὰ τῶν ἀδυνατῶν.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν οἱ εἰρημένοι Πελοποννήσιοι ἠτοίμασαν
τρεις χιλιάδας περίπου στρατιώτας, ἔφθασαν μετ' αὐτῶν
εἰς τὰ παράλια τῶν ἐπαρχιῶν Πάτρας καὶ Γαστούνης,
ὅπου συγχρόνως ἔφθασαν καὶ ὀκτὼ Ἑλληνικὰ πλοῖα καὶ
τὰ μὲν ἐχθρικά ἀμείσως ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν τοῦ Με-
σουλογγίου, καὶ κατέφυγον εἰς τὸν Ναύπακτον· τὰ δὲ Ἑλ-
ληνικὰ δευδίασαν τὰ Πελοποννησιακὰ στρατεύματα εἰς τὸ
Μεσολόγγι, καὶ εὐθὺς ὠχύρωσαν τὰς θέσεις καλῶς. Ὁ δὲ
Κ. Μάρκος διέκοψε τὴν μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἀνταπόκρι-
σιν, καὶ τοὺς ἐμήνυσεν, ὅτι τὰ Πελοποννησιακὰ στρατεύ-
ματα ἔφθασαν ἐκεῖ, καὶ εἶναι ἔτοιμοι οἱ Ἕλληνες νὰ πο-
λεμήσουσιν. Ὅθεν οἱ ἐχθροὶ δειλιάσαντες, ἔφοδον μὲν δὲν ἐ-
τόλμησαν νὰ κάμουν, ἐπέμενον δὲ εἰς τὴν πολιορκίαν, καὶ
ἐκαμναν συνεχεῖς ἀκροβολισμούς, ὅταν οἱ Ἕλληνες τοὺς
ἔδιδον αἰτίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι δὲν εἶχον εὐκολίαν εἰς τὰ
τῆς ζωοτροφίας, τῆτο μὲν, διότι ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀκαρ-
νανίας ἐρήμωσαν, καὶ δὲν εὐρίσκετο σχεδὸν ψυχὴ, ὅχι
πρᾶγμα· τοῦτο δὲ, διότι καὶ ὁ Κ. Καραΐσκος, καὶ Ῥάγ-
κος, καὶ ἄλλοι, ὅπου πρότερον εἶχον συμφωνήσει μετὰ
τοῦ Βαρνακιώτου, ἐκήρυξαν, ὅτι ἠπατήθησαν καὶ ἀπεμα-
κρύνθησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ὁμοίως καὶ πολλοὶ ἄλλοι,
ὅπου εἶχον προσκυνήσει εἰς τοὺς Πασάδες, βλέποντες, ὅτι
ἐπίσης οἱ ἐχθροὶ μεταχειρίζονται καὶ τοὺς ὑπηκόους καὶ τῆς
πολεμίου, ἔλαβον πάλιν τὰ ὄπλα, καὶ ἐτραβήχθησαν εἰς τὰ
ὄρεινά μέρη. Ὅθεν ἠναγκάζοντο οἱ ἐχθροὶ νὰ φέρουν τρο-

φᾶς μακρόθεν ἐκ τῆς Πρεβέζης καὶ ἄλλων μερῶν πλὴν καὶ κατὰ τοῦτο δυσκολία μεγίστη, ἐπειδὴ δὲν εὗρισκον ζῶα φορητὰ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ πρὸς τούτοις τοὺς ἐχθροὺς ἐξήρατο καὶ μία δύναμις στρατιωτικὴ νὰ τὰ συνοδεύῃ, ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες, καταβαίνοντες ἀπὸ τὰ ὄρειά μέρη, τὰ ἤσπαζον. Διὰ ταῦτα λοιπὸν ἐδοκίμαζον κακουχίαν οἱ ἐχθροὶ, καὶ ἐγόγγυζον οἱ Ἀλβανοὶ ἐναντίον τῶν Πασάδων, μὴ ὄλον τοῦτο ἐζηκούθουν τὴν πολιορκίαν. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐλάμβανον τὰ ἀναγκαῖα ἐλευθέρως ἐκ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐκ τῶν Ἰονικῶν Νήσων.

Ἐν τούτοις δὲ ὕπτων τῶν πραγμάτων ἐκεῖ, οἱ πολιορκῶντες τὸ Ναύπλιον ἐστενοχώρησαν τόσον τὰς ἐχθρὰς, ὥστε δὲν ἐδύναντο πλέον νὰ προχωρῶσιν εἰς τὴν πεδιάδα διὰ νὰ συνάξωσι τι βρώσιμον, καὶ κατήτησαν εἰς ἔλλειψιν τῶν πρὸς τροφήν. Μεταξὺ δὲ τῶν πολιορκούντων Καπιταναίων ἦτον καὶ ὁ Κ. Στάϊκος, ἐκ τῆς ἐπαρχίας Καρυταίνης, νέος γενναῖος, φρόνιμος καὶ καλὸς πατριώτης, ὅστις ἀνέκαθεν εὗρίσκετο εἰς αὐτὴν τὴν πολιορκίαν. Οὗτος λοιπὸν, φυλάττων νυκτερινὴν φυλακὴν μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, ἐπέτυχε τὴν νύκτα δύο Ὀθωμανίδας γυναῖκας ἔξω τοῦ φρουρίου, τὰς ὁποίας ἐξετάσας ἔμαθε παρ' αὐτῶν, ὅτι τὸ Παλαμίδι ἦτον ἀπροφύλακτον ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, ἐπειδὴ ὅλοι σχεδὸν ἦσαν εἰς τὴν πόλιν, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ὁποῦ ἔμενον εἰς αὐτὴν τὴν Ἀκρόπολιν. Ὁθεν ὠφεληθεὶς ἐκ ταύτης τῆς εἰδήσεως, τὰς μὲν γυναῖκας διώρισε νὰ φυλαχθῶσιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν στρατιωτῶν τε, εὐθὺς συμπαραλαβόντες καὶ ἄλλους στρατιώτας μέχρι τῶν ἑκατὸν, καὶ τὰς ἀναβάθρας ὁποῦ εἶχον προητοιμασμένας, ἐπλησίασαν εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ τεῖχος ἀνεμποδίστως, ἐκυρίευσαν τὴν Λάπιαν τῆς πόρτας, καὶ ἀμέσως ἀνοίξαν τὴν πόρταν, διὰ νὰ ἔμδον καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, οἵτινες μὲ ὀλίγον κόπον ἐκυρίευσαν καὶ τὰς ἄλλας

Δάπιας, ἐκτὸς τῆς Πεζερίαν Δάπιας λεγόμενης, ἣτις ἐφυλάττετο ἀπὸ τινος τῶν ἐχθρῶν· ἀλλὰ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγην αἰθίστασιν παρεδόθησαν καὶ ἐκεῖνοι, καὶ οὕτως ἐκυριεύθη ἡ ὄχυσά ἐκείνη Ἀκρόπολις ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία τῇ 30 τοῦ Νοεμβρίου.

Τὴν ἐπισοῦσαν ἡμέραν ἐδόθη ἡ εἰδησις πανταχόσε, καὶ ἀμέσως ὁ Θεόδωρος Κωλοκοτρώνης μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας μετέβη ἐκ τῆς πολιορκίας τῆς Κορίνθου εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ ἄρχησε νὰ πραγματοποιεῖται μετὰ τῶν ἐχθρῶν περὶ παραδόσεως τῆς πόλεως, χωρὶς νὰ περιμείνη μηδὲ ἀνθ' ὀπποῦ τῆς Διοικήσεως, μήτε τὰς διαταγὰς αὐτῆς. Ὅθεν ἔγιναν αἱ Συνθηκαὶ μετὰ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες παρέδωσαν τὴν πόλιν εἰς τὸν Κωλοκοτρώνην· αὐτοὶ δὲ διέβησαν εἰς τὴν Ἀσίαν. Ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης μετὰ τῶν στρατιωτῶν του ἔγινε κύριος τοῦ ὄρειου ἐκείνου Φρουρίου καὶ ὅλων τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων. Τοῦτο ἠῤῥησε τὴν κατακραυγὴν ἐναντίον τοῦ Κωλοκοτρώνη, καὶ τὸν κατηγοροῦν ἅπαντες ὡς πλεονέκτην καὶ ἄρπαγα, ἐπειδὴ ὅχι μόνον τὸ κοινὸν Ταμεῖον τοῦ ἔθνους οὐδὲν σχεδὸν ὠφελήθη ἐκ τῶν πλουσιῶν λαφύρων ἐκείνης τῆς πόλεως, ἀλλ' ἠοικήθησαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι Καπιταναῖοι καὶ στρατιῶται, οἵτινες εὐρισκόμενοι ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν πολιορκίαν ἐκείνου τοῦ Φρουρίου ὑπέφερον πολλὰς κακουχίας καὶ κινδύνους. Ἀφ' οὗ δὲ διέταξαν τὰ τοῦ Φρουρίου, ἔμεινεν εἰς αὐτὸ Φρούραρχος ὁ Κ. Δημήτριος Κολιόπουλος· ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν.

Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον διετέθη ὁ Κωλοκοτρώνης εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τοῦ Ναυπλίου ἐδυσχερῆστησεν ἅπαντας τοὺς Προκρίτους πολιτικοὺς, ἐξαιρέτας ὅμως τὸς Νησιώτας, οἵτινες ἐσχεδιάζον ἄλλως πως τὰ περὶ τοῦ Φρουρίου τούτου. Ὅθεν ἀπιφάσισαν συμφώνως νὰ κατα-

πολεμήσουσαν παντοίοις τρόποις τὸ ἀγέρωχον τούτοις τῶ ἀνδρῶν, καὶ νὰ τὸ καταβάλλουσαν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπληροῖαζε τὸ τέλος τῆς Α' ἐνιαυσίου Περιόδου τῆς Διοικήσεως, τὰ Μέλη αὐτῆς, τὰ εἰς Ἐρμιόνη εὐρισκόμενα, μὲ τὴν γνώμην καὶ τῶν λοιπῶν Προκρίτων πολιτικῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν μέρους ἐξέδωκαν προκηρῦξεις εἰς ὅλην τὴν ἐλευθέρην Ἑλλάδα, ὅτι νὰ ἐκλέξωσι Παραστάτας αἱ Ἐπαρχίαι διὰ τὴν Β' Περίδου, εἴτε νέους, εἴτε τοὺς ἰδίους τῆς Α' Περιόδου, καὶ νὰ τοὺς ἀποστείλωσιν, ὅπου καὶ ἡ Διοίκησις· καὶ, εἰ δυνατόν, νὰ προφθάσωσιν ἐκεῖ περὶ τὰ μέσα Δεκεμβρίου, διὰ νὰ ἐκλέξωσι τὰ πέντε Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, εἴτε τὰ ἴδια τὰ τῆς Α' Περιόδου, εἴτε ἄλλα, διὰ νὰ διοικήσωσι προσωρινῶς κατὰ τὸν ἐν Ἐπιδαύρῳ Ὀργανικὸν Νόμον. Ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶχον οἱ Πρόκριτοι μυστικὸς διοργανιστὰς εἰς ὅλας τὰς Ἐπαρχίας, ὥστε ἡ ἐκλογή νὰ γίνῃ εἰς τοὺς ἰδίους, ἢ εἰς ἄλλους συμφώνους μὲ τὰ φρονήματα αὐτῶν. Ἀπ' ἐναντίας δὲ ἡ Πελοποννησιακὴ Γερουσία, συμφώνως μετὰ τοῦ Ὑψηλάντη καὶ τῶν Καπιταναίων, ἐξέδωκαν εἰς τὰς Ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου ἄλλας προκηρῦξεις, προσκαλοῦντες Ἐθνικὴν Συνέλευσιν εἰς τὴν Τριπολιτῆαν πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ Ὀργανικοῦ Νόμου, καὶ ἐκλογὴν Μελῶν τῆς Διοικήσεως· εἶχον δὲ καὶ οὗτοι τοὺς διοργανίζοντας περὶ τούτου εἰς τὰς Ἐπαρχίας. Μετὰ τούτων ἐουμφώνουν καὶ οἱ Πολιτικοὶ καὶ Στρατιωτικοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος. Ὅθεν ἔγινε σχίσμα μέγα εἰς τὰς Ἐπαρχίας, καὶ οἱ μὲν ἤθελον τὴν ὀλιγαρχικὴν Διοίκησιν, κλίνοντες εἰς τὴν ἀρέσκειαν τῶν Προκρίτων· οἱ δὲ ἤθελον νὰ συγκροτηθῇ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, καὶ νὰ μορφωθῇ ἡ Διοίκησις εἰς τὸ δημοκρατικώτερον· καὶ ἐγίνοντο ἐκλογαὶ καὶ ἀπὸ τὸ ἐν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ διέτρεχεν ἕνας γενικὸς θροῦς ταραχῆς μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἄδια-

κόπως εὐρίσκοντο εἰς ἐνέργειαν καὶ τὰ δύο μέρη, οἱ μὲν προσπαθοῦντες νὰ διαιρέσωσι τὴν Γερουσίαν καὶ τὰς Καπιταναίους, καὶ νὰ τοὺς ἐφελκύσωσιν εἰς τὸ ὀλιγαρχικόν, οἱ δὲ νὰ ἐνώσωσι τὸ φρόνημα τῶν λαῶν εἰς τὸ δημοκρατικώτερον. Τὸ δὲ Βαλευτικόν, διὰ νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν Τριπολιτζάν τὸν Ὑψηλάντην, τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ἐρμιόνην· ἀλλὰ, μετὸ νὰ ἀπεκρίθῃ, ὅτι εἶναι περιττὴ ἡ παρουσία του ἐκεῖ, ἐν ᾧ μελετᾶται νὰ γίνῃ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, ἔγραψαν διαμαρτυρίαν κατ' αὐτοῦ, ὡς λειποτακτοῦντος.

Καὶ αἱ μὲν φατρίαι αὗται ἠγωνίζοντο ὅλαις δυνάμεσι, ποῖα νὰ καταβάλῃ τὴν ἄλλην· οἱ δὲ ἐν Μεσολογγίῳ ἐχθροὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἐιρηγῆθῃ τὶ οὐσιῶδες, ἐκτὸς μικρῶν τιπῶν ἀκροβολισμῶν εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας, νομίσαντες, ὅτι οἱ Ἕλληνας μένουσιν ἀπρόσεκτοι, ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν τὴν ἐφόδον εἰς τὴν πόλιν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Χριστοῦ Γενιῶν, καθ' ἣν ὥραν οἱ Ἕλληνας φάλλουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸν Ὁρθρον, καὶ διέταξαν τοὺς στρατιώτας των, καὶ εἶχον τὰ πάντα ἔτοιμα, ὥστε, δεθέντος τοῦ σημείου, νὰ ὀρμήσωσι. Ὁ δὲ Κ. Γῶργος, ὅστις μ' ὅλον ὄπου εὐρίσκετο τότε μετὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐκυκλοφόρει ὁμῶς εἰς αὐτὸν τὸ Ἑλληνικὸν αἷμα, ἔδωσε κρυφίως τὴν εἴησιν εἰς τοὺς Ἕλληνας περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἀμέσως οἱ Καπιταναῖοι διέταξαν τοὺς στρατιώτας εἰς τὰ μέρη τοῦ χαρακώματος, ὅθεν οἱ ἐχθροὶ ἐμελλε νὰ εἰσβάλωσι. Ὁχύρωσαν δὲ μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας καὶ τὸ εἶδον χαρακῶμα, τὸ ὅποιον ἐσχάτως εἶχον κάμει, καὶ μετὰ μεγάλης σιωπῆς περιέμενον τὴν προσβολὴν τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες, κατὰ τὴν διωρισμένην ὥραν δεθέντος τῆς σημείου, ὤρμησαν εἰς τὸ χαρακῶμα, καὶ ἐσοεπίδησαν ὑπὲρ τὰς χιλιούς, καὶ ἀμέσως οἱ Ἕλληνας ἀλλοαλάξαντες πανταχῶθεν, τοὺς ἐκτύπησαν μετὰ τὰ πυροβόλα, ὥστε οἱ ἐχθροὶ

ἐκπλαγέντες, ἔμειναν ἐν ἀμηχανίᾳ· καὶ οἱ μὲν ἔξω τῆς χαρακώματος, ἀφ' οὗ ἔπεσον νεκροὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, οἱ λοιποὶ ὑπεσύρθησαν εἰς τὰ ὀπίσω· οἱ δὲ εἰδοπηθήσαντες ἐντὸς τοῦ χαρακώματος, μὴ ἔχοντες πλέον εὐκόλον τὴν ἐξοδον, ἐφρονεύθησαν ἅπαντες ἐκεῖ· Καὶ οὕτως ἐματαιώθη ὁ σκοπὸς τῶν ἐχθρῶν μετὰ μεγάλης τῶν ζημίας·

Τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν οἱ ἐχθροὶ ἐμφοβοὶ καὶ τεταραγμένοι ἀπεμακρύνθησαν τῆς πόλεως ἱκανὸν διάστημα, καὶ ἐκεῖ ἐστρατοπέδευσαν, χωρὶς νὰ τολμοῦν πλέον νὰ πλησιάσουν· Εὐρίσκοιτο δὲ καὶ εἰς κακὴν κατάστασιν διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν τροφῶν, καὶ εἰς ἀλληλομαχίαν οἱ Ἀλβανοὶ μετὰ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ρεσίτ Πασᾶ, καὶ ἐδίαζον τοὺς Πασάδες νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν· ἀλλ' ἐκεῖνοι φιλοτιμύμενοι ἐπέμεινον ἔτι·

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς βλέποντες οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸ Μεσολόγγι εὐρίσκεται ἐν ἀσφαλείᾳ, καὶ ὅτι οἱ ἐχθροὶ μελετοῦν νὰ ὀπισθορμήσωσιν, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσι διὰ θαλάσσης, ὁ Πετρόμπεης καὶ ὁ Κ. Τζόγκας μετὰ χιλίων περιπόου στρατιωτῶν εἰς τὸ Δραγαμέστον, καὶ διὰ νὰ βλάψωσιν, ὅσον δύνανται, τὸς ἐχθροὺς ὀπισθορομοῦντας, καὶ διὰ νὰ ἐμψυχώσωσι τοὺς ἐκεῖ διεσκορηπισμένους εἰς τὰ ὄρη Ἑλλήνας ὥστε νὰ συσσωματωθῶσι καὶ νὰ φυλάξωσιν ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν· Ἀφ' ἧς δὲ ἀπέβησαν ἐκεῖ τὰ Ἑλληνικὰ Στρατεύματα, ὁ μὲν Βαρνακιώτης μετὰ τοὺς ὑπαλλήλους του ἔφυγεν εἰς τὴν νῆσον Κάλαμον, ὅπου εἶχε τὴν παρακαταθήκην του· οἱ δὲ λοιποὶ Καπιταναῖοι, οἱ παρεκτραπέντες πρότερον, ἀποδόσαντες τὰς αἰτίας εἰς τὸν Βαρνακιώτην, ἠνώθησαν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ὁμοίως καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ Ἀκαρνανεῖς· Οἱ δὲ λοιποὶ Πελοποννήσιοι ὄ, τε Ἀνδρέας Ζαήμης, ὁ Ἀνδρέας Λόντος καὶ ὁ Κανέλλος Δελιγιάννης ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Πελοπόννησον·

Οἱ δὲ ἐχθροὶ μαθόντες, ὅτι μετέβησαν εἰς τὸ Δραγαμέ-

στον Ἑλληνικά στρατεύματα, καὶ ὅτι ἀφ' ἑτέρου μέρους ἐπληρίαζεν ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας, καὶ ὑποπέψαντες, ὅτι θέλει τοὺς προκαταλάβουν τὰ στενά, καὶ θέλει τοὺς ἀποκλείσουν ἐκεῖ, ὥστε νὰ ἐξολοθρευθῶσι διόλκῃ ἀπὸ τὴν πείναν, ἔσπευσαν διαίως νὰ φύγουν ἐκεῖθεν καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Βραχῶρι, παραιτήσαντες τὰ κανόνιά τους καὶ ὅλας τὰς βαρέας ἀποσκευάς, τῶν ὑποίων ἔγιναν κύριοι οἱ Ἕλληνες.

Ἐστρατοπέδευσαν λοιπὸν εἰς τὸ Βραχῶρι οἱ ἐχθροὶ, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἐκεῖ ὑστεροῦντο τροφῶν, ἐπειδὴ οἱ τύποι ἦτον ἔρημοι. ὅθεν ἀπέστειλαν τὸν Ἰσμαῆλ Πασᾶ Πλάσια μὲ τρεῖς χιλιάδας περίπου στρατιώτας, νὰ μεταβῇ διὰ τῶν ὄρειων ἐκείνων μερῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ἀργάφων, καὶ νὰ τοὺς προσβλέψῃ τροφάς, μὲ τὸ νὰ ἐσκόπειουν ἴσως νὰ παραμείνωσιν ἐκεῖ ἱκανὸν καιρὸν. Ἀλλ' ὁ Καραϊσκάκης, Καπιτάνιος τῶν Ἀργάφων, μαθὼν τὸ τοιοῦτον προκατέλαθεν ἕνα στενὸν μέρος, ὅθεν ἔμιλλοντὰ περάσουσιν οἱ ἐχθροὶ, τοὺς ἐκτύπησε μὲ ἀνδρείαν, ἐφόρεισε πολλὰς ἐξ αὐτῶν, καὶ τέλος τοὺς ἐδίασε νὰ ὑπισθοδρομήσωσιν ἄπρακτοι, οἵτινες, ὡς κύνες λυσσῶντες, ὤρμησαν νὰ ἐκδικηθῶν εἰς τινα χωρία, ὅπου ἦτον ἔτι εἰς τὴν ὑποταγὴν τῶν Τουρκῶν, τὰ ὅποια κατέκαυσαν, ἐλεηλάτησαν, καὶ ἐφόρευσαν ἱκανὰς γέροντας, γυναῖκας καὶ παῖδια. Ὅτε ὅλοι οἱ ἐκείων τῶν μερῶν Ἕλληνες εἶδον ἐμπράκτως, πόσον ἄπιστον καὶ αἰμοβόρον εἶναι τὸ Ὀθωμανικὸν Ἔθνος, καὶ σπεφάσισαν νὰ ἀποθάνωσι κάλλιον μὲ τὰ ὄπλα εἰς χεῖρας.

Οἱ δὲ ἐχθροὶ, ἀποτυχόντες καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος τῶν τροφῶν, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Πρέβεζαν, καὶ ἐκεῖ νὰ παραχειμάσωσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς ἦτον πλημμυρισμένος διὰ τὰς ἀδιακόπουε βροχὰς, περιέμειναν εἰς τὰς ὄχθας ὀλίγας ἡμέρας· πλὴν δὲ ἐπει-
τες, ὅτι ἡ πῆλημμίρα δισρηκῆ, καὶ αἱ τροφαὶ ἐξέλιπον διό-

λου, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπλησίαζον εἰς αὐτούς· πανταχόθεν ἐρρήφθησαν, ὡς ἀπελπισμένοι, εἰς τὸν ποταμὸν νὰ τὸν διαπεράσωσι· ὁ δὲ καλὸς κέραθὸς Ἀχελῷος ἐπνιξεν ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς χιλίους, οἱ δὲ λοιποὶ διέβησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Πρεβέξαν κακῶς ἔχοντες, μόλις πέντε χιλιάδες περίπυλοι· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀπήντησαν δυσκολίας, ἐπειδὴ ὁ φρούραρχος τῆς Πρεβέξης Μπεγκιὸς Τζογαδύρος, δυσαρεσθήμενος τὸ νὰ ἔμδουν οἱ Πασάδες εἰς τὸ Φρούριον ἐκείνο μετὰ τῶν στρατευμάτων τους, διήγειρε τοὺς ἐκεῖ Κουσόλους, καὶ ἔγραψαν εἰς τοὺς Πασάδες, ὅτι νὰ στρατοπεδεύσουν εἰς ἄλλο μέρος, διότι, ἂν ἀποφασίσουν τὴν εἰς Πρεβέξαν εἰσοδόν τους, θέλει φύγουν ἐκεῖνοι, μὲ τὸ νὰ φοβῶνται τὸ ἄτακτον τῶν στρατιωτῶν. Οἱ δὲ Πασάδες τοὺς ἔγιναν ἐγρηγρηταὶ περὶ τῆς ἀσφαλείας των, καὶ οὕτως εἰσηλθον, καὶ ἀμέσως οἱ στρατιῶται ἄρχησαν νὰ πρᾶττον μυρία ὅσα κακὰ εἰς τοὺς ἐκεῖ Χριστιανούς· οἱ δὲ Ἄλβανοὶ κατ' ὀλίγον διεσκορπίζοντο, καὶ ἐπέστρεφον εἰς τὴν πατρίδα τες· Καὶ ἡ μὲν ἐκστρατεία ἐκείνη τῶν ἐχθρῶν τοιαύτην ἔκδασιν ἔλαβεν.

Οἱ δὲ Καπιταναῖοι Σουλιῶται μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἐξ ἀδείας τῆς Διοικήσεως τῶν Ἰουικῶν νήσων μετέβησαν ἐκ τῆς Κεφαλληνίας εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα· καὶ οἱ μὲν ἔμειναν ἐκεῖ, καὶ ἠνώθησαν μετὰ τῶν λοιπῶν μέρος δὲ ἐξ αὐτῶν μετέβησαν εἰς τὸ Ἀσπροπότομον πρὸς βοήθειαν τοῦ Κ. Στουρνάρη, ὅστις τότε ἔλαβε τὰ ὄπλα κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐπολέμει ἐν σῶμα ἐχθρικόν, ὅπου ἐπροχώρησεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἐκ τῆς Λαρίσσης, τὸ ὅποιον ἐδίωξαν ἐκείθεν κακῶς οἱ Ἕλληνες καὶ μὲ μεγάλην του ζημίαν, καὶ ἐφύλαττον ἐν ἀσφαλείᾳ ἐκείνους τοὺς πρόποδας τοῦ Πίνδα.

Οἱ δὲ ἐν Κορίνθῳ ἐχθροὶ, μὴ ἔχοντες πλέον ἐκ τῆς θαλάσσης ζωτροφίας, ἐπειδὴ τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, ἀφ' ἧ' ἐπληροφορήθησαν, ὅτι αἱ δυνάμεις τῆς Εὐρώπης θεωροῦσιν

ἀδιαφύρως τὴν πολιορκίαν τῶν Ἑλλήνων, περιέπλεον ἐκεῖ, καὶ ἐμπόδιζον ὅλα τὰ πλοῖα, μὲ ὅποιαν δὴποτε σημαίαν καὶ ἂν ἦτον, νὰ πλησιάσωσιν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη μὲ τροφάς, κατήντησαν νὰ λιμοκτονῶσι, καὶ νὰ τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ χόρτα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπέπεσεν εἰς αὐτὴς νόσος ὀλεθρία, καὶ ἀπέθνησκον καθ' ἡμέραν πλῆθος ἐξ αὐτῶν, ὥστε μόλις ἔμειναν ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ πέντε χιλιάδες περίπου, καὶ ἐκεῖνοι ὑστερημένοι προστασίας· ἐπειδὴ ἐκ τῶν Πασάδων ἄλλοι μὲν ἐφρονεῖθησαν, ἄλλοι δὲ ἀπέθανον, καθὼς καὶ ὁ Ἀρχιστρατηγὸς τοὺς Μαχμοῦτ Πασσας Δράμαλης εἶχεν ἀποθάνει πληρωθεὶς εἰς ἓνα πόλεμον.

Ἦσαν δὲ ζῶντες εἰς δύο Πασάδες μὲ δύο Τούρια· αὐτοὶ λοιπὸν, μόλις τότε μαθόντες, ὅτι τὸ Ναύπλιον παρεδόθη, καὶ βλέποντες, ὅτι ὅλοι ἔμελλε νὰ διαφθαρῶσιν ἐκεῖ ἐκ τῆς παντελῆς ἐλλείψεως, συσκεφθέντες μετὰ τῶν λοιπῶν Μπελουκμπασάδων, ἀπεφάσισαν νὰ προλάβωσι νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς Πάτρας, ἐν ὅσῳ οἱ Ἕλληνες εἶχον παρημελημένην τὴν πολιορκίαν, καὶ δὲν τοὺς ἐμπόδιζετο ἡ διάβασις.

Ὅθεν ἀφήσαντες φρουρὰν πεντακασίων στρατιωτῶν εἰς τὴν Ἀκροκόρινθον, οἱ μὲν Πασάδες καὶ οἱ λοιποὶ Ἀξιωματικοὶ μὲ χιλίους περίπου στρατιώτας μετέβησαν διὰ θαλάσσης εἰς τὸ Καστέλι τῆς Πάτρας, διότι τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα εἶχον ἀναχωρήσει ἐκεῖθεν· ἀλλ' ὁ Ἰσούφ Πασῶς δὲν τοὺς ἐδέχθη μέσα εἰς τὸ φρούριον, καὶ διὰ τοῦτο μετέβησαν εἰς τὰς Πάτρας· οἱ δὲ λοιποὶ, τέσσαρες χιλιάδες περίπου, ἐκίησαν διὰ Ξηρᾶς, καὶ ἔφθασαν ἀνεμποδίστως, ἕως εἰς τὰ Μαῦρα Λιθάρια. Ἐκεῖ πλησίον συνέπεσε νὰ εὐρίσκωνται τὰ Καλαβρυτινὰ στρατεύματα, διηρημένα εἰς δύο φατρίαις, ἡ μὲν τῶν Προεστώτων, ἡ δὲ τῶν Πετιμεζαίων, καὶ ἦτον εἰς ἀκμὴν ἐμφυλίου πολέμου. Οὗτοι λοιπὸν, εὐθὺς ὅπου ἔμαθον, ὅτι πλησιάζουν οἱ ἔχθροί, ἀφῆσαν κατὰ μέρος ὅλα τὰ ἰδιαιτέριά των καὶ ἐκ οὐρανοῦ ἄρρη-

σαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοὺς ἀπέκλεισαν εἰς ἐκεῖνα τὰ στενά. Ἐφθασαν κατόπιν καὶ ἄλλοι στρατιῶται ἀπὸ τῆς περὶ τὴν μέση Βοστίτιζης καὶ Κορίνθου, καὶ ἐνεδυνάμωσαν τὴν πολιορκίαν, ὥστε δὲν ἐδύναντο πλέον οἱ ἐχθροὶ μῆτε ἐμπρὸς νὰ προχωρήσουν, μῆτε ὀπίσω νὰ ἐπιστρέψουν. Ἐδοκίμασαν ἅπαξ καὶ δις, νὰ διάσουν τοὺς Ἑλληνας διὰ νὰ τοὺς παραχωρήσουν τὴν διάδοσιν, πλὴν εἰς μάτην, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἔμειναν σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἐφόνευσαν πλῆθος ἐκ τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ἀπελπισθέντες ἄρχησαν νὰ πραγματεύονται περὶ παραδίσεως. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασε καὶ ὁ Κ. Ὀδυσσεὺς ἐκεῖ μὲν τριακοσίους περίπου στρατιώτας, ὅστις μετέβη διὰ τοῦ Μεσολογγίου εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ παρεννευθῆ εἰς τὴν Συνέλευσιν· ὅθεν συνέπραξε καὶ οὗτος εἰς τὴν παράδοσιν τῶν ἐχθρῶν· πλὴν, ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ παραδοθῶν, ἔφθασαν ἐκεῖ εἰς τὸ παράλιον πλοῖα ἀπεσταλμένα παρὰ τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ, εἰς τὰ ὅποια ἐμβαρκαρίσθησαν οἱ ἐναπομείναντες ἐχθροὶ χίλιοι περίπου, καὶ κατέφυγον εἰς τὰ φρούρια τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου.

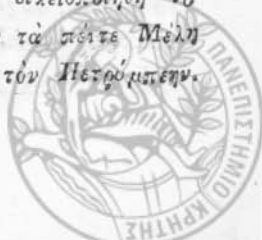
Τὰ δὲ ἐν Ἑρμιόνη Μέλη τῆς Διοικήσεως, μὲ τὸ νὰ εἶδον, ὅτι ἀναβάλλεται ἡ Συνέλευσις τῶν Παραστατῶν ἐξ αἰτίας τῶν διχονοιῶν, ἐξέδωκαν καὶ ἄλλην προκήρυξιν, ὅτι ἡ Διοίκησις, καὶ τοι παρελθούσης τῆς προθεσμίας, θέλει ἐξακολουθεῖ ἐνεργουῦσα, μέχρις ὅτου νὰ συνέλθωσι τοῦλάχιστον τὰ δύο τρίτα τῶν Παραστατῶν, τοὺς ὁποῖους ἐπροσκάλουν εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅπου καὶ ἐκεῖνοι ἐμελέτων νὰ μεταβῶσι, καὶ εὐθὺς μετέβησαν ἐκεῖ. Πλὴν ὁ φρούραρχος Κ. Α. Κολιόπουλος τοὺς ἐμήνυσεν ἔτι εὐρισκομένους εἰς τὸν λιμένα, ὅτι ὡς μὲν ἀπλοῦς πατριώτας τοὺς δέχεται νὰ ἔμουν, οὐχὶ δὲ ὡς Διοικητάς, ἐπειδὴ παρῆλθεν ἡ ἐνιαύσιος Περίοδος. Οἱ δὲ ἐπέμενον νὰ ἔμουν ὡς Διοικηταί, προβάλλοντες, ὅτι πρὶν τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς ἐκ-

λογῆς ἄλλων Μελῶν δὲν δύνανται νὰ ἀφήσωσι τὸ Ἔθνος ἄνευ Διοικήσεως. Ἀφ' οὗ δὲ ἠκολούθησε λογοστρεβή περὶ τοῦτου ἰκανὴς ἡμέρας, ἔφυγον τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως ἐκεῖθεν, καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Ἄστρος, καὶ ἐκεῖθεν ἐγραψαν εἰς ὅλα τὰ μέρη προσκαλοῦντες νὰ γίνῃ ἡ Συνέλευσις ἐκεῖ.

Ἄρχησαν τέλος πάντων νὰ συνέρχωνται ἐξ ἀπάντων τῶν μερῶν οἱ ἐκλελεγμένοι, καὶ οἱ μὲν Δημοκρατικοὶ συνήρχοντο εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅπου ἐπροσκάλουσιν καὶ ὅλους τοὺς λοιπούς· οἱ δὲ Ὀλιγαρχικοὶ εἰς τὸ Ἄστρος. Καὶ εἰς μὲν τὸ Ναύπλιον συνήλθον οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος Πολιτικοὶ καὶ Καπιταναῖοι, καὶ τινες τῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, σύμφωνοι μετὰ τῶν Δημοκρατικῶν ὁμοίως καὶ ὁ Ὑψηλάντης μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνη, Νικῆτα καὶ ἄλλων Καπιταναίων ὁμοίως καὶ οἱ ἐκλελεγμένοι παρὰ τῶν Δημοκρατικῶν Παρατάται τιῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου. Εἰς δὲ τὸ Ἄστρος οἱ Προεστῶτες τῆς Πελοποννήσου μετὰ τινων Καπιταναίων καὶ ἄλλων ὁπαδῶν τους, ὁ Πετρόμπεης, ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ τινες τῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος σύμφωνοι μετὰ τῶν Ὀλιγαρχικῶν, καὶ οἱ Ηρόκριτοι τῶν νήσων. Ὅποσαι δὲ ἔριδες ἠκολούθησαν μεταξὺ τῶν δύο φατριῶν, καὶ πῶς ἐφελκύθησαν τινες ἀπὸ τὸ Δημοκρατικὸν εἰς τὸ Ὀλιγαρχικόν, καὶ τίνι τρόπῳ ἐπεισθήσαν τέλος πάντων οἱ ἐν Ναυπλίῳ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Ἄστρος, καὶ πόσα ἠκολούθησαν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τῆς Συνελεύσεως, καὶ τίνι τρόπῳ ὑπεγράφη ὁ Ὄργανικός Νόμος πάλιν με ὀλίγην ἐπιδιόρθωσιν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πάμπολλα, ἀνήκει νὰ περιγραφῶσιν εἰς τὰ Ἐπισημῆματα τῆς Β' Περιόδου. Ἡ ἐπισφράγις δὲ τοῦ παρόντος εἶναι, ὅτι ὑπερίσχυσε τὸ Ὀλιγαρχικόν, ἐπεὶδὴ μὲ διαφόρους τρόπους οἰκαιοποιήθη τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐναντίων. Ἐκλεξαν τὰ πέντε Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ Ἡρόδρον τούτου τὸν Πετρόμπεην.

τὸν δὲ Ἰωάννην Ὁρλάνδον Πρόεδρον τοῦ Βουλευτικοῦ, ὅστις μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρητήθη τῆς Προεδρείας διὰ τὴν δυσαρρέσκειαν τῶν ἄλλων Νησιωτῶν. Καὶ ἐπεκυρώθη ἡ Διοίκησις τῆς Β' Περιόδου ἐνιαύσιος τῇ 18 Ἀπριλίου 1823· εὐθὺς δὲ μετέβησαν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, τὴν ὁποίαν ἔκλεξαν διὰ προσωρινὴν μονὴν τῆς Διοικήσεως.

ΤΕΛΟΣ.

